

סֵפֶר אוֹצֵר הַפּוּרִים

וְהוּא לְקוּטֵי קוֹנְטֵרְסִים יְקָרִים מִפֶּז
וּמִפְּנִינִים, שְׁנֹדֶפְסוּ וְנִתְפָּשְׁטוּ כְּבָר בְּעוֹלָם,
הַמְגַלִּים אֶת מַעֲלַת יְמֵי אֶדְר הַקְּדוּשִׁים,
וּמָה יְכוּלִים לַפְעַל בָּהֶם לְמַחֲוֹת אֶת עַמְּלָק,
וּלְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה.

*

בְּנוֹי וּמִסֵּד עַל־פִּי דְבָרִי
רְבֵנו הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפֶן
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְנוּ
רַבֵּי נְחֻמָּן מְבַרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

וְעַל־פִּי דְבָרִי מִלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוּשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ,
וּמִשְׁלֵב בְּסִסְוֵי תוֹרָה, גְּבִיאִים, כְּתוּבִים וּמְאֻמְרֵי חֻמְיֵנוּ
הַקְּדוּשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוּשׁ.

* * *

הוֹבָא לְרִפּוּס עַל־יְדֵי
חֻסְדֵי בְּרֵסֵלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם חוֹבֵב"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים
To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:
www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

על־ידי העצות שנתגלין בעולם,
דהינו שיוֹדעין בעולם לתן עצה
לנפשם כל אחד ואחד מה שצריך,
על־ידי־זה גדלה האמונה, בבחינת
(ישעיה כה, א): "אודה שמך פי עשית
פלא עצות מרחוק אמונה אמן",
שעל־ידי העצות גדלה האמונה.

(לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ה')

אוֹצֵר הַפּוּרִים

ה	מְשׁוֹכְנֵס אֶדֶר
לא	מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה
מט	בְּאֶחָד בְּאֶדֶר
עא	אֶדֶר שְׂמֵחַ
קג	שְׂמֵחַת אֶדֶר
קכז	ז' אֶדֶר
קנג	מִשָּׁה רַבְּנוּ
קעא	זְכוּרַת עַמְלֵק
קפה	מְחִיַּת עַמְלֵק
ריג	מְרַדְּכֵי הַצַּדִּיק
רלט	אֶסְתֵּר הַמְּלָכָה
רנט	פּוּרִים שְׂמֵחַ
רעז	שְׂמֵחַת פּוּרִים
שא	מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה
שלא	אוּרָה וְשִׂמְחָה
שנז	עִם מְאֹחֵד

קונטרס

משנכנס אדר

יגלה מעלת חדש אדר, ומה יכולים לפעול
בחדש זה, ואשרי מי שמקבל את חדש זה
בשמחה.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא נָתַן לָנוּ חֹדֶשׁ שֶׁל שְׂמֻחָה, כְּדֵי
לְהַכִּין אֶת עַצְמֵנוּ לְחֹדֶשׁ הַגָּאֻלָּה,
שֶׁהוּא חֹדֶשׁ נִיסָן, שֶׁאָמְרוּ תְּכַמִּינֵנוּ
הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יא.): בְּנִיסָן נִגְאָלוּ
וּבְנִיסָן עֲתִידִין לְהִגָּאֵל, וְעַקֵּר הַגָּאֻלָּה
יִהְיֶה עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(יְשַׁעְיָה נה, יב): "כִּי בְשְׂמֻחָה תִצְאוּ".

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתיד)

קוֹנְטֵרַס

מִשְׁנַכְנֵס אֶדָר

מִשְׁנַכְנֵס אֶדָר — מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה (תַּעֲנִית כַּט),
מִשְׁנַכְנֵס חֹדֶשׁ אֶדָר — נִכְנָסֶת שִׂמְחָה. עָלִינוּ לְהִתְבּוֹנֵן
— לָמָּה יֵשׁ לָנוּ חֹדֶשׁ שֶׁל שִׂמְחָה, הוּא חֹדֶשׁ אֶדָר?
אֶלָּא חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה יא.): בְּנִיסָן
נִגְאָלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִים לְהִגָּאֵל; הִגָּאֵלָה הָרֵאשׁוֹנָה
כְּשֶׁעָם יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, הִיְתָה בְּחֹדֶשׁ נִיסָן,
הִגָּאֵלָה הָעֲתִידָה שְׁאָנוּ מְקוּיִם וּמִצְפִּיִם וּמְחַפִּים בְּכָל
יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע לְהִגָּאֵל, גַּם-כֵּן תִּהְיֶה בְּחֹדֶשׁ
נִיסָן. יֵשׁ מַחְלָקֶת בְּגִמְרָא (שם): רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר,
שְׁבַת־שְׂרִי נִבְרָא הָעוֹלָם, חֹדֶשׁ תְּשָׁרִי הוּא יוֹם הַדִּין
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דֵּן אֶת כָּל אָדָם, וְאֵז נִבְרָא הָעוֹלָם,
בֵּא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְאוֹמֵר: לֹאוּ, בְּחֹדֶשׁ נִיסָן נִבְרָא הָעוֹלָם,
מֵה הַהֶפְרָשׁ בֵּין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וּבֵין רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ? אֶלָּא
רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּיִטִּי-מוֹתֵרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), שֵׁישׁ שְׁתֵּי
מִדְרָגוֹת: אֱלִיעֶזֶר רֵאשִׁי תְּבוּת (יִשְׁעִיה סד, ג): עֵינַי ל'א

ר'אֲתָה אֲלֵקִים זְוִלְתָּךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ, יְהוֹשֵׁעַ זֶה
 רֵאשִׁי תְבוֹת (שם כו, יט): "יְקוּמוּן הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי
 עִפְרָיִם, מַה הִתְפָּרַשׁ בֵּינֵיהֶם? עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹקִים
 זְוִלְתָּךְ יַעֲשֶׂה — זֶה רְצוּא, הֵינּוּ שְׂאֲדָם עוֹלָה מֵעֵלָה
 מֵעֵלָה עַד אֵין סוּף. יְקוּמוּ הַקִּיצוֹ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם —
 זֶה וְשׁוֹב, הֵינּוּ שְׂאֲדָם יוֹרֵד מִטָּה מִטָּה; מִסְבִּיר רַבְּנּוּ
 ז"ל, שֶׁהַצְדִּיק צָרִיף שֶׁתְּהֵינָה לּוֹ שְׁתֵּי מַדְרָגוֹת: מֵצַד
 אֶחָד הוּא עוֹלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה, שְׂאִין לָנוּ שׁוֹם מִשָּׁג
 בְּזֶה, כִּי אֵין לָנוּ הַבְּנָה כָּלֵל מֵהוּ צְדִיק, כִּי סוּף כָּל סוּף
 אָנוּ אֲנָשִׁים פְּחוּתִים, מִסְתּוֹכְבִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
 וְהַחֲמָרִי, וְהַצְדִּיק גַּם-כֵּן רוֹאִים אוֹתוֹ מִסְתּוֹכֵב בְּעוֹלָם
 הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, אֲבָל הַמַּח שָׁלוֹ, הַנְּשָׂמָה שְׁלוֹ דְבוֹקָה
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינָנוּ מִפְסִיק לְיַחַד יַחֲוִדִים, אֲשֶׁר
 זֶה דָּבָר נֶעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינַי בְּגֵי-אָדָם, כִּי אִף אֶחָד אֵינוֹ
 יוֹדֵעַ מַה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ (פְּסָחִים נד:). וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנּוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן קטז), שֶׁבְּגֵי-אָדָם טוֹעִים,
 בְּחֻשְׁבָם שְׂאֵת הַצְדִּיק צְרִיכִים לְהַכִּיר מִבְּחוּץ, אִף זֶה
 טְעוּת. וְכִשְׂרַבְּנוּ ז"ל הִיָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, פָּגַשׁ אֶת
 תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע וְהַמְּגִיד
 מִמְּעוֹרֵיטֵשׁ זי"ע, וְהֵם אָמְרוּ לוֹ, שְׂקָדָם שְׂבָאוּ לְאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, לֹא תֵאָרוּ לַעֲצָמָם שְׂאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִמְצָאת בְּזֶה
 הָעוֹלָם, כִּי כָל הַתּוֹרָה מְדַבֵּרֶת מִשְׁבַּח אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וּמִמְעֵלְתָהּ, וְכִשְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִזְכּוּ לַצֵּאת מִמִּצְרַיִם וְיַעֲבְרוּ

את המדבר ויקבלו את התורה, אחר-כך יזכו להפגנס לארץ ישראל. ולא שערו כלל שארץ ישראל יכולה להיות בזה העולם, אלא בהכרח שהיא נמצאת באיזה מקום בשמים. באו לכאן, וראו שארץ ישראל היא אותה ארץ ככל הארצות, ואז הבינו — הן אמת, שבגשמיות מה שרואים בעין הגשמית, ארץ ישראל נראית ככל הארצות, וכמאמרם ז"ל (קדושים כז:): סדנא דארעא חד הוא; כל העולם, כל הגלובוס — זה אותו דבר, ואם-כן ארץ ישראל בחיצוניות היא ככל העולם, אותם פתים, אותם אילנות וכו', אותם דוממים וצמחים, אבל בפנימיות זה ענין אחר לגמרי. ארץ ישראל היא ארץ שהקדוש-ברוך-הוא בחר מכל הארצות, עם ישראל הוא העם שהקדוש-ברוך-הוא בחר בו מכל אמות העולם, אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה): נתן הקדוש-ברוך-הוא את הארץ שבחר מכל הארצות לעם ישראל, שבחרם מכל האמות. ואמר רבנו ז"ל, שדבר זה צריכים לדעת היטב; בני-אדם חושבים, אשר את הצדיק צריכים להפיר מבחוץ, הוא צריך להיות משנה, לילך משנה, להתנהג שונה, להיות מלבש בלבוש אחר וכו', וכך מצליחים להטעות את הבריות, כי רואים — הנה הוא מלבש בגד משנה ומתנהג במוזריות, בהכרח שהוא שונה משאר בני-אדם, כך פועל הדמיון. אומר רבנו ז"ל:

לא ולא! ככל שהצדיק יותר דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, לא רואים אצלו כלום, עד כדי כך שנופלות קשיות עליו. וכמוכא בדברי ר"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמג), שכן מצינו בשלמה המלך, שחבר שלשה ספרים: משלי, קהלת, שיר השירים. אומרים חכמינו הקדושים (ידים ג, ה): כל הפתובים קדש, ושיר השירים קדש קדשים; מה הפשט בזה? אלא מי שלומד ספר משלי רואה בו דברים נפלאים מאד, ספר מוסר, המחזק ומעודד ומשמח את האדם, מי שלומד קהלת, רואה בזה חכמה עמקה, מה התכלית בזה העולם, שהכל הבל הבלים, בא ללמד שיר השירים, ואין רואה כלום, נראה פשיר אהבה וכו', ואדם חושב — הכיצד?! אומרים חכמינו הקדושים: כל השירים קדש, ושיר השירים קדש קדשים; מסביר רבנו ר"ל: כך הצדיק, מבחוץ אין רואים אצלו מאומה, אדרבה, מתנהג ככלם וכו', ומזה בני-אדם טועים בו, ועולות קשיות על לבם. וכמוכא בדברי רבנו ר"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב): כמו שיש קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, כמו-כן יש קשיות על הצדיק, כי הוא נעלם מעיני כל, הינו לא יודעים ולא מכירים את פנימיותו. אף הצדיק, אומר רבנו ר"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), עולה מעלה מעלה, עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחבה לו, הוא דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אשר לנו אין שום

משג מה זה צדיק, שהוא דבוק באין סוף ברוך הוא, אינו מנתק עצמו פרגע מהקדוש-ברוך-הוא, כל מחשבתו ונשמתו דבוקים בבורא יתברך שמו, אבל מצד שני — יכול להוריד את עצמו מטה מטה — הקיצו ורננו שוכני עפר, יכול להגביה את כל הנשמות שנפלו ונכשלו בעברות הכי חמורות, הוא יכול לחזקם ולעודדם ולשמחם, ולקרבם אל הבורא יתברך שמו. וזו מעלת הצדיק, כשהוא למעלה, הוא גם למטה, כשהוא למטה, הוא גם למעלה. ולכן אם יש צדיק כזה, שיכול מצד אחד להיות דבוק בהשם יתברך, ומצד שני הוא יכול להבין את הכי גרוע בעולם ולקרבו ולשמחו ולעודדו, ולהביאו קרוב אליו יתברך, זה נקרא צדיק האמת, אבל אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שצדיק כזה צריכים הרבה לחפש, ואינו נמצא דבר כזה מצוי בעולם, כי אם יחידי סגולה, יחידי הדורות. ובזה נבין מה ההפרש בין תשרי לניסן; תשרי, אומר רבי אליעזר, שאז נברא העולם, ומה יש לנו בתשרי? ראש השנה, שזהו יום הדין, ודנים את האדם מה יהיה עמו כל השנה, דנים אותו על תקציבו כמה יקבל כל השנה, מי יחיה ומי ימות וכו', הכל נרשם בראש השנה, ולכן בקש רבנו ז"ל, שנבוא אליו בראש השנה לאומן, וזהו דבר גדול מאד להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה. וכך אמר:

אף שאחרים אומרים, שאין צריכים לבוא, אבל אני אומר לכם שפן צריכים לבוא, תהיה קשיה — שתהיה, במילא שואלים עלי עוד קשיות, אבל מי שמאמין בי, שיבוא בראש השנה לאומן. וחסדי השם יתברך הגבולות פתוחים, וכל שנה ושנה נוסעים אל רבנו ז"ל לאומן לראש השנה.

ומהו גדל הענין להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל? אלא אנו רואים בגשמיות, אם נגזר על האדם איזה משפט בעניני כספים וכדומה, הוא מחפש עורך-דין, וככל שנפל בפח גדול יותר, הוא מחפש אחר עורך-דין ממחה וממלח, ואם, חס ושלום, נגזר על האדם ענש מות, אינו נח ושוקט כרגע, אלא מחפש את העורך-דין הגדול ביותר, ומבקשו: "תעשה לי טובה וחסד, ותסגור עלי", ורץ מסוף העולם ועד סופו; כמו-כן כשאדם, חס ושלום, לא עלינו, חולה, הוא הולך אל רופא, אם הרופא מגדיר את מחלתו כממארת, חס ושלום, לא ינוח ולא ישקט, עד שימצא את הפרופסור הכי גדול, שיכול להביא מזור למחלתו, ואם שומע שיש בסוף העולם רופא שיכול לרפאותו, אינו מסתפל על שום דבר — לא על כסף, לא על משפחה, לא על טרחה וכו', אלא אורז מטלטליו, ונוסע אל הפרופסור, אולי יש תקנה,

פי כל אחד רוצה לחיות; והנה בראש השנה אנו צריכים עורך-דין גדול ורופא ממחה מאד, וזהו רבנו ז"ל, שהבטיח, שכל מי שיבוא אל ציונו הקדוש בעיר אומן — יעשה לו טובה נצחית. וזה גדל הענין שנוסעים לראש השנה. ואם-כן לפי דעת רבי אליעזר בתשרי נברא העולם, ולכן אליעזר ראשי תבות: "עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחפה לו", שהצדיק עלה למדרגה עליונה כזו, עד שדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, הוא יכול לסגור עלינו, ולבקש רחמים עלינו. ולכן לפני ראש השנה נתנו לנו חדש של תשובה, חדש סליחות ורחמים, שזהו חדש אלול, שעושים אז תשובה מיראה, וחוששים ומפחדים מה תהיינה תוצאות המשפט, ידונו אותנו בשמים, מי יודע פיצד יוציאו משפטנו על-פי מעשינו כל השנה; כי תדעו לכם, שהעולם איננו הפקר, אדם חושב שיעשה שטיות, יעבר עברות, לא יניח תפלין, יחלל שבת, בר מינן, יאכל טרפות ונבלות וכו', ולא יארע לו מאומה?! אלא על הכל יש חשבון, ודנים את האדם על כל מעשיו, אף הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, הקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, ונותן לנו חדש אחד לחזור בתשובה מיראה, מתוך פחד — חדש אלול, שכלם קמים לסליחות, ובוכים להקדוש-ברוך-הוא פן

ואולי ירחם עלינו. וזהו חֲדָשׁ אֱלֹהִים, חֲדָשׁ הַרְחָמִים
והסליחות, שהוא קֹדֶם חֲדָשׁ תְּשׁוּבָה.

לפי רבי יהושע, שבניסן נברא העולם, שאז
נגאלו ישראל ממצרים, הינו כלנו משעבדים לפרעה
במצרים, ובניסן זכינו לצאת משם, אזי הגאולה גם-כן
תהיה בניסן, שאנו מחכים ומצפים ליום המיחל שנצא
מהגלות, על-ידי משיח צדקנו, ועם ישראל מכל קצוי
תבל ישובו לארץ ישראל, והקדוש-ברוך-הוא יבנה
לנו את בית-המקדש. לזאת הקדים לנו את חֲדָשׁ אֲדָר,
שהוא חֲדָשׁ שֶׁל תְּשׁוּבָה מְאֵהָבָה, שאנו אוהבים את
הקדוש-ברוך-הוא. וכיצד אנו מראים שאנו אוהבים
את הבורא יתברך שמו? על-ידי שאנו שמחים. רבנו
ו"ל אָמַר (שיחות-הר"ן, סימן מב): מִה הַהִפְרָשׁ בֵּין עֲצָבוֹת
לֵב נִשְׁבֵּר? בְּשֹׁאֲדָם בְּכַעַס וּבְרָגֶז, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, זֹה נִקְרָאת עֲצָבוֹת, שְׂאִינְנו מְרַצָּה
מֵאֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וַיֵּשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת עַל הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ,
כְּגוֹן: "אֲנִי רִוָק, רִוָקָה, לָמָּה אֵינִי מוֹצֵא זְוֹגִי?"
וְנַעֲשֶׂה בְּרָגֶז עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, או אֲדָם הַתַּחַתָּן וְאֵין לוֹ
יְלָדִים, וְגַם-כֵּן נִכְנָסוֹת בּוֹ קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְנַעֲשֶׂה
בְּרָגֶז עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְדַפְאוֹן, או אֲדָם אֵין
לוֹ שְׁלוֹם-בֵּית, הוּא אוֹמֵר יוֹם, הִיא אוֹמֵרֵת לִילָה,
וְאֵינָם מִשְׁתּוּיִים, אֲזִי הוּא אוֹ הִיא עֲצוּבִים, וַיֵּשׁ לָהֶם

קשיות עליו יתברך — "למה נתת לי בעל פנה, או אשה כזו?!" וכן ישנם אנשים שאין להם פרנסה, נכנסו בחובות, ואינם יודעים כיצד יצאו מזה, והם בעצבות, ומהי? שהם ברגז על הקדוש-ברוך-הוא. אבל לב נשפר זהו דבר אחר לגמרי, אדם מאמין בהשם יתברך, יודע שהכל תלוי בו יתברך, והוא בא ומדבר אליו יתברך, נכנס לבית-הכנסת, נגש לארון-הקדש, ומדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, זהו לב נשפר ולא עצבות. ולכן לפני הגאולה, פשעם ישראל היו במצרים ועברו עליהם צרות, עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (מכילתא יתרו א'): מצרים היתה מחנה הסגר, שאף עבד לא היה יכול לברח משם, קבלו מכות רצח, ומעלות השחר עד חצות לילה, עבדו בעבודת פרוץ וענו וכו', עד שבא משה רבנו, וגלה לכלם את הקדוש-ברוך-הוא: "אתה הראת לדעת כי הני"ה הוא אלקים, אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה); מה אתכם?! אתם משעבדים לפרעה מלך מצרים, הנה הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה עמכם ואצלכם, למה לכם להיות עבדים, ולמי? לעבדים, תהיו עבדי ה'! משה רבנו אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן עט), מסר נפשו בעבור כל יהודי, והשתוקק מאד, שלכל יהודי יהיה טוב, ולא נח ולא שקט כלל, והכניס בעם ישראל: מה אתכם?! אתם בגלות, אתם

עובדים לפרעה, אתם צריכים להיות משעבדים למצרים? ! באו תפירו את הקדוש-ברוך-הוא ותגאלו, אינכם תופסים באיזו גלות אתם נמצאים? ! וכך הציל את עם ישראל. אומר האר"י ז"ל: פרעה — שתי מלים: פה-רע, מלך מצרים — שתי מלים: מצר-ים, כשאדם מפקיר דבורו לדבר כל העולה על רוחו, אזי מחו מצמצם, וכל הגלות שהיתה במצרים, וכן מה שאנו עוברים משך הגלות, זה רק מחמת הדבור, וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לח), על הפסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", מי גורם לרוח סערה? הדבור. וכדגמת התקשרת, אשר זה כח אדיר, המכניס את האדם לדכאון, לפחדים, להסתות, למריבות, וגורם לנו גלות, כי לדבור יש כח גדול, מסיתים ומדיחים זה נגד זה, העקר שלא יהיה שלום בין נשמות ישראל, ומכנים כל מיני שמות וכו' העקר להפריד בין נשמות ישראל, בשעה שאין משג כזה כלל, כי כלנו בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שפכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להנ"ה אלקיכם", אחד קבל חנוף תורני, ואחד עדין לא קבל חנוף תורני, אבל יש לשניהם נשמה של יהודי, וכלי התקשרת יש להם כח גדול להסית זה נגד זה, וזו עבודתם וכו', וזה אשר גורם לכל המפלגות, פלג, פלג, כדור ההפלגה, העקר שלא תהיה אחדות בין נשמות ישראל, חס ושלוש,

מכניסים פחדים בין בני־אדם: "אינכם יודעים מה יהיה — טילים, גז" וכו', ואנשים נכנסים בחששות וביראות, זה פה־רע, פרע"ה מלך מצרים, המכניס את המח במצר, עד שאנשים מפחדים וכו', בא משה רבנו, והפך את כלי התקשרת של המצרים, ובמקום פה־רע עשה: פה־סח — שזה פס"ח, הינו שנתחיל לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, שדבורינו יהיו רק של אהבה ושלוש. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): אהב"ה גימטריה אחד, כשאדם מאמין בהקדוש־ברוך־הוא שהוא אחד, הוא לבדו נמצא, ואין בלעדיו נמצא, הוא אוהב את כל יהודי, וחספן ורוצה שלכל יהודי יהיה טוב. וזה היה משה רבנו, וכך גאל את עם ישראל, על־ידי שגלה להם סוד: "יש לה פה? תדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, ותדבר מהקדוש־ברוך־הוא. אתה רואה יהודי שבור, הנמצא בדפאון, יהודי המרגיש עצמו שפל ונחות, תחזקו ותעודדו ותשמחו", עד כדי כך, שאומר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קו), שדוד המלך אומר (תהלים מא, א): "אשרי משכיל אל דל", אשרי האדם המכניס שכל בדל, ואומר רבנו ז"ל, אשר זו הצדקה הכי גדולה. פי מהי צדקה? פוגשים עני, מסכנן, אין לו מה לאכל, נותנים לו, עוזרים לו, ובגלל הפעלה הזו, שמסיעים לזולת — הקדוש־ברוך־הוא עוזר לכם. זו צדקה אחת, שאנו

מבינים בשכלנו, לעזור לעני נצרך, שאין לו במה לשבור את רעבונו וכו', אומר רבנו ז"ל, שיש עוד צדקה, והיא גדולה יותר: "אשרי משפיל אל דל", אשרי אדם המכניס שכל בידל. אומרים חכמינו הקדושים (גדרים מא): דעת קניית — מה חסרת? ! דעת חסרת — מה קניית? ! אין עני אלא מדעת. מה נקרא עני? מי שאין לו שכל, מספן, אינו מכיר את הקדוש-ברוך-הוא ואינו מרגישו יתברך, זהו העני הגדול ביותר, ומיהו העשיר הגדול ביותר? זה שמכיר את הבורא יתברך שמו! ולכן כשמוצאים אדם שבור, נדקה, חושש, נמצא בצרה, ובאים ומדברים אליו, ומחזקים ומעודדים אותו, ומקרבים אותו אליו יתברך, זו הצדקה הגדולה ביותר!

ולכן לפני ניסן, שאז הוא החדש של הגאולה, נתנו לנו חדש אדר — חדש השמחה, "משונכנס אדר" — מרבים בשמחה. אומר רבנו ז"ל: אדר — ראשי תבות: ר'אש ד'ברך א'מת. למה אדם אינו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא? כי אינו מרגיש אותו יתברך, ונדמה לו כאלו השם יתברך מסתתר באיזה מקום בשמים, הרי כלנו רוצים לשוב בתשובה, ולמה הולך לנו כל-כף קשה? כי כל אחד מאתנו אומר: "הלואי הייתי זוכה לראות את הקדוש-ברוך-הוא, הייתי מדבר

אליו, מספר לו הכל, הלואי הייתי יכול לגשת אליו, לראותו ולדבר עמו, אבל אני לא רואה אותו, ואיני יכול לדבר עמו", אזי נשבר, ונכנס בדכאון, בעצבות ובמרירות, ויש לו קשיות עליו יתברך. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן פד), שהדלת והפתח להכנס אל הקדוש-ברוך-הוא זה הפה של האדם, ואיש אינו יודע מה יש לו, יש לו פה — זה השער להכנס על ידו אליו יתברך. וזה מה שכתוב (בראשית יט, יא): "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסגורים מקטן ועד גדול, וילאו למצא הפתח", כשאדם חוטא, בר מינו, נעלם ונסתר ממנו הקדוש-ברוך-הוא, עד כדי כך שנכנס בעצבות, במרירות ובדכאון, ונדמה לו שזהו סוף העולם, מאחר שיודע שעשה דברים מתעבים, על-כן הוא שבור בעיני עצמו כחרס הנשבר, ולכן רואים אנשים כל-כך ממרמרים, שאינם מרצים מחייהם, כי הכל חשוף בעדם. וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם; כשאדם חוטא — נכנסת בו כפירה, כמו שאומר הנביא (ישעיה נט, ב): "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם ובין אלקיכם", ברגע שאדם חוטא, נעשית מחיצה בינו לבינו יתברך, עד שאינו מרגיש אותו יתברך, וחושב שהכל טבע, מקרה ומזל. וזה שובר אותו. אך בו ברגע שאדם מתחיל לחוש,

שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פה אֲתוּ, עֲמוּ וְאַצְלוּ, אֲזוּ מִתְחִיל
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וּבִקְאֵמַת אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שְׁלֵהֲגִיעַ לְזֶה אֵי אִפְשָׁר, רַק
 עַל-יְדֵי הַצְדִּיק, הַצְדִּיק הַמְעוֹרֵר אוֹתָנוּ מִהַשְׁנָה, הַצְדִּיק
 פּוֹתֵחַ לָנוּ אֶת הַלֵּב לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וּמְגַלֶּה לָנוּ אֵיךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אוֹהֵב אוֹתָנוּ, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 נִמְצָא פֹה אֶתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, וּמִמְתִּין שֶׁנִּדְבַר אֵלָיו.
 אֲבָל כְּשֶׁאָדָם חוּטֵא, נַעֲשֶׂה לוֹ חֲשֶׁךְ בְּעֵינָיִם, שָׁחַר,
 עֲצוּב, דְּכֹאֵן וְשִׁכְרוֹן לֵב, וְהַצְדִּיק מוֹצִיא אוֹ מִהַחֲשָׁכוֹת
 וְהַדְּכוּף. וְכֵן הַצְדִּיק מְעוֹדֵד וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת הָאָדָם
 בְּכָל הַמְצָבִים שְׁחוּלָפִים עָלָיו, וּמְכַנִּס בּוֹ תְקוּהָ וְאוֹר,
 שְׁבוּדָאֵי יִתְגַבֵּר עַל כָּל הַמְשַׁבְּרִים וַיִּתְאוּשֵׁשׁ. וְכִמוֹ
 שְׂרוּאִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה רוּקִים וְרוּקוֹת יִשְׁנִם, שְׂאִינִם
 מוֹצִאִים זְווגִם וְכוּ', וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְבִמֹת
 ב:): כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה; מִי שֶׁלֹּא
 הִתְחַתֵּן — הוּא תְּמִיד עֲצוּב, שְׁבוּר, אֵינוֹ יְכוּל לְמַצֵּא
 אֶת זְווגוֹ, הֵיא לֹא יְכוּלָה לְמַצֵּא זְווגָהּ, וְזֶה מֵה שֶׁשׁוֹבֵר
 אֶת בְּנֵי-אָדָם. וְכֵן רוּאִים בְּנֵי-אָדָם שְׂאִין לָהֶם פְּרִנְסָה,
 נִסְתַּבְּכוּ בְּכֶסֶף, אוֹ אֵין לָהֶם בְּרֻכָה בְּכֶסֶף, וְזֶה מֵה
 שֶׁשׁוֹבֵר אוֹתָם, וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים עַל שְׁנֵי
 דְּבָרִים, שֶׁהֵם קְשִׁים כְּקָרִיעַת יַם סוּף: 'קְשִׁה זְווגוֹ שֶׁל
 אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף' (סוֹטָה ב:), וְכֵן 'קְשִׁים מְזוֹנוֹתָיו
 שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יַם סוּף' (פְּסָחִים קִיח.); לְמַצֵּא פְּרִנְסָה,

לצאת מהחובות, לראות ברכה בכסף, זה גם כן קשה
 בקריעת ים סוף, ומדוע? מסביר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן,
 חלק א', סימן ט' וק"ב), תקף ומיד פשאדם חוטא, נעשה
 לו שחר, ונכנס בתוך עצמו, שבור ורצוף, מלא קשיות
 על הקדוש-ברוך-הוא ועל בני-אדם, אינו יכול לסבל
 את הבריות, עד שישנם כאלו, שרחמנא לצלן, נכנסו
 בדפאון פנימי, שצריכים לילה לפסיכולוג וכו', ומה
 הוא בכלל? אדם מדבר והוא רושם, חולפת שעה,
 שעתים, הפסיכולוג קבל את שלו וכו', ואדם אומר
 לו: "דוקטור, תעשה לי טובה, עד שאני מרגיש בנוח
 בנוכחותך, אני רוצה להשמיע עוד כמה דברים" וכו',
 "אבל גסתים הזמן" — מודיע הדוקטור, בכן קובעים
 תור נוסף, ואדם משלם חמשים או מאה דולר וכו',
 התרוקן פיסו, ומגיע לביתו שבור כחרס הנשבר, וכך
 ממתין יום, שבוע, שבועים, חדש, כמה חדשים, עד
 שהגיע התור הנוסף, ומשהגיע, שוב הכל מתחיל
 מהתחלה וכו'. ומהיכן זה בא? אדם אינו מרגיש את
 הקדוש-ברוך-הוא, וחושב שישועתו תבוא מאדם
 פלוני וכו', בשעה שאומר החכם מפל האדם (תהלים ס,
 כא): "ושוא תשועת אדם" וכו', ואם תתבונן — תנוכה,
 שגם הפסיכולוג בעצמו צריך לישועה וכו', וזהו
 הפרוש (שם קמו, ג): "אל תבטחו בנדיבים בכן-אדם,
 שאין לו תשועה", אדם אינו יכול לעזר לעצמו, ואיך

יעזר לך?! זו היתה גלות מצרים, שלא ידעו מהקדוש-ברוך-הוא, לא הבינו את הבורא? תברך שמו. עד שבא משה רבנו, הכניס בנו דעת: מה אתכם?! מה לכם ולפה-רע, שפרע"ה משעבד אצלו במצרים — מצרים, רק תתחילו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, תתחילו לדבר מהקדוש-ברוך-הוא, וכבר תצאו מהגלות. איך זוכים לזה? על-ידי שמחה, כשאדם שמח — נתרחב לו הלב, ומרגיש את הבורא יתברך שמו פה אתו, עמו ואצלו, וכשאדם מרגיש שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותו — נעשה שמח, ואין לו קשיות עליו יתברך.

ולכן הקדימו לנו לפני חדש ניסן — חדש אדר, חדש השמחה, לשמח את עצמנו ואת אחרים. ולכן מחית עמלק היתה בחדש אדר, ואיך מחו את עמלק, ומיהו? עמלק זהו המן, ומה היה הקטרוג שלו? שאמר (אסתר ג, ח): "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים", עם ישראל רבים זה עם זה, ויש פרוידים ביניהם, מפלגות פלג, פלג, זה היה המן, והצליח לשכנע את אחשוורוש — תראה זהו עם מפלג וכו', באה אסתר המלכה ואמרה למרדכי (שם ד, טז): "לך כנס את כל היהודים", לך תאחד אותם, כלנו נשמות טהורות, כלנו בני הקדוש-ברוך-הוא, ואז וכו' לגאלה, וכך הרגו

את הַמֶּן-עֶמְלֵק. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נח.):
 "לֵךְ הַיְיָ הַמְּלָכָה" — זוּ מְלַחֶמֶת עֶמְלֵק; בָּרַגַע
 שְׁמַגְלִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה מוֹחֲקִים אֶת
 עֶמְלֵק, בְּזֶה שְׁמַפְרֶסְמִים לְכֻלָּם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 פֶּה אֶתְנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, וְרוֹצֵה אוֹתְנוּ, וְחַפֵּץ לְשִׁמְעַ
 קוֹלְנוּ — זוּ מַחִית עֶמְלֵק. עֶמְלֵ"ק גִּימְטְרִיָּה סַפ"ק,
 רוֹצֵה לְהַחֲדִיר בְּנוּ סַפְקוֹת — "הַיֵּשׁ הַיְיָ" הַבְּקָרְבָּנוּ אִם
 אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז). וְמִי לוֹחֵם נִגְדוֹ? מִשֶּׁה רַבְּנוּ. וְכַמּוּבָא
 בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה כט.), עַל הַפְּסוּק
 (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים יְדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל",
 כְּשִׁמְשֶׁה רַבְּנוּ הַגְּבִיָּה יְדִיו, אֶז הַתְּגַבְּרוּ עִם יִשְׂרָאֵל
 וְהַכְּנִיעוּ אֶת עֶמְלֵק. שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: וְכִי
 יְדִיו שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחֶמָה אוּ שׁוֹבְרוֹת מְלַחֶמָה?
 וְעוֹנִים: בְּעֵת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מְסַתְּפָלִים רַק לְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אֶז "וְגָבַר יִשְׂרָאֵל", וְנִמְחַק עֶמְלֵק, מִשֶּׁה
 רַבְּנוּ הַגְּבִיָּה יְדִיו, לְהַרְאוֹתְנוּ שְׂאִין לָנוּ אֵלָא אֲבִינוּ
 שְׁבַשְׁמִים, אִין לָנוּ עַל מִי לְבַטַח אֵלָא עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכִף
 זְכִינוּ לְצִאת מֵהַגְּלוּת. כְּמוֹ-כֵן בִּימֵי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר, אִיף
 יִצְאָנוּ מֵהַגְּלוּת? כְּשֶׁהַתְּכַנְסוּ יַחַד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים דְּבַר פְּלֵא (מְגִלָּה יד.): גְּדוּלָּה
 הִסְרַת טַבְעַת יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה נְבִיאִים וְשִׁבְעַ
 נְבִיאוֹת שֶׁנִּתְּנָבְאוּ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּלֵן לֹא הִחֲזִירוּם
 לְמוּטָב, וְאֵלוּ הִסְרַת טַבְעַת הִחֲזִירְתָּן לְמוּטָב; מֵה שְׁלֹא

הצליחו ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות, הצליח הזמן עם טבעתו של אחשורוש; מה זאת אומרת? אלא הקדוש-ברוך-הוא מרחם עלינו, הקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, ושולח לנו בכל דור ודור נביא, צדיק הדור, שמגלה את הבורא יתברך שמו, ואם לא די בזה, אזי שולח גם לנשים נביאות, לעוררן ולחזקן ולקרבן אליו יתברך, אבל הנה אנו שומעים מה שהצדיק מדבר, מתעוררים בתשובה, מקבלים עלינו על מלכות שמים, והנה אנו יוצאים לחוץ ושוכחים את הכל, ושבים לסורנו. ארבעים ושמונה נביאים הקדוש-ברוך-הוא שלח לנו משך כל הדורות, וכן שבע נביאות, לעורר ולחזק ולעודד את נשמות ישראל ולא הצליחו, והנה בא הזמן אל אחשורוש מלך טפש, והסיר המלך טבעתו ומסרה לו, ואמר הזמן, שרחמנא לצלן, לא ישאר שריד ופליט מעם ישראל, אז נתעוררנו כלם בתשובה. ודבר זה ראינו משך כל הדורות, עד שלא בא אויב ורצה לחסל אותנו, שכחנו מהתכלית, ברגע שיש לנו אימה ופחד — מטילים, מפגועים, רחמנא לצלן, אז מתחילים להתעורר בתשובה.

והנה נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא חדש אחד, חדש אדר — ראש ד' ברוך אמת, שאפלו אדם נמצא

בחשף הכי גדול, הקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו, וכמאמרם ז"ל (שפת קד.): הבא לטמא — פותחין לו; אומר רבנו ז"ל: מה הפרוש בזה? אלא הבא לטמא — כשאדם בא לטמא, ונכשל בפגמי הברית ובעוונות גדולים, תכף ומיד הקדוש-ברוך-הוא פותח לו פתח ודרך לשוב אליו. וכלנו יכולים לשוב בתשובה, ואיך? אם נקבל על עצמנו עכשו אחת ולתמיד על מלכות שמים, נקבל על עצמנו לצאת מהמרירות והדכאון, אז נהיה בטוחים שהתשובה שלנו תהיה חזקה, ולא רק שאנו נשוב בתשובה, אלא נחזיר את אחינו ואחיותינו וכו', ושאר עם ישראל. ומאין אנו יודעים שחזרנו כבר בתשובה, אולי אנו טועים, ואם אנו אומרים שחזרנו בתשובה, מהו הבטוחות שקבלו את תשובתנו בשמים? אלא ברגע שמתחילים לאהב כל יהודי, ואין הפרש בין איש לרעהו, כל יהודי הוא נשמה קדושה, כלנו נשמות קדושות הבאות מעולם האצילות, אם אדם מחזיק בזה, סימן שהוא בעל תשובה אמתי, ונתקבלה תשובתו בשמים. אף כל זמן שיש לנו חס ושלום, איזו שנאה על איזה יהודי, סימן שעדין לא שבנו בתשובה, ועדין לא קבלו תשובתנו בשמים. ולכן עלינו לקבל על עצמנו בחדש אדר — אחדות. אפ"ד גימטריה אהב"ה, לאהב את כל יהודי, למסר נפשנו בעבור כל יהודי. ולכן יש לנו בחדש זה ז'

באדר, אשר בו ביום נולד משה רבנו ובו ביום נפטר משה רבנו (מגלה יג.). וזו היתה טעותו של המן, שחשב שמשה רבנו נסתלק, ועל-כן הוא יכול לעשות פאות נפשו, אף לא ידע שמשה רבנו נמצא בכל דור ודור, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'): כל צדיק וצדיק נקרא משה; וכמאמרם ז"ל (שבת קא): משה שפיר קאמרת, כל צדיק יש בו בחינת משה רבנו. משה רבנו אוהב ישראל היה (מנחות סה:), וכל צדיק אמתי אוהב כל יהודי, רוצה לקרבו אל הקדוש-ברוך-הוא, רוצה להראותו דרך איך לצאת מהסכף והמרירות שלו. וזוהי משמעות חדש אדר, חדש השמחה, שעלינו לשמח ולרקד מרב שמחה, ולחזק ולעודד את נשמות ישראל, לראות שתמיד תהיה שמחה.

והנה בקבלת התורה היו עם ישראל מאחדים, כמו שכתוב (שמות יט, ב): "ויחן העם נגד ה'הר", אומרים חכמינו הקדושים (מכילתא ורש"י שם): כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד. עד קבלת התורה עם ישראל רבו והתקוטטו, מפלגה זו, מפלגה אחרת, כל אחד והבליו, כי ברגע שאין מפירים את הקדוש-ברוך-הוא, אז ישנה מרירות ומריבות. וכמו-כן בבית, אומרים חכמינו הקדושים (סוטה יז): איש ואשה זכו — שכניה

ביניהם, אצל האיש יש י' ואצל האשה יש ה' — י"ה, שמו יתברך, אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, שזהו אי"ש ואש"ה, יש ביניהם אהבה הדדית, כבוד הדדי, אחד מבין את השני ועוזר לו, אף ברגע שמוציאים את הקדוש-ברוך-הוא מהבית — את הי"ה, מה נותר? אש ואש, ושניהם שורפים זה את זה, ומזה בא, רחמנא לצלן, גרושין וכו', אשר כיום שומעים כל-כף הרבה גטין והריסת בתים וכו', והכל מחמת שגרשו את השכינה מתוך הבית. כמו-כן ישנם כל-כף הרבה רוקים ונוקות, ואף שיש כל-כף הרבה בחורים ובחורות, מדוע אינם מוצאים זה את זה? כי כל אחד מחפש דבר שעדין לא נברא וכו', ומחפשים, עד שנעשים בני שלשים, ארבעים וכו' וכו', ולא מצאו זוגם. אף אומרים חכמינו הקדושים (יבמות ג): נחות דרגה ונסיב איתתא; יש לך עצה למציאת הזוג — תנמיך עצמך, ואז תמצא אשה כרצונך. אף דא עקא, שכל אחד רוצה זוג שיהיה כמהו, וזה עדין לא נברא, כי חושב על עצמו: "אני הכי מצלח, אני הכי פקח" וכו', ועל-פן מחפש לכל הפחות שהיא תהיה מצלחת כמהו וכו', ואינו מוצא את זאת, כי הוא היחידי הכשרוני והמצליחן ביותר וכו', אומרים חכמינו הקדושים: נחות דרגה, תרד מדרגה אחת, אל תחזיק את עצמך להכי הכי, ואז

תמצא תכף-ומיד זיווגך. כשָאדם מחזיק עצמו ללא כלום, אז לא חסרים בחורים ובחורות, ותכף יכולים למצא זה את זה, ולהקים בית נאמן. רק צריכים מעט שכל ודעת, ומהו? נחות דרגה, ואחר-כך נסיב איתתא. ואף שאדם מחזיק עצמו לכלום, אומרים חכמינו הקדושים, אין די בזה, אלא תרד מזה עוד, ותהיה כלום שבכלום, ואז תראה שיש אין ספר זיוגים. בעת קבלת התורה אומרים חכמינו הקדושים, שנעשתה אחדות בין עם ישראל, כאיש אחד בלב אחד, ואז קבלו את התורה, כי את התורה אין יכולים לקבל, אלא כשיש אחדות, ברגע שנפרדים זה מזה — אין תורה. וכן אומרים חכמינו הקדושים (שבועות ט.), שהיה אז קבלת התורה מחדש, שזה ענין של "קיימו וקבלו" — קיימו מה שקבלו כבר. וכתוב אז (שמות כ, ב): "אנכי הו'י"ה אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים", יש כאן שתי מצוות שצריכים לזכרן תמיד: "אנכי הו'י"ה אלקיך" — אדם צריך לזכר תמיד, שהקדוש-ברוך-הוא אלקים חיים ומלך עולם; ואין לנו בזה העולם רק הבורא יתברך שמו — זו מצוה אחת. וכן: "אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים", אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קטז:): בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, הוא יצא מהשעבוד והגלות שלו. יש מדרך

פּלִיאָה הָאוֹמֵר: "אֲנֹכִי הוֹנִי"ה אֶלְקִיף אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים", בְּשִׁבִיל זֶה: "וַיִּתְּלוּ אֶת הַמֶּזֶן"; מַה הַקָּשֶׁר בֵּינֵיהֶם? אֵלֶּא יִשְׁנוּ קָשֶׁר הַדּוּק. כִּי הַמֶּזֶן רָצָה לְהִשְׁמִיד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְכַפִּי שְׁאֲנוּ עֵדִים כִּיּוֹם, יִשְׁמַעֲלֵנוּ רוּצָה לְכַלּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, הִיָּה לֹא תִהְיֶה. הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְעִיֵּדָה עָלֵינוּ (בְּרֵאשִׁית טז, יב): "פָּרָא אָדָם, יָדוּ בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ", אֵינְנוּ בְּגֵדֵר אָדָם. וְכֵן עָשׂוּ רוּצָה לְהִשְׁמִיד אֶת הָעַם הַיְּהוּדִי, וְנֹאמַר עָלֵינוּ (שֵׁם כז, מ): "עַל חֲרֻבְךָ תַּחֲיֶה". שְׁנֵיהֶם רוּצִים רַק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְאִמְתִּי יֵשׁ לָהֶם שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל? בַּעַת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מְפֻלְגִים וּמְפֻרְדִּים. וְזוֹ הַטְּעוֹת שִׁישְׁנָה כִּיּוֹם — הַסְּתוֹת רַבּוֹת, שְׁמִסִּיתִים זֶה נֶגֶד זֶה וְכוּ' וְכוּ', תַּפְתָּחוּ אֶת כְּלֵי הַתְּקַשְׁרֶת, תִּקְרְאוּ בְּעֵתוֹן, מַה כְּתוּב שָׁם? הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֵינוּ נִמְצָא! לֹא וְלֹא! מְסִיתִים וּמְדִיחִים זֶה נֶגֶד זֶה, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ טְעָנוֹת עַל אֵלוֹ וְעַל אֵלוֹ וְכוּ' וְכוּ', אִימְתִי מִתְּאֲחָדִים? חֵס וְשָׁלוֹם, שְׁלֹא גִדַּע מִצְרוֹת — כְּשִׁישׁ פְּגוּעַ. כֹּאֵן אָנוּ רוֹאִים שֶׁהִישְׁמַעֲלִים, יִמַּח שְׁמֵם וְזֻכְרָם, וּבְנֵי עָשׂוֹ, יִמַּח שְׁמֵם וְזֻכְרָם, אֵינָם רוּצִים דִּיקָא אֶחָד שִׁישׁ לוֹ זֶקֶן וּפְאוֹת, וְלוּבֵשׁ צִיצִית, כְּשֶׁהֵם מְנִיחִים מְטַעֵן חֲבֵלָה, אֵין מְשַׁנָּה לָהֶם מְאִיזוֹ מְפֻלְגָה הוּא וְכוּ', הֵם רוּצִים אֶת כָּל יְהוּדִי, וְאֵינָם בּוֹדְקִים בְּצִיצִיּוֹת, אִם אֶתָּה מְנִיחַ תְּפֻלִּין אִם לֹא, אִם אֶתָּה שׁוֹמֵר שֶׁבֶת אִם לֹא, הֵם

רוצים אותך, כי אתה יהודי, ובזה רואים את יקרת נשמות ישראל. ולכן ברגע שאדם מחדיר בעצמו: "אנכי הוי"ה אלקיך", שכלנו צריכים לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא הוא אלקים, ואלינו עלינו לשוב בתשובה, ולזכור, שאם נשוב בתשובה אמיתית — יוציאנו מהגלות, שזה "אשר הוצאתיך מארץ מצרים, מבית עבדים", ועל-ידי-זה "ויתלו את המן" (אסתר ז, י), שנזכה במו עינינו לראות את מפלת עשו וישמעאל, ועם ישראל יתקרכו כלם אל הקדוש-ברוך-הוא, "נצח ישראל לא ישקר" (שמואל-א' טו, כט), עם ישראל חי, גר ישראל לא יכבה לעולם.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

מַרְבִּים בְּשִׂמְחָה

יגלה מעלת השמחה בחדש אדר, ואיך זה ממתיק את הדינים, ומוחק את כל הקלפות של המן-עמלק, שמכניס ספקות בנשמות ישראל.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: עֵקֶר הַתְּכֵלִית —
לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי כָּל הַצְּרוֹת
בְּאוֹת לְאָדָם רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן
הַשִּׂמְחָה, וְאִם הָיָה הָאָדָם תְּמִיד
בְּשִׂמְחָה, לֹא הָיָה חֶסֶר לוֹ שׁוֹם דְּבָר.
(אמרי־מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּתטו)

קוֹנְטָרַס

מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה

.א

חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (תַּעֲנִית כֵּט): מִשְׁנַכְנֵס אֲדָר
"מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה"; מֵהִי סִגְלַת חֹדֶשׁ אֲדָר? הֶמֶן-עֲמֶלֶק
"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אֶסְתֵּר ט, כד), וְנִפְּל עַל חֹדֶשׁ אֲדָר.
הֶמֶן חָשַׁב שְׂמֵשָׁה רַבֵּנוּ נִפְטָר בְּחֹדֶשׁ אֲדָר, וְאִזּוּ יוֹכֵל
לְהַתְּגַבֵּר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הוּא שָׁכַח שְׁבוּ בְּחֹדֶשׁ
גַּם נוֹלַד מֵשָׁה רַבֵּנוּ (מַגִּלָּה יג:). חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים
(אֲבוֹת א, א): מֵשָׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינִי, וּמִסֵּרָה לְיִהוֹשֻׁעַ,
וְיִהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מִסֵּרוּהָ לְאַנְשֵׁי
כְּנָסֵת הַגְּדוּלָּה; וְכִף הוֹלֵכֶת הַמְּסֻרֶת מִדּוֹר דּוֹר עַד
דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה. בְּכָל דּוֹר וְדוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח
לָנוּ צַדִּיקִים קְדוּשִׁים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
הַנִּקְרָאִים מֵשָׁה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשְׁתֵּי מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן ב'), שֶׁכָּל צַדִּיק וְצַדִּיק נִקְרָא מֵשָׁה, כַּמֵּאֲמָרָם ז"ל
(שִׁבְתָּ קא:): מֵשָׁה שְׁפִיר קְאָמְרַת; וְהִנֵּה מִלְחַמַת עֲמֶלֶק עֹדִין
לֹא נִסְתַּיְמָה, כַּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, טז): "מִלְחָמָה לְהַגִּי'ה"

בְּעִמְלֵק מִדֹּר דָּר; עִמְלֵק, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (פְּנִיחֻמָּא חֲקַת יח), מַעוֹלָם הֵיְתָה רְצוּעַת מַרְדּוּת לְיִשְׂרָאֵל;
 מֵאֵז שֶׁיֵּצְאוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, הִתְגַּבְּרָה קְלַפְת עִמְלֵק
 עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. עִמְלֵק בְּגִימְטְרִיה סֶפֶ"ק, שְׁמִכְנִיס
 סֶפֶקוֹת בְּאָדָם "הַיֵּשׁ הַיְוִ"ה בְּקַרְבָּנוּ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז),
 וְזֶה כָּלֵל הַצְּרוֹת שְׁעוֹבֵר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּשֶׁאָדָם
 חִזַּק בְּאַמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ וְעַד, אֲשֶׁר דָּבַר
 גְּדוֹל וְדָבַר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת
 הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אֵז לֹא חֶסֶר לוֹ מְאוּמָה; כִּי כָּל הַצְּרוֹת
 וְהַיְסוּרִים, הַמְרִירוֹת, הַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַדְּכָאוֹנוֹת שְׁעוֹבֵרִים
 עַל בְּנֵי-אָדָם, הֵם רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, וְכַמוֹכָא
 בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), שְׁעָקָר הַגְּלוּת
 זֶה רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם אֲמוּנָה, הוּא
 דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינְנו חֶסֶר דָּבַר, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
 (מְשָׁלִי כ, כח): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת". אֲבָל כָּל הַצְּרוֹת
 שְׁאָדָם סוֹבֵל הֵן רַק מִחֲמַת הָעֵדֶר אֲמוּנָה; כִּי הַמַּאֲמִין
 הָאֱמִתִּי, שְׁמַאֲמִין שְׁדָבַר גְּדוֹל וְדָבַר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה
 מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, שׁוּם דָּבַר לֹא
 יִשְׁבְּרוּ. וְזוֹ קְלַפְת הַמֶּן-עִמְלֵק, שְׂרוּצָה לְהַשְׁפִּיחַ אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִיִּשְׂרָאֵל.

וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל יוֹר וְדוֹר צְדִיקִי
 הַדוֹר וּמְנַהִיגֵנוּ, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת, רְאֵשֵׁי

כוללים, הלומדים תורה עם עם ישראל, מלמדים אותם
אמונה, מחזקים ומעודדים את נשמות ישראל, ובזה
מוחים את המן-עמלק. ולכן חשב המן-עמלק שהוא
יתגבר על נשמות ישראל בחדש הזה שנפטר בו משה,
אבל שכח שמשה לא מת, אלא מסטרך דילן, כמובא
(זהר ח"ב קעד:). ומה שאנו חושבים שמשה רבנו נסתלק,
זה רק כשאיננו לומדים את התורה, אז נדמה כאלו משה
מת, שזה היה חטא העגל, שאמרו (שמות לב, כג): "כי זה
האיש משה לא ידענו מה היה לו". ולכן עשו את העגל,
אשר גרם לנו את כל הצרות, כמאמרם ו"ל (עין סנהדרין
קב:): אין לה צרה שלא יהיה בה מחטא העגל; כי ברגע
שמפרידים בין נשמות ישראל לבין הקדוש-ברוך-הוא,
זה נקרא חטא העגל. וכמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-
מורה"ן, חלק א', סימן סב): ברגע שאדם מפריד את עצמו
מהבורא תברך שמו, ועושה מהסבה עקר — זה חטא
העגל; כי עליו לדעת, אשר אין לו על מי להשען אלא
על אבינו שבשמים. אין לנו בזה העולם רק הקדוש-
ברוך-הוא, וכל צרכינו נבקש רק ממנו תברך, ונבוא
אליו תברך בכל עת, ונבטח בו, אזי אנו נצולים מכל
הצרות.

ולכן המן-עמלק חשב, שהנה בחדש אדר נסתלק
משה, אזי תהיה מפלה לישראל, אבל הוא שכח, שמשה

רַבְּנוּ חַי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָאכִי ג, כב): "זָכְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה";
 כָּל הַתּוֹרָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל לֹמְדִים — זוֹ תוֹרַת מֹשֶׁה,
 שְׂנוּקְרָאת עַל שְׁמוֹ, עַל שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר יִשְׂרָאֵל,
 בְּשַׁעַה שֶׁחֲטָאוּ בַּחֲטָא הָעֵגֶל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רָצָה
 לְמַחֲוֹתָם, מָסַר מֹשֶׁה נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּרָם, וְאָמַר (שְׁמוֹת לב, לב):
 "מִחֲנִי נָא מִסַּפְרֶךָ", תִּמְחַק אוֹתִי, אֲבָל לֹא אֶת נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל; כִּי הִצְדִּיק הָאֱמֶת מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר עִם יִשְׂרָאֵל,
 מִחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה, מִחֻזֵּק וּמְעוֹדֵד וּמְשֻׁמַּח אוֹתָם,
 מְדוּבָבָם שִׁיחֲזָרוּ בַתְּשׁוּבָה. וְזֹאת הֵמֵן לֹא יָדַע, וְעַל-פֶּן
 הִיְתָה מִפְּלִתוֹ דִּיקָא בַּחֲדָשׁ אֲדָר. וְלִכֵּן מְשֻׁנְכָנֵס אֲדָר
 "מַרְבִּים בַּשְּׂמֵחָה", אֵינן עוֹד שְׂמֵחָה כְּשִׂמְחַת הָאֲמוּנָה,
 כְּשִׁיְהִיּוּ מְאֲמִין בְּבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, וְיוֹדַע שְׂאִין לוֹ בְּזֶה
 הָעוֹלָם רַק הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וּמִכָּל צָרָה שְׂעוּבָרַת עָלָיו,
 וּמִכָּל מִשְׁבֵּר וְצוּקָה, הוּא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִסְתַּתֵּר
 בְּסִתְרֵי צֶל כְּנַפְיוֹ, זוֹ הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, וְזוֹ מְחִיַּת
 הַמֶּן-עַמְלָק, שְׁנַעֲשִׂית בַּחֲדָשׁ אֲדָר.

וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נח): "לֵךְ
 הַיְי"ה הַמְּמַלְכָה" — זוֹ מַלְחַמַת עַמְלָק; בְּזֶה שְׂמִיגְלִים
 אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַם יִשְׂרָאֵל, בְּזֶה שְׂמִיחֻזְקִים
 וּמְעוֹדֵדִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 בְּזֶה בְּעַצְמוֹ נִמְחַק הַמֶּן-עַמְלָק, אֲשֶׁר כָּל קְלַפְתּוֹ לְהַכְנִיס
 סִפְקוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ לָחַם אִתּוֹ, כְּמוֹ

שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, ט): "וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים, וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיִּשְׂמִימוּ תַחְתָּיו, וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ, וְאַהֲרֹן וְחֹר וְתַמְכוּ בְיָדָיו, מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד, וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה כט): "וְכִי יָדָיו שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מִלְחָמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה? אֵלָּא בְּזִמְן שִׂישְׂרָאֵל מִסְתַּכְלִים כָּל־פִּי מַעֲלָה וּמִשְׁעַבְדִּים לְבָם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים — הָיוּ נוֹצְחִים. מֹשֶׁה רַבְּנוּ הַגְּבִיָּה יָדָיו, וְהִרְאָה לְעַם יִשְׂרָאֵל לְהִסְתַּכֵּל רַק כָּל־פִּי מַעֲלָה, שְׂנֵדַע אֲשֶׁר אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יָדֵינוּ זָכִינוּ לְמַחֹת אֶת הַמֶּן-עֲמֶלֶק. "אַהֲרֹן וְחֹר וְתַמְכוּ בְיָדָיו, מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד", מֹשֶׁה רַבְּנוּ גָּלָה שְׁלֵאִיזָה צַד שְׁנִפְנָה, נִמְצָא רַק אֶחָד — אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, "מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד", מֶה שֶׁרַק יַעֲבֹר עָלֵינוּ, צָרִיכִים לְפָנוֹת רַק אֶל אֶחָד — אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מִהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'): אֶחָד גִּימְטְרִיָּה אֶהְבָּה; מֵאֵין אֲנִי יוֹדַע, שִׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא דְבוּק בְּאֶחָד — אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ? כְּשִׁישׁ לוֹ אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְעוֹ רְצוֹנוֹ וְחִפְצוֹ לְעֹזֵר לְכָל אֶחָד, זֶה סִימָן שֶׁהוּא אוֹחֵז בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל אִם יֵשׁ לְאָדָם אִיזוֹ שְׁנֵאָה אוֹ קְנָאָה כָּל־פִּי הַזּוּלָּת, אוֹ גּוֹנֵב וְגוֹזֵל מִחֲבֵרוֹ, צָרִיכִים לְדַעַת שְׁאָדָם זֶה כּוֹפֵר בְּעֵקֶר, כִּי אֵין זֶה עוֹלָה בְּקִנְיָה אֶחָד; אִם אָדָם אֵינוֹ אוֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, סִימָן שֶׁאֵינוֹ אוֹהֵב, כְּכִיכּוֹל, אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוא, אלא כופר בעקר הוא, אם אדם עשה עול לזולת, גזל אותו, או הלבינו ברכים וכדומה, אין לו חלק לעולם הבא, אין לו חלק באלקי ישראל. ולכן מצינו שהמן-עמלק אמר (אסתר ג, ח): "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים", כל הכח של המן-עמלק, ששרו הוא הסמ"ך-מ"ם — 'הפזר ומשל', להפזר בין נשמות ישראל, לעשות פרודים ביניהם, שיהיו מחלוקות ומריבות ביניהם, שתהיה גזענות ביניהם, שאחד לא יבין את השני, זו קלפת המן-עמלק.

אבל אסתר, המרמזת על הסתרה שבתוך הסתרה, כמאמרם ז"ל (חלין קלט): אסתר מן התורה מנין? שנאמר (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר פני", אפלו בתוך ההסתרה שיש בין נשמות ישראל, היא אומרת למרדכי הצדיק: "לך כנס את כל היהודים", הינו אם אנו רוצים לצאת מהגלות המרה שאנו נמצאים בה, שזה "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", ישנה הסתרה שבתוך הסתרה, העצה — להתאחד יחד, שבני ישראל יאהבו זה את זה, וכבדו איש את רעהו, שגשרף כבר את השנאת חנם, את הגזענות הארוכה ונתאחד יחד, שנאחה את כל הקרעים שבנינו, נסלק את כל האי הבנות שבנינו, ניקא על-ידי-זה אנו יכולים להגאל.

וּמְרַדְכֵי הַצַּדִּיק, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַגְלָה יג.), שְׂנֵאָרָא אִישׁ יְהוּדִי — עַל שֵׁם שְׂכַפְרָא בְּעִבּוּדָה זָרָה, הוּא פְרָסָם וּגְלָהָ אֶת הָאֱמוּנָה בֵּין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְדִיָּקָא עַל-יְדֵי-זָה הַכְּנִיעוּ אֶת הַמֶּן-עַמְלָק, עַד שֶׁתְּלוּהוּ עַל עֵץ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין קִלְט:): הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה — מִנֵּן? שְׂנֵאָמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): "הַמֶּן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לִבְלֹתִי אֲכֹל אֶכְלֹתָ"; הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הָאָדָם, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְהַפִּירוֹ (עֵץ זֵהוּ בַּא מִב), בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעוּן לִיָּה, שְׂזָה עֵץ הַחַיִּים, אִם אָדָם זֹכֶה וּמִבְטֵל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵי וְתַבְרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אָז הוּא חַי לְעוֹלָם. וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּיִי-מוֹהַר"ו, חֶלֶק א', סִימָן כֵּא): כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵי וְתַבְרַךְ, אֲזִי אֵין הַפֶּרֶשׁ אֲצֵלוֹ בֵּין חַיִּים לְמִיתָה, הוּא תְּמִיד דְּבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא שְׂעַכְשׁוֹ הוּא מְלַבֵּשׁ בְּלָבוּשׁ גִּשְׁמִי וְחַמְרִי, וּמְכִיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַחֲרֶיךָ כְּשִׂיּוּצָא מִזָּה הָעוֹלָם, הוּא מְפַשֵּׁיט אֶת הַגּוּף הַגִּשְׁמִי וְהַחַמְרִי, וְגַם-כֵּן מְכִיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין אֲצֵלוֹ הַפֶּרֶשׁ בֵּין עַכְשָׁו לְאַחֲרֶיךָ, תְּמִיד הוּא מְכִיר אֶת הַבוֹרָא וְתַבְרַךְ שְׂמוֹ! זֶה נִקְרָא עֵץ הַחַיִּים וְחַי לְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים לב, מ): "כִּי אֲשָׂא אֵל שְׂמִים יְדִי, וְאָמַרְתִּי חַי אֲנֹכִי לְעוֹלָם", בְּרַגַע שְׂאָדָם מַגְבִּיֵה יְדָיו רַק אֵל הַשֵּׁם וְתַבְרַךְ, וְיוֹדַע שְׂאֵין לוֹ בְּזָה הָעוֹלָם אַף אֶחָד

רק הקדוש־ברוך־הוא, זה נקרא עץ החיים, וחי לעולם. אבל בְּרַגַע שְׁאֵדָם טוֹעַם מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, עוֹשֶׂה הַפֶּרֶשׁ בֵּין טוֹב לְרַע, הֵינּוּ "עֲכָשׁוּ טוֹב לִי, עֲכָשׁוּ רַע לִי", זֶה נִקְרָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, זֶה מֵה שְׁעוֹקֵר אוֹתוֹ, וּמִשֵּׁם בָּאִים כָּל הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֵׁישׁ לוֹ. וְלָכֵן 'הֶמֶן מִן הַתּוֹרָה מִנֵּין?' שְׁנֵאָמַר: "הֶמֶן הָעֵץ" — זֶה עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, שְׁמִשֵּׁם בָּאִים כָּל הַסְּפָקוֹת, שְׁזֵה סִפֵּ"ק גִּימְטְרִיָּה עֲמַל"ק. וְלָכֵן הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁנִּקְרָא מְרַדְכִי, הוּא לּוֹחֵם עִם הֶמֶן־עֲמַלֵּק. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין קִלְטֵ:): מְרַדְכִי מִן הַתּוֹרָה מִנֵּין? שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת ל, כג): "מֶר דְּרוֹר", לְשׁוֹן צְפוֹר דְּרוֹר. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְתֵּי קוֹ:): לְמָה נִקְרָא שְׁמָה צְפוֹר דְּרוֹר? שְׁדָרָה בְּבֵית כְּבִשְׁדָה, בֶּן חוֹרִין אֲמַתִּי, מְרַדְכִי הוּא אִישׁ יְהוּדִי הַמְּגַלֶּה אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְכָלֶם. וּבְרַגַע שְׁאֵדָם בְּעַל אַמוּנָה, הוּא בֶּן חוֹרִין, שִׁיּוּצָא מְגָלוֹתוֹ.

וְלָכֵן דִּיקָא עֲכָשׁוּ בַּחֲדָשׁ אֲדָר, עָלִינוּ לְרֵאוֹת לְהַרְבּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר אוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'): כְּשֵׁי־הוֹנִידִים רוֹקְדִים בְּשִׁמְחָה וּמוֹחָאִים כַּף אֶל כַּף בְּשִׁמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה מְמַתִּיקִים אֶת הַדִּין. כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁאֵנוּ עוֹבְרִים לְאַחַר־וֹנָה, זֶה רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן אַמוּנָה, כִּי אִם הֵינּוּ מִתְאַחֲדִים יַחַד בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וּמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים לְכָלֶם אֶת

הַאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵינּוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, וּמְרַבִּים אֶהְבֵת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹקְרִים שְׂנֵאת חַנּוּם, וּמִי שֶׁגִּזַּל וְעָשָׂה מִמּוֹן מִבְּנֵי-אָדָם, הִיָּה מְשִׁיב גְּזֻלְתּוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה, אֲזִי מִיָּד הֵינּוּ נִגְאָלִים, כִּי כָּל הַצְרוֹת הֵן רַק מִחֲמַת הַפְּרוּדִים שֵׁשׁ בֵּינֵינוּ, שֶׁזֶה אֲשֶׁר מְגַבִּיר אֶת הַמֶּן-עֲמֶלֶק שֶׁאָמַר: "יִשְׁנֹו עִם מְפָזֵר וּמְפָרֵד" וְגו'. לֹא-כֵן אִם אָנוּ נִתְאַחַד יַחַד, עַל-יְדֵי-זֶה נִהְיֶה עִם אֶחָד דְּבָקִים בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרַךְ. וְדָבָר זֶה אָנוּ צְרִיכִים עֲכָשׁוּ בְּחֹדֶשׁ אֶדָר — לְהִרְבּוֹת בְּשִׁמְחָה, לְשִׂמְחַת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְחִזּוֹק וּלְעוֹרֵר אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי לְדַאֲבוּנֵנוּ עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל מֵינֵי מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, כָּל מֵינֵי יְסוּרִים וְחוֹבוֹת, וְאִם אָדָם זוֹכֶה לְהַחְזִיק מְעַמֵּד, וּמְחַזֵּק גַּם אֶת זוּלְתּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵר-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מֵא, א): "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל", אֲשֶׁרִי אָדָם הַמְּכַנִּיס שְׁכָל בְּדֵל, וְאִין שְׁכָל גְּדוֹל יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁמְכַנִּיסִים בְּאָדָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ד, לֵה): "אֲתָה הִרְאֵתָ לְדַעַת כִּי הִנֵּי-הִיא אֱלֻקִּים אִין עוֹד מְלַבְדּוֹ", בְּרַגַע שֶׁאָדָם חֹזֵק בְּדַעַת הַזוֹ, שֶׁאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרַךְ כָּלָל, אֲזִי נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו. וְלָכֵן זוֹ צְרִיכָה לְהִיֹּת עֲבוּדָתֵנוּ בְּחֹדֶשׁ אֶדָר — לְהִרְבּוֹת בְּשִׁמְחָה, לְשִׂמְחַת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַכְנִיֵסן תַּחַת כֹּנָפֵי הַשְּׂכִינָה. וְעַלֵּינוּ לְעוֹרֵר אֶת אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּכְנִיסוּ אֶת יְלָדֵיהֶם בְּחֲנוּף תּוֹרְנֵי, הֵן הַבָּנִים שֶׁיִּלְמְדוּ בְּתַלְמוּד

תּוֹרָה, וְהֵן הַבְּנוֹת שֶׁתִּלְמַדְנָה בְּבֵית-סֵפֶר שְׁלוֹמֵי־מַדִּים שֶׁ
 אָמוּנָה וְקִיּוּם הַמְצֻוֹת, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר
 עַל כָּל הָאוֹיְבִים, כִּי כְּשֶׁמְחַנְכִים אֶת הַיְלָדִים לְתוֹרָה
 וְאָמוּנָה, אֲזִי "מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדַּת עַז" (תְּהִלִּים ח, ג),
 כְּשֶׁמִּלְמָדִים אֶת הַיְלָדִים אָמוּנָה, בְּזֶה מִתְחַזְּקִים לְהִמְשִׁיךְ
 אֶת שְׂרָשְׁרַת הַזֵּהָב שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל מֵאֵז שֶׁקִּבְּלָנוּ אֶת
 הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֵׁבַת
 פ.ח.) עַל הַפְּסוּק (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ" — קִיְמוּ מֶה
 שֶׁקִּבְּלוּ כָּבוֹד, שְׂגָם בְּחֻדְשׁ אֶדְר הֵיְתָה קִבְּלַת הַתּוֹרָה. וְכֵן
 מְצִינוּ בְּמֵאמְרָם ז"ל (רִש"י שְׁמוֹת יט, ב), שֶׁלִּפְנֵי קִבְּלַת הַתּוֹרָה
 הָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל מְסֻכְסָכִים זֶה עִם זֶה, כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְהַר
 סִינַי, "וַיַּחֲזֵן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר" (שֵׁם), שֶׁנִּתְאַחַדוּ יַחַד
 כְּאִישׁ אֶחָד בְּלֹב אֶחָד, וְכֵן קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְלָכֵן גַּם
 עַכְשָׁיו בְּחֻדְשׁ אֶדְר, שְׁמֵרְבִים בּוֹ בְּשִׁמְחָה, עֲלִינוּ לְהִתְאַחַד
 יַחַד וְלֵאחֹב זֶה אֶת זֶה, וְלִדְוֹן זֶה אֶת זֶה לְכַף זְכוּת, וּמִי
 שִׁיּוּדַע שֶׁעָשָׂה עוֹל לְשָׁנִי, שֶׁיִּבְקֹשׁ סְלִיחָה וַיִּפְּסוּ, וּבִפְרָט
 מִי שֶׁפָּגַם בְּחֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, צְדִיקֵי הַדּוֹר, וְנִפְגְּמָה אֶצְלוֹ
 אָמוּנַת חֲכָמִים, עַכְשָׁיו הוּא הַזְּמַן לְתַקֵּן זֹאת. וּבְזְכוּת
 שֶׁנִּתְאַחַד יַחַד וְנֵאחֵב זֶה אֶת זֶה, וְנִרְבָּה בְּשִׁמְחָה, וְנִגְלָה
 וְנִפְרָסַם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִפְּל פֶּחַד עַל כָּל אַמּוֹת
 הָעוֹלָם, וְלֹא יִגְעוּ בְּשׁוֹם בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאָנוּ נִגְאָל גְּאֻלָּה
 שְׁלֵמָה בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אֲשֶׁר עַקֵּר הַשְּׁמִחָה הִיא הַגְּאֻלָּה.

ב.

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (תַּעֲנִית כַּט): מִשְׁנַכְנֵס אֲדָר
 "מַרְבִּים בְּשִׂמְחָה"; עֲלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן מֵהִי גְדֻלַּת חֲדָשׁ אֲדָר,
 שְׂצָרִיכִים כָּל־כָּף לְשִׂמְחָה בּוֹ? אֵלָּא אָמְרוּ חַכְמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ב'): הֵמֵן אָמַר, שׁוֹטֵה הִיָּה פִּרְעָה
 שְׂאָמַר (שְׁמוֹת א, כב): "כָּל הַבֵּן הַיְלֹוד" וְגו' "וְכָל הַבַּת
 תַּחֲיוֹן", וְלֹא הִיָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַבְּנוֹת נִשְׂאוֹת לְאַחֵרִים, וְהֵן
 פְּרוֹת וְרְבוֹת, אֲבָל אֲנִי אֵינִי עוֹשֶׂה כֵן, אֵלָּא (אֶסְתֵּר ג, יג):
 "לְהַשְׁמִיד, לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים", וְאַף גּוֹג
 וּמִגּוֹג עֲתִיד לֹאמַר כֵּן, שׁוֹטִים הָיוּ הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁהָיוּ
 מִתְּעַקְּפִין בְּעִצּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִין שֶׁיֵּשׁ לָהֶם
 פֶּטְרוֹן בְּשָׂמִים, אֲבָל אֲנִי אֵינִי עוֹשֶׂה כֵן, אֵלָּא בַּתְּחִלָּה אֲנִי
 מִזְדַּוֵּג לְפֶטְרוֹנִם, וְאַחֲר־כֵּן אֲנִי חוֹזֵר עַל יִשְׂרָאֵל, הֲדָא
 הוּא דְכָתִיב (תְּהִלִּים ב, ב): "יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ
 יַחַד עַל הַיְיֹ"ה וְעַל מְשִׁיחוֹ", וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר
 לָהֶם: רְשָׁעִים, עֲלֵי אַתֶּם בָּאִים לְהַזְדַּוֵּג?! כִּמְהָ גְדוּדִים
 יֵשׁ לִי לְפָנַי, כִּמְהָ שְׂרָפִים וּבְרָקִים וְלַפִּידִים וּמְלֶאכִים יֵשׁ
 לִי לְפָנַי, וְאֲנִי יוֹצֵא עִמָּהֶם וְעוֹשֶׂה מִלְחָמָה עִמָּהֶם, הֲדָא
 הוּא דְכָתִיב (יִשְׁעִיָּה מֵב, יג): "הַיְיֹ"ה כְּגִבּוֹר יוֹצֵא כְּאִישׁ
 מִלְחָמוֹת", וְכָתִיב (זְכַרְיָה יד, ג): "וַיֵּצֵא הַיְיֹ"ה וַיְנַלְחֵם בְּגוֹיִם
 הָהֵם", מֵה פְּתִיב שָׁם (פְּסוּק ט): "וְהִיָּה הַיְיֹ"ה לְמִלְחָה עַל
 כָּל הָאָרֶץ". וְהִנֵּה בְּחֲדָשׁ אֲדָר אִזּוֹ נוֹלַד מֹשֶׁה מוֹשִׁיעַן שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, וְהֵם אֵינֶם יוֹדְעִים שֶׁמֹּשֶׁה רִבְּנוֹ הִיָּה לְמַעְלָה

מהטבע ומקרה ומזל, ועל-ידי-זה הוא מכניע אותם, כמאמרם ז"ל (תנחומא בשלח), שהיו מן-שבים את השעות באסטרוולוגיה, מה עשה משה? העמיד גלגל חמה ולבנה, וערב את שעותיהן, שנאמר (חבקוק ג, יא): "שמש ירח עמד זבלה" וגו'; פי עמל"ק גימטריה ספ"ק, ומכניס ספקות באדם (שמות יז, ז): "היש הוי"ה בקרבנו אם אין", ומשה רבנו הראה לכלם את אמתת מציאותו יתברך, שהטבע והמזל משעבדים תחת יד הצדיקים, ובזה מכניעים את עמלק.

פי באמת עקר הליצנות באה מעמלק, כמאמרם ז"ל (שחר טוב, תהלים קיא): "לץ תכה" — זה עמלק. פי כל כח הטמאה של עמלק, זו הליצנות, שמתלוצץ, כביכול, ממנו יתברך. ולכן (שמות יז, טז): "מלחמה להוי"ה בעמלק מדר דר", פי כל כח הטמאה של עמלק זו ליצנות, שמכניס באדם ליצנות כלפי מעלה, רחמנא לישזבן, שזו קלפת טמאת הערב-רב, שעם ישראל סבלו מהם מאז היו לגוי, כמו שכתוב (שמות יב, לח): "וגם ערב-רב עלה עמם", ואמרו (תקוני-זהר, תקון סט) ערב-רב דאנון מערבין בישראל דאתמר בהון (ישעיה א, ד): "הוי גוי חוטא", דאינון "זרע מרעים בנים משחיתים" וכו', ואמרו (שמות לב, ד): "אלה אלהיך ישראל" לעגלא; וכל זהמתם של הערב-רב שנתערבו בנשמות ישראל במשך כל הדורות,

הם קלפת הליצנות, שמתלוצצים מכל דבר שבקדושה, בפרט עכשו בסוף ימי הגלות, שעמלק והסטרא אחרא והערב-רב רואים שהנה הגיע סופם, ולכן הם מתגברים ביותר שאת וביתר עז וביתר כח, כדרך שני אנשים שרבים ביניהם, וכשאחד רואה שחברו יפילו, אז הוא מתגבר בכל כחו, והוא מנסה להפיל את חברו. כמו-כן עכשו כשאנו עומדים להגאל, אזי הערב-רב רואים שהנה הסוף שלהם בא, ולכן הם מתפשטים ביותר ומתלוצצים מכל הקדוש לעם ישראל, והם מעבירים על הדת מליונים מאחינו בני ישראל, ומהם באים כל הצרות והיסורים שבני ישראל סובלים, כי מרגישים, אשר הנה סופם בא, ולכן הם מתגברים ביותר. ואי אפשר להכניעם, אלא על-ידי עזות דקדושה, שלזה זוכים על-ידי שמחה. כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), שעל-ידי תקוף השמחה זוכים לעזות ולעקשנות דקדושה, וזה מה שמחה את עמלק, ולכן שמחה"ה אותיות שמחה, על שם (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים"; ולכן עקר מחית עמלק הוא דיקא על-ידי שמחה.

ובשביל זה אמרו חכמינו הקדושים (תענית כט): משונכנס אדר "מרבים בשמחה", כי דיקא בחדש אדר, רצה המן-עמלק להתגבר על עם ישראל, כי חשב

שְׂבַח־דָּשׁ הַזֶּה נִסְתַּלַּק מִשָּׁה, אֲבָל הוּא לֹא יָדַע שְׂדֵי־קָא
 בַּחֲדָשׁ הַזֶּה נּוֹלֵד מִשָּׁה, וּמִשָּׁה רַבְּנֵי הוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
 וְנִקְרָאת עַל שְׁמוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (מִלֵּאכִי ג, כב): "וַיִּזְכְּרוּ תּוֹרַת
 מִשָּׁה". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים א'), שְׁהָרִי
 הַתּוֹרָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים יט, ח):
 "תּוֹרַת הַיְיָ"ה תְּמִימָה", וְעֵלָה מִשָּׁה לְמָרוֹם, וְעָשָׂה שָׁם
 אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, וְנָתַן נַפְשׁוֹ עֲלֵיהָ, לְפִיכֹף
 נִקְרָאת עַל שְׁמוֹ; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל חֲדָשׁ אֲדָר
 (שְׁבַת פח): "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ הַיְיָהוּדִים" — קִיְמוּ מֵה שֶׁקַּבְּלוּ
 כְּבָר; כִּי אִזּוּ בַּחֲדָשׁ אֲדָר, יוֹם שֶׁנִּסְתַּלַּק מִשָּׁה, בּוֹ בַּיּוֹם גַּם
 נּוֹלֵד, וְכֵמוֹ שֶׁהוּא הוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ-כֵן בֵּימֵי
 אַחֲשׁוֹרוֹשׁ, שֶׁהִתְגַּבֵּר אִזּוֹ הַמֶּן-עֲמַלְק עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 חָזְרוּ וְקַבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, וּבִזְהָ מָחוּ אֶת זִכְרֵ
 הַמֶּן-עֲמַלְק. וְכֵמוֹ-כֵן עֲכָשׁוּ בַּחֲדָשׁ אֲדָר "מַרְבֵּין
 בַּשְּׂמֵחָה" דִּיקָא, כִּי הָעַרְב־רַב שֶׁהֵם מִסְטָרָא דְעֲמַלְק,
 רוֹצִים לְהִתְפַּשֵּׁט עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעֵלֵינוּ לְצִאת נִגְדָם
 בְּכָל הַכַּחַ. וְעַקֵּר הַכַּח צְרִיכִים בְּעֵנִין הַפְּצַת מְצִיאוֹת
 הַחֲכָמָה חוּצָה, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ בְּגִלוֹי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, וְלִקְרַב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְלִלְמַדֵּם תּוֹרָה, כִּי רַבִּים כְּכֹלֵם הֵם תֵּינוּקוֹת
 שְׁנֵשְׁבוּ, שְׁלֵא קַבְּלוּ חֲנוּךְ תּוֹרָנִי, וְעַל-כֵּן דִּיקָא בַּחֲדָשׁ
 אֲדָר, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאת וּבִיתֵר עֵז, וְלִהְיוֹת רַק
 בַּשְּׂמֵחָה עֲצוּמָה, וּבִזְהָ מְכַנְיְעִים אֶת הָעַרְב־רַב, כְּמֵאמַר

הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע: סִגְלָה לְרַשְׁעִים לֹא לַפְּחָד מֵהֶם; כִּי עֵקֶר כַּחַם הַטְּמֵא — רַק לְהַכְנִיֵס אֶת הָאָדָם בַּפְּחָדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְחִילִים לַפְּחָד מֵהֶם, וּבְזֶה הֵם מִתְגַּבְּרִים עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִרְבּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי שִׂמְחָה מְכַנְיְעִים אוֹתָם לְגַמְרֵי. וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — לְהַתְּגַבֵּר בִּיְתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזָה מְכַנְיֵס בְּלֵב עֲזוֹת וְעַקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, וְלֹא מְפַחְדִים מִהָעֲרֵב-רַב, שְׁכָל כַּחַם הוּא רַק מִהַטְּמֵאָה הַנִּקְרָאת יְלָלָה, כַּמּוּבָא (תְּקוּנַיִזְדֵּהר, תְּקוּן כ"א): לִילִי"ת דְּאִיְהִי עֲרֵב-רַב; שְׁהֵם מְכַנְיֵסִים עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמֵיֵאָשִׁים אוֹתָם מִהִגָּאָלָה, כִּי הֵם כּוֹפְרִים לְגַמְרֵי. וְעַל-יְדֵי תְּקוּף הַשִּׂמְחָה, שְׁבַנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, בְּזֶה מְכַנְיְעִים אוֹתָם לְגַמְרֵי; כִּי בְּאַמַּת הַסְּטָרָא אֲחָרָא, שְׁהֵם הָעֲרֵב-רַב, אֵינָם יְכוּלִים לְהִבִּין אֵיךְ נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִים בְּקִיּוּם הַמְּצוּוֹת, כִּי הֵם תּוֹלִים בּוֹקֵי וּסְרוּקֵי, כְּאֵלוֹ הַמְּצוּוֹת הֵן כְּדִי לְאַחַד אֶת הָעַם, וְהִנֵּה כְּשֵׁרוּאִים שְׁנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, אֲזִי אֵינָם יְכוּלִים לְהִבִּין עַל מַה וְלָמָּה שְׂמֵחִים. וּבְאַמַּת דִּיקָא עַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה, בְּזֶה מְבַטְלִים אוֹתָם לְגַמְרֵי. וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂמֵחֵזֶק אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵתִים הַלְלוּ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּבְזֶה בְּעֲצָמוֹ מְכַנְיְעִים אֶת הָעֲרֵב-רַב, כִּי הֵם אֵינָם יְכוּלִים לְהִבִּין מַה זֶה הַשִּׂמְחָה, וּבִפְרָט מַה זֶה שִׂמְחַת הַמְּצוּוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים דִּיקָא עֲכָשׁוּ

בחדש אדר, שבו מרבֵּים בְּשִׁמְחָה, לְשִׁמְחָה אֶת נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל בְּכֹל מִיָּנִי אַפְּנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וּבִזְכוּת הַשְּׂמִיחָה
 שְׁמִשְׂמִיחִים אֶת כָּל הַשְּׂבוּרִים וְהַמֵּיאֲשִׁים מִחַיֵּיהֶם, נֹזֶכֶה
 לְהַגְאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם. וּבִזְהַ תְּלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ; כִּי עֲקָר
 הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה עַל-יַדֵּי שִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נה, יב):
 "כִּי בְּשִׁמְחָה תִּצְאוּ", וּמִוִּבָּא (זהר ויקרא ח): שִׁמְחָה דָּא
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְחָה הָא אִוְקְמוּהָ, כְּדַכְתִּיב: "כִּי
 בְּשִׁמְחָה תִּצְאוּ" וְגו'. וְזִמְנִין יִשְׂרָאֵל לְנִפְקָא מִן גְּלוּתָא
 בְּהַאי שִׁמְחָה, וּמֵאֵן אִיהִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא "עַבְדוּ
 אֶת הַיְיָ" בְּשִׁמְחָה; וְכַפִּי תִקְרַף הַשְּׂמִיחָה, שְׁנִשְׂמַח אֶת
 עַצְמָנוּ וְאֶת כָּל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-דִּי-יִזְהַר דִּיקָא נֹזֶכֶה
 לְהַכְנִיעַ אֶת הָעַרְב־רַב, שְׁהֵם מַסְטָרָא דְעַמְלָק, וְיִתְבַטְּלוּ
 לְגַמְרִי, וְיִקְרִים (זכריה יג, ב): "וְאֶת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעֵבִיר מִן
 הָאָרֶץ". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (זהר בראשית נד): בְּגִין כְּףֵי
 בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאִסְתְּמָרָא בְּכָל סְטְרוֹי מַסְטָרָא דְהַאי חוּיָא
 בִּישָׂא דְלָא יִשְׁלוּט עֲלוּי [אָדָם צְרִיף לְשִׁמְרֵי מִהֲנַחֵשׁ
 הַטְּמָאָה וְהַזְהַמָּה], וְזִמִּין קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְעֵלְמָא דְאִתִּי
 לְאֲעֵבְרָא לִיהַ מַעְלָמָא [וְעֵתִיד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְהַעֲבִירוּ מִן הָעוֹלָם]. הֵדָא הוּא דְכָתִיב (זכריה יג, ב): "וְאֶת
 רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעֵבִיר מִן הָאָרֶץ", וְכַדִּין כְּתִיב (ישעיה כה):
 "בִּלְעַ הַמּוֹת לְנִצַּח" וְגו'.

קונטרס

בְּאֶחָד בְּאֶדָר

ידבר ממצלת הזוכה לתת את השקלים להדפסת
והפצת ספרי הצדיק האמת, וידבר ממצלת מחצית
השקל וחדש אדר, אשרי מי שיקימו באמת.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוהרא"ש נ"י אָמַר: הִנֵּה חֲכָמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁקָלִים א, א): בְּאֶחָד
בְּאֶדָר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים, הֵינּוּ
עַל־יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים בְּאֶדָר —
נִכְלָלִים בְּאֶחָד, וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר רַבֵּנוּ ז"ל,
שְׂעָקָר אֶד"ר רֵאשִׁי תְּבוּת: ר' אֵשׁ ד' בְּרֶךְ
אֵמֶת. וְעַקֵּר הַצְּדָקָה הוּא בְּחֹדֶשׁ אֶדָר,
שְׂאֵז זֹכִים לְדַבּוֹר אֵמֶתִי.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתטז)

קוֹנְטֵרס

בְּאַחַד בְּאַחַד

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׁקָלִים א, א): בְּאַחַד
בְּאַחַד מְשַׁמְעִין עַל הַשְּׁקָלִים; כְּדֵי שְׂיָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת שְׁקָלֵיהֶם בְּזִמְנָן, בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֶדְרַךְ כְּכֹר הַתְּחִילוֹ
לְהִזְכִּיר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂצָרִיכִים לְהֵבִיא אֶת
הַשְּׁקָלִים לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. וּמָה עָשׂוּ עִם הַשְּׁקָלִים?
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵינֵי יְרוּשָׁלַיִם שֵׁם דָּף ב:):
מִהַשְּׁקָלִים הָיוּ קוֹנִים קְרֻבָּנוֹת. וּמֵהֵן קְרֻבָּנוֹת? בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם הִקְרִיבוּ עוֹלֹת תָּמִיד: תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר וְתָמִיד שֶׁל
בֵּין הָעֶרְבִים; תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר כְּפָר עַל מַה שְּׂאָדָם חָטָא
כָּל הַלַּיְלָה, תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים כְּפָר עַל מַה שְּׂאָדָם
חָטָא כָּל הַיּוֹם, בְּעוֹלֹת תָּמִיד הָיָה חֵלֶק לְכָל עַם
יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה הָיָה קְרֻבָּנוֹת צְבוּר. נִשְׂאָלֶת הַשְּׂאֵלָה:
אִם חֲבָרֵי חָטָא — לְמָה אֲנִי חַיֵּב? ! וְאִם אֲנִי חָטָאתִי
— לְמָה חֲבָרֵי חַיֵּב? ! הֲרִי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂאָדָם לֹא
חָטָא, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה מִכְרַח לְהֵבִיא מִחֲצִית

הַשָּׁקֶל, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לוֹ גַם-כֵּן חֵלֶק בְּקָרְבָּנוֹת הַצְּבוּר.
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נָא בְּסוּפָה),
 שְׂמַחְצִית הַשָּׁקֶל כַּפְּרָה גַם עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה, לְפִי
 שְׂחָטָאוֹ בְּמַחְצִית הַיּוֹם — יִתְּנוּ מַחְצִית הַשָּׁקֶל. חֲטָא
 הָעֶגְלָה הָיָה אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת, שְׂאָמְרוּ: "כִּי זֶה הָאִישׁ
 מָשָׂה לֹא יִדְעֵנוּ מָה הָיָה לוֹ" (שְׁמוֹת לֵב, כ"ג), חָשְׁבוּ
 שְׂמָשָׂה רַבְּנוֹ נִסְתַּלֵּק, מָשָׂה רַבְּנוֹ הִלָּךְ מֵאֲתָנוּ, מָשָׂה
 רַבְּנוֹ נִשְׁאַר בְּשָׂמִים, הִלְכוּ וַעֲשׂוּ עֶגְלָה. וְכֵדֵי לְכַפֵּר עַל
 מַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה שֶׁהָיָה בְּמַחְצִית הַיּוֹם — הִצְרָכּוֹ לְתַת
 מַחְצִית הַשָּׁקֶל. רַבְּנוֹ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן
 ס"ב): חֲטָא הָעֶגְלָה הָיָה, שֶׁעָשׂוּ מִהִסְבָּה עֶקֶר וּמִהֶעֱקָר
 סְבָה; אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְסוּר לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, כֹּל
 דְּבַר גְּדוֹל אוֹ קָטָן שֶׁקוֹרָה אֹתוֹ בְּחַיִּים, צָרִיף לְקַשְׁרוֹ
 אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאֵמֶת דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן
 אֵינוֹ נַעֲשֵׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהִשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן.
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְמִשְׁפָּט,
 בְּצַדִּיק וּבְרַחֲמִים, וְהִפֵּל בְּחֶשְׁבוֹן צַדִּיק, עוֹבֵר עַל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ צָרוֹת וְיִסוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים,
 עֲגַמַת נַפֶּשׁ וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאָדָם אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהַבִּין
 מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וּמִשָּׁם בָּא שְׂאָדָם מִפְּרִיד אֶת הַדְּבַר
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא חוֹשֵׁב שִׁישׁ סְבָה בְּלֹא מְסַבֵּב,
 וּבְאֵמֶת זֶה חֲטָא הָעֶגְלָה, בְּרִגְעַ שְׂמִפְרִידִים דְּבַר
 מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה נִקְרָא חֲטָא הָעֶגְלָה.

מי מקשר את האדם אליו? תִּתְבַּרְךָ? הצדיק האמת. אדם הוא נשמה מעולם האצילות, שהקדוש-ברוך הוא שֶׁלְחָה נשמה מרום גְּבֵהִי מְרוֹמִים אֶל גְּשָׁמִיּוֹת עוֹלָם הַעֲשִׂיָה הַזֶּה, עַד שֶׁהַנְּשָׁמָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּגוֹף גְּשָׁמִי וְחֲמָרִי, עֵב וְגַס, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שְׂיִכּוֹת לְמַעְלָה. אָדָם הַנִּמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא דָּבָר נִפְרָד, אֵין לוֹ שְׂיִכּוֹת לְמַעְלָה. וּבְאֵמֶת זֶה הַטְּעוֹת שֶׁל חֲטָא הַעֲגָל, שְׂרוּצִים לְהַפְרִיד בֵּין רוּחָנִיּוֹת לְבֵין גְּשָׁמִיּוֹת, בֵּין הַנְּשָׁמָה לְבֵין הַגּוֹף. הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא מֹשֶׁה, הוּא מִחְצִי לְמַעְלָה אֱלֹקִים, וּמִחְצִי לְמִטָּה אִישׁ, וְלִכֵּן נִקְרָא מֹשֶׁה רַבְּנוּ "אִישׁ הָאֱלֹקִים", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים וַבָּה, פְּרָשָׁה יד, סִימָן א'): מִחְצִי לְמַעְלָה הִזָּה דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּטַל וּמִבְטָל בְּאֵמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִחְצִי וּמִטָּה הִזָּה אִישׁ — נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם. זֶה מַעְלַת הַצַּדִּיק, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שְׁלוּמֵד עִם דְּרֵי מַעְלָה 'אֵיחָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', אֵל תַּחֲשָׁבוּ שֶׁהַגַּעַתֶּם כְּבָר לְאִיזוֹ דְּרוּגָה בְּעוֹלָם, אֵלֹא יְכוּלִים לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, אֵל תַּחֲשָׁבוּ שֶׁשָּׂגַתֶּם רוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוֹת, כִּי עַדִּין אַתֶּם נִמְצָאִים לְמִטָּה, יֵשׁ עוֹד מֵה לְהַשִּׁיג וְלַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה עַד אֵין סוּף. וְלִהְפֹּךְ — עִם דְּרֵי מִטָּה הוּא לומֵד אֲשֶׁר מֵלֹא כָּל הָאֶרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֵל תִּתְיָאֲשׁוּ אֶפְלוֹ שֶׁנִּפְלַתֶּם וְנִכְשַׁלְתֶּם

והגעעתם לעברות חמורות, אין שום מציאות בלעדיו
 ?תברך כלל, ואסור להתיאש בשום פנים ואפן, כי
 אפלו שנפלתם ונתלכלכתם במה שנפלתם —
 בעברות חמורות, אף-על-פי-כן גם שם יכולים למצא
 את הקדוש-ברוך-הוא. וזו מעלת הצדיק האמת
 שנקרא משה, שיכול להראות לגבוהים למעלה, שלא
 תחשבו שהשגתם כבר השגות עליונות, כי עדין אין
 לכם שום השגות ברוחניות, ועדין יכולים לעלות
 מעלה, ולקטנים והנמוכים מאיר בהם שלא יתיאשו,
 כי גם במקומם יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה (שמות ל, יב):
 "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש
 כפר נפשו להנני"ה וגו', ולא יהיה בהם נגף" וגו'.
 כשאתה הולך אל נשמות ישראל, שכל אחד יתן חצי
 שקל, "זה יתנו וגו' מחצית השקל בשקל הקדש וגו',
 העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל"
 וכו'. אומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יב, סימן
 ג; ועין ירושלמי שקלים ו:): כמין מטבע של אש הוציא
 הקדוש-ברוך-הוא מתחת כסא כבודו והראה למשה,
 ואמר לו: כזה יתנו. כי משה רבנו לא יכול היה להבין
 מה זה מחצית השקל. נשאלת השאלה: מה היה
 כל-כך קשה למשה להבין מה זה מחצית השקל, עד

שְׁהִיָּה צְרִיף הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִרְאוֹתוֹ מִטְּבַע שֶׁל אֵשׁ, וְאָמַר לוֹ: 'כִּזָּה יִתְנוּ?' אֲלֵא מִשָּׁה רַבְּנֵי זָכָה לְהִגִּיעַ לַמְדֻרְגָה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמִּחְצִיּוֹ לְמַעְלָה הָיָה אֱלֹקִים, נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲבָל מִחְצִיּוֹ לְמַטָּה הָיָה אִישׁ. הֵיְתָה לוֹ אִשָּׁה וְיִלְדִים, הָיָה לוֹ עֶסֶק עִם הָרַבִּים, צְעֻרוּהוּ, בִּישׁוּהוּ, מְרֻרוֹ אֶת חַיּוֹ, דָּתוֹ וְאֲבִירָם לֹא חָדְלוּ מְלַצְעֲרוֹ וּלְבַזּוֹתוֹ, לִיצְנֵי הַדּוֹר עָשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת. עַד כִּדֵּי כֶּף שְׂאוּמֵרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבֵּה, פְּרָשָׁה נב, סִימָן ג'), שְׁהִיּוֹ לִיצְנֵי הַדּוֹר אוֹמְרִים: וְכִי בֵּן עֶמְרָם יָקִים לָנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן? ! קָמוּ עָלָיו קִרְח וְעֵדְתוֹ וּמְאֵתִים וְחַמְשִׁים רַע־בְּנִים, רְאִישֵׁי הַעֵדָה, הִסִּיתוּ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל נִגְדוּ, הִלְךְ קִרְח כָּל הַלֵּילָה וְהִתְלוּצֵץ מִמִּשָּׁה, וְהִסִּית וְהִדִּיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל נִגְדוּ. וְכִמְאֶמְרָם ו'ל (עֵינִ בַּמְדָּבָר רַבֵּה, פְּרָשָׁה יח): קִרְח מִן הָיָה; וְדָבָר זֶה נִשְׁנָה וְנַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח אֵלֵינוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַנִּקְרָאִים מִשָּׁה, כִּי כָל צְדִיק נִקְרָא מִשָּׁה-מְשִׁיחַ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), וְלִמִּשָּׁה רַבְּנֵי קָשָׁה לְהַבִּין — אֵיךְ יוּכַל לְהַחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּצַּד אֶחָד אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִצַּד שְׁנֵי צְרִיף לְהִיּוֹת בְּזָה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמֵרִי, וְלְהַכִּיר מִפָּה אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְחַבֵּר

רוּחַנִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת, גִּשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, שְׁזֵה מִחֲצִית
 הַשָּׁקֶל, חֲצִי אֶתָּה לְמַעַלָּה וְחֲצִי לְמַטָּה. דָּבָר זֶה קָשָׁה
 מְאֹד לְהַחֲדִיר בְּבִנְי־אָדָם, כִּי אֵת הַחֲצִי לְמַטָּה כָּלָם
 רוֹאִים — כָּל מִינֵי שְׁקִנְיִים, ר'מָאִים, צ'בוּעִים, שְׁזֵה
 שְׁר"ץ הַשָּׂרֵץ עַל הָאָרֶץ, הַעֹבְדִים עַל בְּנֵי־אָדָם, וְכֵן
 יִשְׁנֵם כָּל מִינֵי רַע־בְּנִים הַמִּתְחַזִּים לְמַקְבְּלִים, וּבְאֵמֶת
 הֵם צְבוּעִים גְּדוּלִים, וְרוֹצִים רַק לְהוֹצִיא אֶת הַכֶּסֶף
 מִבְּנֵי־אָדָם, שְׁזֵה הַחֲצִי לְמַטָּה, וְיִכּוּלִים מְאֹד לְהַטְעוֹת
 בְּנֵי־אָדָם, כִּי רוֹאִים גְּנָבִים הַעֹשִׂשְׁקִים אֶת הַצְּבוּר,
 וּמִתְחַזִּים כְּאִלוֹ הֵם צְדִיקִים, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת כָּל דְּבוּר
 שְׁלֵהֶם צְבִיעוֹת וְשָׁקֶר, וּבְנֵי־אָדָם טוֹעִים בָּהֶם,
 וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵנָּה יֵשׁ לָהֶם עֶסֶק עִם אֵיזֵה צְדִיק, בְּאֶמְרָם:
 "תִּרְאוּ אֵיךְ הוּא מְדַבֵּר, הֲלֹא הוּא נֹעִים הִלִּיכוֹת"
 וְכַדּוּמָה. וְאֵינוֹ אֶלָּא צְבוּעַ גְּדוּל, עֹבֵד עַל בְּנֵי־אָדָם,
 גְּנָב וְגִזְלָן הַעֹשֶׂשֶׁק אֶת הַבְּרִיּוֹת. הוּא רוֹאֵה צְדִיקִים
 קְדוּשִׁים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, שְׂאִין לָהֶם
 שְׂיִכוֹת לְזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, וּמְמַרֵר אֶת חֲיֵיהֶם, וּמְדַבֵּר
 עֲלֵיהֶם כָּל דְּבַר אָסוּר, מִתְלוֹצֵץ מֵהֶם, מְנַתֵּק אוֹתָם
 מֵעֲבוּדָתָם הַקְּדוּשָׁה שֶׁל דְּבִקּוֹת הַבוּרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ.
 שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת חֲטָא הָעִגָּל, שְׂאֶמְרוּ: "כִּי זֶה
 הָאִישׁ מֵשֶׁה לֹא יִדְעֵנוּ מֶה הִיָּה לוֹ", כְּאִלוֹ מֵשֶׁה רַבְּנוּ
 כְּבָר נִסְתַּלַּק, וּכְאִלוֹ אֵין הַיּוֹם צְדִיקִים. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
 (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קצב), שְׁזוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת לוֹמַר

שהיום אין צדיקים, כי כמו שהקדוש-ברוך-הוא נצחי, כך הצדיקים נצחיים, ובכל דור ודור ישנם צדיקי אמת קדושים, הדבוקים באין סוף ברוך הוא, והם בבחינת משה, רעיא מהימנא, כי אין משג כזה, שרק פעם היו צדיקים והיום אין, וזו טעות נפוצה אצל בני-אדם לחשב כך, אלא בכל דור ודור ישנם צדיקים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, ומעוררים ומחזקים ומעודדים ומשמחים את נשמות ישראל. אך זה היה כל חטא העגל: "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו", איננו יודעים אם יש צדיק כזה הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, שמצד אחד יכול לעלות מעלה מעלה, ולהיות בטל ומבטל לאין סוף ברוך הוא, עד שלא ירגישו אצלו כלום, ומצד שני יהיה מערב בין הבריות, ויחזק ויעודד את נשמות ישראל, ומכל שכן וכל שכן אם יקומו עליו רשעים ארורים, וימררו את חיו, ויציקו לו, איך יכול להיות, שיהיה דבוק באין סוף ברוך הוא?! הלא כששוכרים בן-אדם, מחלישים דעתו, עושקים וגונבים אותו, מדברים עליו כל דבר אסור, רודפים אותו עד חרמה, מגדים אותו, איך הוא יכול להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, איך הוא יכול עדין לא להסיח דעתו ממנו יתברך?! הלא זה מאד מאד קשה להבין. וזה מה שגלה הקדוש-ברוך-הוא למשה, כמין מטבע של אש הוציא תחת כסא כבודו, והראה

למִשָּׁה וְאָמַר לוֹ: כָּזֶה יִתְּנוּ. בֵּא וּרְאֵה, אִם אָדָם דְּבוּק בְּאֵשׁ אֶכְלָה, בְּבוּרָא יִתְּבַרְךָ שְׁמוֹ, שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יִשְׁבַר אוֹתוֹ. וְזֶה מֵה שֶׁהַצַּדִּיק הֶאֱמַת רוּצָה לְהַחֲדִיר בְּנוֹ, מִצַּד אֶחָד — לְהִיּוֹת דְּבָקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלַחֲשׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ, וְלִבְרוּחַ אֱלֹהֵי יִתְּבַרְךָ, אָבֵל מִצַּד שְׁנַי, יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וְיִלָּדִים, וְצָרִיף שִׁיְהִיָּה לוֹ עֵסֶק עִם הַרְבִּים, וְעוֹשֵׁקִים אוֹתוֹ וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דְּבַר רַע, עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁהֵיוּ לִיצְגֵי הַדּוֹר אוֹמְרִים: וְכִי בֶן עֵמָרְם יָקִים לָנוּ אֵת הַמְּשָׁפָן?! וְכֵן אָמְרוּ: מִשָּׁה רַבְּכֶם גָּנַב הָיָה (בַּמְדַּבֵּר רַבָּה, פְּרָשָׁה ד', סִימָן ט). וְעוֹד אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא קַרְח י'): מְלַמֵּד שֶׁחֲשַׁדְוֵהוּ בְּאִשְׁתַּי אִישׁ; אָדָם גִּשְׁמֵי הָיָה נִשְׁבַּר לְגַמְרֵי, הוּא צָרִיף לְעַבֵּר שֶׁלֵּב כָּל-כֶּף קָשָׁה בַחַיִּים, לְסַבֵּל מְרִירוֹת שֶׁמְמַרְרִים לוֹ אֵת הַחַיִּים עַל לֹא דְבַר, הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְבְנֵי-אָדָם, מְחַזְקֵם וּמְעוֹדְדֵם וּמְשַׁמְחֵם, וּמְקַרְבֵּם אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מוֹסֵר אֵת זְמָנוֹ הַיָּקָר בְּעַבּוֹר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאַחֲרֵי-כֵן מְשַׁלְמִים לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, וּמוֹצִיאִים עָלָיו כָּל מִינֵי שְׁמוֹת רָעִים, וְעוֹשִׂים לִיצְנוּת מִמֶּנּוּ?! וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הַצַּדִּיק הֶאֱמַת אֵינוֹ מְאָבֵד עֲשֵׁתוֹנוֹתָיו, אֶלֶּא מְחַזֵּק מְעַמֵּד בְּבוּרָא יִתְּבַרְךָ שְׁמוֹ, זֹה מְעַלֵּת הַצַּדִּיק הַדְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), שֶׁהַצַּדִּיק דְּבוּק בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְלַבִּישׁ

עֲצְמוּ בְּלְבוּשֵׁים בְּזֶה הָעוֹלָם, יוֹרֵד אֶל הַמּוֹן-הָעַם, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם וּמְסַפֵּר לָהֶם שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים, כְּדֵי לְקַרְבָם אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, אֲבָל אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁהַצַּדִּיק יוֹרֵד אֵלֵיהֶם וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם כְּפִי שְׂכָלָם וְכוּ', וְכָל פְּנִיתוֹ לְקַרְבָם אֵלָיו יִתְבַרֵךְ. וְלִכֵּן לְבִסוּף הֵם עוֹזְבִים אוֹתוֹ וּמִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ. כִּי אָדָם רוֹצֵה לְרֵאוֹת רַק רוֹחֲנִיּוֹת, וְאִם נִדְמָה לוֹ שְׂרוּאָה גְשָׁמִיּוֹת — הוּא בּוֹרַח מִשָּׁם, וְשׂוֹכַח אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגֻנָּים שֶׁעָשָׂה בִּימֵי נְעוּרָיו, שֶׁטָּמֵא עֲצְמוֹ בַּפְּגָם הַבְּרִית, וְעָבַר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וּבֹא הַצַּדִּיק וּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלֵו, הוֹרִיד עֲצְמוֹ בַּעֲבוּרוֹ, חִזְקוּ וְשִׁמְחוּ וְעוֹדְדוּ, וּמְסַר נַפְשׁוֹ פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמְעוֹ לְקַרְבוֹ אֶל קוֹנּוֹ וְלִהְשִׁיבוֹ לְצוּר מַחְצָבָתוֹ. כָּל זֹאת שְׂכַח הָאָדָם, וּבְרַגַע שָׁגַם בּוֹ הַחֵל לְהֵאִיר הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַחֵל לְהֵאִיר בּוֹ אוֹר הַצַּדִּיק, הוּא כְּבָר מִתְחִיל לְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק כָּל דָּבָר אֲסוּר.

וּבְדָבָר זֶה נִתְקַשָּׁה מִשֶּׁה רַבְּנּוּ — אֵיךְ הַצַּדִּיק יוּכַל לְהִתְחַזֵּק מִעַמֵּד?! הֵן אֲמַת שֶׁהוּא דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא מִחְצִיּוֹ וּמַעֲלָה אֱלֹקִים, נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל מִחְצִיּוֹ לְמַטָּה הוּא אִישׁ, שְׁעוֹזֵב הַכֹּל וּמְקַרֵּב נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן

(סו), שְׁעָקַר שְׁלֵמוֹת הַצְדִּיק, שְׁאַפְלוּ כְּשִׂיחָהּ לְמַעַלָּה
 יְהִי גַם לְמַטָּה. דָּבָר זֶה לֹא כָּל אֶחָד יִכּוֹל לְהִבִּין, וְעַל
 כֵּן יֵשׁ קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת, עַד שְׁמֹזָה בָּא, שְׁבַגְי־אָדָם
 מְדַבְּרִים עַל הַצְדִּיק שֶׁקָּרַבְס. הֲלֹא אֵלוּ הָאֲנָשִׁים
 שֶׁמְדַבְּרִים עַל הַצְדִּיק, קָבְלוּ חֵיוֹת מֵהַצְדִּיק, הַצְדִּיק
 מְסַר נַפְשׁוֹ בְּעַבְרוֹרָם, וּלְבִסּוֹף הִתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ. וְעַל זֶה
 צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵף פֶּעַם לֹא
 יִתְרַחֲקוּ מֵהַצְדִּיק, כִּי הַצְדִּיק הֶאֱמַת יֵשׁ לוֹ כַּחַ לְקָרֵב
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהִרְאִיָּה — שְׁבַגְי־אָדָם
 שְׁהִיוּ מְלַכְלָכִים בְּכֹל מִיָּנִי תַאֲוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת
 וּשְׁקָרִים, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן הַצְדִּיק מְסַר נַפְשׁוֹ בְּעַבְרוֹרָם,
 כְּבִסָּם, טִהַרְם, הִלְבִּישָׁם לְבוּשִׁים יְקָרִים, זָכָה אוֹתָם
 בְּקִיּוֹם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַד
 שְׁגַם בָּהֶם מְאִיר הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּלְבִסּוֹף
 שׁוֹכְחִים מֵהֵיכָן קָבְלוּ כָּל זֹאת, וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אֲסוּר
 עַל הַצְדִּיק הֶאֱמַת. זֶה הִיָּה קָשָׁה לְמַשָּׂה רַבְּנוּ לְהִבִּין,
 עַד שֶׁהַצְרָף הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִרְאוֹתוֹ מְטַבֵּעַ שֶׁל
 אֵשׁ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב): הַצְדִּיק
 הֶאֱמַת בּוֹנֵה "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וּמְקָרֵב רְשָׁעִים אֶל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר,
 שֶׁהַרְשָׁעוֹת שֶׁל אֵלוּ הַרְשָׁעִים, לֹא תִדְבַק בְּאֵלוּ
 שֶׁמְקָרְבִים אוֹתָם, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִדְבַק בְּאֵין סוֹף
 בְּרוּךְ הוּא, וְלִהְתְּבוֹדֵד הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת

נִכְלָל בְּאֵשׁ, עַד שְׂאֵשׁ הַמְשַׁפֵּט תִּשְׂרֹף אֶת הָרַע שֶׁל אֱלוֹ
הַאֲנָשִׁים. הַצְּדִיק הָאֵמֶת דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁהוּא אֵשׁ אֲכֹלָה אֵשׁ, וּבְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, הוּא
בוֹרֵחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵף שֶׁמֵּצֵד
שְׂנֵי שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ, מְצַעְרִים אוֹתוֹ וּמְצִיקִים לוֹ,
מִחֲרִימִים אוֹתוֹ, בוֹרְחִים מִמֶּנּוּ, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כֹּל דְּבַר
אֲסוּר, הוּא אֵינוֹ מִסְתַּפֵּל עַל זֶה, כִּי בְּנִגְתּוֹ רַק לְקִרְב
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.

אומרים חכמינו הקדושים (שקלים א. א): בְּאֶחָד
בְּאֶדָר מְשַׁמֵּיעִין עַל הַשְּׁקָלִים, כְּדֵי שְׂיָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתָם. חֲדָשׁ אֶדָר הוּא חֲדָשׁ הַשְּׁמִיחָה (תענית
כט.), בְּחֲדָשׁ אֶדָר נִסְתַּלַּק מִשֶּׁה, וּבְחֲדָשׁ אֶדָר נוֹלָד מִשֶּׁה
(מגלה יג.). וְלִכֵּן הֶמֶן הִרְשַׁע שֶׁהוּא מְזַרַע עֲמָלָק,
שֶׁמְכַנִּים כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת בְּלֵב נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג. ז), עֲשֵׂה גּוֹרֵל בְּאִיזָה
חֲדָשׁ יְכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִצְא חֲדָשׁ
אֶדָר, אָמַר: הוּאִיל וּבְחֲדָשׁ זֶה נִפְטַר מִשֶּׁה, בְּנֻדָּאֵי אֲז
אוּכַל לְתַפֵּס אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, "כִּי זֶה מִשֶּׁה הָאִישׁ
לֹא יִדְעֵנוּ מֵה הִיָּה לוֹ", אִם נִסְתַּלַּק הַצְּדִיק, אוּכַל לְלַכֵּד
אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַפִּילָם. כִּי מִי לָחַם נִגְדַּ עֲמָלָק? מִשֶּׁה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות יז, יא): "וַהֲיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשֶּׁה יָדוֹ
וַיִּגְבֵּר יִשְׂרָאֵל", שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה

כט.) : וְכִי יָדְיוֹ שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחֶמָה אוֹ שׁוֹכְרוֹת מְלַחֶמָה? אֲלֵא בְּזִמְנֵי שִׁישְׂרָאֵל מְסַתְּפָלִים כָּלפִּי מַעֲלָה, וּמְשַׁעֲבָדִים אֶת לִבָּם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים — הָיוּ נוֹצְחִים, וְאִם לָאוּ — הָיוּ נוֹפְלִים; אִם לֹא הָיוּ מְסַתְּפָלִים כָּלפִּי מַעֲלָה — הָיוּ נִכְשָׁלִים. מֹשֶׁה רַבְּנוּ, הִצְדִּיק הָאֱמֶת, מְעוֹרֵר וּמְשַׁמַּח, מְעוֹדֵד וּמְחַזֵּק אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל הַמְּצָבִים הַקָּשִׁים יִסְתַּכְּלוּ רַק עַל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְזֶה "וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל עַל עַמְלֶק", וְכַמְּאִמְרָם ו'ל (בְּרִכּוֹת נח.) : "לֵךְ הַיּוֹ"ה הַמְּמַלְכָה" (דְּבָרֵי-הַנְּמִי"א' כט, יא) — זֶה מְלַחֶמֶת עַמְלֶק; בְּזֶה שְׁמַגְלִים לְכֻלָּם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲסוּר לְהַתְיָאֵשׁ אֶפְלוֹ בַּמְּצָבִים הַכִּי קָשִׁים, אָז : "וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל", בְּזֶה מִתְּגַבֵּרֶת הַנְּשֻׁמָה עַל הַגּוֹף, הַרוּחָנִיּוֹת עַל הַגְּשְׁמִיּוֹת, וּמְהַפְּכִים אֶת הַגְּשְׁמִיּוֹת אֶל רוּחָנִיּוֹת, עַד שֶׁנִּכְלָלֶת לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן חָשַׁב הַזֶּמֶן, שֶׁלְכַד כָּבַר אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתָם לְגַמְרֵי וּלְהַכְנִיעֵם.

וְלִכֵּן דִּיקָא "בְּאַחַד בְּאֶדָר" מְשַׁמֵּיעִין עַל הַשְּׁקָלִים, שְׁיִבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתוֹ, כִּי כָּל הַכַּח שֶׁל הַזֶּמֶן הִזָּה — לְהַפְרִיד אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַמְלֶק מַעוֹלָם הִזָּה רְצוּעַת מְרָדוֹת לְיִשְׂרָאֵל (רש"י בַּמְדָּבָר כא, א), הַכְּנִיס בְּהֶם סְפָקוֹת (שְׁמוֹת יז, ז) : "הִיֵּשׁ

הַזֵּה בְּקֶרְבָּנוּ אִם אֵין", רָצָה לְהַפְרִיד בֵּין גְּשָׁמִיּוֹת לְרוּחַנִיּוֹת, כְּאֵלוֹ הֵם שְׁנֵי דְבָרִים. וְלִכֵּן נִתֵּן לְאַחַשְׁרוּשׁ עֲשָׂרַת אֲלָפִים כֶּסֶף, אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מַגְלָה יג): גְּלוּי וְיָדוּעַ לְמִי שְׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, שְׁעֵתִיד הֶמֶן לְשָׁקֵל עֲשָׂרַת אֲלָפִים שְׁקָלִים, לְפִיכֹף הַקְּדִים שְׁקָלֵיהֶם לְשָׁקְלָיו; הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָדַע שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִסְבְּלוּ הַרְבֵּה מִשְׁקָלֵי הֶמֶן, לִכֵּן צָוָה לְהִבְיֵא מִחֲצִית הַשְּׁקָל, לְהַקְדִים הַשְּׁקָלִים שְׁלָנוּ לְפָנַי שְׁקָלֵי הֶמֶן, כְּדִי לְהַפִּילוֹ עַל-יָדֵי הַשְּׁקָלִים שְׁלָנוּ. הֶמֶן הִרְשַׁע אָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הַעַמִּים", עִם יִשְׂרָאֵל מִפְּלָגִים, רָצָה לְהַפְרִיד בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁזָה כָּל כַּח הַסֵּמ"ף-מ"ם הִרְשַׁע — 'הַפְּרָד וּמָשַׁל', שְׁמֵמָנוּ יוֹצְאִים גְּנֹבִים, גְּזֻלָּנִים וְרַמָּאִים, הַעוֹשִׂקִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, וּמַחְדִּירִים בָּהֶם יְאוֹשׁ לְחֹשֶׁב, שְׁבַחֲדָשׁ הַזֶּה, חֲדָשׁ אֶדָר, מֵת מֹשֶׁה, וְלִכֵּן יְכוּלִים לְהַתְגַּבֵּר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הֶמֶן-עֲמַלְק שָׁכַח, שָׁבוּ בַּחֲדָשׁ נוֹלַד מֹשֶׁה, כִּי הִצְדִּיק הָאָמֶת, אֹמֵר מוֹהֲרָנ"ת ו' ל' (לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), אֲפִלוּ שְׁנִסְתַּלַּק — מִשְׁאִיר אַחֲרָיו תַּלְמִידִים, שְׁאֵלוּ הַתַּלְמִידִים מִשְׁאִירִים עוֹד תַּלְמִידִים, וְאֵלוֹ הַתַּלְמִידִים מִשְׁאִירִים עוֹד תַּלְמִידִים, וּבּוֹדָאֵי נִמְצְאִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר תַּלְמִידִים כְּאֵלוֹ, שְׁלֵמְדוֹ אֶת תּוֹרַת מֹשֶׁה, וְאֶצְלָם נִמְצְאָת תּוֹרַת מֹשֶׁה, וּמִנְחִילִים תּוֹרַת מֹשֶׁה לְעַם

יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ הַמְסֻרֶת שֵׁשׁ לָנוּ: 'מִשָּׁה קָבַל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמְסָרָה לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מְסֻרָה לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה (אָבוֹת א, א); וּמְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה נִמְסְרָה הַתּוֹרָה דְרָף הַתַּנְאִים, הָאֲמוּרָאִים, הַגְּאוֹנִים, רַבֵּנן סְבוּרָאִי, גְּאוֹנִים, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְקַבְּלִים, צְדִיקֵי הַדּוֹר, עַד דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, שְׂמֹגְלִים וּמְפָרְסָמִים הַצְּדִיקִים לְכֻלָּם אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְזֹאת הֵמֶן הַרְשַׁע לֹא הֵבִין.

וְלָכֵן דִּיקָא "בְּאֶחָד בְּאֶדָר" מְכַרְיִזִין עַל הַשְּׁקָלִים, שְׂיִבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנֶתָן, כְּדֵי שְׁנַזְכֶּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַמֶּן־עַמְלָק, שְׂרוּצָה לְהַפְרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הַטַּעַם שְׁנוֹתְנִים מַחְצִית הַשְּׁקָל דִּיקָא, כְּדֵי לְהוֹרוֹת, שְׁכָל יְהוּדֵי צְרִיף אֶת הַשְּׁנִי, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְנַתֵּק יְהוּדֵי מִיְהוּדֵי, אִין מִשְׁגַּ כְּזֶה, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הֵם קוּמָה שְׁלֵמָה, וְאַפְלוּ שֶׁהוּא 'אִישׁ', הוּא גַם־כֵּן אֱלֹקִים, הֵינוּ אֶפְלוּ שְׁעוֹסֵק בְּגַשְׁמִיּוֹת, גַּם הַגַּשְׁמִיּוֹת הֵיא אֱלֹקִים, שְׁזֶה 'אִישׁ הָאֱלֹקִים', מַחְצִיו לְמַעַלָּה אֱלֹקִים, וּמַחְצִיו לְמַטָּה אִישׁ, שְׁזֶה הַלְמוּד שֶׁהַצְּדִיק הָאֲמֵת מְלַמֵּד אוֹתָנוּ.

וְרַב בְּנֵי־אָדָם מִתְרַחֵקִים מִהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי רוֹצִים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים לְמַעַלָּה מִכַּחַם, הֵם חוֹשְׁבִים

שפדי להיות צדיק, צריכים לעשות דברים נשגבים למעלה מיכלתם. בא רבנו ז"ל ומגלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב): כל יהודי צריך להחיות עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו ולא להשבר, אלא לשמח בזה מאד — לשמח עם הפאות והזקן שמגדל, שמניח תפלין, שלובש ציצית, שאוכל כשר, ששומר שבת, שמתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שלומד תורה. ודבר זה היה קשה למשה להבין. משה שמע מהקדוש-ברוך-הוא: "ונתנו איש כופר נפשו", אמר משה: מי יוכל לתן כופר נפשו?! אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: איני מבקש לפי כחי אלא לפי כחם. הקדוש-ברוך-הוא רוצה מכל אחד ואחד רק כפי כחו, כפי הנקדה טובה שיש בו, וזה קשה מאד להחדיר בבני-אדם, ולכן לא פלא שקשה להחזיק בצדיק בזה שדבוק בהקדוש-ברוך-הוא — מצד אחד, ומצד שני — יכול להוריד עצמו לכל אחד ולקרבו אליו יתברך. ולכן צריכים הרבה לבקשו יתברך, שאף פעם לא יתרחקו מהצדיק, ולא יהיו קשיות ושאלות על הצדיק. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן נב): כשם שיש קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, פי ישנם הרבה דברים שאדם אינו יכול להבין, כך יש קשיות על הצדיק, שאדם אינו יכול להבין דרכי הצדיק, ומזה נובע, שמתרחק מהצדיק, ואפלו אינו קולט ותופס זאת,

שְׁבֻזָּה שְׁמֵתְרַחֵק מֵהַצְדִּיק — כּוֹפֵר בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי הִנֵּה אַתָּה בָּא בְּטַעֲנוֹת עַל הַצְדִּיק הַזֶּה, שְׁמַסֵּר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּרָךְ, כְּשֶׁהֵייתָ פָּגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית, חָטֵאתָ בְּהוֹצֵאתָ זֶרַע לְבִטְלָה, חָטֵאתָ בְּעֲרִיּוֹת, בְּחִלּוּל שַׁבָּת, בְּטִרְפוֹת וּנְבִלוֹת, וְהָיוּ בָּךְ כָּל מִינֵי שְׁגִיּוֹנוֹת וְכוּ', הַצְדִּיק עֶזֶר לָךְ לְצֵאת מֵהַחֲשָׁךְ שֶׁנִּלְכַדְתָּ בוֹ, וְהוֹצִיאָךְ מִן הַבֶּץ שֶׁהֵייתָ שְׁקוּעַ בוֹ עַד צְאוֹרָךְ, אֵת זֶה שְׁכַחְתָּ כְּבָר, וְהִנֵּה כָּל הַזָּבֵל שֶׁהִיָּה בָּךְ — אַתָּה מְשַׁלִּיךְ עַל הַצְדִּיק. וְאִם-כֵּן אֵינְךָ קוֹלֵט, שְׁבִפְנִימִיּוֹת לְבָבְךָ, אַתָּה כּוֹפֵר בְּעַקְרָא. שְׁוֹזָה הָיָה קִרְחַ וְכָל עֲדָתוֹ, מִי הֶחְדִּיר בָּהֶם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ אִם לֹא מֹשֶׁה רַבְּנוֹ? ! מִי הוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אִם לֹא מֹשֶׁה רַבְּנוֹ? ! וְאֵיךְ יִתְכַן, שְׁאַחֲרֵי-כֵן יִדְבְּרוּ עֲלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר, וַיִּנְדְּדוּ אוֹתוֹ, וְעוֹד יִמְצִיאוּ עֲלָיו שְׁקָרִים וְשֵׁם רַע וְכוּ', 'מְלַמֵּד שְׁחָשְׁדוּהוּ בְּאִשְׁתֵּי אִישׁ'. עַד כְּדֵי כֵּף יְכוֹל לִפְלֹא אָדָם — לוֹמֵר: 'מֹשֶׁה גָּנַב הִיָּה'; בְּשַׁעַר שְׁאַתָּה הָאָדָם טָמֵא מְטָמֵא, עֲשִׂיתָ כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת שְׁבַעְעוֹלָם, נוֹלַדְתָּ בְּטַמְאָה, חִייתָ בְּטַמְאָה, וְהַצְדִּיק מָסַר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּרָךְ, וְהִנֵּה אַתָּה עוֹשֵׂק וְגוֹזֵל אֶת הַצְדִּיק, וְאַחֲרֵי-כֵן אַתָּה מְעַלִּיל עַל הַצְדִּיק כָּל מִינֵי עֲלִילוֹת רְעוֹת, וּמְעַמִּיד אֶת הַצְדִּיק בְּבִזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים? ! וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁהַצְדִּיק חַי, הוּא בְּסַכְּנָה גְדוֹלָה מְאֹד.

וְזוּ מַעַלְת הַשָּׁקֶלִים, שִׁיְהִיָּה לָהֶם חֵלֶק בְּקִרְבָּנוֹת
צָבוּר: תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר וְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים, שְׁנִקְרָא
צָרְכֵי רַבִּים, וְזוּ הַמַּעֲלָה שֶׁל הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָנִים לְצַדִּיק,
שְׂאוּרוֹ יִמְשֵׁךְ בְּכָל הָעוֹלָם. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה
לְתַת צְדָקָה, כְּדֵי לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת,
הַמְּגַלֶּה אֶת אֲמֵתוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְצָרִיכִים תָּמִיד
לְזַכֵּר: אִם הַסֵּפֶר הַזֶּה הִחְיָה וְחִזַּק אוֹתָךְ, וְקָרַב אוֹתָךְ
אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזִמְנֵים הַקָּשִׁים בְּיֹתֵר שֶׁאִפְתָּ
רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ מֵהַסְּפָרִים הַלְלוּ, לִכֵּן רְאֵה לְנֹדֵב, כְּדֵי
שְׂיֻכְלוּ לְהַדְפִּיס שׁוֹב אֶת הַסְּפָרִים הַלְלוּ, וְלִהְפִּיצֵם
לְעוֹד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂגַם הֵם יִתְקַרְבוּ אֶל הַצְּדִיק,
שְׂזֶה 'עוֹלַת תָּמִיד', שְׂאֵלוֹ קִרְבָּנוֹת צָבוּר, שְׂמְקַרְיָבִים
תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר, שְׂמַכְפֵּר עַל כָּל מַה שְׂעָשׂוּ כָּל הַלֵּילָה,
וְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים, לְכַפֵּר עַל מַה שְׂחָטְאוּ כָּל
הַיּוֹם. אֵלּוֹ סִפְרֵי הַצְּדִיקֵי הָאֲמֵת, שְׂהֵם בְּכֻלָּל 'עוֹלַת
תָּמִיד', מְחַזְקִים תָּמִיד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן גַּם
הַיּוֹם יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁל מַחְצִית הַשָּׁקֶל, הָעֲנִיָּן שֶׁל צְדָקָה
וְקִרְבָּנוֹת צָבוּר, כִּי צָרִיכִים לְקַרֵּב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הַמְּנַדֵּב לְהַדְפֵּס
סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבָּנוּ ו"ל
וְלִהְפִּיצֵם, בְּאֲשֶׁר לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבָּנוּ ו"ל, זֶה הַמְּצָוָה
גְּדוֹלָה בְּיֹתֵר, כִּי כְּמוֹ שְׂאֲנֵי הַתְּקַרְבָּתִי אֶל הַצְּדִיק
הָאֲמֵת, כְּמוֹ שְׂהַסְּפָרִים הַלְלוּ קִרְבוּ אוֹתִי אֵלָיו, וְהַצְּדִיק

הָאָמֶת קָרַב אוֹתִי אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁגַּם אָנִי עוֹסֵק כְּכֹר בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וּמִתְבּוֹדֵד לְפָנָיו יִתְבְּרֶךְ, וּמִדְבַר אֱלֹהֵינוּ, וְגַם אָנִי הִתְחַלְתִּי לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הִלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפוֹת, וְאָנִי מְקַיֵּם אֶת הַמְצֻוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ-כֵן עָלַי לְחֻזֵק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂזוּ הַמַּעֲלָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים שְׁנוֹתָנִים בְּעִבּוּר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, שֶׁהִיא עוֹלֵת תָּמִיד, שֶׁבָּאָה מִצְרָכֵי הַרְבֵּיִם. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בִּיצֵה ט.ט): גִּזְלֵנוּ וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ לְמִי גִזְלֵנוּ — יַעֲשֶׂה מִזֶּה צְרָכֵי רַבִּים. אוֹמֵר עַל זֶה מוֹהֲרָנֵי"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הִלְכוֹת, גִּזְלָה, הִלְכָה ה'): אִם אָדָם גִּזְלֵנוּ וְנִכְשַׁל בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת, הוּא הַכֹּשֵׁל גַּם אֶת אַחֲרִים, כִּי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ, וְאִם-כֵּן גִּזְלֵנוּ, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מִמֵּי גִזְלֵנוּ, הֵינּוּ הוּא יוֹשֵׁב בְּחֶדְרוֹ וּפּוֹגֵם בְּבְרִית, וְעִכְשָׁיו חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ לְמִי לְהַחֲזִיר וְכוּ', עֵקֶר הַמַּעֲלָה שֶׁל הַצְּדָקָה — לְסְפָרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, שֶׁאֵלוּ צְרָכֵי רַבִּים. וְלָכֵן צְרִיף לְהִתְעוֹרֵר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּלְנַדֵּב בְּעִבּוּר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וּמִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, מִכְרַח לְתֵן בְּעִבּוּר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְיַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וְיִקְרַב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבְּרֶךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִצְנֵה גְדוּלָה מְלֵהֲפִיץ אוֹר רַבְּנֵינוּ ז"ל בְּעוֹלָם. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְפִיץ סְפָרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וּמוֹסֵר

נִפְשׁוּ בְּעֵבוֹר זֶה, וּמִנְדָב צְדָקָה, שְׂיֻכְלוּ לְהִדְפִּיס עוֹד סֵפֶר וְעוֹד קוֹנְטְרָס, הַמְגַלִּים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְזֶה "בְּאֶחָד בְּאֶדָר" מְכַרְיִזִין עַל הַשְּׁקָלִים, כְּדִי שְׂיָבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם, כִּי דִיקָא מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֶדָר צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעַנִּין הַדְּפֻסֵת סֵפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל וְהַפְצָתָם בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת הַמֶּן הַרְשָׁע הַרוֹצֵה לְהִרְס אֶת גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲשׂוֹת בִּינֵיהֶם פְּרוּדִים, עֲלִינוּ לְעֶסֶק בְּקָרוֹב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִקְרֹב גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל צוּר מַחְצַבְתָּן. חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִדְּרָשׁ תַּנְחוּמָא כִּי תִשָּׂא, סִימָן ג'): אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִשָּׂאֵנִי מֵת אֵין אֲנִי גִזְכָּר. עָנָה לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: חַיִּיד, כְּמוֹ שְׂאֵתָה עוֹמֵד עַכְשָׁו, וְנוֹתֵן לָהֶם פְּרִשְׁת שְׁקָלִים וְאֵתָה זוֹקֵף אֶת רֵאשֵׁן, כִּף בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁקוֹרְאִין אוֹתָה לְפָנָי, כְּאֵלוֹ אֵתָה עוֹמֵד שָׁם בְּאוֹתָה שְׁעָה, וְזוֹקֵף אֶת רֵאשֵׁם. וְלִכֵּן עֲלִינוּ לְרֵאוֹת לְהִדְפִּיס וְלְהַפִּיץ סֵפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן — תְּקוּן הַבְּרִית, כְּשִׁזּוּכִים לְהַפִּיץ אוֹר רַבְּנֵינוּ ז"ל בְּעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְגַדֵּב שְׁקָלִים רַבִּים בְּעֵבוֹר הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה. וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹסֵק לְהַפִּיץ אֶת סֵפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרֵט הַקּוֹנְטְרָסִים וְהַחוֹבְרוֹת, שְׁהֵם תְּמַצִּית סֵפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וּמְחַדִּירִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמַתַּת

בְּאֶחָד בְּאֶדָר

מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד זְכוּת גְּדוּלָה יוֹתֵר מִזֶּה
 בְּזִכּוֹי הַרְבִּים. וְלִכֵּן דִּיקָא "בְּאֶחָד בְּאֶדָר" מְשִׁמֵּיעִין עַל
 הַשְּׁקָלִים, כְּדֵי שְׂיָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתוֹ,
 מְעוֹרְרִים כְּכֹר בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֶדָר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 שְׂיִגְדְּבוּ עַל הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וּמְעוֹרְרִים אוֹתָם
 שְׂיִפִּיצוּ אֶת אוֹר רַבְּנֵי ז"ל, לְקַרֵּב אֶת כָּלֶם אֶל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲשֶׁרִי מִי שְׂיֵישׁ לוֹ חֵלֶק בְּכָל זֶה,
 וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא כָּל הַיָּמִים!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוֹנְטָרַס

אֲדָר שְׂמֵחַ

יגלה את מעלת חֲדָשׁ אֲדָר, שהוא חֲדָשׁ
השְׂמֵחָה, שְׁבַחֲדָשׁ זֶה עוֹקְרִים אֶת הַמֶּזֶן
עַמְלֵק, שהוא כָּלֵל הַסְּפָקוֹת, וְעַל־יְדֵי תַקְוָה
השְׂמֵחָה זוֹכִים לְגֵאֲלָה.

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל־פִּי דְבָרַי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אִוֵּר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ
וְעַל־פִּי דְבָרַי תְּלַמִּידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אִוֵּר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל כִּז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נַתָּן מְבַרְסֵלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזִהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֵסֵלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש ג"י אָמַר, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל
מִמְּשִׁיכִים שִׁמְחָה עַל כָּל הַשָּׁנָה מִחֲדָשׁ
אֲדָר, כִּי אַז נּוֹלָד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְהוּא
הָאִיר אֶת הַדְּעַת הָאֲמֶת בְּעַם יִשְׂרָאֵל,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים יד): "אַתָּה הִרְאֵתָ
לְדַעַת כִּי הוּי"ה הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד
מִלְּבָדוּ", וְדִיקָא בְּחֲדָשׁ זֶה רְצָה הַמֶּן
לְרְאוֹת אֶת הַרְעָ וְכוּ', וְנִתְהַפֵּךְ עָלָיו
וְתָלוּ אוֹתוֹ עַל הָעֵץ. וְדָבָר זֶה קוֹרָה
בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שְׁקָמִים רְשָׁעִים עַל
הַצְדִּיקִים, וְלְבַסּוֹף מָה שְׂרָצוּ לְרְאוֹת עַל
הַצְדִּיקִים מִתְקַיִם בְּהֵם.

(אמריי־מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תתיו)

קוֹנְטָרַס

אָדָר שְׂמֵחַ

.א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים
(תַּעֲנִית כֵּט): מְשֻׁנְכָנָס אָדָר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה. וְלִכֵּן הֵייתָ
שְׁנֻכָנָס עֲכָשׁוּ חֲדָשׁ אָדָר, חֲדָשׁ אֲשֶׁר בּוֹ הַפֶּה לָנוּ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִצְעֵר וְיִגוֹן לְשִׂמְחָה וּמִשְׁתָּה, לִכֵּן
עָלֵינוּ לְהִתְחִיל מִהַחֲדָשׁ הַזֶּה, חֲדָשׁ אָדָר — לְהֵייתָ
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וּבִזְכוּת הַשְּׂמֵחָה נִזְכֶּה לְעַקֵּר מֵאֲתָנוּ
אֶת כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ז, חֶלֶק א'),
סִימָן כ"ד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהֵייתָ בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלִהְרַחֵק
אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כּוֹחַ. כִּי כָל הַמַּחְלוֹת
וְהַחֲלָאִים רָעִים שְׁבָאִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק מִחַמַּת
קְלָקוּל הַשְּׂמֵחָה; כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂשׂ וְשִׂמַּח, זֶה בְּעֲצָמוֹ
מְבִיא אוֹ לְבְרִיאוֹת — בְּרִיאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף. כִּי לְהַפְּךָ —
כָּל הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל עִם יִשְׂרָאֵל בְּכָל-לַיּוֹת וּבַפְּרָטִיּוֹת
וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, זֶה רַק מִחַמַּת הָעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן,

שעובר על כל אחד ואחד. ומהיכן בא עצבות ומרירות ודכאון? משנאת חנם, שאדם שונא את הזולת, ומצטבר במחו ובדעתו כל מיני דמיונות עליו, כאלו ההוא רוצה להכניעו ולשברו, וכך רוקם במחשבתו כל מיני דמיונות, עד שנוכנס בתוך עצמו, והוא ממרמר ומדכא ורואה רק שחור. ובאמת הכל רק דמיון אחד גדול, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן כה): כשאדם חוטא, בר מינו, כח המדמה מתגבר עליו, כח הבהמיות מתפשט עליו; כי באמת על האדם להגיע למדרגה כזו, שלא יראה ולא ישמע רק אמתת מציאותו? תברך, כי הכל זה אלקות ואלקות זה הכל, הקדוש-ברוך הוא מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים (יומא לח): אין אדם נוגע בפה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; מה שיף שאחד יגע בשני?! מה זה צריך להיות שיהודי יזיק לזולתו?! מהן כל ההסתות הפרועות? זהו פחו של המן-עמלק, שבא לאחשורוש הטפש ואמר (אסתר ג, ח): "ישנו עם אחד מפזר ומפחד מפל העמים", זוהי כל טמאת המן-עמלק, שמפזר ומפריד בין נשמות ישראל. כי כל כח הסמ"ך-מ"ם הרשע זה 'הפרד ומשול', ואם רואים אחד המדבר רע על הזולת, סימן שרוצה להתנשאות, וחושב שבזה שישפיל את הזולת —

יגדל. אֲשֶׁר אֵין לָךְ טַפְשׁוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה. אָדָם צָרִיף לְזָכֹר, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאֶצְלָנוּ, עַד כְּדֵי כִּף גְּדוּלָה הַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרָטִית, שְׂאוּמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֵלֵין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבְּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; אֵין מְצִיאוֹת בְּלִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִשְׂאָדָם מִחֲדִיר בְּעֶצְמוֹ יִדְעוֹת אֱלוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל זֶה אֱלָקוֹת וְאֱלָקוֹת זֶה הַכֹּל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְצָרִיכִים רַק לְהַכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְדַבֵּר אֵלָיו, וּלְהַמְלִיף עַל עֶצְמוֹ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ מְכַנְיָעִים אֶת הַמֶּן-עַמְלָק, שְׂרָצָה לְהַפְרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן אוּמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נח.): "לָךְ הַיְי"ה הַמְּמַלְכָה" — זֶה מִלְחַמַת עַמְלָק. בְּזֶה שְׂאָנוּ מְגַלִּים שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלִךְ וּמְלָכוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ לוֹחֲמִים בְּעַמְלָק. וְלִכֵּן אָמְרָה אֶסְתֵּר לְמַרְדֵּכִי הַצְּדִיק (אֶסְתֵּר ד, טו): "לָךְ כֹּנֵס אֶת כָּל הַיְהוּדִים". אִם אָנוּ רוֹצִים לְהַתְגַּבֵּר עַל כָּל הָעַמְלָקִים, עַל כָּל הַהֶמְנִים שְׂקָמוּ עָלֵינוּ מִשָּׁף כָּל הַדּוֹרוֹת, עַד שְׁנַתְעַרְבוּ בֵּינֵינוּ, שְׁהֵם הָעַרְב־רַב, עַמְלָקִים, הַכּוֹפְרִים בְּמְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֵין עֶצֶה אַחֲרָת — רַק שְׂמָחָה! כִּשְׂאָדָם זוֹכָה לְהִיּוֹת בְּשְׂמָחָה, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא מוֹחָה אֶת עַמְלָק. שְׂמָחָה — אוֹתִיוֹת שְׂמָחָה, הֵינּוּ שְׂמוּחִים אֶת עַמְלָק עַל-יְדֵי שְׂמָחָה. וְלִכֵּן מִשְׁנַכְנֵס אָדַר מְרַבִּים

בשמחה, החדש הזה נהפך לנו מיום צרה ליום טוב, יום משתה ושמחה. ומה עקר המצוה? "ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים", בזה אנחנו מראים, שאנו אוהבים זה את זה. וזהו היסוד — להכניע את העצבות והמרירות והדכאונות. כי ברגע שיהודי אוהב יהודי שני, בזה הוא מבטל ממנו את כח הבהמיות, כח הדמיון שנקננס בו. יהודים צריכים להתאחד יחד, לעזר זה לזה. איזה יפי הוא זה, כשחיים ביחד ועוזרים זה לזה. זהו הנחת-רוח הגדול ביותר. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה, פרשה ה'): אמר הקדוש-ברוך-הוא לישראל: תנו דעתכם שלא תשאנו זה עם זה, ולא תחרחרו זה עם זה, שלא יאמרו מלאכי השרת לפני, תורה שנתת להם אינם עוסקים בה, והרי איבה ומחלוקת ותחרות ביניהם. כל הצרות והיסורים והמרירות והדכאונות שעוברים על כל אחד ואחד מאתנו, זה בא משנאת חנם, שאחד אינו יכול לסבל את זולתו, מהגזענות הארוכה שנטבעה בנו, ועושה אותנו ממרמרים זה על זה, ומלאי קשיות וספקות. ולכן לא בחנם שאומרים חכמינו הקדושים (שבת פח). על הפסוק (אסתר ט, כז): קימו וקבלו — קימו מה שכבר קבלו; כי בפורים היה קבלת התורה מחדש, ברצון רב. כי עם ישראל הגיעו למדרגה כזו על-ידי השמחה, שזכו לעקר מאתם את המן-עמלק, עד שקבלו את

הַתּוֹרָה מְחַדֵּשׁ וְלֹא בִכְפִיָּה אֶלָּא מֵרָצוֹן. וְלִכְּנֵן כְּתוּב
בְּתַקּוּנֵי זֵהַר (דף נז:), שְׁיֹס פּוּרִים גְּדוּל יוֹתֵר מִיּוֹם
כְּפוּרִים, וְלָמָּה? כִּי כְּתוּב בּוֹ כ' הַדְּמִיּוֹן; הֵינּוּ יוֹם
הַכְּפוּרִים הוּא יוֹם יַחִיד בְּשָׁנָה, שְׁבוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מוֹחֵל לְעַם יִשְׂרָאֵל כָּל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, וְהֵנָּה נִקְרָא כְּפוּרִים,
הֵינּוּ שְׁפוּרִים גְּדוּל יוֹתֵר, וְלָמָּה? כִּי בְּפוּרִים זֹכִים
לְהִגִּיעַ לְשִׂמְחָה כְּזוֹ, שְׁפוּרָצַת כָּל הַגְּבוּלוֹת, וַיהוּדֵי
אוֹהֵב יְהוּדֵי שְׁנֵי, שׁוֹלַח לוֹ מִתְּנוּת, וְנוֹתֵן צְדָקָה
לְאַבְיוֹנִים, וְנִתְגַּבְּרַת וּמִתְפַּשְׁטַת הָאֱהָבָה. וְלִכְּנֵן לֹא בְּחִנּוּם
שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית כ.ט): מִשְׁנַכְּנֵס אָדַר
מֵרַבִּים בְּשִׂמְחָה; אֵין עוֹד שִׂמְחָה גְּדוּלָּה יוֹתֵר מֵאֱהָבָה
וְאַחַדוֹת שְׁיֵשׁ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד
מְאֹד אוֹהֵב יְהוּדֵי שְׁאוּהֵב יְהוּדִים אַחֲרִים, עַד כְּדֵי כַּף,
שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ב'): אָמַר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל מֵה שְׁאַתָּה יְכוּל לְשַׁבַּח
אֶת יִשְׂרָאֵל — שַׁבַּח, לְגַדְלָם וּלְפָאָרֵם. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אוֹהֵב יְהוּדֵי שְׁמִשְׁבַּח וּמְפָאָר נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי
אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ יִקְר מְאֹד כָּל יְהוּדֵי, בְּאֶשֶׁר הוּא בְּנוֹ
יִתְבַּרֵךְ. כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים יד): "בְּנִים אַתֶּם לַה' הַיְיָ"
אַלְקִיכֶם". וְכִפִּי שְׁרוּאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, אָבָא שְׁמַח מְאֹד
כְּשֵׁיִשׁ אַחַדוֹת בֵּין יְלָדָיו, כְּשֵׁיִשׁ אַחַדוֹת בְּמִשְׁפָּחָה,
וְלְהַפְּךָ, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כְּשֵׁיִשׁ פְּרוּדִים וּמְחַלְקֵת בֵּין אַחִים
וְאַחִיוֹת וְכוּ' וְכוּ', יְשָׁנָה הַתְּפוּרָרוֹת, אִיזוֹ עֲגַמַת נַפְשׁ יֵשׁ

לאב, וסובל בושות ובזיונות. ואם זה כף בגשמיות, על אחת כמה וכמה באין ערך כלל ברוחניות, כשעם ישראל מתאחדים יחד, ועוזרים זה לזה, אינם מדברים לשון-הרע, רכילות וליצנות זה על זה, ועוזרים איש לרעהו, גורמים נחת רוח בכל העולמות, והקדוש-ברוך-הוא קורא למלאכים ואומר להם: רדו וראו את בני, כיצד הם מחזיקים עצמם ביחד, ואוהבים זה את זה. על-כן הגיע הזמן שנעזב כבר את השנאת חנם והפרודים, את ההסתות הפרועות והפלוגים, ואם יהודי נמצא בצער ורוצים לעזור, אל תסתמו את פיות המסיעים, אשר זו רשעות מאין כמותה; יהודי שרוי בצרה, אזי כל עם ישראל צריכים להתאחד יחד ולעזור, להוציאו מן הפח יקוש שנפל לתוכו. ואם בא פלוני ומנסה לעצר את העוזרים, תדעו שזהו רשע וצבוע, זהו עמלק. כי יהודים צריכים לעזור זה לזה, כי הרי אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין כו:): כל ישראל ערבים זה בזה.

נראה ונתבונן מה רצה המן? גזר גזרה על אנשים, נשים וטף להשמידם ביום אחד. המן-עמלק, שהוא כלל אמות העולם השונאים את עם ישראל בתכלית השנאה, כמאמרם ז"ל (שבת פט): מיזם שקבלו ישראל תורה בסניי, ירדה שנאה מאמות העולם לעם עולם;

וכן אמר רבי שמעון בר יוחאי: הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב (ספרי בהעלותך ט, י); וכן אמרו חכמינו הקדושים (מדרש אגדה), שתכף פשיצאו ישראל ממצרים, הראשון שהתחבר לעם ישראל היה עמלק. עמלקים האוררים הללו שרפו, חנקו, שחטו והרגו בכל מיני מיתות משנות, מיתות אכזריות, את נשמות ישראל, ולא היה אצלם הפרש בין שומר תורה ומצוות לבין מי שאינו שומר תורה ומצוות, כל כוננתם הטמאה היתה להשליף את כל יהודי ויהודי לתאי הגז. ולכן הגיע הזמן עכשו משונכנס אדר, שהוא חדש השמחה — להזכיר לעצמנו, שאם אנו רוצים אחת ולתמיד להפטר מהמן-עמלק ומכל הצרות, אין עצה אחרת, אלא להתאחד יחד. יהודים צריכים לעזר זה לזה, יהודים צריכים לאהב זה את זה, מספיק הפרודים, המפלגות, פלג, פלג, אשר זהו דור ההפלגה. וזו היתה כוננתו של עמלק. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (מדרש שמואל יב): לץ תכה — זה עמלק. איך עמלק מכה אותנו? על-ידי ליצנות. אין עוד קלפה שעוקרת את נשמות ישראל מהקדשה כמו מדת הליצנות. שאחד עושה ליצנות מהזולת. ובאמת אומר שלמה המלך: מהי ליצנות? שחוק הכסיל. מה שיף שאדם יתלוצץ מהזולת, בשעה שהוא נשאר לבדו בחוץ, וכמאמר החכם מכל האדם (משלי ט, יב): "אם חכמת — חכמת לך" — אם אתה

לוֹמַד תּוֹרָה, וּמְקַיֵּם מִצְוֹת, וְאוֹהֵב כָּל יְהוּדִי, וְאַתָּה
 שְׂמַח — "חֲכַמְתָּ לָךְ", "וְלִצְתָּ" — אִם אַתָּה עוֹשֶׂה
 לִיצְנוּת מִכָּל הַדְּבוּרִים הַלְלוּ — "לְבַדְּךָ תִּשְׂא", לְבַדְּךָ
 תִּסְבַּל. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי בְּרֻכּוֹת ב'):
 קָשָׁה הִיא הַלִּיצְנוּת, שֶׁתַּחֲלֶתָה יְסוּרֵיךָ וְסוּפָה כְּלִיָּה.
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הַלִּיצְנוּת שְׁעוֹשִׂים מִחֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל,
 מְגֹדְלֵי הַתּוֹרָה, זֶה מְבִיא אֶת כָּל הַצְּרוּת. וְזֹאת הֵמֶן-
 עֲמָלָק מִחֲדִיר בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — לִיצְנִים. וְאוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרֵי אֶרֶץ זֹטָא ו'): תַּחֲלַת עֲבָרָה הִרְהוּר
 הַלֵּב, שְׁנִיָּה לָהּ — לִיצְנוּת. וְלָכֵן אִם רֹאִים אָדָם לִיצֵן,
 שְׁמַתְלוּצֵץ מְגֹדְלֵי יִשְׂרָאֵל, צְרִיף לִידַע, שֶׁהוּא נוֹאֵף,
 מְלֵא עֲבֻרוֹת, וְצָרִיכִים לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ. וּמִסְפָּרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קִיב:), שֶׁרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּהִיר אֶת בְּנָיו
 קֹדֶם פְּטִירָתוֹ, וְאָמַר לָהֶם: אַל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנְצִיב, מִשּׁוּם
 דְּלִיצְנוּ הָיוּ וּמָשְׁכוּ לָךְ בְּלִיצְנוּתָא. שְׁכַנְצִיב הֵיטָה עֲיָרָה,
 וּבֵה הַרְבֵּה לִיצְנִים, אֲזִי הַזֶּהִיר רַבִּי אֶת בְּנָיו, שֶׁלֹּא יְגוּרוּ
 בָּהּ, וְלֹא יִמָּשְׁכוּ אַחַר הַלִּיצְנִים, שֶׁזֶהוּ כָּלֵל עֲמָלָק,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שֶׁמְקַרֵּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהֶאֱמוּנָה
 הַבְּרוּרָה וְהַמְזוּפְכָת, מְעַבֹּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מְכַנְּסֵי בְּאָדָם
 עֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל לִיצֵן הוּא מְמַרְמֵר וּמְדַכָּא,
 אַחֲרֵת לֹא הִזָּה עוֹשֶׂה לִיצְנוּת. וְצָרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד
 מִהֶמֶן-עֲמָלָק הַזֶּה, הַמְּלֵא לִיצְנוּת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א'): מִה הַשְּׂמֵן הַזֶּה כּוֹס

מְלֵא אֵינּוּ מְזֻרְזֵף, אִף דְּבַרֵי תוֹרָה אֵינָם מְזֻרְזָפִים בְּדַבְרֵי לִיְצָנוֹת; טַבְעוֹ שֶׁל שְׁמַח, שְׁעוּלָה תָּמִיד לְמַעְלָה, וְכִכֵּל שְׁמַנְסִים לְעָרֵב בּוֹ מִים, הַשְׁמַח תָּמִיד יְצוּף, כִּי אֵין יְכוּלִים לְעָרְבוֹ עִם שׁוּם מְשָׁקִים שְׁבָעוּלָם. כְּמוֹ-כֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חֻכְמַתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, גְּלוּי אֱלֻקוֹת, לִידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּעוּלָם כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל זֶה אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, אֵין הִיא יְכוּלָה לְהִתְעָרֵב בְּלִיְצָנוֹת, אִם נִכְנָס דְּבַר שֶׁל תּוֹרָה לְלֵב, יוֹצֵא כְּנָגְדוֹ דְּבַר שֶׁל לִיְצָנוֹת, נִכְנָס לְלֵב דְּבַר שֶׁל לִיְצָנוֹת, נִכְנָס כְּנָגְדוֹ דְּבַר שֶׁל תּוֹרָה. וְלִכֵּן הַמְּזַמְּלֵק הַמְּקַרֵּר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִהַתּוֹרָה וְהַמְצְוּוֹת, זֶה רַק עַל-יְדֵי לִיְצָנוֹת. וּמָה אָנוּ רוֹאִים? שְׁכָל כַּח הַעֲמָלָקִים, שֶׁהֵם הָעַרְב־רֵב, פִּיצַד עָקְרוּ מְלִיוּנֵי נַשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת וּטְהוּרוֹת מִהֵיְהוּדוֹת? דִּיקָא עַל-יְדֵי לִיְצָנוֹת, שֶׁהִתְלוּצְצוּ מִהַמְצְוּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלְן, מְקַדְּשֵׁת שְׁבַת, וּמְכַל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל. וְכֵן לְעָגוּ לְחֻכְמֵי הַתּוֹרָה וְגְדוּלֵי הַדּוֹר. וְלִכֵּן בְּשַׁעַה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, מֵהַכְּתוּב (דְּבָרִים כה) — "וְלֹא נָחַם אֱלֻקִּים דְּרָךְ אֲרָץ פְּלִישְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא". אוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים א') עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים א'): "וּבְמוֹשֶׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב" — שְׁלֵא יֵשֵׁב בְּמוֹשֶׁב אֲנָשִׁי פְּלִישְׁתִּים מִפְּנֵי שְׁלִיְצָנִים הָיוּ. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא לֹא רָצָה שְׁיַעֲבְרוּ דְּרָךְ הַפְּלִישְׁתִּים, כִּי הָיוּ שְׁקוּעִים בְּלִיְצָנוֹת, וְרַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן,

מי שַׁנְכַּנְס בוּ לַיְצָנוּת, אַפְלוּ יָרְאוּ לוֹ גְלוּי אֱלֻקוֹת
 בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, יתְלוּצֵץ מִזֶּה וּיִרְחַק אַחֲרֵים.
 וְלִכֵּן אַחַר הַנְּסִים הַנִּגְלִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְיִשְׂרָאֵל בַּמִּצְרַיִם, שֶׁקִּבְלוּ עָשָׂר מַכּוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא קָרַע לָהֶם אֶת הַיָּם, וְעָבְרוּ בְּתוֹכּוֹ בַּיַּבָּשָׁה, שֶׁזֶּהוּ גַם
 עֲצוּם וְנוֹרָא מְאֹד, אַף-עַל-פִּי-כֵן כְּתוּב: "וְלֹא נָחַם
 אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אַרְצָךְ פְּלִשְׁתִּים", כִּי לַיְצָנִים הָיוּ, וְאֶפְלוּ
 שֶׁתִּגְלֶה לְלֵץ הָאוֹר אֵין סוּף, יוֹרִיד אוֹתָךְ בַּחֲזָרָה. וְזֶהוּ
 שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַב"ז, חֵלֶק א', סִמֵּן קלג), שֶׁכָּל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ מְלֵא אוֹרוֹת, וְהֵיךְ הַקְּטָנָה מַעֲלֶמֶת וּמְכַסֶּה
 אוֹרוֹת אֵלוּ. אָדָם בָּא לְפָלוּנִי, וּפְלוּנִי שׁוֹאֵלוּ: הֵיכֵן
 הֵייתָ? וְעוֹנָה: הֵייתִי אֶצֶל חָכֵם מִחֲכָמֵי הַתּוֹרָה, אֶצֶל
 צַדִּיק מִצַּדִּיקֵי הַדּוֹר, שֶׁמַּעֲתִי שָׁם גְלוּי אֱלֻקוֹת בַּמְדַרְגָּה
 הַכִּי עֲלִיּוֹנָה, הַתְּדִיר בִּי אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת וְכוּ',
 וּפְלוּנִי עוֹשֶׂה בְּיָדוֹ הַקְּטָנָה תְּנוּעַת בְּטוֹל, וּמִחֲנִף חִיוּף
 לְגִלְגָּנִי, וּכְבֵר הוֹרִיד אֶת אוֹתוֹ אָדָם לְשֹׂאֵל תַּחֲתִית
 וְקָרְרוּ מִן הַהֲתַעֲלוֹת וְהַהֲתַעוֹרְרוֹת שֶׁהֵייתָ לוֹ. הֲלֹא
 שֶׁמַּעֲתִי עֲתָה דְבוּרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית
 הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה, וְהִנֵּה בָּא הַמֶּן הַרְשַׁע וְעוֹשֶׂה לַיְצָנוּת,
 וּבְגִי-אָדָם שׁוֹמְעִים לוֹ. וְלִכֵּן לֹא רָצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יַעֲבֹרוּ דֶרֶךְ אַרְצָךְ פְּלִשְׁתִּים, כִּי הָיוּ לַיְצָנִים.
 וְכָל לַיְצָן הוּא נוֹאֵף, מִנֵּיִן? שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית י, יד): "וְאֵת
 פְּתוּרִיסִים וְאֵת כְּסִלְחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים",

אומר רש"י: שהיו נואפים, ויצאו מהם פלשתים, שהיו ליצנים; מכאן, שכל המתלוצץ מחכמי התורה, מגדולי הדור, מצדיקי האמת, תדעו לכם שזהו נואף. וזהו שאומר דוד המלך (תהלים נה, כא): "שלח ידיו בשלמיו חלל בריתו", וזה צמלק, שהכשיל את נשמות ישראל בנאוף וכו'.

ולכן דיקא בחדש הזה משונכנס אדר — מרבים בשמחה, והשמחה הזו מוחקת את צמלק, מוחקת את הקרירות שמכניס בנו, ומביאה אותנו לאחדות, שנתאחד יחד ונעזר זה לזה. הגיע הזמן שנעזב כבר את כל השטיות, ונחדל מן הגזענות הארוכה, שאחד אינו סובל את זולתו, מה זה צריך להיות?! הרי זה בא מצמלק. אומרים חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא פי תצא ט): צמלק — עם-לק, שבא ללוק דמן של ישראל כפלב. ובכלל זה כל אנשים הרוקדים על דם הזולת, אשר פלא גדול — היכן הרחמנות שלהם?! יהודי נמצא בצרה גדולה, ואיך יכולים לישן?! כיצד יכולים להמשיך בעסקים וכו'?! ובפרט כשיש אחרים שרוצים לעזור, ומשתיקים גם אותם, ומונעים מהם לעזור, הייתכן?! הלא חכמינו הקדושים אומרים (ביצה לב:): כל המרחם על הבריות, בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו, וכל מי שאינו מרחם על הבריות, בידוע שאינו

מזרעו של אברהם אבינו. מאין יודעים שהוא יהודי טהור, ולא התבוללה משפחתו במשך הדורות! כי סוף כל סוף עם ישראל בגלות אלפים שנה, ומי יודע אם לא התערב מישהו מבני המשפחה בין הגויים? אלא אם יש לאדם רחמנות על זולתו, ורוצה למסור נפשו בעבור יהודי אחר, סימן שהוא יהודי טהור. אבל אם, חס ושלום אדם עושה כל מיני מאמצים רק לעקר את זולתו, צריכים לדעת שמסכן, אדם זה שרשו מגוי.

לכן עכשו משנכנס אדר מרבים בשמחה, עלינו לעשות כל מיני פעולות שבעולם שהחדש הזה נהיה רק בשמחה, וכל יום ויום שפא עלינו נהיה בשמחה יותר גדולה, והשמחה הזו תביא לנו ישוב הדעת, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן י'): מה שהעולם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, כי אין להם ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת? כי אינם בשמחה, וכשאדם בשמחה — אוהב את כלם. הנה אדם עושה שמחה, חתנה לבנו או לבתו, הוא בשמחה עצומה, ומקבל את כלם בסבר פנים יפות, כי מרב שמחה שוכח את כל החשבונות הפרטיים שיש לו עם הזולת, וקורא לכל אחד: בא תשמח, בא תרקד, בא תשטה. כך צריך להיות חדש אדר, לעזב את כל השטיות, את כל הרשעות שנדבקה בנו, ונתחיל לעסק במחית עמלק,

שְׁזָה הַסְּפָקוֹת וְהַקְּרִירוֹת, עֲמַלְק זֶה גִּימְטְרִיָּה סֶפֶק,
 שְׁמֹכְנִיס בְּאֶדָם קְשִׁיּוֹת (שְׁמוֹת יז): "הַיֵּשׁ הַיְּהוּ" בְּקַרְבָּנוּ
 אִם אֵין", וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (לְקוּט שְׁמֵעוּנֵי
 שְׁמוֹת יז, רַמְזוּ רַסַּח): כָּל זְמַן שֶׁזָּרַע עֲמַלְק קָיָם כְּאֵלוֹ —
 פָּנִים מְכֻסּוֹת, נֶעְקַר עֲמַלְק מִן הָעוֹלָם נִתְגַּלָּה הַפָּנִים.
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֶתְנוּ עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, וְלָמָּה
 אוֹמְרִים שֵׁישׁ הַסְּתֵרֶת פָּנִים, הֲלֹא גִלּוּי אֱלֻקוֹת יֵשׁ, כִּי
 מִי הוֹלֵךְ בְּנוֹ, מִי מִתְנוּעֵעַ בְּנוֹ, מִי מְדַבֵּר בְּנוֹ, מִי מִסְתַּכֵּל
 בְּנוֹ, מִי חוֹשֵׁב בְּנוֹ אִם לֹא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וְכִיצַד
 יִתְכַּן הַסְּתֵרֶת פָּנִים, שְׁלֹא מִפִּירִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וַיֵּשׁ הַסְּתֵרָה שְׁבִתוֹף הַסְּתֵרָה, הֲלֹא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ, כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ זֶה אֱלֻקוֹת? אֵלֹא אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא נִשְׂא): בְּתַחֲלָה קָדָם שְׁחַטָּאוּ
 יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה הַשְּׂכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, בִּיּוֹן שְׁחַטָּאוּ,
 סִלְקוּ מֵהֶם אֶת הַשְּׂכִינָה. נִמְצָא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 פֶּה, וּמָה שְׂאִינְךָ רוֹאֶה אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה מִחַמַּת שְׁחַטָּאת.
 וְזֶהוּ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמּוֹנָה, סִימָן כב):
 הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם, מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם. וְלֹא בַחֲנָם
 שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), שֶׁהֶעֱקַר
 הוּא אַמּוֹנָה, וְצִרִיכִים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הֵיכָן אֲנִי אוֹחֵז
 בְּאַמּוֹנָה, כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁסוּבְלִים מַחְלוֹת וְחֻלָּאִים
 רָעִים, הַכֹּל בָּא מִחֲסָרוֹן אַמּוֹנָה, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
 (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אַמּוֹנָה הוּא דְבַר קָטָן,

אָבֵל אֶצְלֵי הָעֵקֶר הוּא אַמוּנָה; כִּי בְּזֶה שְׂאֵדָם מְחֻזָּק
 עֲצָמוּ בְּאַמוּנָה, הוּא תְּמִיד שְׂמַח, וְעוֹקֵר מֵעֲצָמוּ אֶת
 הַמֶּן-עֲמָלֵק, וְאִזּוּ יֵשׁ אַהֲבָה בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֶחָד
 עוֹזֵר לְשָׁנִי. כִּי לָמָּה אֵין עוֹזְרִים זֶה לְזֶה? מִחֲמַת הַנְּאֻוָּה
 שֵׁשׁ בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ג'): "גָּאוֹת אָדָם תִּשְׁפִּילֵנוּ" —
 זֶה עֲמָלֵק שֶׁנִּתְגָּאָה עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֲרוּפָיו
 וְגִדּוּפָיו. וְלָכֵן אִם אָנוּ, חַס וְשְׁלוֹם, מִחֲרָפִים וּמְגִדְּפִים
 יְהוּדֵי אַחַר, סִימָן שֶׁנִּכְנָס בָּנוּ עֲמָלֵק. וְאִם-כֵּן מִשְׁנִכְנָס
 אָדַר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה, וְהַשְׂמֵחָה צְרִיכָה לְמַחֹת אַחַת
 וּלְתִמְדָּה אֶת הַגְּזֻעֲנוֹת הָאֲרוּרָה, אֶת הַמַּחְלָקָת וְהֵאֵי
 הַכְּנוֹת הַשׁוֹרְרִים בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְיֵהוּדֵי צְרִיף לְעוֹר לִיהוּדֵי
 שָׁנִי, וּבְזֶה נֶעֱקֵר אֶת הַמֶּן עֲמָלֵק, וְאִזּוּ נִזְכָּה לְגָאֵלָה
 הַשְּׁלֵמָה, שְׁבוּא יְבוּא מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֵלֵת עוֹלָם.

ב.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים:
 מִשְׁנִכְנָס אָדַר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה; וּפְרָשׁוּ הַצְּדִיקִים:
 כְּשֶׁמְרַבִּים בְּשִׂמְחָה — מִמְּעֻטִּים אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא
 אַחֲרָא, אֶת הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים, כִּי הַשְׂמֵחָה הִיא הַמְּדַרְגָּה
 הַכִּי עֲלִיוֹנָה שְׂאֵדָם צְרִיף לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ — לְשִׂמְחָה
 בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְיֵשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּפֹה לְשִׂמְחָה —

שזכינו להברא מזרע ישראל, ולא עשנו כגויי הארצות.
 עם ישראל עם מלא רחמים, כמאמרם ו"ל (ביצה לב):
 כל המרחם על הבריות, בידוע שהוא מזרעו של
 אברהם אבינו, וכל מי שאינו מרחם על הבריות, בידוע
 שאינו מזרעו של אברהם אבינו; נמצא, שאברהם אבינו
 היה היהודי הראשון שגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-
 הוא לכל העולם כולו, עד כדי כך שאומרים חכמינו
 הקדושים (ספרי האזינו שיג): עד שלא בא אבינו אברהם
 לעולם, כביכול, לא היה הקדוש-ברוך-הוא מלך אלא
 על השמים, אבינו אברהם המליכו על השמים ועל
 הארץ; הינו עד אברהם אבינו היה הקדוש-ברוך-הוא
 נקרא אלהי השמים, כי גם הגויים מכירים את הקדוש-
 ברוך-הוא, אבל הם דוחים אותו לשמים, אבינו אברהם
 הורידו לארץ, כי גלה ופרסם תמיד את הקדוש-ברוך-
 הוא, עד שהכניסו יתברך בפיות כל הבריות, שכל אחד
 ידבר ממנו יתברך, עד שנקרא אלהי הארץ. ולכן לא
 בחנם שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה מג):
 אמר הקדוש-ברוך-הוא לאברהם, אני לא היה שמי נפר
 לבריותי, והפרת אותי בבריותי, מעלה אני עליך כאלו
 אתה שתף עמי בבריתו של עולם; מי שמפרסם את
 הקדוש-ברוך-הוא פה בעולם הזה, לידע, להודיע
 ולהודע אשר דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו,
 אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא נעשה שתף

לאַבְרָהָם אַבִּינוּ, שֶׁהִיא שְׂתָף לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׂתַמִּיד נְדַבֵּר מִמֶּנּוּ וְנִזְכִּיר אוֹתוֹ, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (תְּנַחֲמָא נְשָׂא): מִיּוֹם שֶׁבְּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ נִתְאַוָּה שִׁיְהִיה לּוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים. וְזוֹ עֲבוּדַת כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם. וּבְרַגַע שֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדַבֵּר גְּדוֹל וְדַבֵּר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, זֶה מְכַנֵּס שְׂמֵחָה עֲצוּמָה בְּאָדָם, כִּי אֵין עוֹד שְׂמֵחָה כְּשִׂמְחַת הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְרוּשְׁלַיִם סֵפֶה ה, א): אֵין רוּחַ הַקְדוּשׁ שׁוֹרָה אֶלָּא עַל לֵב שְׂמֵחַ; וְלָכֵן מְצִינּוּ שֶׁהַנְּבִיאִים לֹא נִבְּאוּ נְבוּאָה אֶלָּא עַל-יַדֵּי שֶׁהִיה לְפָנֵיהֶם תָּף וְנָבֵל וְכַנּוּר, וְהָיוּ מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים. וְהִנֵּה זֶה לְעֵמֶת זֶה כְּנֻגַד עִם יִשְׂרָאֵל מְאֹד שִׁיִּצְאוּ מִמְצָרִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, הַצְּטָרֵף אֲלֵיהֶם הָעַרְב־רַב, שְׂרָאשֶׁם הִיָּה עֲמֶלֶק. הָעֲמֶלְקִים הָאֲרוּרִים הֵם הַצִּיּוֹן לְעַם יִשְׂרָאֵל, הַכְּנִיסוּ סִפְקוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל "הִישׁ הַיְי"ה בְּקַרְבְּנוֹ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז), הֵם קָרְרוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִהֶאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כה): "אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדַרְךָ בְּצֵאתְךָ מִמְצָרִים", כִּי עֲמֶל"ק גִּימְטְרִיָּה סִפְק, זֶה לְעֵמֶת זֶה נֻגַד הָאֱמוּנָה. יְהוּדֵי צְרִיף לְהִיּוֹת כָּל-כָּף דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתַמִּיד לְזַכֵּר, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו

יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, אז יהיה תמיד שמח, לא-כן כשאדם חושב שיש טבע, מקרה ומזל, אז הוא בעצבות ובמרירות ובדכאון, ושואל קשיות וספקות למה, למה לפלוני הולך כך, ולי הולך אחרת? ! שאלו הספקות הכניס הזמן. ולכן כל העצבות והמרירות והקשיות והספקות שיש לאדם, נמשכים מעמלק. אבל הקדוש-ברוך-הוא אמר: מלחמה להנ"ה בעמלק מדר, את העמלק הזה לא יכולים לבטל בפעם אחת, אלא בכל דור ודור קמים עלינו כל מיני עמלקים, ערב-רב, שרוצים לעקר מאתנו את האמונה הברורה והמזככת בו יתברך. וזה מה שמכניס בנו עצבות ומרירות ודכאון, שאין אחד מאתנו נקי מזה, כל אחד ואחד עוברים עליו משברים וגלים, ספקות וקרירות, הנה הוא בוער להקדוש-ברוך-הוא, חונן בתשובה שלמה, מקבל על עצמו קבלות חזקות, שכבר יהיה חזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, שיקבל את התורה ויקים מצוות בשמחה עצומה, ופתאם הכל נחשף ממנו ויש לו רק ספקות וקשיות על עצמו, על אחרים, על הקדוש-ברוך-הוא, על התורה, על המצוות, על הצדיקים, אשר כל זה בא מעמלק. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (תענית כט): משוכנס אדר מרבים בשמחה. מה היה באדר? אלא הזמן-עמלק הפיל פור

הוא הגורל, וערף חשבון: הנה בחדש הזה, חדש אדר, נפטר משה רבנו, אשר הוא הוריד לנו את התורה בהר סיני, ובוודאי בחדש זה אוכל לכלות את נשמות ישראל, אבל לא ידע, שבו בחדש שנפטר משה, בו בחדש נולד משה, ומשה רבנו חי וקיים, כי הוא מסר נפשו בשביל עם ישראל, והוריד לנו את התורה, והתורה נקראת על שם משה, כמו שכתוב (מלאכי ג, כב): "זכרו תורת משה", והתורה נצחית, וזו היתה טענתו, שחשב שיכולים לכלות את נשמות ישראל, ולכן בכח משה בא מרדכי הצדיק, שנקרא איש יהודי, שהיה כופר בעבודה זרה, וגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא לכל עם ישראל, והחדיר בהם שמחה שלא יתיאשו, הכניס בהם תקנה, שלא יעזבו עצמם, ולמד אותם בטחון, איך לבטח בהקדוש-ברוך-הוא במצבים הכי קשים, איך לא להשבר, רק להתחזק בתפלה אליו יתברך. ובכח זה זכה להפוך את הגלגל. ומה שרצה הזמן הרשע לראות בעם ישראל, ראו את זאת בו, שתלו אותו ובניו על העץ. ולכן לא בחנם, שמשונכנס אדר מרבים בשמחה, שבהחדש הזה הוא חדש השמחה. ועלינו לראות להמשיך חדש זה, חדש אדר, על כל השנה, להיות כל השנה בשמחה, כי עקר כח הערב-רב, שהראש שלהם הוא עמלק — רק להכניס באדם פרודים, כי כח עמלק והזמן הרשע — לעשות פרודים בנשמות ישראל. ולכן

אמר לאחשורוש (אסתר ג): "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים", עם ישראל מפזרים ומפזרים, כי זו טמאת המן-עמלק והערב-רב בכל דור ודור, שעושים ליצנות מהתורה והמצוות, שאלו היו המשפילים הארוורים, שהכניסו את ההשפלה הארוורה בנשמות ישראל, וכך העבירו על הדת, רחמנא לישזבן, מליונים מאחינו בני ישראל, רק על-ידי ליצנותם, שהתלוצצו מחכמי התורה, חכמי ישראל, צדיקי הדור. כי קלפת הליצנות זה בעצמו המן. כמו שאומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה): לץ תפה — זה המן, שהיה ליצן. ואלו הליצנים, הם העמלקים הארוורים, ראשי הערב-רב. והם אשר גורמים לעם ישראל לעזב את הקדוש-ברוך-הוא, לחלל שבת, רחמנא לישזבן, שזה בסקילה. אנו שומעים בכל יום תאנות דרכים, מיתות משנות ואכזריות, ואף אחד אינו קולט שזה בכלל ובגלל חלול שבת, שאלו הערב-רב העמלקים רוצים להשפית מעם ישראל את השבת שהיא שמו של הקדוש-ברוך-הוא (שבת י); רואים בני-אדם מסתובבים עניים ואביונים, ואין להם לגמור את השבוע, והכל בא מחמת חלול שבת, פי אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה יא, סימן א'): ברפת הוי"ה היא תעשיר — זו ברפת שבת; כל הברכות באות לאדם רק על-ידי שמירת שבת, ולכן מצינו, שושתי הכריחה את בנות ישראל לחלל שבת, ולבסוף

הִיְתָה לָהּ מִפְּלֵה גְדוּלָה מְאֹד, וְאַחֲשׂוּרוֹשׁ בְּעֲצָמוֹ הֶרָג
 אוֹתָהּ, כִּן יֵאבְדוּ כָּל אוֹיְבֵיךָ הַשֵּׁם, אֵלּוֹ שְׁמִכְרִיחִים אֶת
 נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל שַׁבָּת, סוּפִם יִהְיֶה רַע וְנָמֵר.

וְלָכֵן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ עֲכָשׁוּ בַּחֲדָשׁ אָדַר,
 וּבַפֶּרֶט בְּיוֹם הַפּוּרִים, קִבַּלְתָּ הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמוֹ
 שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת פ.ח.): קִיְמוּ וְקַבְּלוּ —
 קִיְמוּ מֵהַ שֶׁקִּבְּלוּ כְּבוֹר, עַל־יְדֵי מְרֻדְכֵי הַצַּדִּיק שֶׁנִּקְרָא
 אִישׁ יְהוּדִי וְכֹפֵר בְּעֲבוּדָה זָרָה, עִם יִשְׂרָאֵל חֲזָרוּ
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְקַבְּלוּ עַל עֲצָמָם מִחֲדָשׁ לְשֵׁמֹר שַׁבָּת
 וְלִקְיָם מִצְוֹת וּלְלַמֵּד תּוֹרָה. וְלָכֵן אוּמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים: מִשְׁנַכְנֵס אָדַר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה; בַּחֲדָשׁ הִזָּה
 עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אַחֲרֵי שֶׁעָבְרוּ עַל עַם
 יִשְׂרָאֵל אֲלֵפִים שָׁנָה כָּל מֵינֵי יִסּוּרִים מְאֹמֹת הָעוֹלָם,
 שֶׁהָרְגוּ, שֶׁחָטְאוּ, טָבְחוּ וְשָׂרְפוּ אוֹתָם בְּכָל מֵינֵי מִיתוֹת
 מְשֻׁנּוֹת וְאַכְזָרִיּוֹת, וְאֵין עָלֵיהֶם שׁוּם לְמוֹד זְכוּת, וְכָל
 הַגּוֹיִים יֵשׁ לָהֶם יָד בְּרַצִּיחַת עִם יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה אָנוּ
 עוֹמְדִים לְפָנֵי הַיּוֹם הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא יוֹם הַפּוּרִים, יוֹם שֶׁל
 שִׂמְחָה, יוֹם שֶׁאָנוּ צוֹחֲקִים מִהָעֶרְב־רֵב הַעֲמֻלָּקִים,
 שְׁמִבְזִים אֶת כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, אָנוּ לוֹעֲגִים לָהֶם:
 אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם שֶׁתּוֹכְלוּ לְמַחֵק אֶת הַשַּׁבָּת? אַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם
 שֶׁתּוֹכְלוּ לְסַגֵּר יְשִׁיבוֹת וּבִתֵּי סֵפֶר שְׁלוֹמֵי־שָׁם אֶמּוֹנָה
 בְּהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לֹא וְלֹא! מִכֶּם לֹא יִשָּׂאֵר שׁוּם

דָּבָר, אַתֶּם עֲרַבְרַב עֲמַלְקִים, וְעַם יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ וְטָהוֹר, רוֹצִים לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּמָה אָנוּ רוֹאִים? שְׁעַקֵּר מִצְוֹת הַפּוֹרִים זֶה מְשֻׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ וּמִתְנֹת לְאֲבִיוֹנִים. בְּיוֹם הַפּוֹרִים מִתְגַּלֶּה הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁאֶחָד אוֹהֵב אֶת הַשָּׁנִי, לֹא כְמוֹ שֶׁהֵמֵן הִרְשָׁע קִטְרֵג וְאָמַר (אֶסְתֵּר ג): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים", לֹא וְלֹא! עִם יִשְׂרָאֵל מֵאֲחָדִים, שְׂזָה הִיָּה כַח אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה, שְׁאִמְרָהּ: "לֵךְ כֹּנֵס אֶת כָּל הַיְהוּדִים", אִם אָנוּ רוֹצִים לְרְאוֹת יְשׁוּעָה, וְהַעֲקֵר — שְׁנִגְאֵל מִהַגְּלוּת הַמְּרָה הַזֹּאת שְׁעוֹבֶרֶת עָלֵינוּ אֲלֵפִים שָׁנָה, עָלֵינוּ לְהִתְכַּנֵּס יַחַד, וּלְקַבֵּל עַל עַצְמֵנוּ בְּחֻדֹשׁ אֲדָר הַזֶּה אֶהְבָּה, לְאַהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ט), שְׁבֵית-הַמִּקְדָּשׁ לֹא חָרַב אֲלֵא עַל-יַדֵי שְׁנֵאת חֲנָם וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן; אֲלֵפִים שָׁנָה שְׁאָנוּ מְקוֹנְנִים וּמְאוֹנְנִים וּמְצַטְעָרִים עַל חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וּמְצַפִּים בְּכָל יוֹם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עָלֵינוּ, וְיִכְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְיִקְבֹּץ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְעַדִּין אָנוּ רְחוּקִים מִזֶּה, וּמֵר מָאד, וְהַגְּלוּת אֶרְכָּה, וְהַחֲשֵׁךְ מִתְמַשֵּׁךְ, וְאֵינָנו יוֹדְעִים הַתְּרוּץ לְמָה? ! כִּי עַדִּין עֲמַלְק בְּתוֹכָנוּ. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ נְגוּעַ בְּנִגְעַ הַגְּזַעְנוּת, הוּא שׁוֹנֵא אֶת הַזּוּלַת, יֵשׁ אֲצִלוֹ רְשָׁעוֹת כְּלָפֵי הַזּוּלַת, וְהִבָּה לֹא נִטְעָה עַצְמָנוּ — הָאֵם אָנוּ אוֹהֲבִים כָּל יְהוּדֵי בְּאֶשֶׁר הוּא יְהוּדֵי? ! הָאֵם

אָנוּ מְרַחֲמִים עַל כָּל יְהוּדֵי? הֲלֹא חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים
 אוֹמְרִים (סְפָרֵי עֶקֶב מַט): לְלַכֵּת בְּכָל דְּרָכָיו — אֱלוֹ דְרָכֵי
 הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶל רַחוּם וְחַנוּן, מֵהַ מְקוֹם נִקְרָא
 רַחוּם וְחַנוּן אֲף אֵתָהּ הֵי רַחוּם וְחַנוּן. יְהוּדֵי צְרִיף
 לְהִיּוֹת רַחֲמָן, לְרַחֵם עַל הַזּוֹלָת, הֲאִם יֵשׁ בָּנוּ אֵת זֹאת?!
 הִבֵּה לֹא נִשְׁטָה עֲצָמָנוּ, הִבֵּה לֹא נִשְׁקַר אֶחָד אֵת הַשְּׁנִי,
 שְׂמֵדְבָרִים כָּל-כָּף מֵאֲהָבָה, מִשְׁלוֹם, בְּשַׁעַה שְׂעֵדִין אָנוּ
 רַחוּקִים מִזֶּה מְאֹד מְאֹד. וְלִכֵּן עֵקֶר הַמְּצִיגָה בְּחַג הַפּוּרִים
 — לְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, לְשַׁלַּח מִתְּנוּת זֶה לְזֶה,
 לְהִרְאוֹת שְׂאֵנוּ בֵּן אוֹהָבִים אֵת הַזּוֹלָת, וּמִתְּנוּת
 לְאֲבִיּוֹנִים, שְׂאֵנוּ עוֹזְרִים לְדָלִים וְאֲמָלָלִים. לְצַעֲרָנוּ הַרֵב,
 כְּמֵה אֲלֻמְנוֹת צְעִירוֹת יִשְׁנָן, עִם יְתוּמִים וַיְתוּמוֹת, וּמִי
 דוֹאֵג לָהֶם?! הֲאִם אָנוּ מְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים נְצַרְכִּים,
 שְׂבוּרֵי לֵב וְנִדְכָּאִים, לְעֹזְרִים?! הֲאִם אָנוּ מְתַעֲנִינִים
 בִּיהוּדִים גְּלָמוּדִים, שְׂחִיִּים לְבָדָם, לְשִׂמְחָם, לְחֻזְקָם
 וּלְעוֹדָדָם?! הֲאִם אָנוּ הוֹלְכִים לְחַפֵּשׂ אַחַר אֲנָשִׁים
 קְשִׁישִׁים לְסִיעַ לָהֶם?! הֲלֹא אָנוּ גָרִים בְּאוֹתוֹ בְּנִין,
 וַיְכֻלִּים לְעִבֹר יוֹם אַחַר יוֹם עֲשָׂרוֹת פְּעָמִים לְיַד דְּלָתוֹ
 שֶׁל שַׁכֵּן גְּלָמוּד, וְלֹא נִנְקַשׁ עַל דְּלָתוֹ לְהִתְעַנֵּן בּוֹ וְכוּ',
 בְּקוּמָה מִתְחַתְּנוּ אוֹ מְעַלֵּינוּ יְכוּל לְגוֹר זוּג קְשִׁישִׁים,
 שְׂאִין לָהֶם אֲף אֶחָד שְׂיַעֲזֹר לָהֶם, הֲאִם אָנוּ שׁוֹלְחִים אֵת
 יְלָדֵינוּ לְהַגִּישׁ לָהֶם סִיּוּעַ?! לְשַׂאֲלָם אִם זְקוּקִים הֵם
 לְאִיזָה עֹז, קִנְיָה וְכִדּוּמָה?! הֲלֹא זֶה הַמְּדָה הַיְפָה בְּיוֹתֵר

שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי בבא קמא ת, ז): בְּזִמְנָן שְׂאֵתָהּ רַחֲמָן,
הַמְּקוּם יְרַחֵם עָלֶיךָ; וְזֶה סוּד חַג הַפּוּרִים. וְלִכְּנָן לֹא
בַּחֲנָם שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי תענית ב, יב):
כָּל הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטָלִים, וַיְמִי הַפּוּרִים לֹא יִהְיוּ
נִבְטָלִים לְעוֹלָם, שְׁנֵאָמַר (אסתר ט, כח): "וַיְמִי הַפּוּרִים
הָאֵלֶּה לֹא יֵעָבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים"; אִיךָ יִתְכַּן שְׁפָל
הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטָלִים — חַג הַפֶּסַח, סְכוּת, שְׁבוּעוֹת
וְכוּ' וְכוּ', וְהֲלֹא שׁוֹם דְּבַר מִהַתּוֹרָה לֹא מִשְׁתַּנֶּה? אֲלֵא
בְּפוּרִים מִתְגַּלֶּה אֹר גָּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹבֵא מִהָאֲר"י ז"ל,
שְׂאֵז זֶהוּ מַחֲזִין דְּאָבָא בְּלֵי שׁוֹם לְבוּשִׁים, כִּי כָּל הַחֲגִים
בְּאִים מִמַּחֲזִין דְּאִימָא עִם לְבוּשִׁים, לֹא-כֵן חַג הַפּוּרִים,
אֲז מֵאִיר אֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוּי רַב כְּזֶה,
בְּשִׁמְחָה כְּזוֹ, לְמַעַלְהָ מִכָּל הַהִגְבְּלוֹת וְהַצְּמֻצוּמִים,
וּמִתְגַּלֶּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוּי רַב בְּלֵי שׁוֹם לְבוּשִׁים.
וְלִכְּנָן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מגלה ז): חֲזִיב אֲנִישׁ
לְבִסוּמֵי בְּפוּרִיא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ
מְרַדְּכִי; בְּפוּרִים צְרִיכִים לְהַגִּיעַ לְשִׁמְחָה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת
בְּטֵל וּמִבְטָל לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁלֵא יִהְיֶה אֲצִלוֹ
הַפְּרֵשׁ בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי, כִּי יִהְיֶה גִלּוּי
אֲלֵקוֹת כְּזֶה, שְׁכָּל הַקְּלָפוֹת יִתְבַּטְּלוּ, כָּל הַהֲמִן-עֲמָלָק
שְׁמַכְנִים קְרִירוֹת וְרִשְׁעוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל — יִתְבַּטְּל
לְגַמְרֵי, כִּי בְּפוּרִים תִּתְגַּלֶּה הָאֲהָבָה שֵׁישׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל

אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכְן "קִיְמוּ וְקַבְלוּ" אֶת הַתּוֹרָה מִחֶדֶשׁ מֵאַהֲבָה, כִּי בִימֵי מְרֹדְכֵי קִבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה מֵאַהֲבָה, וּבִימֵי מֹשֶׁה קִבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה מִיִּרְאָה. וְלִכְן לֹא בַחֲנָם, שְׁלַגְבֵי הָאוֹר שְׁמַתְגַּלָּה בְּפוּרִים כָּל הַמוֹעֲדִים יְהִיוּ בְּטָלִים, כִּי הָאוֹר הַזֶּה כָּל-כָּף גְּדוֹל, שְׁאִין בְּכָל הַחֲגִים. וְלִכְן יְכוּלִים לִפְעַל בִּימֵי הַפוּרִים יִשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, אִם אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּטָלָן, וַיִּבְקֹשׁ אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּיּוֹם הַפוּרִים כָּל צָרְכָיו — יִקְבַּל הַכֹּל, כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (ירושלמי מגלה ה.): כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְטַל — נוֹתְנִים לוֹ. בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשֵׁנוֹתְנִים צְדָקָה צָרִיף לְבַדֵּק לְמִי נוֹתְנִים, וְאִם אָדָם נוֹתֵן צְדָקָה לְעַנִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, לֹא דֵי שְׁלֹא יִקְבַּל שְׂכָר, אֲלָא יִקְבַּל עֲנָשׁ, כִּי עֲקָר הַצְּדָקָה צָרִיף לְתַת לְלוֹמְדֵי תּוֹרָה, לְעַנְיִים מְהֻנְנִים, לְאֵלְמְנוֹת וִיתוּמִים, לְכוּלָּלִים, יִשְׁבּוֹת וְתַלְמוּדֵי תּוֹרָה, לְצַדִּיקִים הַדְּבוּקִים בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִכּוּלִים לְעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן נַפְשׁ וּלְהוֹצִיאֹ מֵהַצָּרוֹת, וּבִימֵי הַפוּרִים מַתְגַּלָּה אוֹר כְּזֶה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְאַחֲדִים יַחַד, וְלֹא בּוֹדְקִים בְּאֶף אֶחָד, אֲלָא כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ — נוֹתְנִים לוֹ, בְּלִי שׁוֹם הַפָּרֶשׁ כָּלֵל. וְלִכְן אָמְרוּ הַצְּדִיקִים: כְּדִגְמָא דְלִתְתָא דְגְמָא דְלַעֲיָלָא, כְּמוֹ שְׁמַתְנֵהֲגִים פַּה לְמַטָּה, שְׁאֶחָד עוֹזֵר לְשֵׁנִי וְאִינוֹ מְסַתְּפֵל מִיְהוּ וְכוּ', וּמִתְאַחֲדִים יַחַד, בֵּן הוּא לְמַעְלָה בְּשָׂמַיִם, כָּל מִי שְׁמַבְקֵשׁ מִהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ, אֲפֹלוֹ שְׁאִינוֹ רְאוּי, כִּי

רואים למעלה בשמים, אשר גם הוא אינו עושה
 הפרשים בין זה לזה. ולכן גם בשמים לא מדקדקים
 עליו כל-כף. וכל זה סוד משנכנס אדר מרבים בשמחה,
 החדש הזה שנהפך לנו מיגון ואנחה לששון ושמחה
 וליום טוב, עלינו לנצלו מאד מאד, הגיע הזמן שנזכר
 לעקר מאתנו את הרשעות והאכזריות, שאנו מתאכזרים
 על הזולת, ולא אכפת לנו ממנו כלל. איך יתכן דבר
 כזה?! סוף כל סוף אנו יהודים, אלא מחמת שהמן-
 עמלק נכנס בתוכנו, ועלינו לעקרו, את הספקות שיש
 לנו זה על זה צריכים לשרש. עלינו לאהב כל יהודי
 באשר הוא יהודי, ולא להבחין מיהו ומהו, כי אנו
 רואים רשעות הגויים, שהמן-עמלק לא עשה הפרש בין
 יהודים שומרי תורה ומצוות, לבין יהודים שעדין
 רחוקים מקיום תורה ומצוות, עמלקים הארורים,
 הגרמנים, ימח שמם וזכרם, הכניסו בתאי הגז את כלם,
 ולא בדקו בציציות, מי בן שומר שבת ומי לאו, מי בן
 מניח תפלין ומי לאו, המן-עמלק רוצה את כל
 היהודים, ודבר זה צריכים להחדיר היטב ברחם הפורים
 הזה. ולכן במקום לרוץ ולהתרוצץ עם הגויים, שאף
 פעם לא ישלימו אתנו, כמאמרם ו"ל (ספרי בהעלותך ט, י):
 הלכה היא בידוע, שעשו שונא ליעקב; ואל תחיו
 באשלויות, שהם פעם ישלימו אתנו, במקום לטרח
 בעבור עשית שלום עמם, באו נשלים בינינו, נרחם

זה על זה, תראו להיכן התגלגלנו ונפלנו, עד כדי כך, שכשאדם נמצא בצרה, לא רק שלא נותנים לעזור, אלא אפילו אוסרים להזכיר שמו, וסותמים את פיות המסיעים בזה וכו'. מהיכן למדנו רשעות כזו, אכזריות כזו, אם לא מקלפת המן-עמלק שנכנס בתוכנו? ! יהודי נמצא בצרה, ואסור להזכיר שמו, וכשמזכירים שמו סותמים פיות וכו'. ולכן חג פורים בא לעקר רשעות זו של הסמ"ך-מ"ם, שרוכב על הנחש הקדמוני, שהוא היה הראשון שהסית את אדם וחוה מהקדוש-ברוך-הוא, ולכן לא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (חלין קלט): המן מן התורה מנין? המן העץ אשר צויתיד לבלתי אכול ממנו אכלת? ! למדים מכאן, שזו היתה קלפת המן, ולכן אומר המדרש (מדרש אגדה): נחש זה המן. וכתוב בזהר, שעל הנחש הקדמוני רכב הסמ"ך-מ"ם. וכל פגם המן זהו חטא עץ הדעת, להפריד בין טוב לרע.

ולכן עכשו בחדש אדר, חדש השמחה, עלינו להמשיך את השמחה על כל השנה, ובזה נבטל את המן, את כלל העמלקים, את הערב-רב, את כל שונאי ישראל, ונזכה להרבות בשיבות, בבתי ספר תורניים, בכוללים, בבתי גניסיות ומדרשות, ששם מתפללים ולומדים תורה, לחנך את ילדינו לאהבה, לרחמנות,

לְבַטֵּל אֶת הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי שֶׁרָצָה לְהַפְרִיד בֵּין טוֹב לְרָע. וְלָכֵן דִּיקָא בְיוֹם זֶה, חַג הַפּוּרִים, זוֹכִים לְשִׁתּוֹת עַד שֶׁלֹּא יוֹדְעִים הַהֶפְרָשׁ בֵּין הַמֶּן לְמַרְדְּכִי, כִּי מִתְגַּלֶּה אֵלֵינוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים, וְאִז אָנוּ מִתְחִילִים לְרַחֵם זֶה עַל זֶה וְלַעְזוֹר זֶה לְזֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ יוֹצְאִים מִהַגְלוֹת וְנַעֲשִׂים בְּנֵי חוּרִין. מַהִי הַגְלוֹת? שְׂאָחַד מִפְּחַד מֵהַשָּׁנִי וְחוּנְף אוֹתוֹ, וְאֵינוּ מִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ, הַעֲקָר לֹא לַעְזוֹר לְזוּלַת, זוֹ עֲקָר הַגְלוֹת. אָבֵל מְרַדְּכִי הַצְּדִיק עוֹקֵר אֶת זֶה מֵאַתָּנוּ. וְלָכֵן אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין קִלְטֵ:): מְרַדְּכִי מִן הַתּוֹרָה, מַנִּין? הֵיכָן מְרַמֵּז מְרַדְּכִי בַתּוֹרָה? מוֹר דְּרוֹר, שֶׁהוּא מוֹצִיאֵנוּ מִהַמְּרִירוֹת שֵׁשׁ בָּנוּ, וְעוֹשֶׂה לָנוּ דְּרוֹר — מוֹצִיאֵנוּ לְחַרוֹת, שֶׁלֹּא נִהְיֶה מְשַׁעֲבָדִים יוֹתֵר לְמִדּוֹת רְעוֹת שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁנִּצָּא מֵהָאֲכֻזְרִיּוֹת שֵׁשׁ בָּנוּ. מְרַדְּכִי הַצְּדִיק מוֹצִיאֵנוּ מִהַגְלוֹת, עוֹשֶׂה אוֹתָנוּ בְּנֵי חוּרִין. וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֶצְמָנוּ עֲכָשׁוּ, מִשְׁנַכְנֵס אָדַר מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה, לְהִרְבּוֹת אֶת הַשְּׂמִחָה בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְלַכֵּת וְלַעְזוֹר לְכָל יְהוּדֵי אֲשֶׁר נִמְצָא בְּצָרָה, וְלֹא לְחַנְּף אֶת אֵף אֶחָד, וְלֹא לְפַחַד מֵאֵף אֶחָד, לומר אֶת הָאֱמֶת. נִמְצָא יְהוּדֵי בְּצָרָה, וּמָה אָנוּ עוֹשִׂים בְּעִבּוּרוֹ? כָּלוּם! וְלֹא רַק שֶׁלֹּא עוֹשִׂים מְאוּמָה, אֲלֵא לֹא נוֹתְנִים לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ. מְרַדְּכִי מְרַמֵּז עַל מוֹר דְּרוֹר, שֶׁמוֹצִיאֵנוּ מִמְּרִירוֹתָנוּ, שֶׁנִּהְיֶה בְּנֵי חוּרִין, וְנִצָּא מִכָּל הַצָּרוֹת. וְאֶפְלוּ

אָנוּ נִמְצְאִים בַּמִּצְבִּים הַכִּי קָשִׁים, כִּי אֵין בֵּית אֲשֶׁר אֵין
שָׁם מְשֻׁבְּרִים וְגַלִּים, לְדַאֲבֹנְנוּ יִשְׁנֵם בְּתִים, שְׂאֲבָדוֹ אֶת
יְקִירֵיהֶם, וּמָר לָהֶם מְאֹד, יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם הַסּוֹבְלִים סָבֵל
גְּדוֹל מִיַּלְדֵיהֶם, יִשְׁנֵם רוֹקִים וְרוֹקוֹת, שְׁעֵדִין הֵם לְבַד,
שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְעִידָה (בְּרֵאשִׁית א): "לֹא טוֹב הָיִיתָ
הָאָדָם לְבָדוֹ", אִם אָדָם לְבַד, זֶה לֹא טוֹב. וְאוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמֹת סב): כֹּל יְהוּדֵי שְׂאֵין לוֹ אִשָּׁה,
שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה, בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא שְׁלוֹם. יֵשׁ אַנְשִׁים
שְׂאֵין לָהֶם פְּרֻנְסָה, וְהֵם בְּעֵנִיּוֹת וּבְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד,
עַד שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֵא, סִימָן
יא): אֱלוֹי יִתְקַבְּצוּ כָּל הַיְסוּרִים לְצַד אֶחָד וְהַעֲנִיּוֹת לְצַד
אֶחָד, הַעֲנִיּוֹת מְכַרְעֵת לְכֻלָּם. כִּי הַעֲנִיּוֹת מְעַבְּרַת אֶת
הָאָדָם עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנּוֹ (עֲרוּבִין מֵא:); וְכֵן אוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֵא, סִימָן יב): אֵין לָךְ
קָשָׁה מִן הַעֲנִיּוֹת; וְלָכֵן אֶפְלוּ עֲכָשׁוּ, שְׂאֲנוּ נִמְצְאִים
בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֵינְנוּ יוֹדְעִים מֵה יֵלֵד יוֹם, אֵל נָא
נָשִׁים אֶת הַתְּקֵנָה בְּזָה אוֹ בְּזָה, שֶׁהוּא יַעֲזְרֵנוּ, טְעוֹת
בִּיסוּדָה. יַעֲזוֹר לָנוּ רַק הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא! כִּי אֵין לָנוּ
עַל מִי לְהִשְׁעֵן, אֶלָּא עַל אַבִּינוּ שְׁבַשְׁמִים. אַבְּל אֲסוּר לָנוּ
לְהַתְּיָאֵשׁ, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מִוְהַר"ן, חֵלֶק ב'),
סִימָן עח): אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוּ בַּמִּצְבִּים
הַקָּשִׁים בְּיֹתֵר, צְרִיכִים לְמִצָּא אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.
וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֵלִין קלט): אֲסַתֵּר מִן

התורה, מנין? שְׁנָאֵמַר: "וְאֵנֹכִי הִסְתַּר אַסְתִּיר פְּנֵי בְיֹום הַהוּא", בְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְהָ שְׁבַתְוֹךְ הַהִסְתַּרְהָ, שֶׁם מוֹצְאִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזֶה מֵה שְׁמַגְלָה לָנוּ אַסְתֵּר. וְלִכְּן נִקְרָאת הַמְּגִלָּה עַל שֵׁם אַסְתֵּר: "מְגִלַּת אַסְתֵּר", שְׁמַגְלָה לָנוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁלֹּא נִתְיָאֵשׁ בַּמַּצְבִּים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר, אֲלֵא נִתְאַחַד יַחַד, וְנַעֲזֹר זֶה לְזֶה, וְזוּ הַשְׁמִיחָה הַכִּי גְדוּלָה. וְלִכְּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! דִּיקָא עַכְשָׁו בְּחַג הַפּוּרִים, חַג קְדוּשׁ, נִרְאֶה לְנַצְלוֹ כְּרֵאוּי. וְכַתוּב בְּתַקּוּנֵי-זֶהָר (תַּקּוּנֵי כ"א), שְׁפּוּרִים יוֹתֵר גְּדוּל מְיֹום הַכְּפּוּרִים. הֲלֵא אָנוּ יוֹדְעִים, שְׂיֹום הַכְּפּוּרִים הוּא הַיְחִיד בַּשָּׁנָה, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְאֵין יוֹם חָשׁוּב יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כַּמּוּבָא (בְּרֵאשִׁית א, ה): "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד" — זֶהוּ יוֹם הַכְּפּוּרִים, שְׁאֵז מְכַפֵּר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַם יִשְׂרָאֵל. עַם כָּל זֹאת, יוֹם פּוּרִים גְּדוּל בְּהִרְבָּה מִמֶּנּוּ, כִּי יוֹם כְּפּוּרִים כְּתוּב בְּכַ' הַדְּמִיוֹן, הֵינּוּ יוֹם שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל בּו עֲוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, הוּא נִדְמָה כְּפּוּרִים, נִמְצָא, שְׁפּוּרִים גְּדוּל הִרְבָּה יוֹתֵר, וּמֵהִי גְדֻלַּת חַג הַפּוּרִים יוֹתֵר מְיֹום הַכְּפּוּרִים? אֲלֵא בְיֹום כְּפּוּר אָדָם נִדְמָה כַּמְּלֶאכֶת, יוֹשֵׁב בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּפִנְתּוֹ, מַעֲטָף בְּכַבְּדִים לְבָנִים וּבְטָלִית וּמִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין לוֹ שׁוֹם שְׂיִכּוֹת לְאַף אֶחָד, וּמִתְעַנֶּה, וְיוֹשֵׁב דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא-כֵן חַג הַפּוּרִים אָדָם יוֹצֵא בַּחוּץ, וְעוֹזֵר לִיהוּדֵי שְׁנֵי, וּמְחַפֵּשׁ

ומבקש היכן יש אביונים וגלמודים, איה יש אלמנות
 ויתומים ויתומות לעזרם, ומתאחד עם כלל נשמות
 ישראל, דבר זה מאד מאד יקר בעיני הקדוש-ברוך-הוא
 יותר מהכל. ולכן עלינו לקבל על עצמנו עכשו משונכנס
 אדר מרבים בשמחה — להרבות בשמחה, לשמח את
 נשמות ישראל, לעזר זה לזה, וגם אנו נזכה לעקור
 מתוכנו את הגזענות הארוכה, את הרשעות של המן-
 עמלק, של הסמ"ך-מ"ם שנדבק בנו, שפל כחו הפרד
 ומשל, מפריד בין נשמות ישראל, שזה כלל המפלגות,
 פלג, פלג, לפלג את העם. הבה נתאחד יחד ונעזר זה
 לזה, ובזכות זה נזכה לגאולה השלמה, שאומרים
 חכמינו הקדושים (פנא דבי אליהו זוטא, פרק א'): גדולה
 צדקה, שממרת יום בן דוד וימות הגאולה, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

שִׁמְחַת אֶדָר

יגלה מעלת חֲדָשׁ אֶדָר, שָׁבוּ יְכוּלִים עַל-יְדֵי גִדְל
הַשְּׂמִיחָה — לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים מֵעַם
יִשְׂרָאֵל, וּלְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנֵי וְרַבְּנֵי

רַבִּי נַחֲמָן מְבָרְסָלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תְלַמִּידוֹ, מוֹרְנֵי

הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נִתָּן מְבָרְסָלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשִׁים זִזְהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרִסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר עָקַר הַמִּצְוָה
בְּכָל חֹדֶשׁ אָדָר הִיא רַק לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, כִּי אִם חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים
אָמְרוּ: מִשְׁנֹכְנֵס אָדָר מְרַבִּים בְּשִׁמְחָה,
עַל-כֵּן אֵין עֵצָה אַחֲרֶיהָ, אֵין עֲבוּדָה
אַחֲרֶיהָ, רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְזֶה
הַתְּקוּן שֶׁל הָאָדָם.

(אמרי-מוהראש, חלק ב', סימן תתיח)

קונטרס

שְׁמַחַת אֲדָר

יְמֵי אֲדָר הֵם יָמִים הַמְּסַגְּלִים לְשִׁמְחָה, כִּי מִשְׁנַכְּנַס אֲדָר מֵרַבִּים בְּשִׁמְחָה (תַּעֲנִית כֵּט); רַבְּנוּ ז"ל אוֹמְרִים (לְקוּשְׁת־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'), בְּעֵת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל שִׁמְחִים וְעֲלִיזִים, רוֹקְדִים וּמוֹחָאִים כֶּף אֶל כֶּף, עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ נִמְתְּקִים מֵהֶם כָּל הַדֵּינִים; נִמְצָא, הֵיחֵד הַיּוֹת שֶׁכָּל עֲנִיָּן חֹדֵשׁ אֲדָר הוּא שִׁמְחָה, בְּזֶה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ שִׁמְחִים בּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכּוּ לְהִמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים. כִּי הִנֵּה אָנוּ עֹדִים, שֶׁעוֹבֵר עַל עַם יִשְׂרָאֵל צְרוּת וְיִסוּרִים, מְרִירוֹת וְדֵינִים, עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, אֵין יוֹם שֶׁאֵין קָלָלָתוֹ מְרַבָּה מִחִבְרוֹ (עֲיֵן יְלִקוּט דְּבָרִים תַּתְּקַמ), וְאָנוּ מְקוּיִם וּמְצַפִּים לְרֵאוֹת שְׂיִהְיֶה סוֹף וְקֶץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, תַּחֲלָה וְרֵאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ; אֲזַי הָעֵקֶר עֲלֵינוּ לְקַיֵּם אֶת עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, שְׂיִהְיֶה "שִׁמְחַת אֲדָר", הַחֹדֵשׁ הַזֶּה עֲלֵינוּ לְהַחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁמְחָה, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ יִשְׂמַח וְיִרְקֹד וְיִשְׂמַח אֶת אַחֲרָיו, וְאֵף שֶׁמְצַד אֶחָד מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהֵיוֹת בְּשִׁמְחָה, כְּשֶׁשׁוּמְעִים כָּל־כֶּף הַרְבֵּה

מקרים מוזעזעים, צרות ישראל וסבלם, אבל אם רבנו ו"ל אָמר, ש"שמחת אדר" ממתיקה את כל הדינים, הינו על-ידי שנגרד ונמחא כף אל כף, נזכה להמתיק את כל הדינים, אז עלינו לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה. רבנו ו"ל אָמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; אין זו רק יצה טובה להיות בשמחה, שפשעובר עליך איזה משבר תשתדל להיות שמח, אלא זו מצוה גדולה ממש להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל כחו. וכתוב (ויקרא יח, ה): "וחי בהם", דורשים חכמינו הקדושים (יומא פה:): על מצוות התורה נאמר "וחי בהם" — ולא שימות בהם; בזה שיהודי מחיה ומשמח עצמו בקיום מצוותיו ותברך, בזה מראה שיש לו אמונה ברוחה ומזככת בו ותברך. וזה מה שאומר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'): כשאדם עושה מצוה בשמחה, זה סימן שלבו שלם לאלקיו; יהודי מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, כי הוא חלק אלוק ממעל, נשמתו באה מעולם האצילות. ולכן כל יהודי הוא בן של הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להויה אלקיכם", ולכן צריכים לכבד ולקרב את כל בר ישראל, יהיה מי שיהיה ויהיה מה שיהיה. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שצריכים לדון את כלם לכף זכות, אפלו רשע גמור,

כִּי אִיךָ יִתְכַן שְׂאִין בּוֹ מְצוּהַ שְׁעֶשֶׂה בְּחֵייוֹ. כִּי חֲכָמֵינוּ
 הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֻכּוֹת נז): אֶפְלוּ הֲרִיקְנִין שְׁבֶךְ מְלֵאִים
 מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן; אָדָם מְסַכֵּן, אֲשֶׁר הוּא רְחוֹק לְגַמְרֵי מְצוּר
 מִחֲצַבְתּוֹ, וְאִין נִכְר בּוֹ שׁוֹם קִדְשָׁה כָּלֵל, אֲבָל אִם נִחַפֵּשׁ
 וְנִבְקֵשׁ — נִמְצָא גַם אֶצְלוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, שְׁשֵׁם אֵינוֹ
 רָשָׁע, כִּי כָּל יְהוּדֵי יִשׂ בּוֹ מְצוּוֹת, וְזוֹ הַשְּׂמִחָה הַגְּדוֹלָה
 בְּיִתְרוֹ, שְׁאֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְשַׂמַּח אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 לְהַחֲדִיר בָּהֶם שְׂמִחַת הַמְצוּוֹת, שְׁיִהְיוּ מְאֻשְׁרִים שְׁיִשׁ
 לָהֶם מְצוּוֹת. חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (נְדָרִים כה): כָּל
 הַכּוֹפֵר בְּעֵבֹדָה זָרָה, כְּאֵלוֹ מְקַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ;
 אִם אָדָם כּוֹפֵר בְּאֵלִילִים, וּמְאֻמֵּין בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 נִחָשֵׁב כְּאֵלוֹ קַיֵּם כָּל הַתּוֹרָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ תְּלוּיָה
 רַק בְּנִקְדָּה אַחַת — אֲמוּנָה בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ,
 לְהֶאֱמִין שְׂאִין בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל. וְזֶה מֵה שְׁכַתּוּב
 (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוּוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", כָּל הַמְצוּוֹת
 צְרִיכוֹת לְהִבְיָא אֶת הָאָדָם לְאֲמוּנָה, שְׁיֵאֱמִין בְּבוֹרָא
 יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 פ'), שְׁאֲנוּ מוֹצְאִים, שְׁאֶפְלוּ אָדָם שְׁהֵיָה רְחוֹק בְּתַכְלִית
 הַרְחוֹק מְקִיּוֹם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, הֵיָה רְחוֹק לְגַמְרֵי
 מִהִקְדְּשָׁה, כְּשֶׁרָצוּ לְהַעֲבִירוֹ עַל הַדַּת, תִּכְפֹּר וּמִיד נִתְעוֹרֵר
 אֶצְלוֹ שְׁלֵהוֹבִין דְּרַחֲמֵימוֹתָא, אֲהֵבָה גְּדוֹלָה אֶל הִקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְקַפֵּץ לְתוֹף הָאֵשׁ וְנִשְׂרַף עַל קִדּוּשׁ ה', אֶפְלוּ
 הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, בַּר מִיָּנָן, לֹא הֵיָה מוֹכֵן לְהַשְׁתַּמֵּד,

אֵלָא מְסַר נַפְשׁוֹ עַל קִדְשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרְךָ. וּבִזְוָה אָנוּ רוֹאִים
 אֶת מַעַלְת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וּבִרְגַע שְׁמַגְלִים אֶת הַנִּקְדָּה
 הַזֶּה, נִקְדַּת הָאֱמוּנָה אֲצֵל כָּל יְהוּדֵי, זוֹ הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוּלָּה
 בְּיוֹתֵר, וְזוֹ שְׂמִיחַת הָאֱמוּנָה, שְׂאֲנוּ שְׂמִיחִים בְּהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְהִיא יִשְׁנָה אֲצֵל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֵלָא שֶׁהִיא
 נִעְלָמַת וְנִסְתַּרְת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַד שֶׁכָּל אֶחָד
 מֵאֲתָנוּ חוֹשֵׁב כְּאִלּוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתַקְוָה מְּנוּ, כְּאִלּוֹ אֵין
 לוֹ כְּבָר תַּקְוָה, כְּאִלּוֹ מְּנוּ לֹא יִהְיֶה שׁוּם דְּבָר, וְזֶה מֵה
 שְׁשׁוּבֵר אוֹתוֹ.

וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ בַּחֲדָשׁ אָדֵר, עֲלִינוּ לְשִׂמְחָה אֶת כָּל בֵּר
 יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיֵה דִיר בּוֹ "שְׂמִיחַת אָדֵר", וְלִגְלוֹת לוֹ, אֲשֶׁר
 מִצְוָה גְּדוּלָּה לִהְיוֹת בְּשְׂמִיחָה תָּמִיד, וְלִהְתַּגַּבֵּר וְלִהְרַחֵק
 הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ. וְאוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד), שְׁגַם חֲכָמֵי הַרוֹפְאִים
 אוֹמְרִים, שֶׁכָּל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים הַבָּאִים עַל
 הָאָדָם, וּבַפֶּרֶט מַחְלַת הָעֲצָבִים, זֶה רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן
 הַשְּׂמִיחָה, כִּי אִם אָדָם יִהְיֶה תָּמִיד בְּשְׂמִיחָה, עַל-יְדֵי-זֶה
 תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׂאָדָם הַסּוֹבֵל עַל
 הָעֲצָבִים, וְהוּא עֲצָבָנִי, שְׁכּוֹר, רְצוּץ וּמֵיֶאֱשׁ, זֶה רַק
 מִחֲמַת חֲסָרוֹן הַשְּׂמִיחָה, כִּי תִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׂאָדָם בְּשְׂמִיחָה,
 מִתְרַחֵב לוֹ הַדַּעַת וְהַמַּח וְהַלֵּב, וַיֵּשׁ לוֹ כְּבָר יִשׁוּב הַדַּעַת.
 וְלִכֵּן אָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מֵה

שְׁהֵעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין זֹאת אֶלָּא מַחֲמַת חֶסֶד הַשְּׂמִיחָה, כִּי כִשְׂאִין לָהֶם שְׂמַחַת הַחַיִּים, אֵין לָהֶם יִשׁוּב הַדַּעַת, וּמַדּוּעַ? כִּי אֵינָם שְׂמַחִים. וְאֵיךְ זֹכִים לְהַגִּיעַ לְשְׂמִיחָה? עַל-יְדֵי שְׂמוּצָאִים בְּעֵצְמָם נִקְדָּוֹת טוֹבוֹת, וְהֶעֱקָר — שְׂאָדָם מוּצָא בְּעֵצְמוֹ אֶת נִקְדָּת הַיְהוּדוּת שְׂבוּ, שְׂזָה מָה שְׂאָנוּ מְבָרְכִים בְּכָל יוֹם: "שְׂלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל — זֶה הַשְּׂמִיחָה הַעוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמִחוֹת, שְׂיִהוּדֵי שְׂמַח בְּנִקְדָּת יְהוּדוּתוֹ. כִּי עֵצָם הַשְּׂמִיחָה הַזֶּה הִיא נִקְדָּת הָאֱמוּנָה, שְׂאָדָם מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְרַגַע שְׂמֵאֲמִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא נִדְבֵק בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהָר"ו, חֵלֶק א', סִימָן רַעֲד), יִשְׁנוּ דְבַר פְּלֵא, שְׂאָנוּ רוֹאִים וְשְׂעִים הַעוֹבְדִים וַיִּגְעִים כָּל יְמֵיהֶם, כְּדֵי לַעֲקוֹר עֵצְמָם מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וּמִהַתּוֹרָה, אֲבָל לֹא הוֹלֵךְ לָהֶם, כִּי נִקְדָּת הָאֱמוּנָה מְבַלְבֵּלֶת אוֹתָם, וְאֶפְלוּ שְׂבוּנִים כְּכֹר בְּנִינִים נֶגֶד הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, בְּרַ מִיָּנן, וְאֶפְלוּ שְׂבָאִים כְּכֹר לְהַחֲלֹטָה גְמוּרָה בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, מִתְעוֹרְרֶת נִקְדָּת הַיְהוּדוּת, שְׂהִיא עֵצָם נִקְדָּת הַנְּשִׂמָה שְׂבָהֶם, וְאוֹמְרֶת: לֹא, אוֹלֵי בְּכָל זֹאת יֵשׁ אֱלֹקִים חַיִּים וּמְלֵךְ עוֹלָם. וְאִז נּוֹפֵל כָּל בְּנִין הַכַּפִּירוֹת שְׂבָנוּ נֶגֶד הָאֱמוּנָה, כָּל הַתְּאוּרָה שְׂעָרְכוּ בְּכַפִּירוֹתָם מִתְפוֹרְרֶת, וְצָרִיכִים מִחֲדָשׁ לְבָנוֹת תְּאוּרֵי חֲדָשׁוֹת, וּכְשְׂבָאִים שׁוֹב לִיְדֵי הַחֲלֹטָה שְׂהִיא הַפֶּךְ הָאֱמוּנָה, בְּרַ מִיָּנן, שׁוֹב נִקְדָּת

האמונה, נקדת היהדות, מנענעת אותם — אולי בכל זאת יש הקדוש-ברוך-הוא, שמקיים ומחיה את כל הבריאה, ושוב נופל כל הבגין שבנו. וכן נעשה כל החיים, שאדם מספן, הרחוק מהאמונה ומהקדשה, מקיום המצוות ומלמוד התורה, ומרים חזיו, נקדת האמונה, נקדת היהדות שבו, אינה נותנת לו מנוח, ומזה אנו למדים, שאסור להתיאש משום יהודי, כי כל זמן שהוא חי, סימן שיש בו נקדת האמונה, נקדת היהדות, כי ברגע שעקר אותה ממנו, הוא מת. ולכן אסור להתיאש משום יהודי, אלא צריכים לזכור, שיכולים לקרב את כל אחד, ולהשיבו בחזרה אל צור מחצבתו, וזו המצנה הגדולה ביותר. ולכן פתוב בזהר (נשא קכח): זכאה מאן דאחיד בידוי דחיבא, אשרי האדם המחזיק בידי חיבים, ומקרבים אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר זה חשוב מאד, כשפחזירים בנים אל חיק אביהם שבשמים. וכמו בגשמיות, אם אבא אבד את בניו, הוא מצטער עליהם ובוכה — איה היכן הם, והנה בא אחד ומשיכם אליו, איזו שמחה יש לאבא. כמו-כן ויותר מכן, כשיהודי מתרחק מהקדוש-ברוך-הוא, בר מינן, ונפל למקום שנפל, ובא יהודי אחר ומחזקו ומעודדו ומשמחו, ומקרבו אל בוראו, אין עוד מדרגה גבוהה יותר מזו.

וְלָכֵן דִּיקָא בְּחֹדֶשׁ אֲדָר, הוּא חֹדֶשׁ הַשְּׂמֵחָה, הַחֹדֶשׁ
 שְׂאֵנְחָנוּ מְגַלִּים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמוֹחֲקִים אֶת
 עֲמֶלֶק, עֲלֵינוּ לְהִתְגַּבֵּר בְּשִׂמְחָה בְּיֵתֵר שְׂאֵת וְעוֹ; כִּי כָּל
 הָעֲנָנִים שֶׁל עֲמֶלֶק זֶה לְהַכְנִיס סְפָקוֹת בְּאָדָם — "הֵיִשׁ
 הַיּוֹי"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", וּמִיֵּד "וַיָּבֹא עֲמֶלֶק", עֲמֶלֶק
 בְּגִימְטְרִיָּה סֵפֶ"ק, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֵלֶק ב',
 סִימָן יט), שֶׁעֲמֶלֶק הוּא אָבֶן נֶגֶף, שְׁמֵי שָׂרֵק הוֹלֵךְ —
 נוֹפֵל עַל אָבֶן הַנֶּגֶף הַזֶּה. עֲמֶלֶק שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם, מְכַנִּיס
 בּוֹ דְּכָאוֹנוֹת וְסִפְקוֹת, בְּלִבּוֹלִים וְהִרְהוּרִים נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, בַּר מִיָּנֵן. אָבֶל זֶה לְעַמֵּת זֶה הַצַּדִּיק לוֹחֵם
 אִתּוֹ, שְׂזָה מֵה שֶׁכְּתוּב בְּמִלְחַמַּת עֲמֶלֶק (שְׁמוֹת יז, יא):
 "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ — וַגִּבּוֹר יִשְׂרָאֵל", שׁוֹאֲלִים
 עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה כט.): וְכִי יָדִיו שֶׁל
 מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מִלְחָמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה? אֵלָּא בְּזִמְן
 שִׁישְׂרָאֵל מְסַתְּפָלִים כְּלָפֵי מַעְלָה, וּמְשַׁעֲבָדִים אֶת לִבָּם
 לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים — הָיוּ נוֹצְחִים, וְאִם לָאוּ — הָיוּ
 נוֹפְלִים; כָּל עֲנִין הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁנִּקְרָא מֹשֶׁה, הוּא
 לְעוֹרֵר, לְחַזֵּק וּלְשַׂמַּח אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּסְתַּכְּלוּ
 כְּלָפֵי מַעְלָה, הֵינּוּ שֶׁתְּמִיד יָבֹאוּ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אֲשֶׁר זֶה מִלְחַמַּת עֲמֶלֶק. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַיּוֹי"ה הַמְּמַלְכָה" — זֶה מִלְחַמַּת עֲמֶלֶק,
 בְּזֶה שְׂמֵגָלִים וּמְפָרְסָמִים לְכֻלָּם — תְּדַעוּ לָכֵם, הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

מלא כל הארץ כבודו, וכל אחד ואחד יכול לשוב בתשובה, ואפלו עשה כבר מה שעשה, העברות הכי קשות וחרמורות, עם כל זאת אומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיט.): ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות לקבל בעלי תשובה. הקדוש-ברוך-הוא רוצה שנשוב אליו בתשובה שלמה. ולכן ברגע שמגלים ומפרסמים לכלם, אשר מלא כל הארץ כבודו, בזה בעצמו נמחה עמלק; כי כל ענין עמלק — להחליש בני-אדם, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "וינוב בך כל הנחשלים אחריך, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים", אומרים חכמינו הקדושים (רש"י שם): על מי התגבר עמלק? על אלו האנשים שהיה הענין פולטן. מסכן אדם, שאבד את האמונה שלו, מסתובב בזה העולם כבעולם התהו, וחושב שהכל תהו ובהו, חשך, ענין וערפל, אינו מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, שאלו היו ענני הכבוד, שהיו מסבבים את עם ישראל, וזה גלוי אלקות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), שענני הכבוד זה גלוי שכינה, שסבבה את עם ישראל. וברגע שאדם מסכן — הענין פלטו, סימן הוא שהתרחק מהאמונה הקדושה, מהשמחה האמתית, נפל בדכאון, ביאוש ובמרה שחרה, ואותו עמלק קלט ולכד ברשתו.

והצדיק האמת שהוא משה, לוחם נגד קלפת
 עמלק. ולכן כתוב אצל משה (שמות יז, יב): "ויהי ידיו
 אמונה עד בא השמש". אומר על זה התרגום: "והוי
 ידוהי פרישן בצלו עד בוא שמשא". משה רבנו החזיר
 אמונה בעם ישראל, משה רבנו חזק את נשמות ישראל
 בתפלה, שידברו אל הבורא יתברך שמו, שזה כל הענין
 של תפלה והתבודדות, אשר רבנו ו"ל גלה לנו, שאדם
 צריך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל
 רעהו והבן אל אביו. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק
 ב', סימן כה), ששהתבודדות היא מעלה עליונה מהכל,
 דהינו שאדם מרגיל עצמו לדבר אליו יתברך כאשר
 ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, זה מאד מאד חשוב
 בשמים. כי אין עוד דבר חשוב כל-כף אצלו יתברך
 כמו תפלה, כי בזה שאדם בא ומתפלל אליו יתברך,
 בזה הוא מגלה שהוא מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, כי
 לא ידבר אליו יתברך, אלא אם מאמין בו. ולכן אומר
 רבנו ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סב): למה בני-אדם
 אינם מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא? מפני שאין להם
 אמונה, כי מי שמאמין שהקדוש-ברוך-הוא מלא כל
 הארץ כבודו, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, תמיד
 ידבר אליו יתברך, ומחמת שאדם אינו חזק בזה, לכן
 מתרשל, וזו כל קלפת המן-עמלק. ולכן אומרים
 חכמינו הקדושים (מגלה י'), שהמן עשה עצמו עבודה

זרה, ורצה שכלם ישתחוו לו, "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה", מרדכי הצדיק הוא גלה ופרסם לעם ישראל את האמונה הקדושה, ואמר להם: אל תשתחוו לאליל, לבשר ודם, טפה סרוחה, שהיום כאן ולמחר בקרב. מרדכי הצדיק, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן יז), גלה ופרסם לכלם את אמתת מציאותו יתברך עד כדי כך, שדבר כל-כך הרבה בדבורי אמונה, שעורר את כל נשמות ישראל, ולא רק את נשמות ישראל, אלא כתיב (אסתר ו, ב): "וימצא כתוב את אשר הגיד מרדכי", מרדכי הצדיק דבר דבורי אמונה, וכל הגויים מצאו בספריהם הפך אמונתם, והתקרבו אל דת ישראל והתגירו. כמו שכתוב (אסתר ח, יז): "ורבים מעמי הארץ מתיהדים", כי הצדיק האמת פשם דבורי אמונה, שומעים אותו מסוף העולם ועד סופו, ואפלו אמות העולם מוצאים בספריהם הפך אמונתם הכוזבת.

ולכן דיקא עכשו בחדש אדר, אנו צריכים לראות שיהיה חדש השמחה, לשמח את נשמות ישראל, להחדיר בהם אמונה ולקרבים אל הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה באמת "שמחת אדר", ועל-ידי-זה נזכה למחוק את המן-עמלק, שזה כלל הפפירות והאפיקורסות שנמצאות עכשו בעולם, אשר אמר רבנו ז"ל (שיחות-ה"ר, סימן קכח), שקדם שיתגלה מלך המשיח, יתגברו

הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם, וּמִלְמַעְלָה יִפְתְּחוּ
אֲרָבוֹת הַשָּׁמַיִם, וַיִּרְדּוּ כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת, וַיְהִי
צְדִיקִים שִׁיְצַעְקוּ עַד שִׁיְהִי נַחַר גְּרוֹנָם, וַיִּגְלוּ אֶת
הָאֲמוֹנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, לְחִזְקָם וּלְעוֹדָדָם שִׁיַּחֲזִרוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הִתְגַּבְּרוּ הָעֲרִיב־
רַב עַל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִנְתַּקִּים מְלִיוֹנֵי גְשָׁמוֹת
מִהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת מִמְּלֵאִים
אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, הַנְּאוּף, זְהוּם, שְׁקוּץ וְתַעֲוִב עוֹשִׂים
פְּרָצוֹת בְּגְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן דִּיקָא בְּחֹדֶשׁ אֲדָר עָלֵינוּ
לְהִשְׁתַּדֵּל לְשִׂמְחַת אֶת גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְּנוּ
ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קס"ט): אִם אָדָם בְּשִׂמְחָה,
הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר אוֹתוֹ שְׁלֵא יִגִּיעַ לְפָגַם
הַבְּרִית; כִּי כָל הַחֻטָּאִים בָּאִים לְאָדָם רַק מִחֲמַת מְרִירוֹת,
עֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן, וְלִכֵּן "שְׂמַחַת אֲדָר" זֶהוּ חֹדֶשׁ הַגָּאֻלָּה,
שָׂאֲנוּ מְכִינִים עֲצָמָנוּ לְהַגָּאֵל. כָּל הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ, זֶה רַק מִחֲמַת שְׁנִמְשָׁף אַחַר
עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, וּמְרִים חַיֵּיו מְאֹד, עַד שִׁישָׁנָם
שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ כָּל-כָּף מְרַב צָרוֹת וַיִּסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם,
שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתַקְוָה מֵהֶם, וְכֵאלוֹ אֶף
פַּעַם לֹא יֵצְאוּ מִהַחֲשָׁף שֶׁנִּפְּלוּ לָשֵׁם. וּבְכֹאֲמַת אָמַר רַבְּנוּ
ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ע"ח): אִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
כְּלָל, אִין מְשֻׁג שֶׁל יְאוּשׁ, אֶפְלוּ בְּמַצְבִּים הֲכִי קִשִּׁים,
אֲסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִתְיַאֲשׁ, וְאֶפְלוּ שְׂרוּאָה אָדָם שֶׁקִּלְקַל

כל-כּף הרבה, וּנְכַשֵּׁל בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
 (לקוטי מוֹהַר"ז, חֶלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים
 לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן; תְּמִיד יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת
 אֲשֶׁר קִלְקְלוּ, אִין מִשְׁג פְּזָה לְהַתִּיאֵשׁ, אִין מִשְׁג פְּזָה
 לְעֹזֵב וּלְהַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ, וְזוֹ הָעֵבֶרָה הַכִּי חַמּוּרָה, שְׂאָדָם
 חוֹשֵׁב כְּאֵלוֹ אֲבָדָה תּוֹחֶלֶת מִמֶּנּוּ, וְזֶה גְרוּעַ יוֹתֵר מִכָּל
 הַחֲטָאִים בְּעוֹלָם, כִּי כָּל זְמַן שְׂיֹדַע אָדָם שֶׁהוּא חֲטָא,
 וְרוּצָה לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה — זֶה הַתְּקוּוָה שְׁלוֹ, אֲבָל אִם
 מִגִּיעַ לְמַצֵּב פְּזָה שֶׁהַתִּיאֵשׁ מִחֲיִיו, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ לוֹ
 אִין כְּבֹר שׁוֹם תְּקוּוָה, אָדָם זֶה כְּבֹר אִינוּ רוּצָה לְשׁוּב
 בַּתְּשׁוּבָה, כִּי הַתִּיאֵשׁ מִחֲיִיו, וְחוֹשֵׁב כְּאֵלוֹ זֶה סוּף
 הָעוֹלָם, וּמִזֶּה בָּאוֹת כָּל הַצָּרוֹת שְׂפַגְיֵי-אָדָם סוּבָלִים, עַד
 שְׂיִשְׁנָם כְּאֵלוֹ, שְׂאִינָם רוֹאִים שׁוֹם אוֹר בְּקִצֵּה הַמְּנַהֲרָה,
 וּבָאִים לְכַלֵּל הַחֲלֻטָּה, שְׂאִין לָהֶם עֲצָה אַחֲרַת, רַק לְאַבֵּד
 עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְעַל זֶה צוּעַק רַבְּנוּ ז"ל:
 מִצָּוָה גְּדוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וּלְהַתְּגַבֵּר עַל
 הָעֲצָבוֹת בְּכָל כַּחוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה אֲלֵא
 עַל-יְדֵי מַסִּירוֹת נַפֶּשׁ, כִּי טֹבַע הָאָדָם שְׂנַמְשֵׁף אַחַר
 הָעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹנוֹת, מִחֲמַת פְּגַעֵי
 וּמְקָרֵי הַזְּמַן, שְׂעוֹבְרוֹת עָלָיו בַּחַיִּים כָּל-כּף הַרְּבֵה צָרוֹת,
 עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת; יִשְׁנָם רוּקִים וְרוּקוֹת לְאֶלְפֵי אֲלָפִים,
 שְׂאִינָם מוֹצָאִים זְוֹגָם, וְהֵם עֲצוּבִים וּשְׂבוּרִים כְּחַרֵּס
 הַנֶּשֶׁפֶר. וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבִמוֹת סב):

כָּל אָדָם שָׂאִין לוֹ אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמָחָה; וְאִם אֵין שְׂמָחָה אֵין שְׂכִינָה, כִּי אֵין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה אֱלָא בְּמָקוֹם שְׂמַח, וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת ל:): אֵין שְׂכִינָה שׁוֹרָה לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת וְכוּ', אֱלָא מִתּוֹךְ שְׂמָחָה שְׁל מִצְוָה; כְּשִׂיְהוּדֵי מְשַׂמַּח עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שִׂישׁ בּוֹ, אֲזִי מְשַׂרָה עַל עֲצָמוֹ שְׂכִינָה, וְדָן גַּם אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת. וְזֹאת אָנוּ מוֹצְאִים, בְּשַׁעַה שְׁעֵלֵי הַכֹּהֵן דָּן אֶת חֲנָה לְכַף חוֹב, וְאָמַר לָהּ (שְׂמוּאֵל-א' א, יד): "הִסִּירִי אֶת יַיִנְךָ מֵעֲלֶיךָ", כִּי חָשְׁבָה לְשַׁכּוֹרָה, בַּעַת שְׂרָאָה שְׁפָתֶיהָ נִעוֹת, בְּדַבָּרָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחָשַׁב שְׂמִדְבָּרַת אֶל עֲצָמָה, אָמְרָה לוֹ: לֹאוּ רִוַח-הַקְּדָשׁ יֵשׁ בָּךְ, שְׂדַנְתָּנִי לְכַף חוֹב (בְּרֻכּוֹת לֵא:); לְמַדִּים מִכָּאֵן, בְּרַגַע שָׂאֲדָם דָּן אֶת הַשְּׁנַי לְכַף חוֹב, סִימָן שֶׁהוּא רְחוּק מִקְדָּשָׁה, רְחוּק מִשְׂמָחָה, רְחוּק מִרוּחַ-הַקְּדָשׁ, וְלִהְפֹךְ — כְּשִׂיְהוּדֵי דָן אֶת זוּלָתוֹ לְכַף זְכוּת, וַיֵּשׁ בּוֹ שְׂמָחָה, סִימָן שִׂישׁ בּוֹ רִוַח-הַקְּדָשׁ וְשְׂכִינָה שׁוֹרָה בּוֹ.

וְלָכֵן עָקַר תְּפַקִּידְנוּ לְהַחֲדִיר "שְׂמַחַת אֲדָר" בְּנִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִחְפֹּשׁ וְלִבְקֹשׁ נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יְהוּדִי, וְלִקְרַבּוֹ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר חָשׁוֹב יוֹתֵר מִזֶּה. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד שְׂמַח כְּשִׂמְחִזִּירִים אֶת בְּנָיו אֵלָיו, וְאֲזִי הוּא מְשַׂרָה שְׂכִינָתוֹ בֵּין נִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב אֶת כָּל יְהוּדִי,

ורוצה שכל יהודי יחזור אליו, ויהיה תמיד שמח, וברגע
 שיהודי שמח, ממשיך על עצמו את כל הברכות,
 כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן כד):
 כשיהודי מקים מצוה בשמחה, יש בכח המצוה לעלות
 מעולם לעולם עד רום גבהי מרומים, ולהמשיך על
 עצמו אור אין סוף ברוך הוא. כשאדם שמח בקיום
 המצוות, הוא עולה למעלה מנפשו, רוחני ונשמתני,
 עד שזוכה לבחינת מטי ולא מטי. אדם נמצא במדור
 הקלפות, אם רק מתחזק עם הנקודות הטובות שיש בו,
 עם המצוות שיש בו, הוא עולה מעולם העשייה לעולם
 היצירה, ומעולם היצירה לעולם הבריאה, ומעולם
 הבריאה לעולם האצילות, וזוכה להשיג רוחניות חיות
 אלקות, אשר אין דבר חשוב יותר מזה, שאדם חי עם
 הקדוש-ברוך-הוא, אדם מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא.
 וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי מועד קטן ב,
 ד): שמחה לאדם בשעה שדר בתוך שלו; ואין שמחה
 יותר גדולה לאדם, כמו שיש לו בית להכניס בו, ומסבב
 עם כתלי ביתו, שמור מכל מיני מזיקים ורוחות רעות.
 כמו-כן כשיהודי מתחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא,
 מחדיר בעצמו אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא תברך
 ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, זו השמחה הכי
 גדולה, כי היכן שיבוא — הוא בא עם הקדוש-ברוך-
 הוא. וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים על שמואל

שמחת אדר

קיט

הנביא (ברכות י:), כל מקום שהלך — ביתו עמו; כי שמואל נולד מתפלתה של חנה, כמו שכתוב (שמואל-א' א, יב): "והיה כי הרבתה להתפלל", מלמד, שכל המרבה בתפלה — נענה (לקוט שם עח). חנה — ממנה לומדים את כל הלכות התפלה, אפלו עלי הכהן יאש אותה וחשב שהיא שכורה, ומדברת אל הקיר, ואמר לה (שם פסוק יד): "עד מתי תשתכרין, הסירי את ייגך מעליך", והיא אינה מתפעלת, רק ממשכת לדבר אל בוראה, ולהפיל צקון לחשה, עד שראתה ישועה, וזכתה לבן גדול כשמואל הנביא, וכמאמרם ו"ל (תנחומא צו, ג): שקול שמואל כמשה ואהרן; כי כל הענין של שמואל היה גלוי אלקות. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, דף גס): כל מקום שהלך — ביתו עמו; כי מי שחזק באמונה, אינו צריך את אף אחד, אלא מוצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום, כמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן נו): כשיש לאדם לב בוער אל הקדוש-ברוך-הוא, לא שיך אצלו מקום, אדרבה, הוא יודע שהשם יתברך מקומו של עולם, ואין העולם מקומו, זה רץ לכיוון זה, וזה רץ לכיוון זה, זה חושב שישועתו תלויה בידי פלוני, וזה חושב שתלויה בידי אלמוני, אבל ברגע שאדם דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אינו צריך אף אחד רק את הבורא יתברך שמו! וזו השמחה הכי גדולה, שנתגלה לאדם, שאינו צריך את

אף אחד, רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, עד כדי כך, שאומרים חכמינו הקדושים, שאדם צריך להתפלל רק אל הבורא יתברך שמו, ולא יתפלל — לא למלאך מיכאל, ולא למלאך גבריאל, אלא להקדוש-ברוך-הוא בעצמו. וזה מה שמגלה לנו הצדיק האמת, שהוא בחינת משה, שלא נרוץ ולא נתרוצץ אל אף ברהי שבעולם, אלא נברח אל הקדוש-ברוך-הוא, וזה מה שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ז'), שהצדיק האמת מגלה את האמונה, ואמונה זו תפלה, כי תפלה ואמונה תלויות זו בזו, ולכן אי אפשר להגיע לאמונה, אלא על-ידי התקרבות לצדיקים, אשר הם דבוקים באין סוף ברוך הוא, הם מגלים לכל אחד ואחד "שמחת אדר", השמחה של חדש אדר. ולכן אמר רבנו ז"ל, אדר ראשי תבות: ראש ד' ברוך אמת. כשאדם שמח, הוא יכול לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. כי עקר הדבור אליו יתברך צריך להיות עם אמת, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קיב): כשאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא עם אמת, נפתח לו האור אין סוף ברוך הוא, ואפלו שנפל למקום שנפל, והוא מסבב עם חשף, ורעים ומרים חיו, אבל בזה שמדבר אליו יתברך עם אמת, האמת מאירה בו, שירגיש את הבורא יתברך שמו. וברגע שמרגיש אותו יתברך, נעשה שמח, ואינו מתאש, כי יודע, שבמקומו יכולים למצא את הבורא

יתְבַרַךְ שְׁמוֹ, וְזֶהוּ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵכוֹת ו:);
 כֹּל הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ, אֵלֵקֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ;
 אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה הַיְחִיד בְּעוֹלָם, לֹא הָיָה לוֹ לְמִי
 לְפָנוֹת, תָּרַח הָיָה עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, כֹּל הַדּוֹר הָיוּ
 מֵאַנְשֵׁי נִמְרוֹד, וְכִּי אַבְרָהָם הָיָה בְּעוֹלָם לְבָדוֹ מֵעֶבֶר
 הַנֶּהָר, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יְחִזְקֵאל לג, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם",
 אַבְרָהָם הָיָה יְחִידִי בְּעוֹלָם שֶׁהִכִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא. אוֹמֵר רַבְּנֵנוּ ז"ל: כִּי צָרִיךְ כָּל יְהוּדִי הַשָּׁב בְּתַשׁוּבָה
 לְהִרְגִישׁ עֲצוּמוֹ, שֶׁהוּא אֶחָד כְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, וְלֹא
 לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְעָלָיו לְהִשְׁמֵר מְאֹד,
 שֶׁלֹּא יַעֲבֹדוּ עָלָיו וְלֹא יִרְמוּ אוֹתוֹ, כִּי יֵשׁ כָּל מִינֵי
 שִׁקְרָנִים, צ'בוּעִים וְר'מָאִים, שְׂזָה רְאֵשֵׁי תְבוֹת: שֶׁר"ץ
 הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, הַמְתַּחַזִּים כְּנוֹתְנֵי תְקוּנִים, וּמְסַפְּנִים
 — אֵינָם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׁמְאַלָם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי
 רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), שֶׁצָּרִיכִים לְהִשְׁמֵר
 מְאֹד מְאֹד מֵאֵלּוֹ הַנוֹכְלִים, רִיקִים וּפְחוּזִים, הַלוֹעְגִים עַל
 דַּבְרֵי חֲכָמִים, כִּי אֵינָם יוֹדְעִים אִיךְ לְהִנְהִיג עֲצָמָם, וּמְכַל
 שֶׁכֵּן כִּי־צַד יִדְעוּ לְהִנְהִיג אֶת אַחֲרֵיהֶם? ! וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם
 לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמִים אוֹתוֹ יְתַבַּרַךְ, שִׁזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת
 הַצַּדִּיק הָאֱמֵת. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן ח'), שֶׁאָדָם צָרִיךְ הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עַל זֶה. וְזֶה הַגְּלוּי שֶׁרַבְּנֵנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ — לֹא
 לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּן, וְאִפְּלוּ בְּמַצָּבִים הַכִּי קָשִׁים,

אדם צריך להחזיק מעמד, ולבוא אל הקדוש-ברוך-הוא ולדבר אליו בשפת האם, שזה מה שעשה מרדכי הצדיק, בשעה שהיו גזרות קשות מהמן-עמלק, קבץ את ילדי ישראל, וביחד צעקו אל השם, עד שראו ישועה, כמו-כן אנו צריכים עכשו, בשעה שהמן-עמלק צעק: "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים", צעקה אסתר אל מרדכי: "לך כנס את כל היהודים"; המן-עמלק שהשר שלו זה הסמ"ך-מ"ם, כל הכח שלו זה פרודים — הפרד ומשל, אם אנו רואים מחלקת בין עם ישראל, אם אנו רואים פרודים בין נשמות ישראל, צריכים לדעת שזה בא מהסמ"ך-מ"ם, שרו של עמלק, שכל כחו לפלג את העם פלג פלג כדור ההפלגה, לעשות מפלגות. אומרת אסתר — שהיא השכינה המסתתרת אצל כל יהודי, אל מרדכי הצדיק: "לך כנס את כל יהודי", באו נקרב את כל עם ישראל ביחד, באו נשלים זה עם זה, נעזב את השטיות, את החלוקי דעות, את המחלקת והפרודים שיש בינינו.

ולכן הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד על דבר זה, ואמר (ת"י-מוהר"ן, סימן רצב): העולם ראוי שיתמהו על גדל האהבה שהיה ביניכם; רבנו ז"ל רצה שנאהב אחד את השני, שנעזר זה לזה, שנסביר זה לזה מה התכלית הנצחית, ונשמר מאד מאד שלא להפשל, חס ושלום,

במחלקת ומריבות ואי הבנות, כי ברגע שאנו מתקוטטים זה עם זה, סימן שאנו רחוקים מהצדיק האמת. וגלה לנו רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), כשאדם בא אל הצדיק בראש השנה, אז נעשית אחדות, ומהאחדות הזו נעשית שמחה עצומה, בבחינת (משלי יג, ט): "אור צדיקים ישמח", ואם מקבל את האור של הצדיק — הוא שמח, ואוהב את כל יהודי, ואצלו כל יהודי חשוב. ולכן אומר רבנו ו"ל, שיש שכליים פּרטיים, כל אחד ואחד עם השכל שלו, עם הצמצום שלו, שזה השכל הפרטי, אבל ברגע שבא אל שכל הכולל, שהוא הצדיק האמת, על-ידי-זה מתבטלים השכליים פרטיים, ונכלל בשכל הכולל, ועל-ידי-זה נעשית השמחה האמתית, ובזכות השמחה נגאל, כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו", איך יוצאים מהגלות? רק על-ידי שמחה. ולכן דיקא עכשו בחדש אדר, עלינו להחדיר בנשמות ישראל שמחת הדעת, להיות רק בשמחה, כי השמחה היא הגאלה. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב'): אין השמחה ממנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר. ולכן אמר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ערב) על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו", אם אתם רוצים לשמע בקול הקדוש-ברוך-הוא, תדעו שאין לכם רק היום הזה; כי טבע האדם שדוחה למחר: "מחר

אֵהִיָּה בְּשִׂמְחָה, מְחַר אֶתְחַזֵּק, מְחַר אֲנִי מִכְּבִיטִיחַ שְׁלֹא
 אֶתִּיאֵשׁ, אֲבָל הַיּוֹם קָשָׁה לִי, הַיּוֹם אֲנִי עֲדִין שְׁבוּר, הַיּוֹם
 אֲנִי בִסְפָקוֹת"; וְלָכֵן אָנוּ מוֹצְאִים בְּמִלְחַמַּת עֲמֶלֶק
 שְׂפָתוֹב: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ, קַח לָךְ אֲנָשִׁים, וְצֵא
 הֲלַחֵם בְּעֲמֶלֶק 'מְחַר' וְגו'. עֲמֶלֶק אוֹמֵר תָּמִיד: "מְחַר
 אֵהִיָּה בְּשִׂמְחָה, הַיּוֹם אֲנִי יָכוֹל לְשִׂמַּח, עוֹבְרִים עָלַי
 מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, אֲנִי מְדַכֵּא וּמִיאֵשׁ". אוֹמְרִים לוֹ: "לֹא
 וְלֹא, הַיּוֹם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, הַיּוֹם זֶה שְׂמַחַת אָדָר, הַיּוֹם
 אֲנִי רוֹקֵד, הַיּוֹם אֲשִׂמַּח אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹם הַזֶּה
 אֲנִי חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, הַיּוֹם אֲדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 הַיּוֹם הַזֶּה אֶקְרִים מְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה". וּכְמֵאֲמָרְם ו"ל (ויקרא
 רבה, פְּרָשָׁה לז, סִימָן ט): לְמַדְתָּךְ תּוֹרָה דְרַף אֲרָץ, כְּשִׂיְהֵא
 אָדָם עוֹשֶׂה מְצוּוֹה, יְהֵא עוֹשֶׂה אוֹתָהּ בְּלֵב שְׂמַח. וְאִין
 עוֹד טַהַר אֲמוּנָה כְּמוֹ הַשְׂמִיחָה, וּבְזוֹה שְׂאָדָם שְׂמַח, הוּא
 מְגַלֵּה שִׂישׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן
 לֹא בְּחִנָּם שָׂרְבֵנוּ ו"ל הַזֶּהִירְנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מַדַּת
 הַשְׂמִיחָה, וְאָמַר (סְפִירַי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם ו'), שֶׁהַצְּדִיק
 בְּלֹא הִידִים מְרַפֵּא אֶת הַבַּת מִלְּכָה, עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה מִיְּנֵי
 נְגִינָה, שְׁזָה סוּד 'תְּקוּן הַכְּלָלִי' שְׂגֵלָה רַבְּנוּ ו"ל, אֱלוֹהִים
 הַעֲשָׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים. וְאָמַר: מִי שִׁיבּוֹא לְצִיּוּנוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וַיֹּאמֶר הַעֲשָׂרָה
 מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', אֶפְלוּ אִם גָּבְהוּ
 וְעֲצָמוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו, יוֹצִיאוּ מֵהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית

ומתחתיו. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל,
 וְנוֹתֵן פְּרוּטָה לְצִדְקָה, וְאוֹמֵר שֶׁם אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי,
 יִהְיֶה בְּטוֹחַ שְׂיֻמְחָלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְרַבְּנוּ ז"ל
 הִבְטִיחַ עִם שְׁנֵי עֲדִים נְאֻמָּנִים, שְׂיֻצִיאוּ מֵהַשְּׂאוּל
 תַּחְתִּית. וְאֶפְלוּ כָּל יוֹם וְיוֹם אִם אָדָם יֹאמֵר אֶת הַעֲשָׂרָה
 מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, יִהְיֶה בְּמָקוֹם שְׂיִהְיֶה, הִבְטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל,
 שְׂעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַלְלוּ, הֵם תְּקוּן גָּמוּר לְפָגַם
 הַבְּרִית. וְזֶה שִׁיף גַּם עֲכָשׁוּ.

וְזוֹ הִיְתָה הַטְּעוּת, שְׂרָצָה הַמֵּן-עַמְלֵק לְהַכְּנִים
 בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהַפִּיל פּוֹר הוּא
 הַגּוֹרֵל, וְחָשַׁב שְׂאִין עוֹד חֲדָשׁ הַמְּסַגֵּל לְהַתְּגַבֵּר עַל עַם
 יִשְׂרָאֵל כְּחֲדָשׁ אֲדָר, שָׁבוּ נִפְטָר מִשָּׁה רַבְּנוּ. אָבֵל הוּא
 שְׂכַח, שְׂבָאוֹתוֹ חֲדָשׁ גַּם נוֹלַד מִשָּׁה רַבְּנוּ. וְלֹא שִׁיף
 לוֹמֵר עַל הַצְּדִיק שֶׁהוּא נִפְטָר מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב
 בְּזֵהָר (ח"ג ע"א): שְׂצִדִּיקֵי אֵשׁ שְׂכִיחָא בְּהַאי עֲלֵמָא יִתִּיר
 מִבְּחִיּוּהֵי; כִּי בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק הוּא מְגַבֵּל בַּגּוֹף
 שְׁלוֹ וּבְמָקוֹם הַיְכָן שְׂנַמְצָא, כִּיּוֹן שְׂיֻצִיאת נִשְׁמָתוֹ
 מֵהַגְּבֻלוֹתֶיהָ, אֲזִי הַצְּדִיק נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם, וִיכוּלִים
 לְמַצְאוֹ בְּכָל אֶתֶר, וְהַעֲקָר בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ב), אֲשֶׁר פָּנְיוֹ, שְׂכָלוֹ
 וְחֻכְמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסִּפֵּר שְׁלוֹ. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה
 לְלַמֵּד אֶת הַסִּפֵּר שֶׁל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, וְהוּא הַלְּקוּטֵי-

מוהר"ן הקדוש, אשר הבטיח רבנו ז"ל, שעל-ידי
 הספר הזה תפתח קשיות גידיו, ויזכה להיות בעל
 תשובה גדול ובעל השגה. ובזכות "שמחת אדר",
 שנשמח בעצמנו ונשמח את הבריות, ונקרב את נשמות
 ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, נזכה לגאולה השלמה
 ונחזה במחית המן-עמלק, לראות במו עינינו, שכל
 השונאים של עם ישראל — עשו וישמעאל, ימחקו,
 ועם ישראל יצאו מהגלות, והקדוש-ברוך-הוא יבנה לנו
 את בית-המקדש, ויקבץ את כל נדחינו מארבע כנפות
 הארץ, ונחזר לארצנו הקדושה, ונהנה מזיו השכינה,
 אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

ז' אדר

בו יבארו סודות ורזי דרוזין מיומא דהלולא
דרעזא מהימנא משה רבנו ומה תקן ביום
הקדוש והנורא הזה

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רו לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁאֶצֶל אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוּ הָיָה מִתְקַבְּצִים יַחַד בְּיוֹם ז'
אֲדָר אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּמֵאֵז שֶׁהַצִּיּוֹן
הָיָה סָגוּר וּמְסֻגָּר לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, הָיָה
מִתְקַבְּצִים יַחַד אֶצֶל צִיּוֹן רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן
יֹחָאִי.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתיט)

קונטרס

ז' אדר

.א.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שֶׁהַעֲקָר
וְהַיְסוּד בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא אֲמוּנַת חַכָּמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): עַל-יְדֵי אֲמוּנַת
חַכָּמִים, יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵנוּ לְאוֹר; כִּי מִשְׁפָּט הוּא
עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא (תְּקוּנַי-זֶהר, יז:), הֵינּוּ בְּחִינַת דְרָף
הַמִּמְצָע, שְׂאִינוּ נוֹטֵה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. וְזֶה זֹכֵכִין
עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חַכָּמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא
תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יוֹרוּף יָמִין וּשְׂמָאל". וְעַל-כֵּן
עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא הַמִּשְׁפָּט בְּרוּר, בְּבְחִינַת: "מִשְׁפָּטִי
אֱמֶת" (תְּהִלִּים יט, י); הֵינּוּ, כִּי כָּל הַלְמוּדִים שֶׁהָאָדָם
לוֹמֵד, צָרִיף שִׁיקְבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפָּטִי אֱמֶת, שֶׁלֹּא
יְהִי בְּבְחִינַת מִשְׁפָּט מְעַקֵּל דֵּהֵינּוּ, שִׁיקְבֵּל וְיִלְמַד מְכַל
הַלְמוּדִים שְׁלוּמַד מִשְׁפָּטִי הַנְּהַגוֹת, שֶׁיִּדַּע אִיךָ
לְהַתְּנֵהֵג: הֵן לְעֲצוּמוֹ, הֵן לְאַחֲרִים, שֶׁמִּתְּנַהֲגִים לְפִי

דעתו, כַּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, כְּפִי הַמְּשַׁלָּה
 וְהַרְבֵּנוֹת שֵׁשׁ לוֹ, הֵן לְרֵב אוֹ לְמַעַט, וְכֹל זֶה זוֹכִין
 עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהִיא בְּחִינַת: "לֹא תִסּוּר"
 וְכוּ', בְּבְחִינַת מִשְׁפָּטֵי אֲמֵת, שְׁאִינוֹ נוֹטֵה לְיָמִין
 וּשְׂמָאל, אֲבָל כְּשֹׁפֵגִם בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, אֲזִי נִדוֹן
 בִּיגִיעַת בְּשָׂר, הֵינּוּ בְּמוֹתְרוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (ערויבין כא): 'הַלּוֹעֵג עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים נִדוֹן
 בְּצוּאָה רוֹתַחַת', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (קִהְלַת יב, יב): "וְלֹהֵג הַרְבֵּה
 יִגִיעַת בְּשָׂר"; וְהִיא מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, כִּי הוּא אֵינוֹ
 מֵאֲמִין בְּדְבָרֵיהֶם, וּמִלְעִיג עֲלֵיהֶם, וְדְבָרֵיהֶם הֵם אֶף
 לְמוֹתָר אֲצֵלוֹ; עַל-כֵּן נִדוֹן בְּמוֹתְרוֹת, וְכֹל הַמְּשַׁפְּטִים
 הֵן מִן הַמַּח, בְּבְחִינַת (מְלָכִים א ג, כח): "וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי
 הַמֶּלֶךְ, כִּי רָאוּ כִּי חֲכַמַת אֱלֹקִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת
 מִשְׁפָּט"; וְהַמַּח, הוּא לְפִי הַמְּזוֹן, וְכִשְׁהַגּוֹף נָקִי, אֲזִי
 הַמַּח בְּרוּר, וְאֲזִי יָכוֹל לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵי אֲמֵת, הַנְּהַגוֹת
 יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כְּשֶׁנִּדוֹן בְּמוֹתְרוֹת, עַל-יְדֵי פָגֵם אֲמוּנַת
 חֲכָמִים, אֲזִי עוֹלִים עֲשֵׂנִים סְרוּחִים אֶל הַמַּח,
 וּמַעֲרָבִים וּמְבַלְבְּלִין דַּעְתּוֹ, וְאֲזִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא
 מִשְׁפָּטֵי אֲמֵת, וְאֲזִי יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
 (חֲבָקוּק א, ד): "כִּי רָשַׁע מְכַתִּיר אֶת הַצְּדִיק, עַל-כֵּן יֹצֵא
 מִשְׁפָּט מְעַקֵּל"; הֵינּוּ, עַל-יְדֵי שֶׁהַעֲשֵׂנִים סְרוּחִים
 מְסַבְּבִין וּמְקִיפִין הַמַּח, וּמְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
 יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעַקֵּל, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קמז, ט): "מִשְׁפָּטִים

בל ידעום; הינו בלבול המחין; ולכן כשאדם מתחזק
 באמונת חכמים, על-ידי-זה הוא זוכה למח ברור
 ומזכך מאד, ויודע לתן עצה לעצמו על כל פרט ופרט
 בחייו, ולהפוך עקר מריבת הצרה של חרבן-בית-
 המקדש וגלות ישראל מארצם, שהכל היה על-ידי
 שפגמו באמונת חכמים, כמו שכתוב (דברי-הימים ב' לו,
 טז): "ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים", ואמרו על זה
 חכמינו הקדושים (שבת קיט:): כל המבזה תלמידי
 חכמים, אין לו רפואה למכתו. ומאז שפגמנו באמונת
 חכמים, אין לנו שום עצה. כמו שכתוב (ירמיה מט, ז):
 "אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם"; הינו על-ידי
 עשנים סרוחים שמבלבלין החכמה שבמח, בחינת
 נסרחה חכמתם, על-ידי-זה אבדה עצה מבנים. ועל זה
 צועק דוד המלך, עליו השלום (תהלים יג, ג): "עד אנה
 אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם, עד אנה ירום
 איבי עלי", שזה נאמר על הארבע גליות, כמו שפרש
 רש"י שם, שעקר הצרה מה שאין יכולין לשית עצות
 בנפשו, כל אחד על מה שצריך; כי האדם צריך הרבה
 עצות בזה העולם כל ימי חייו, כדי שיוכל להציל
 עצמו ממה שצריך להנצל, שלא יאבד שני עולמות,
 חס ושלום; כי מי שיש לו מח בקדקדו, ראוי לשית
 לב על אודותיו מה נעשה עמו בזה העולם. ועל מה
 בא לזה העולם, לעבר בדאגות ובצרות וביגונות,

בכעס ובמכאובות כְּאֵלֶּה, וְסוּפוּ לְעַפְרָא יְשׁוּב, לְמָקוֹם
עֶפְרָא, רַמָּה וְתוֹלְעָה. וּמִי יוֹדֵעַ אֵיךְ יֵצֵא מִשְׁפָּטוֹ וְדִינוֹ
בְּיוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, כִּי גָדוֹל יוֹם הוּא וְנוֹרָא
מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יואל ב, יא): "כִּי גָדוֹל יוֹם הַהוֹי"ה
וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יְכִילְנוּ"; בּוֹדָאֵי צְרִיף כֹּל אָדָם לְפַקַח
עַל עֲסָקָיו, וְלִשְׂתֵּי עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ, אוֹלֵי יוֹכֵל לְמַלְט
נַפְשׁוֹ, וּבַפְּרָט מִי שֶׁכָּבַר נֶפֶל בְּמָקוֹם שְׁנֶפֶל, וְנִכְשַׁל
בְּמָה שְׁנִכְשַׁל, בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת חֲלוּל שֶׁבַת וְאֲכִילַת
טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְכֹל מִינֵי פָגַם הַבְּרִית,
גְּלוּי עֲרִיוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, הַמְצוּיִים עֲכָשׁוֹ, וּכְשֶׁאָדָם
חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הוּא צְרִיף לְעֲצוֹת רַבּוֹת, אֵיךְ
לְהִצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ מִרְדַּת שַׁחַת, וְאֵיךְ לְצַאת מִפַּח יְקוֹשׁ
שְׁנֶפֶל לְשֵׁם. וְעַל זֶה צְרִיכִין הַרְבֵּה עֲצוֹת (לְקוּשֵׁי־הַלְכוֹת,
תַּעֲנִית, הַלְכָה ד', אוֹת א'). וְלֵבָא לְעֲצוֹת אֲמַתְיוֹת אֵי אֶפְשָׁר
אֶלָּא עַל-יְדֵי שְׁמַתְקָרְבִין אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁעֲצָתוֹ הִיא "כֹּלֵה זֶרַע אֲמֵת" (ירמיה
ב, כא), כַּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
ד'); וּבּוֹדָאֵי הָעֲצוֹת שֶׁל הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הֵן עֲצוֹת מְעֻלְמָא דְאֲתִי, וְהֵן לְטוֹבְתוֹ שֶׁל
כֹּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הֵיזָה (מְנַחֵם
סה.); וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וַיִּסְלַק אֶת דַּעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ
הַמְדַמָּה לְגַמְרֵי, וַיִּצִּית אוֹתוֹ עַל כֹּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא

זֶה, כַּמּוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי־מִוֶּהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן כגכ); וְהַעֲקָר הוּא עֲצוֹת אֲמִתּוּת, לִידַע אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. וּבִפְרָט מִי שֶׁכָּבַר נִכְשָׁל בָּמָה שֶׁנִּכְשָׁל, הוּא צָרִיךְ עֲצוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם אֵיךְ לְהַחְזִיק מִמְּעַמָּד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, כִּי מִי שֶׁחֹזֵר בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה, עָלְיוּ יֵשׁ כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים בְּכָל יוֹם, וְלִכֵּן הוּא צָרִיךְ עֲצוֹת חֲדָשׁוֹת. וְזֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה שֶׁמִּקְבָּלִין מִהַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבְנּוּ, הַמְּאִיר חֲכָמָה וְדַעַת בְּלֵב הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו. וְעֵקֶר תְּכֵלִית כָּל הַחֲכָמוֹת הֵן הָעֲצוֹת, אֲשֶׁר תּוֹעֵלְנָה לוֹ לְנִצָּח נִצְחִים, שְׂיֻכַּל לְחֹזֵר עַל יָדָן בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה; כִּי כָּל מִי שֶׁחֹזֵר בְּתִשְׁבּוּבָה צָרִיךְ לְעֲצוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע; כִּי תָמִיד עוֹלִים בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כָּל הָרַע וְהַזָּכָל שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו וְנִכְנָסוֹת בּוֹ מַחְשַׁבוֹת לְחֹזֵר לְאַחֲרָיו, חֵס וְשָׁלוֹם, וְלִכֵּן עֵקֶר תְּקוּנַת הַתִּשְׁבּוּבָה הוּא עַל־יְדֵי תְקוּנַת שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה (לקוטי־הַלְכוֹת, סֵפֶה, הַלְכָה ז', אוֹת ב'); כִּי עֵקֶר מִה שֶׁרְחוּקִין מִהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׂאִין יוֹדְעִין עֲצָה שְׁלֵמָה אֵיךְ לָשׁוּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ — כָּל אֶחָד מִמְּקוֹמוֹ אֲשֶׁר נִתְעָה לְשֵׁם; כִּי בְּאֲמִתּוֹת הַכָּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֵךְ וּמִתְגַּעְגְּעִים לָשׁוּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵךְ אֵין יוֹדְעִים עֲצוֹת אֵיךְ לָשׁוּב מִנִּי חֲשׂוֹךְ אֲשֶׁר נִלְכַּד בּוֹ — כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינַתּוֹ. וְהַעֲקָר — עַל־יְדֵי פָגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לִידַע עֲצוֹת אֵיךְ

לְשׁוֹב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי צְדִיקִים אֲמַתִּים
 שְׂבָכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת מִשָּׁה רַבְּנֵנוּ, הַמּוֹרִים לָנוּ
 הַדָּרָךְ אֲשֶׁר גִּלְף בָּהּ, וְאֵת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר נַעֲשֵׂה; כִּי
 בְּאֵמַת עֵקֶר תִּקְוֶן שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה צְרִיכִין רַק בְּעִבּוֹדַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בּוֹדָאֵי מִי שֶׁבָּא עַל אִיזוֹ עֲצָה
 וְתַחֲבוּלָה אֵיךְ לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ עֲבָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם — לְגַנֵּב
 אוֹ לְנָאֵף, חֵס וְשְׁלוֹם, בּוֹדָאֵי אֵין זֶה נִקְרָאת עֲצָה,
 מֵאֲחֵר שְׁעַל־יְדֵי עֲצוֹת אֱלוֹ מוֹסֵר עֲצָמוֹ לְיִסּוּרִין
 וְלִמְיַתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂיִוָּרֵד עַד שְׂאוּל
 תַּחֲתִיּוֹת. וְכֵן אֶפְלוּ כְּשֶׁבָּא עַל עֲצָה אֵיךְ לְהַרְוִיחַ מָמוֹן
 וְכֶסֶף, אִם אֵין הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף מְסַגֵּל לוֹ לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, וְאֲדַרְבֵּה עַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, חֵס
 וְשְׁלוֹם, גַּם זֶה אֵינָה עֲצָה טוֹבָה, כִּי זֶהוּ "עֲשֵׂר שְׂמוֹר
 לְבַעֲלִיו לְרַעְתּוֹ" (קִהְלֵת ה', יב), מֵאֲחֵר שֶׁנִּתְרַחֵק עַל־יְדֵי־זֶה
 מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר הוּא חַיִּינוּ וְאַרְךָ מֵיָנוּ לְעוֹלָמֵי עַד
 וּלְנֶצַח נְצָחִים. כִּי בּוֹדָאֵי עֲצַת הַגִּנְבָּים וְהַנּוֹאֲפִים
 שְׁעוֹשִׂים מַעֲשֵׂיהֶם עַל־יְדֵי כַּמָּה עֲצוֹת וְתַחֲבוּלוֹת,
 וְעַל־פִּי־רַב תּוֹפְסִים אוֹתָם בְּכַבְלֵי עֲנִי וּבִרְזָל, וְאַחֲרֵיתָם
 עַדִּי אוֹבֵד, בּוֹדָאֵי אֵין עֲצַתָם נִחְשָׁבַת לְעֲצָה, וְכִמוֹ־כֵן
 כָּל עֲצַת הַרְשָׁעִים וְהַרְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מֵאֲחֵר
 שְׂאֵין זֹכִיין עַל־יְדֵי עֲצַתָם לְתַכְלִית הָאֲמַתִּית, תַּכְלִית
 הַנְּצָחִית, אֲדַרְבֵּה, מִתְרַחֵקִים עַל־יְדֵי עֲצוֹת כְּאֵלוֹ
 מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ; כִּי בּוֹדָאֵי מִי שֶׁבָּא עַל עֲצָה וְתַחֲבוּלָה

איך לעשות סכין או חרב נפלאה, ואחר-כך הורגין
 אותו בחרבו ובספינו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים
 (פסחים כח.): סדנא בסדנא יתיב; אף-על-פי שהחרב
 נעשתה בחכמה גדולה, אינו נחשב לחכמה ועצה
 כלל, אדרבה, אין שטות וכסילות יותר מזה, שחשב
 עצות איך להרג את עצמו משני עולמות, רחמנא
 לצלן. וכמו שמצינו כמה מעשיות שמספרים
 המחקרים בעצמן מגדל מפלתם הרעה; שכן כל אותן
 שהמציאו חכמות נפלאות בעולם כמו אסוקראט,
 שדנו אותו והרגוהו בשביל חכמתו, וכן זה שהמציא
 הפלי תחבולה להנצל מרעמים — נהרג על-ידי רעם,
 וכן קולומבוס וחרביו שגלו את אמריקה, כל אותן
 שהיו העקר בענין זה — כלם מתו ונהרגו על-ידי-זה
 דיקא, כמבאר בספריהם גדל מפלתם, על-ידי חכמתם
 בעצמם שהמציאו דיקא, וכיוצא בזה ספורים
 ומעשיות רבות ורעות כאלה מענין חכמים גדולים
 שהמציאו חכמות גדולות, שהיתה להם מפלה גדולה
 על-ידי חכמתן שהמציאו דיקא. נמצא, שעצות
 וחכמות כאלו של הבלי העולם הזה, אפלו שלכאורה
 יוצאת מזה טובה לבני-אדם, עם כל זאת, אם אין
 משתמשים בזה לעבודת השם יתברך ולתכלית
 הנצחית, בודאי הם שטות גדולה, מאחר שלא חשבו
 כלום על עולם הבא, עולם הנצחי, רק על העולם

הִזָּה, לְהִרְאוֹת כְּבוֹדָם וְעִשְׂרָם, וּלְבַסּוֹף נֶאֱבָדוּ וְנִעְקְרוּ
מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת. וְעִכְשָׁו אֲשָׁל אֶתְכֶם, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיִּקְרִים! הִישׁ שְׁטוֹת גְּדוּלָה מִחֲכָמָה כְּזוֹ, שֶׁחָשַׁב כָּל
יָמָיו חֲכָמוֹת, עַד שֶׁהִמְצִיא כָּלִים נִפְלְאִים, וְכָל פְּנִיתוֹ
הִיָּתָה לְהִרְבּוֹת כְּבוֹדוֹ וְעִשְׂרוֹ, וּלְבַסּוֹף נָפַל כְּתוֹא מְכָמֵר
עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, וּמֵאוּמָה לֹא נָשָׂא בְעַמְלוֹ — לֹא
בְעוֹלָם הִזָּה וְלֹא בְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אַחֲרִיתוֹ עָדִי אוֹבֵד;
כִּי עַל-יְדֵי חֲכָמְתוֹ נִתְגָּאָה וְחִפָּה דְבָרִים אֲשֶׁר לֹא-כֵן עַל
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעַל תּוֹרָתוֹ וְעַל עֲמוֹ הַקְּדוֹשׁ הַנּוֹבְחֵר, כִּי
דָּמָה בַלְבָּבוֹ בְּגִדְל גְּאֹתוֹ וּזְדוּן לְבָבוֹ, שֶׁכְּמוֹ שָׂבֵא
בְּדַעְתּוֹ וְחֲכָמְתוֹ לְהִמְצִיא כָּלִי זֶה הַנִּפְלֵא, כֵּן הוּא יָכוֹל
לְעֹלוֹת עַל בְּמִתֵּי עֵב, לְדַמּוֹת בְּדַעְתּוֹ סְבֻרוֹת עַל אֵל
עֲלִיוֹן יִתְבָּרַךְ. אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְחֲכָמְתָם הִרְעָה, וְהִמָּה
בְּעָרִים וְלֹא יוֹדְעִים, כִּי גַם זֹאת מֵאֵת הַיְיָ צְבָאוֹת
יִצְאָה, שֶׁהִגִּיעָה הָעֵת שִׁיֵּצֵא כָּלִי כְּזֶה לְעוֹלָם, עַל-כֵּן
שָׁלַח בְּדַעְתָּם זֹאת, שִׁיבֹאוּ עַל חֲכָמָה וְתַחֲבוּלָה זֹאת
לְהִמְצִיא הַכָּלִי זֶה, כִּי הֵם כְּגֵרָזָן בְּיַד הַחוּצֵב בּוֹ, וְלֹא
הָיָה לָהֶם לְהִתְגָּאוֹת עַל-יְדֵי-זֶה, וְלִבָּא לִיְדֵי כְּפִירוֹת
בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וּבְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, עִם
הַנּוֹבְחֵר, עַל-יְדֵי-זֶה, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִהְפָּךְ הַגִּלְגַּל
עֲלֵיהֶם, וְנִעְקְרוּ עַל-יְדֵי חֲכָמְתָן שֶׁל עֲצָמָן דִּיקָא. עַל-כֵּן
הָעֲצוֹת וְהַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שָׂאִין פּוֹעֲלִים עַל-יְדֵי
אֵלוֹ הָעֲצוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְזִכּוֹת לְחַיִּים

נצחיים, אלו העצות אינן עצות כָּלֵל, מכל שָׁכַן וְכָל שָׁכַן כְּשִׁמְתִּירָחִקִים עַל-יְדֵי אֱלוֹ הָעֲצוֹת מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, שְׁבוּדָאֵי אֱלוֹ הָעֲצוֹת אֵינָן נִקְרָאוֹת בְּשֵׁם עֲצוֹת כָּלֵל, וְעַל עֲצוֹת כְּאֵלוֹ נֶאֱמַר (דְּבָרִים לֵב, כח): "כִּי גוֹי אֲבָד עֲצוֹת הִמָּה", וּכְתִיב (מְשָׁלִי כֹא, ל): "אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנֶגֶד הַיְיָ"ה"; הֵינּוּ כְּשֶׁהוּא נֶגֶד הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שְׂאִין מְגִיעַ מִזֹּאת הַחֲכָמָה וְהָעֲצָה לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵין זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם חֲכָמָה וְעֲצָה כָּלֵל, כִּי מִי שֶׁהוּא חָכֵם אֲמַתִּי, וְרוּצָה לֵישֵׁב דַּעְתּוֹ בְּאֲמַת, וְלְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ וְעַל תְּכֵלִיתוֹ בְּאֲמַת, וְאֵינוֹ רוּצָה לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, בּוּדָאֵי רְאוּי לֹ שְׂיִחְשֹׁב רַק תְּחִבּוּלוֹת וְעֲצוֹת אֵיף לְהִנָּצֵל מִן הַשְּׂאוּל תְּחַתִּיּוֹת וּמִתְחַתִּיּוֹ, כִּי זֶה רוּאָה כָּל אָדָם, מִכָּל שָׁכַן מִי שֶׁהוּא חָכֵם קֶצֶת, וְגִדְל גְּנוֹת זֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא מְלֵא יְגוֹנוֹת, וְכָל יָמָיו כְּעַס וּמְכַאוּבִים. וּכְמוֹ שֶׁאֱמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (קֹהֶלֶת ב, כג): "גַּם כָּל יָמָיו מְכַאוּבִים וְכְעַס" וְגו', וּכְתִיב (אֵיוב יד): "אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד קֶצֶר יָמִים וְשִׁבְעָה רִגְזָה", וְאֵין שׁוֹם אָדָם בְּעוֹלָם שְׂיִהְיֶה לוֹ נַחַת וְטוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם הַמָּר הַמְּלֵא יְסוּרִים מִתְחַלֶּה וְעַד סוּף, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבָאָר בְּכֶתֶב, וְגַם אֵין צָרֵף לְבָאָר לְמִי שְׂיֵשׁ לוֹ מִחַ בְּקִדְקֵדוֹ קֶצֶת, וְסוּף הָאָדָם לְמוֹת, וּמָה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ אֲשֶׁר יַעֲמַל תְּחַת הַשָּׁמַשׁ?! וְעַל-כֵּן בּוּדָאֵי הֵיךְ רְאוּי לְכָל הַחֲכָמִים שְׂיֵשׁ לָהֶם שְׁכָל

גדול, אפלו לחכמי אמות העולם, שיתקבצו כלם יחד, ויחשבו מחשבות חכמות ותחבולות בדרך האמת לאמתו, מהו התכלית של זה העולם, ובשביל מה נברא האדם ולבלות ימים ושנים על זה כמו שעשה אברהם אבינו וכל האבות קדם מתן תורה מכל שכן וכל שכן אנונו עם קדוש בני ישראל שפכר זכינו לקבל העצות הקדושות במה לזכות לחיי עולם, דהינו על-ידי התורה הקדושה על-ידי תרי"ג עטין דאורייתא בודאי ראוי לנו לשום כל חכמתנו ודעתנו לקיים את כל דברי התורה הקדושה בתמימות ובפשטות ללמד וללמד לשמר ולעשות, ולקיים את כל דברי תלמוד תורתו הקדושה. כי זאת החכמה הגדולה מכל החכמות והעצות האמתיות פשוטה על-ידי חכמתו ונעצתו לקיים את התורה בפשטות, אשרי לו! ועל-כך התחיל דוד המלך, עליו השלום, ספרו ספר התהלים: "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב", כי צריכין להתרחק מעצת רשעים בתכלית הרחוק, כי כל עצתם להרע, אף-על-פי שלפעמים נדמה עצתם לאיזו חכמה, אבל מאחר שאחריתה מרה פלענה, פי "אחרית רשעים נכרתה" (תהלים לו, לח); בודאי צריכים לברח מאד מעצות כאלו כבורח מן האש; ועל-כך מה שנחשב בשם עצה, הוא פשוטין לעצה שלמה באמת,

איך לעבד אַת הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ בְּאַמֶּת, וְאִיךְ שִׁשְׁיָבוּב מִנִּי
 חֶשֶׁף כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמְּקוֹם שְׁנֹלְכָד לְשֵׁם, כְּדִי לְהַצִּיל
 נַפְשָׁם מִנִּי שַׁחַת לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, אֲשֶׁר רַק זֶה נִקְרָא
 בְּשֵׁם עֲצָה בְּאַמֶּת, וְזֶה בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָא
 בְּשֵׁם עֲצָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשַׁלֵּי ח, יד): "לִי עֲצָה
 וְתוֹשִׁיָּה", שֶׁהַתּוֹרָה הִם תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוֹרֵיָתָא (זִהַר יְתִרוֹ
 פב:). וְעֲצָה כְּזֹאת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, כִּי אִם עַל-יַדֵּי
 אַמוּנַת חֲכָמִים, וְלִהְתְּקַרֵּב אֲלֵיהֶם וּלְתַלְמִידֵיהֶם
 וּלְסַפְּרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם מְלֵאִים עֲצוֹת אַמְתִּיּוֹת
 עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת. כִּי גַם בְּעַבְדַּת הַשֵּׁם יתְּבַרַךְ בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ
 כֶּמֶה וְכֶמֶה עֲצוֹת שֶׁהַבַּעַל-דְּבָר מְתַעַרֵּב בָּהֶם וּמְהַפֵּף
 אוֹתָם לְרָעָה. כִּי הַתּוֹרָה יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי כַחוֹת זָכָה נֶעֱשֶׂה
 לוֹ סֵם חַיִּים לֹא זָכָה נֶעֱשֶׂה לוֹ סֵם הַמָּוֶת (יּוֹמָא עב:). כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד, י): "צְדִיקִים יֵלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ
 בָּם"; וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְשַׁמֵּשׁ הַרְבֵּה צְדִיקִים וּכְשָׁרִים
 אַמְתִּיִּים, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת מִשָּׁה רַבְּנוּ רַעֲיָא מְהִימָנָא, כְּדִי
 לְזַכּוֹת לְעֲצוֹת שְׁלֵמוֹת אַמְתִּיּוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה; וּבְאַמֶּת עֲקַר הַקְּלָקוּל הַתְּחִיל מֵעֲצוֹת רְעוּת
 שֶׁהֵם עֲצַת הַנְּחָשׁ הַקְּדוּמוֹנִי בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג, יג): "הַנְּחָשׁ
 הַשִּׂיָּאֲנִי וְגו', וּמֵאֲזוּ נִתְקַלְקַל הָעוֹלָם, וְעֲקַר הַתְּקוּן
 הַתְּחִיל מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁמִּמֶּנּוּ הַתְּחִיל הַמְּשַׁכַּת הַתּוֹרָה
 בְּעוֹלָם, שְׁנִקְרָאת עֲצָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשַׁלֵּי ח, יד): "לִי
 עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה", בְּחִינַת תְּרִי"ג עֲטִין, כִּי אַבְרָהָם זָכָה

שְׁהִיוּ כְּלִיּוֹתָיו נוֹבְעוֹת חֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צֵה, סִימָן ג'); כְּלִיּוֹתָיו דִּיקָא,
 כִּי הַכְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת (בְּרֵאשִׁית ס.א.); וְשֵׁם עֶקֶר גָּמַר שְׁלֵמוֹת
 הַחֲכָמָה, כְּשׁוֹזְכִין עַל-יְדֵי הַחֲכָמָה לְעֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת,
 שִׁינָצַל עַל יָדָם מְרוּחַ סְעָרָה שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וּלְהַצְלִיחַ
 עַל יָדָם לְנִצָּחַת. וְעַל-כֵּן אֲבָרְהָם זָכָה שֶׁנִּקְרָא יוֹעֵץ
 לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִכּוֹל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מ, יד):
 "אֶת מִי נוֹעֵץ וַיְבִינֵהוּ" וְגו', וְכָתִיב (שִׁם, שִׁם יג): "וְאִישׁ
 עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ", שֶׁזֶּה נֹאמַר עַל אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, כְּמוֹ
 שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם. וְכֵן כָּל הַצְּדִיקִים נִקְרָאִים יוֹעֲצִים,
 כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א ד, כג): "הֵמָּה הַיּוֹצְרִים וַיִּשְׁבִּי
 נֹטְעִים וַיְגַדְּרָה עִם הַמֶּלֶךְ בְּמִלְאֲכָתוֹ"; כִּי בָּהֶם נִמְלָךְ
 וְנִתְיַעַץ בְּבְרִיאַת עוֹלָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ח, סִימָן ז'): וְעֶקֶר חֲרַבְּן-בֵּית-הַמֶּקְדָּשׁ
 וְגִלוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם הוּא בְּחִינַת פָּגַם הָעֶצֶה שֶׁנִּחְלָקָה
 לְשָׁנִים, שֶׁבָּא עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 מִגְדָּשִׁין יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְּפַשְׁטִים
 הַמֵּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים וְהָעַרְב־רַב בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וּמַעֲבִירִים אוֹתָם עַל דָּתָם, וּמְבַלְלִים אוֹתָם בֵּין גּוֹיִים,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים, שֶׁנִּשְׁמָוֵת יִשְׂרָאֵל
 סוֹבְלִים, כִּי אֵלוֹ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הַלּוֹעֲגִים עַל דְּבָרֵי
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם

ישׂראל, הם מזרע הַמֶּן-עַמְלֶק, כִּי אִינֶם יְהוּדִים כָּלֵל; וְזֶה בְרוּר, שְׁמִי שְׁמַתְחַצֵּף נֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְנֶגֶד חֻמְיֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וּמְדַבֵּר כֹּל דְּבַר אֲסוּר, וְחַמְנָא לִישׁוֹזֵן, כָּלפִּי מַעְלָה, זֶה בְרוּר בְּשֵׁמֶשׁ, שֶׁהוּא אֵינוֹ יְהוּדִי כָּלֵל, אֶלָּא רָשַׁע אָרוּר, מְזַרַע הַמֶּן-עַמְלֶק, עַרְב־רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאֵז עֲלוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב, לח): "וְגַם עַרְב־רַב עָלָה עִמָּהֶם" וְגו', שֶׁמָּהֶם סָבְלוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, וְהֵם אֲשֶׁר פָּגְמוּ בְּאֱמוּנַת חֻמְיֵינוּ, וְדַבְּרוּ עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מַה שֶׁדַּבְּרוּ, וְהֵם גָּרְמוּ בְּמִי מְרִיבָה שֵׁיכָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת הַסֵּלַע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּמִדְבָּר יט, ג): "וַיִּרַב הָעָם עִם מֹשֶׁה וְגו', וַיִּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ וַיַּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְהוֹ פַּעַמִּים", וְדַרְשׁוּ חֻמְיֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (קִהְלֵת ז, ז): "הַעֲשֵׂק יִהְיֶה לְחֶסֶד" — זֶה מֹשֶׁה, עַד שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעַצְמוֹ פָּגַם גַּם-כֵּן אֵיזָה פָּגַם דֶּק, בְּעַנְיַן הַתְּקוּן שֶׁל אֱמוּנַת חֻמְיֵינוּ, שֶׁהִיא צְרִיף לְהַמְשִׁיךְ מִים מִן הַסֵּלַע לְבִלְי לְהַכּוֹתָהּ, וּמֵאֵז שֶׁהִכָּה אֶת הַסֵּלַע, נִמְשַׁךְ פָּגַם אֱמוּנַת חֻמְיֵינוּ, שֶׁגָּרְמוּ לוֹ הָעַרְב־רַב, וּמִשָּׁם סוֹבְלִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת; כִּי בְּאֱמַת אִם לֹא הָיָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִכָּה אֶת הַסֵּלַע, לֹא הָיוּ צְרִיכִין לְהַתְיַגֵּעַ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹבָא (תְּקוּנַיִי-זֶהר, תְּקוּן כ"א): אֶלְמָלָא לֹא הִכָּה מֹשֶׁה בְּצוּר לֹא הָיוּ טְרַחֲי רַבָּנִן בְּשִׁמְעָתָא; וּמֵאֵז שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הִכָּה

בסלע, צריכין רבוי ספרים קדושים לתקן את פגם
 אמונת חכמים, ויבארו לנו את דברי התורה הקדושה.
 ולכן עקר התקון על-ידי הספרים הקדושים של
 התורה, שמחדשין הצדיקים והחכמים שבכל דור
 ודור. וכלם נצרכין להעולם, ואסור ללעג על שום
 ספר, כי יש ספרים ועתידים להיות ספרים, וכלם
 צריכין להעולם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז,
 חלק א', סימן סא); ומי שלועג על דברי חכמים, נדון
 בצואה רותחת, הינו שעולין לו עשנים סרוחים במחו.
 וזה סימן שכל אלו הלועגים וצוחקים על ספרים
 קדושים המגלים את אמתת מציאותו יתברך, שהם
 מאותם שהענן פולטן, כי נפגמו בפגם הברית, והמן
 עמלק תפסם במצודתו, וצריכין להזהר מאד להתרחק
 מאלו האנשים, אשר לועגין על דברי חכמים,
 ומתלוצצים מספרים קדושים, כי הם בודאי פגומים
 בפגם הברית עד מאד, ומגשמים בתאוה זו מאד,
 רחמנא לישזבן, כי אי אפשר לדבר על ספרים קדושים
 המגלים את אמתת מציאותו יתברך, אם לא פגמו
 בפגם הברית, ועשו מעשים מגנים עד מאד, והם
 יונקים חכמתם הטמאה מהמן-עמלק, ועל-פן רצה
 המן-עמלק להתגבר על נשמות ישראל דיקא בחדש
 אדר, וכשהפיל פור ונפל הגורל על חדש אדר, שמח
 מאד; כי חשב, מאחר שבחדש זה חדש אדר, נסתלק

מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, עַל-יְדֵי-זוֹה יִהְיֶה יָכוֹל לְהִתְפַּשֵּׁט עַל גִּשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל וּלְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, עַל-יְדֵי פָגֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים,
 שִׁיחֲשָׁבו כְּאִלוֹ מִשֶּׁה רַבֵּנוּ כְּכֹר נִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, אֲבָל
 לֹא יָדַע, שְׁבוֹ' בְּאֲדָר מֵת מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, וּכְזוֹ' בְּאֲדָר נוֹלַד
 מִשֶּׁה רַבֵּנוּ; הֵינּוּ כִּי בַיּוֹם שְׁמַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת
 מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, בּוֹ בַיּוֹם הוּא נוֹלַד מִחֲדָשׁ; כִּי גְדוּלִים
 צַדִּיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם (חֲלִין ז':); וּמֵה שְׂאִין
 יְכוּלִים לִגְמֹר בְּחַיֵּיהֶם מִחֲמַת רַבּוּי עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הֵם גּוֹמְרִים אַחַר מִיתָתָם דִּיקָא; כִּי מִשֶּׁה
 רַבֵּנוּ עַל-יְדֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, תִּקַּן הַפָּגֶם שְׁלוֹ שֶׁל הַכָּאֵת
 הַסְּלַע, וְזוֹה שְׁפָתוּב (בַּמְדָּבָר כ', יג): "הֵמָּה מִי מְרִיבָה וְגוֹ'
 וַיִּקְדָּשׁ בָּם"; וַיִּקְדָּשׁ דִּיקָא, שְׁמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן נִכְלְלוּ
 בְּהַסְּתַלְקוֹתָם בְּתַכְלִית הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל שְׁכָל הַכּוֹלָל כֹּל
 הַשְּׁכָלִיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, שְׁשֵׁם הוּא
 שְׁכָל עֲלִיוֹן וְגִבְהַת מְאֹד מְאֹד, שְׁשֵׁם מִמְּשִׁיכִין תִּקּוֹן
 וְהַמְתָּקָה לְכָל הַדִּינִים שְׁבַעוּלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה עֶקֶר
 תִּקּוֹן הַעֲצָה הַשְּׁלֵמָה, עֶקֶר תִּקּוֹן אֲמוּנַת חֲכָמִים לְדוֹרוֹת
 עוֹלָם; כִּי אַז בַּיּוֹם הַסְּתַלְקוֹתוֹ — ז' אֲדָר, הַמְּשִׁיךְ
 תִּקּוֹן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד בְּגִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָל מַה
 שְׁנִתְרַבֵּין חֲלוּקֵי דַעוֹת בֵּין הַחֲכָמִים יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן
 יִתְרַבּוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים יוֹתֵר בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי צַעֲקָתָם
 וּתְשׁוּבָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֱלִיוֹ תִּתְּרֶנּוּ, שְׁעַל-יְדֵי-זוֹה תִּהְיֶה
 גִּשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי עֲכָשׁוּ אַחַר שְׁהִפָּה מִשֶּׁה

הצור, וצריכים החכמים לטרוח בהלכה לבררה, על-
 ידי-זה נתרבו ספרים קדושים הרבה מאד בישראל,
 שהם כל ספרי התלמוד בבלי, ירושלמי, תוספתא,
 מכילתא, ספרא, ספרי וכל המדרשים כלם ומפרישיהם
 ומבאריהם הקדושים, ועל-ידי-זה נשלמת התורה בכל
 פעם יותר ויותר, ונכללת באבן שתיה, בבחינת קדש
 קדשים, שכל העליון, בבחינת: ויקדש בם, שדיקא
 על-ידי הסתלקות משה רבנו בז' אדר, המשיך תקון
 כזה, שבכל דור ודור יקומו צדיקים קדושים וחכמים
 אמתיים, ויחדשו ויבארו בתורה הקדושה, חדושים
 ובאורים כאלו, שעל ידם יוכלו להעלות ולהגביה את
 כל הנפשות הירודות והנפולות, שעל-ידי-זה הוא תקן
 פגם אמונת חכמים, פגם הפאת הסלע, ולכן צריכין
 להזהר מאד לא לדבר על שום ספר היוצא בעולם,
 המגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך, וכן על
 שום ספר המבאר את הלכות התורה, וצריכין להזהר
 בזה מאד מאד, כי מי שלועג על דברי חכמים,
 ומתלוצץ מספרים חדשים, הוא בכלל המן-עמלק,
 שחשב שמושה רבנו נסתלק כבר מן העולם. ודבר זה
 צריכין לזכור היטב, אשר דיקא בז' אדר יום שנסתלק
 בו משה רבנו, בו ביום בז' אדר נולד משה רבנו, והוא
 נמצא אתנו, עמנו ואצלנו בכל דור, כי אתפשטותא
 דמשה בכל דרא ודרא (תקוני-זהר, תקיז ט); ודבר זה אנו

רואים בחוש, שבכל דור נדור עומדים וחולקים על
 הצדיקי אמת וחכמי הדור, המגלים ומפרסמים את
 אמתתו יתברך, ומחברים ספרים קדושים המבארים
 ומפרשים את דברי תורתנו הקדושה, ומרב מחלוקות
 ומריבות עליהם מתפשטת זהמת קלפת המן-עמלק
 עם ספרי פסולים, מינים ואפיקורסים, עם ספרי נאוף,
 שקוץ, תעוב, ערם וזהום וכו', עד שכמעט כמעט
 נחרב העולם, שמתקיים רק על-ידי הצדיקים הקדושים
 וחכמים אמתיים, המחברים ספרים קדושים, להעמיד
 את הדת על תלה, והם אשר מפרסמים את התורה
 בנשמות ישראל, ואלמלא גדל כח הצדיקים הקדושים
 והחכמים האמתיים, לא היה נשאר, חס ושלום, שריד
 ופליט, רחמנא לישזבן, וכו', על-ידי גדל ההתגברות
 של זהמת קלפת המן-עמלק, שהם הערב-רב,
 המתערבים בין נשמות ישראל, וממלאים את כל
 הארץ עם מינות, כפירות ואפיקורסות, נאוף, שקוץ
 ותעוב; כי בכל יום יוצאים כל מיני זבל, עתונים
 וחבורות של שקוץ, תעוב וזהום של נאוף, ואין פוצה
 פה ומצפצף על זה, אלא כל אחד קונה את זה, וקורא
 בזה, שעל-ידי-זה הוא ממלא עצמו עם דעות נפסדות,
 רחמנא לישזבן. אבל הצדיקים בגדל כחם, מכניסים
 הרהורי תשובה בישראל בכל הנלוים אליהם באמת.
 וכל מה שנתרבה המחלוקת ביותר, הם צועקים

וזועקים ומתחננים, ושבים להשם יתברך ביותר, והם
 מחברים ספרים חדשים, המגלים עצות איך לשוב
 אליו יתברך, ונשלמת התורה ביותר, עד שנכללין
 בשכל העליון הנמשך מקדש הקדשים, שמשם
 ההמתקה של כל מיני דינים שבעולם, ועל-כן, בני
 ובנותי היקרים! ראו להתחזק באמונת חכמים, ותדעו
 אשר משה רבנו נמצא בין עם ישראל על-ידי התורה
 הקדושה, כמו שכתוב (מלאכי ג, כב): "זכרו תורת
 משה"; וכל צדיק וחסד שבידור נקרא משה, כמו
 שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קא:): משה שפיר
 קאמרת; ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה יג:): משה לא
 מת אלא עומד ומשמש במרום, וכל קיום העולם הוא
 רק בזכות משה רבנו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים
 (בראשית רבה, פרשה א', סימן ה'): העולם ומלואו לא נברא
 אלא בזכות משה; ולכן עכשו בז' אדר הוא עת רצון
 גדול לפעל כל מה שצריכין, ועל-כן ראוי לנצל את
 היום הקדוש הזה, ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך את
 כל מה שצריכין, וזה אשר תקנו הצדיקים את יום ז'
 אדר יום תענית ותפלה, יום של תשובה וצדקה, וכן
 נוהגים לעשות פנסים לכנס את נשמות ישראל יחד
 להתעורר בתשובה, וכן נוהגים אנשי חברא קדישא די
 בכל אתר ואתר להתפנס יחד, ולעורר את כל החברים
 לתקון המעשים, ולעשות תשובה ולהרבות במעשים

טובים; כי דיקא ביום הזה מסגל מאד שתתקבל התפלה. והתשובה והצדקה לפניו יתברך, כי אלמלא זכותו של משה רבנו — רעיא מהימנא, לא היה נשאר שריד ופליט וכו'. ולכן אשרי מי שמנצל את היום הקדוש והנורא הזה — ז' אדר, בתורה ובתפלה ובצדקה ובתשובה ובמעשים טובים, ועושה התעוררות בין גשמות ישראל שיחזרו בתשובה שלמה, שאז זכותו של משה רבנו — רעיא מהימנא, תגן בעדו, ויזכה לחזות בנעם הוי"ה ולבקר בהיכלו תמיד; אשרי לו בזה ואשרי לו בפא.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

תפלה נוראה ונפלאה מאד לאמרה בז' אדר

יסדה ותקנה הגאון הקדוש אור נפלא

מורנו רבי נתן מברסלב זי"ע

(הצמק מספר לקוטי תפלות, חלק ב', תפלה כ"ח)

"רעה ישראל האזינה, נוחג כצאן יוסף, יושב
הפרובים הופיעה"; רבנו של עולם, מלך
מנחג ומושל, מלא רחמים, אשר חמלת עלינו
בחמלתך הגדולה, ושלחת לנו מושיע ורב גואל ישראל
וקדוש, הוא משה רבנו, עליו השלום, אשר הוציאנו
מאפלה לאורה, מחשך לאור גדול, ונתן לנו את
התורה, והאיר עינינו והודיענו אמתת אמונתך
הקדושה, ומעצם גדלתו הנפלאה, היה יכול להאיר גם
בהפחות שבפחותים כמונו היום, להודיע לכל גדלתך
וגבורתך, לפקח עינים עוררות, להאיר עיני כל ישראל,
אפלו אותם שהם בבחינת רגלים, שיובטלו להעמיק
בדעתם להשיג התכלית האמתית מפל הברואים
שבעולם, לדעת ולהפיר אותך תתפרך לנצח, עלידי
כל הבריות שבעולם, ולהתקרב אליו ולהתדבק בך
באמת; אשרי הדור שזכו למנחג כזה, אשרי עינים
שזכו לראותו, אשרי אזנים שזכו לשמע דברי אלהים
חיים מפיו הקדוש והנורא, שחיתתה שכינה מדברת
מתוך גרונו.

"וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ אֶתָּה"; הַט אֲזַנְךָ לְשׁוֹעֲתֵנוּ,
 "פִּקֵּחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ", וְחוּם וְרַחֵם
 עֲלֵינוּ, וְהוֹרְנוּ וְלַמְדֵנוּ מִה נַעֲשֶׂה עִתָּה, מִה נַפְעֵל עִתָּה,
 אֵל מִי נִפְנֶה לְעִזְרָה? "הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲכֶה נַפְשִׁי, אֵיכָה
 תִרְעֶה, אֵיכָה תִרְפִּיץ בְּאֶהְרִים"?! הוֹדִיעֵנו נָא בְּאִיזָה
 דְרָךְ נְשׁוּטֵט לְבַקֵּשׁ מִנְהִיג אִמְתִּי כֹּה, כִּי לְעַצֵּם
 שִׁפְלוּתֵנוּ חֲלִישׁוֹתֵנוּ עִתָּה, וְכִלְנוּ אִין פְּנִינוּ יִפּוֹת כִּלְל,
 אִין מִי שְׂיֻכַּל לְעֹזֵר אוֹתֵנוּ, כִּי אִם רַבִּי וּמִנְהִיג אִמְתִּי
 שְׂיִהְיֶה בְּאִמְתּוֹ בְּבַחֲנֵת מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלוּ הַשְּׁלוֹם, שְׂיֻכַּל
 לְהֹאִיר גַּם בְּנוֹ הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ, שְׂנֹזֶפֶת עֲלִידִיזָה לְבוֹא
 אֶל הַתְּכֵלִית הָאִמְתִּי, לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתָךְ תִּתְּבַרֵךְ
 לְנַעֲמָה, עֲלִידִי כֹל הַפְּרִיזוֹת שִׁפְעוּלָם, אֲשֶׁר כֹּלֵם נִבְרָאוּ
 רַק בְּשִׁבִיל זֶה, כִּדִּי שְׂיֻכֶּה הָאָדָם לְהַפִּיר אוֹתָךְ עַל יָדָם,
 שְׂזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל כֹּל הַפְּרִיזָה כִּכְלָל וּבִפְרָט. וְאִיךְ
 זֹכֵרִין לְמַצֵּא מִנְהִיג כֹּה? אֵיךְ אֵיפֶה הוּא, אֵיךְ מְקוּם
 כְּבוֹדוֹ? אֵיךְ הַעֲצָה וְהַתְּכֵלִית שְׂנֹזֶפֶת לְמַצֵּאוֹ? כִּי אִם
 אֲמַנֵּם גַּם עִתָּה נִמְצְאוּם אֲדִיקוּם וּמִנְהִיגֵי יִשְׂרָאֵל, יְהוָה
 עֲלֵיהֶם יְחִיו, וְיֹאדִירָם יְמִינֵם וּשְׂנוֹתֵיהֶם, אֲבֵל הֲלֹא כֹל
 הַמְּפָרְסְמִים כֹּלֵם יוֹדוּ בְּעַצְמָן וְלֹא יִבּוֹשׁוּ, שְׂאִין לָהֶם זֶה
 הַפֶּה שֶׁהוֹפְרֵנוּ לְפָנֶיךָ, שֶׁהוּא הַפֶּה שֶׁל מוֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
 לְהֹאִיר בְּנוֹ הַדַּעַת כֹּה, שְׂיֻשִׁיג כֹּל אֶחָד וְאֶחָד הַתְּכֵלִית
 הָאִמְתִּי כֹּה הַעוּלָם מִכֹּל הַדְּבָרִים שִׁפְעוּלָם, אֲשֶׁר לְכַד

נוצרנו, ועתה מה נעשה ומה נפעל, מי יקום בעדנו?
 אזי "מי יקום יעקב כי קטן הוא"; מריה דעלמא פלא,
 מרחם על הארץ, מרחם על הפירות, אשר "נחית כצאן
 עמר ביד משה ואהרן"; איך רחמנותך על ישראל עם
 קדשך עתה? "על מי נטשת מעט הצאן" הנה? על מי
 עזבת אותנו חלושי בך באלה, פחותי ערף במנו היום?
 ראה עמידתנו דלים וריקים, אשר השחרו פנינו מפני
 הטאתינו, ונכספה קומתנו מפני עונותינו. אל מי
 ננוס לעזרה? "המאם מאסת את יהודה, אם פציון
 געלה נפשך, מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא? קנה
 לשלום ואין טוב, ולעת מרפא והנה בעתה" האם
 הפקרת את עמך ישראל, חלילה? הלא כבר הבטחתנו,
 שאפלו בתקף ירידתנו בעמק הגלות הנה פגוף ונפש
 פמונו היום, לא תעזבנו ולא תמאסנו לעולם, פמו
 שבתוב: "ואף גם זאת בהיותם בארץ אונייהם, לא
 מאסתים ולא געלתים לגלותם, להפך פריתי אתם, פי
 אני יהוה אלהיהם". וכתוב: "ולא דבר יהוה למחות את
 שם ישראל מתחת השמים"; וכתוב: "פי לא יטש יהוה
 את עמו בעבור שמו הגדול, פי הואיל יהוה לעשות
 אתכם לו לעם"; וכתוב: "פי לא יטש יהוה עמו, ונחלתו
 לא יעזב"; ובהנה ובהנה עוד הבטחות הרבה אשר
 הבטחת את אבותינו לעזרנו ולהושיענו בכל דור
 ודור, ועתה עתה איך רחמנותך, איך נפלאותיך? ולמה

"תהיה עדת יהוה כצאן אשר אין להם רועה"? היום וחמל עלינו, היום ורחם עלינו, וזכנו ועזרנו להתפלל ולהתחנן לפניך על זה הרבה, לצעק ולזעק "זעקה גדולה ומרה", ולבפות לפניך בכל יום על זה בדמעות שלישי, עד שתחננו ותעננו ותחמל עלינו, ותתן לנו רועה ישראל, מנהיג אמתי, מנהיג רחמן כמו משה רבנו, רועה נאמן, שיוכל לעסק בתקוננו להשיבנו אליך באמת, ויאיר גם בנו השגת דעתו הקדושה, ויפקח עיני דעתנו בקדשה ובטהרה גדולה, שנוצה גם אנחנו להשיג התכלית האמתי מפל הפרואים שפעולם, ולהפיר אותך באמת, ולהתקרב אליך ולהתדבק בך לנצח:

ותעזרנו ותושיענו לקבל שבתות פראוי בשמחה וחדוה גדולה ובדבקות נפלא פרצונה הטוב, עד שנוצה עלידי-יזה לדעת ולהשיג תכלית מעשי שמים וארץ גם בזה העולם, לדעת ולהפיר אותך באמת, עלידי כל הדברים שפעולם פרצונה וכרצון וראיך האמתיים, עדי נוצה ליום שפלו שבת ומנוחה לחיי העולמים. מלא רחמים, יהוה, פקח עינינו, ונראה ונבין ונשביל האמת לאמתו איך להתנהג עתה, באופן שנוצה לבקש ולמצא מנהיג אמתי בזה, שיביאנו בחיינו לתכלית האמתי, פי אין לנו על מי להשען, פי

אם עליך אבינו שפשמים. "אנחנו החמר ואתה יוצרנו
 ומעשה ידך פלנו עליך יעזב חלבתך, יתום אתה חיות
 עזר;" פי אתה לבד יודע צפון לבנו, ואיך לעזרנו אתה
 פכל הענינים, ובפרט פענון זה, אשר בו תלוי הפל,
 שנזכר למוצא המנהיג האמתי שהוא פכחינת משה
 רבנו, שיובל להביאנו לתכלית האמת והנצחי מהרה
 פחינו, והטוב פעיניך עשה עמנו, פי אנו משלימים פל
 יחבנו עליך. "ואני תמיד אהל עד ישקוף וירא יהוה
 משמים", וישוב אלינו וירחמנו, וטאב את פן ירצנו,
 ויחזיר לנו העטרה לישנה, ויתן לנו רועה פלבעו, ויקים
 מהרה מקרא שפתוב: "ונתתי לכם רועים פלפי, ורעו
 אתכם רעה והשפל"; ותמחר ותחיש לגאלנו, ותביא
 לנו את משיח צדקנו, ויקים מהרה: "וחקמתי עליהם
 רעה אחד ורעה אתהו, את עבדי דויד הוא ורעה אותם,
 והוא יהיה להן לרעה, ואני יהיה אהיה להם לאלהים,
 ועבדי דוד נשיא פתובם אני יהוה דברתי". ונאמר:
 "ולא יטמאו עוד פגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם,
 והושעתי אותם מפל מושעתיהם, אשר הטאו פהם,
 וטהרתני אותם, והיו לי לעם, ואני אהיה להם לאלהים,
 ועבדי דוד מלך עליהם ורעה אחד יהיה לכלם,
 ובמשפטי ילכו וחקתי ישמרו ועשו אותם, יהוה אלהים
 עבאות השיבנו, האר פניך ונושעה":

קונטרס

מִשֶׁה רַבֵּנוּ

בו יבאר גדלת משה רבנו, והלמוד העמק שלומדים ממנו, ואיך שהוא מחזק ומעודד ומשמח את נשמות ישראל, ומקרבים אליו יתברך, ומגלה להם, אשר אין שום יאוש בעולם כלל.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידו ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁמוּבָא בְּדַבְרֵי
רַבְּנֵי ז"ל (לקוטי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כו),
שְׁמֹשֶׁה רַבְּנֵי נִמְצָא בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל,
בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר, וּמְחִזְקוֹ וּמְעוֹרְרוֹ לְקַיֵּם
אֶת כָּל הַמְצוּוֹת. וְלִכְּן צָרִיךְ לִזְכּוֹר דְּבַר
זֶה תָּמִיד, שְׁמֹשֶׁה רַבְּנֵי נִמְצָא אֶצְלוֹ,
וְאֵינּוּ עוֹזֵב אוֹתוֹ, וּמְעוֹרְרוֹ לְקַיֵּם כָּל
מְצוּוֹה. וּבְזֶה שִׁיזְכּוֹר אֶת הַדְּבָר, יִתְחַזַּק
יּוֹתֵר וְיּוֹתֵר.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכ)

קוֹנְטֵרַס

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ

רַבֵּנוּ ו"ל אֹמֵר (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שְׁמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוּא הָיָה הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהִרְאוֹת לְגְדוּלִים בְּמַעֲלָה, שְׁעֵדִין לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, וְלִקְטָנִים בְּמַעֲלָה — הָאִיר לָהֶם, שֶׁהֵם עֲדִין אֵינָם הִכִּי גְרוּעִים, וַיְכֻלִּים גַּם־כֵּן לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה. וְכֵן אֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח): זֶה עָקַר גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק, שֶׁכָּל מִה שֶׁהוּא עוֹלָה יוֹתֵר לְמַעֲלָה מַעֲלָה, וּמִשִּׁיג רִוְחַנְיּוֹת חֵיוֹת אֱלֻקוֹת, יָכוֹל לְרַדֵּת מִטָּה מִטָּה, וּלְהֵאִיר גַּם לְנִמּוֹכִים גְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה הָיָה "מֹשֶׁה רַבֵּנוּ". חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֹמְרִים (מְנַחֵת סה): מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה; אָהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עט): מַחֲמַת שְׁמֹשֶׁה רַבֵּנוּ זָכָה לְשִׁפְלוּת אֲמִתִּית, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (בַּמְדָּבָר יב, ג): "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם, אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"; הוּא הֵבִין אֶת כָּל יְהוּדֵי. כִּי כִשְׁאָדָם מִבְּטָל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְאִין סוּף

ברוך הוא, והוא כבר אינו נמצא בזה העולם כָּלֵל, ומחזיק עצמו להכי גרוע ופחות שבעולם, עד שהוא בבחינת מ"ה — אינני נמצא בזה העולם, מי שמשיג מדרגה כזו, הוא יודע מעלת נשמות ישראל. וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן עט): כְּשֶׁאָדָם מכיר בשפלות עצמו, אז מכיר גדלת ישראל. ולכן "משה רבנו", שזכה להתבטל לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ונעשה בעלה דמטרוניתא, כמו שכתוב בזהר (עין ח"א כא:): משה לא זו משכינתא, לא הסיח דעת ממנו יתברך כרגע, משה רבנו היה נכלל לגמרי בהקדוש-ברוך-הוא, ודבר עמו יתברך פה אל פה, כמו שכתוב (דברים לה, י): "ולא קם עוד נביא בישראל כמשה, אשר ידעו הנו"ה פנים אל פנים", משה רבנו זכה לגלוי אלקות במדרגה הכי עליונה, עד שהאירה עליו הארת פנים אל פנים. ולכן זכה למסר נפשו בשביל כל בר ישראל, וזכה שנאמר בו (שם פסוק יא): "לכל האתות והמופתים אשר שלחו ה' וגו', ולכל היר החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל". משה רבנו מסר נפשו בעבור כל עם ישראל, מפני שזכה להיות בטל ומבטל להקדוש-ברוך-הוא, עד שהפיר את הבורא יתברך שמו פנים אל פנים, ואז ידע מעלת כל בר ישראל, ומסר נפשו בעבורם. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רטו): משה עומד בין שמו

לרצון. שִׁמְד זֶה עוֹלָה — שֶׁלשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים
 וְאַרְבַּע, רְצוּ"ן עוֹלָה שֶׁלשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ, מִשׁ"ה
 עוֹלָה שֶׁלשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְחֲמֵשׁ, וְזֶהוּ מִסְפֵּר מֹשֶׁה —
 שִׁמְ"ה, שְׁעוֹמֵד בֵּין שִׁמְד לְרְצוּן, בֵּין שִׁמְד לְשִׁמְ"ו,
 וְהַכּוֹנֵן הִיא שִׁמְשֶׁה רַבְּנוּ כָּל־כֶּף גְּדוֹל, וְנִכְלָל בָּאֵין סוֹף
 בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאִפְלוּ אֵלָיו שְׁעָקְרוּ עֲצָמָם מֵאֵין סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא וְהִגִּיעוּ לְשִׁמְד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, שְׁאֵין דְּבַר גְּרוּעַ מִזֶּה,
 שְׁאֵדָם מִשְׁתַּמֵּד וְכוּ', יְכוּל לְהַעֲלוֹתוֹ לְרְצוּ"ן, אֲשֶׁר אֵין
 מְדַרְגָּה יוֹתֵר עֲלֵיוֹנָה מֵרַעְוָא דְרַעְוִין, רְצוּן שְׁבַרְצוֹנוֹת,
 שְׁאֵינוּ רוֹצֵה מְאוּמָה רַק אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ, וְזוֹ הַמַּעֲלָה
 הַכִּי עֲלֵיוֹנָה, שֶׁהוּא בְּטֵל וּמְבַטֵּל לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאֵין לוֹ שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק רוּחַנִיּוֹת
 אֱלֹקוֹת, וְאֵינוּ רוֹאֶה כְּלוּם רַק אֱלֹקוֹת, אֵינוּ שׁוֹמֵעַ כְּלוּם,
 אֵינוּ מְדַבֵּר כְּלוּם רַק אֱלֹקוֹת, וּמָה שְׁאוּכַל — אוּכַל
 אֱלֹקוֹת, הוֹלֵךְ עַל אֱלֹקוֹת, זוֹ הַמְדַּרְגָּה הַכִּי עֲלֵיוֹנָה —
 לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמְבַטֵּל לְאֵין סוֹף, רְצוּן שְׁבַרְצוֹנוֹת, אֵין לִי
 רְצוּן אַחֵר, רַק רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ. וְלַמְדַּרְגָּה זוֹ צְרִיף לְזִכּוֹת
 כָּל יְהוּדִי. וְלַהֲפֹךְ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הִירִידָה הַגְּדוֹלָה
 בְּיוֹתֵר שָׂרָק יְכוּלָה לְהִיּוֹת הִיא שִׁמְד. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
 (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פ'), שְׁאֵנוּ מוֹצְאִים, שֶׁאִפְלוּ הַכִּי
 גְרוּעַ, שְׁנַפֵּל כְּבָר לְמָקוֹם שְׁנַפֵּל, אֲבָל יִגִּיעַ עַד שִׁמְד,
 הֵינּוּ אִפְלוּ יִשְׁרָפוּהוּ בְּאֵשׁ, מוֹכֵן לְהַשְׂרִיף עַל קִדּוּשׁ ה',
 וְלֹא לְהַשְׁתַּמֵּד, חֵס וְשְׁלוֹם, כְּפִי שְׁמַצִּינוּ מִשָּׁךְ כָּל

הדורות, שֶׁהיוּ אֲנָשִׁים, שֶׁהיוּ מוֹכְנִים לְמִסַּר נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת ה', הַעֲקָר לֹא לְהַשְׁתַּמֵּד, וְזֶה הָיָה אֶפְלוֹ הַפְּשׁוּט שֶׁבַּפְּשׁוּטִים. לְמִדִּים מִכָּאן שֶׁשֵׁמִ"ד זֶה הַמְּדֻרָּגָה הַכִּי נְמוּכָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמ"ד), שֶׁהֲרֵשְׁעִים עוֹסְקִים שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים לַעֲקֹר עֲצָמָם מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין עוֹלָה בְיָדָם, כִּי נִקְדַּת הָאָמוּנָה מְאִירָה בָּהֶם כָּל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ, וְאֶפְלוֹ שְׁבוּנִים בְּנִינִים נִגְדַּת הָאָמוּנָה, וְהִנֵּה פִתְאֻם בָּאָה לָהֶם מִחֻשְׁבָּה — אוֹלֵי יֵשׁ בֵּן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּחִיָּה וּמְהִירָה וּמְקַיֵּם אֶת הַבְּרִיאָה, וְנִהְרָס לָהֶם כָּל הַבְּנִינִן, וּמִתְחִילִים שׁוֹב לְבָנוֹת בְּנִינִים שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְלַעֲקֹר עֲצָמָם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וּפִתְאֻם הַנִּשְׁמָה נוֹתַנָּת לָהֶם וְעֻזוֹעַ — אוֹלֵי בְּכָל זֹאת יֵשׁ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם. וְלִכֵּן הֲרֵשְׁעִים מִסְכָּנִים, אִין לָהֶם תַּעֲנוּג בַּחַיִּים, מִחֻמַּת שְׁעוֹקְרִים עֲצָמָם מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִשְׁמָתָם מְנַעֲנַעַת אוֹתָם מִחֻדָּשׁ בְּכָל פֶּעַם. וּבַפֶּרֶט כְּשֵׁרוֹאִים יְהוּדֵי עַם יִשְׂרָאֵל וּפְאוֹת, שׁוֹמֵר שְׁבֵת, הוֹלֵךְ בְּצִיצִית וּתְפִלִּין, זֶה מְזַעֲזַע אוֹתָם לְגַמְרֵי לַחֲשֹׁב — אוֹלֵי בְּכָל זֹאת יֵשׁ אֱלֹקִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם, וְזֶה מְפִיל אֶת רַשְׁעוֹתָם וְכוּ'. לְמִדִּים מִכָּאן, שֶׁכָּל זְמַן שָׂאָדָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, לֹא הִשְׁתַּמֵּד, עַדִּין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה.

עַם כָּל זֹאת אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁגִּדְלַת מֹשֶׁה —

שְׁעוֹמֵד בֵּין שְׂמֵד לְרִצּוֹן, אָדָם שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הַשְׁתַּמֵּד, אֲשֶׁר אֵין דְּבַר חֲמוּר מִזֶּה, וְאֶפְלוּ הַרְשָׁעִים שֶׁנִּמְצְאִים הַיּוֹם בְּעוֹלָם, הֵם עֲדִין נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (סנהדרין מד.): יִשְׂרָאֵל אֶף-עַל-פִּי שְׁחָטָא — יִשְׂרָאֵל הוּא; הוּא עוֹשֶׂה שְׁטִיּוֹת, עֲדִין לֹא הִפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', אֲבָל לֹא הַשְׁתַּמֵּד עֲדִין. וְכֵמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרֵכוֹת נז): אֶפְלוּ רִיקָנִים שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מְצוֹת כְּרַמּוֹן; וְלָמָּה דִּיקָא רַמּוֹן? אֵלָּא מוּבָא בְּשֵׁם הַמְּקַבְּלִים, שְׂרַמּוֹן יֵשׁ בָּזָה תַרְנִיג גִּרְעִינִים כְּתַרְנִיג מְצוֹת; וְיֵשׁ מְצוּהָ אַחַת, שֶׁשְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמְצוֹת, וּמַהִי? אֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מְצוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג), שֶׁמֶרְדְּכִי נִקְרָא 'אִישׁ יְהוּדִי', שֶׁכָּל הַכּוֹפֵר בְּעַבְדוּת זָרָה נִקְרָא יְהוּדִי; נִמְצָא, יְהוּדִי הַכּוֹפֵר בְּעַבְדוּת זָרָה, אֶפְלוּ שְׂאוּכַל טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֶפְלוּ שֶׁמְחַלֵּל שְׁבַת, בַּר מִינֵן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוּ מִשְׁתַּמֵּד, סִימָן שֶׁהוּא מְלֵא מְצוֹת כְּרַמּוֹן, כִּי יֵשׁ לוֹ מְצוּהָ אַחַת — אֲמוּנָה, שֶׁשְׁקוּלָה כְּתַרְנִיג מְצוֹת. וְכֵן אָנוּ רוֹאִים מְצוֹת מִלָּה, עִם יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה. וְלָכֵן רוֹאִים אֶפְלוּ רְשָׁעִים גְּדוֹלִים, אֲבָל כְּשֶׁנִּזְדַּמְּן לָהֶם לְקִים מְצוֹת מִלָּה — מְקִימִים אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה "וּכְרַב עִם הַדֶּרֶת מְלֶךְ". כִּי יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, אֶף הִתְעַרַב בֵּינֵינוּ עַרְב־רַב שֶׁמְזַרַע עֲמֶלֶק, הַמְּקַרְרִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁזָהוּ עֲמֶלֶק — שֶׁרֵשׁ

הַעֲרֹב־רֹב, וְאָצִלוּ כְּתוּב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ
בְּדֶרֶךְ", מְקַרֵּר אֶת הָאָדָם מֵעֲבֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, יֵשׁ לוֹ כַּחַ
לְהַעֲלוֹת אֶת הָאָדָם מִשְׁמַד עַד רְצוֹן, רַעוּא דְרַעוּוֹן, זֶהוּ
כַח הַצַּדִּיק, שְׁמַצֵּד אֶחָד יָכוֹל לְעֲלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה עַד
רְצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת, שְׁנִסְתַּלַּק בְּשִׁבְתָּ בְּמִנְחָה, וּמַצֵּד שְׁנֵי
יָכוֹל לָרֶדֶת וּלְקָרֵב אֶת כָּל־נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.
זוֹ מַעֲלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. וְרַבֵּנוּ ו'ל אֹמֵר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן ב'), שְׁכָל צַדִּיק וְצַדִּיק נִקְרָא מֹשֶׁה, וְכַפִּי שְׁמַצִּינוּ,
שְׁהִתְנַאֵים קָרְאוּ זֶה לְזֶה: מֹשֶׁה שְׁפִיר קְאָמְרַת (שִׁבְתָּ קֵא:).
וְאֹמֵר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עט), שְׁכָל צַדִּיק
וְצַדִּיק יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת מֹשֶׁה־מְשִׁיחַ, שְׁיָכוֹל לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד
וּלְשַׂמַּח אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הִיָּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שְׁמַסֵּר
נַפְשׁוֹ בְּעֵבֹר יִשְׂרָאֵל. וְאֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עִין
פְּרָקֵי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק מו): תְּאָרוּ שֶׁל מֹשֶׁה כְּמִלְאָךְ אֱלֹקִים,
שְׁהִיָּה דְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

עִם כָּל זֹאת לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ לֹא הָיוּ חֲסָרִים מִתְּנַגְדִּים
לִיצְנִים, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נב), שְׁהָיוּ לִיצְנֵי
הַדּוֹר אֹמְרִים: וְכִי אֶפְשָׁר שְׁהַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה עַל־יְדֵי בֶן
עַמָּרָם? ! שְׁמוֹ שְׁמַים, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם, וְנִכְנַס לְפָרְעָה וּמָסַר לוֹ אֶת דְּבָרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,

וְדַרְכוֹ עָבְרוּ כָּל עֶשֶׂר הַמְּכוֹת, שְׁכַל מִכָּה וּמִכָּה הִיָּתָה גַם
 נִפְלְאָ, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ קָרַע אֶת הַיָּם, וְעַם יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ
 בְּתוֹכוֹ בְּחֻרְבָּה, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הוֹלִיכֵנוּ בַּמִּדְבָּר, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 עָלָה לְשָׁמַיִם, וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וּמָסַר נִפְשׁוֹ בַּעֲבוּר
 יִשְׂרָאֵל. וְהִנֵּה בָּאִים לִיצְנִים, וְאֵינָם מְזַכְּרִים אֶת שְׁמוֹ,
 אֶלָּא אוֹמְרִים בְּזוּלוֹל: וְכִי בֶן עַמְרָם יָקִים לָנוּ אֶת
 הַמִּשְׁפָּן?! וְאִם לֹא דִי בְּזָה, קָמוּ עָלָיו שְׁנֵי רִשְׁעִים: דָּתָן
 וְאָבִירָם, שֶׁהֲצִיקוּ לוֹ לְאַרְבֵּי כָּל הַדֶּרֶךְ, עַד שֶׁקָּם עָלָיו
 קִרְחָ וְכָל עֲדָתוֹ, וְאִם לֹא דִי בְּזָה, מִשְׁכּוֹ אַחֲרֵיהֶם גַּם
 מְאֵתִים וַחֲמֵשִׁים רְאִשֵׁי סְנֵה־דְרִינֵי וְכוּ', וַחֲשָׁדוּ אֶת מֹשֶׁה
 בְּאִשְׁתֵּי אִישׁ, בְּגִנְבָה וְכוּ', הֲרִי זֶהוּ דְבַר פְּלֵא, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 תָּאָרוּ כְּשֶׁל מֵלֶאֱדָא אֱלֹקִים, דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וַיַּחֲשָׁדוּהוּ בְּאִשְׁתֵּי אִישׁ?! עַד שְׁאוּמַר הַפְּתוּב (בַּמִּדְבָּר טו,
 ד): "וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו", אוֹמַר הַתְּרַגּוּם יוֹנָתָן: מַחֲמַת
 הַבּוּשָׁה. וְדָבְרוּ עָלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר וְכוּ'. לְמִדֵּים מִכָּאֵן,
 שְׁעָלֵינוּ לְבַקְשׁוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, לְהִיוֹת מְקַרְבִּים
 לְצַדִּיק הָאֱמֵת, וְשֵׁלָא נַחֲלַק עָלָיו אֶף פְּעַם. וְאוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲזַר תְּקוּנַי זִהָר, דָּף קִיד-): בְּכָל דּוֹר וְדוֹר
 יֵשׁ צַדִּיק כְּדַגְמַת מֹשֶׁה, שְׁמַגְלָה וּמְפָרְסָם אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וּמְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֵׁלָא
 יִפְלוּ בַּיָּאוּשׁ, לּוֹמֵד עִמָּהֶם תּוֹרָה, מְגַלָּה לָהֶם סֵדֶר-דְּרָךְ-
 הַלְמוּד, שְׁכָל אֶחָד יְכוֹל לְלַמֵּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא,
 מִדְרָשׁ, וְנוֹתָן לָהֶם דְּרָךְ נְכוּנָה, אִיךָ לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא, וּלְהַשִּׁיג אֶת הַתּוֹרָה. אֲכַל זֶה לְעֵמֶת זֶה יֵשׁ
 רַמָּאִים, צְבוּעִים, הַעוֹבְדִים עַל בְּגֵי-אָדָם, הַעֲקָר לְנִתְקָם
 מִהַצְדִּיק הָאֵמֶת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה,
 פָּרָשָׁה י"א): מֹשֶׁה שָׁקוּל כְּשֵׁשִׁים רַבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; כִּי
 הָיָה יָכוֹל לְהַחֲדִיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בֵּין נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל. וְכַתוּב בְּזֵהָר (עַיֵן זֵהָר ח"ב יט.): מִיּוֹם שֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה,
 לֹא נִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מִמֶּנּוּ, וְהָיְתָה עִמּוֹ תָמִיד כְּאִמָּא
 שְׂמִסְכַּכַת עַל בְּנָהּ; מֹשֶׁה רַבֵּנוּ נוֹלַד עִם טוֹב, "וַתֵּרָא
 אֹתוֹ כִּי טוֹב" (שְׁמוֹת ב, ב), הָיָה אִישׁ טוֹב, וְהִנֵּה תֵרָאוּ מֵה
 שְׁלָמוֹ לוֹ בַּחֲזָרָה? חֲרַפּוּהוּ, בְּזוּהוּ וּדְבָרוּ עָלָיו כָּל דְּבָר
 אֲסוּר. וְדָבַר זֶה הוֹלֵךְ וְנִשְׁנֶה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, מִי שְׂמַקְרֵב
 אֲנָשִׁים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — נִקְרָא מֹשֶׁה, וְעָלָיו
 מְדַבְּרִים כָּל דְּבָר אֲסוּר. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָן קכח), שֶׁנִּשְׁמָה שִׁיכוּלָה לְקָרֵב אֲנָשִׁים אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחֲדִיר בָּהֶם אִיף לְלַמַּד תּוֹרָה וּלְהַשִּׁיגָהּ,
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ מְקִים עָלֶיהָ מִתְנַגֵּד, רוֹדֵף,
 כְּדֵי שֶׁהֵתְקַרְבוּת תִּהְיֶה עִם אֵמֶת, כִּי אִם לֹא הָיְתָה
 הַתְנַגְּדוּת עַל אוֹתָהּ נִשְׁמָה, עַל אוֹתוֹ צְדִיק, כָּלָם הָיוּ
 מִתְקַרְבִּים אֵלָיו, וּבְרַגַע שֵׁשׁ לִיצְנִים וְכו', אוֹמְרִים שֶׁזֶהוּ
 אֵינְנו צְדִיק וְכו', אֲכַל יִשְׁנֵם מְעוֹט שְׂאִינֵם עוֹזְבִים אֶת
 הַצְדִּיק הַזֶּה, וְאוֹמְרִים לְעֲצָמָם: "הֲלֹא אֲנִי הָיִיתִי בְּדִיּוּטָה
 הַתְחַתְּנֶנָּה, וְהִנֵּה בְּזָכוֹתוֹ יְצָאתִי מִן הַבוּץ, וְהַחֲלִילֹתִי
 לְלַמַּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י, עַד כֹּה אִף פַּעַם לֹא פִתַּחְתִּי חֲמֵשׁ,

והנה על-ידי הצדיק הזה אני מסים שנים מקרא ואחד תרגום, אז כבר היה לי כדאי להתקרב אליו, ואם לא די בזה, הצדיק הזה הכניס בי תשוקה עצומה ללמוד ששה סדרי משנה, עד שאני לומד ללא הפסק, וסימתי כבר כמה פעמים, וזה מה שישאר ממני. ואם לא די בזה, הכניס בי תשוקה עצומה ללמוד גמרא, ואני בונה לי בי"ת: ב'בלי, ירושלמי, תוספתא, וזכיתי לסיים כבר כמה פעמים את כל הש"ס, זה מה שישאר לי וילווה אותי, ואם לא די בזה, הוא מחדיר בי מה זה ללמוד מדרש רבה ותנחומא בכל שבוע, ואם לא די בזה הוא מעורר ומחזק אותי ללמוד זהר ותקוני זהר" וכי' וכי', וכך מחדיר בנו הצדיק תשוקה עצומה ללמוד תורה, אשר אין ערף אליה, ואם לא די בזה הוא מחזק אותנו להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא שלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית, וכן תפלת חצות, ולבקש על צרות ישראל ובנין בית-המקדש, זה נקרא צדיק אמת, שמחזק ומעודד ומשמח אותי, ומקרבני אל הקדוש-ברוך-הוא. לא-כן כל אלו המדברים עליו, הם סתם ליצנים נואפים ככלבים. פֶּלֶב הוא נואף, ודרפו לנבח על כל עובר ושב ללא סבה. וכן אומר רבנו ז"ל (לקיטת-מוהב"ן, חלק א', סימן ג'), שאלו העזי פנים הם כלבים נובחים, כי אם אחד מדבר על צדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, המעורר ומחזק את נשמות ישראל, אם יש

לו עזות לדבר על הצדיק — סימן שאיננו יותר מכלב, שהוא נואף שבחיות. וכן אומרים חכמינו הקדושים (תענית ז): כל מי שיש בו עזות פנים, בידוע שעבר עברה; אם רואים אדם המדבר על צדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, תדעו לכם שמגלה מעשיו ברבים, ועבר על אשת איש, על עריות, אחרת לא הנה מדבר על הצדיק. וזהו שאמר דוד המלך (תהלים נה, כ): "שלח ידו בשלומי (של הצדיק) חלל בריתו", אם אדם מדבר על הצדיק, שהוא שלומי של הקדוש-ברוך-הוא, שעושה שלום בין עם ישראל, סימן שאותו אדם חלל בריתו. ולכן צריך להתרחק מרשעים ארורים אלו, המדברים על הצדיק האמת, שהוא בחינת משה. ולכן עלינו לבקש בכל יום ויום ובכל שעה ושעה: "רבנו של עולם, זכני להיות מקרב אל הצדיק האמת, שהוא בחינת משה, שיכול להעלותני אפלו משמד, שנפילתי בכפירות ואפיקורסות, עד שרב היום ולרבות הלילה אינני זוכר מהקדוש-ברוך-הוא. והנה יש צדיק אמת, שיכול לקרבני אליך, ולהדביק נשמתני אליך, שלא אסיח דעתי ממך כל היום והלילה, אלא ממך הקדוש-ברוך-הוא, עזר לי, שאלו העני פנים, שהם בחינת כלבים, כמו שכתוב (ישעיה נט): 'והכלבים עני נפש', שלא יתקרבו אלי, ולא יקררו אותי", כי הם עמלקים, כמאמרם ז"ל (פסיקתא רבתי יב): כלב זה עמלק; הסמל של עמלק הנה כלב, ומה הקשר בזה? אלא כלב נובח על

כָּל עוֹבֵר וְשׁוֹב, וְכֵן עֲמַלְק מִקְרַר אֶת כָּלָם, וְלָכֵן כָּלָב
 וְעֲמַלְק הֵם הִזְנוּ הֵךְ. וְלָכֵן נִרְבֶּה לְבַקְשׁוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁנֵהִיָּה
 מִקְרָבִים אֶל הַצְּדִיק וּלְצִיּוֹתוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (שיחות-הַר"ן, סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁהָעוֹלָם לֹא
 יִטְעֶה אֶתְכֶם, כִּי הָעוֹלָם מְטַעֵה מְאֹד; וְלָכֵן עָלִינוּ
 לְבַקְשׁוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁנֵצֵא מֵהַדְּמִיוֹנוֹת, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ
 ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן כה), שֶׁהֵיָצַר הָרַע נִקְרָא כַּח
 הַמְדַמָּה, וְאָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ לְצֵאת מִדְּמִיוֹנוֹתָיו,
 וְלִבּוֹא אֶל הַשֶּׁכֶל, וּמַהוּ? לְהַכִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְאוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן א'), שֶׁאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, עַל
 רוּחְגִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת. וְאוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן
 נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צָרִיכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא. וְדַבֵּר זֶה מְגַלֶּה לָנוּ הַצְּדִיק הָאֱמֵת. לָכֵן אוֹמַר רַבֵּנוּ
 ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן קלה), שֶׁהַצְּדִיק זָכָה לְמִ"ט
 שְׁעָרֵי בֵּינָה, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ זָכָה לְהִיּוֹת עָנּוּ מִכָּל הָאָדָם.
 וְלָכֵן זָכָה לְהַשִּׁיג מִ"ט שְׁעָרֵי בֵּינָה. וְכָל יְהוּדֵי שְׂמֵתִקְרַב
 אֶל הַצְּדִיק הַזֶּה, גַּם אֲצִלוּ מִזְדַּבְּךְ הַמַּח, וּמִתַּחִיל
 לְהִתְבּוֹנֵן אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-
 מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן כו'), שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ נִמְצָא בְּכָל אֵיבָר
 וְאֵיבָר, וּמְעוֹרֵר אוֹתוֹ: תַּעֲשֶׂה מְצוּהָ, תַּעֲשֶׂה מְצוּהָ;
 מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מְלַבֵּשׁ בְּכָל רַמ"ח אֵיבָרֵי הָאָדָם, וּמְעוֹרֵר כָּל
 אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁיַּעֲשֶׂה מְצוּהָ. וְלָכֵן עָלִינוּ לְבַקְשׁוֹ יִתְבַּרְךָ,

שְׁנוּזָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשֶׁה,
 וְשֶׁלֹּא נִתְרַחַק מֵהַצַּדִּיק הַזֶּה, שֶׁזֶהוּ נִסְיוֹן קָשֶׁה מְאֹד, כִּי
 עַל מִשֶׁה רַבֵּנוּ חוֹלְקִים. וְכֵן הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁיֵּשׁ בְּכַחוֹ
 לְקַרֵּב נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עָלָיו
 מִתְרַבֵּה הַמַּחְלָקָת, וְרוֹצִים לְנַתֵּק אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ. אָבֵל
 אִם אָדָם יִשְׁאֵר דְּבוּק בַּצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשֶׁה,
 יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שֶׁיֵּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה. וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם שְׂאֵמַר
 רַבֵּנוּ ו'ל' (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ח'), שְׂאֵדָם צָרִיף לְחַפֵּשׁ
 וּלְבַקֵּשׁ הֵיכָן הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁיִּכּוֹל לְקַרְבֵּנִי אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמֵר מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל' (לְקוּטִי-הַלְכוּת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה
 ה'), שְׂאֵדָם צָרִיף יוֹמָם וְלַיְלָה לְחַפֵּשׁ הֵיכָן הַצַּדִּיק הָאֱמֵת,
 שֶׁיִּכּוֹל לְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הֵיכָן הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁיִּכּוֹל
 לְהַכְנִיס בּוֹ הַתְּמִדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי סוּף כָּל
 סוּף מֵה נּוֹתֵר מֵהָאָדָם — אִם לֹא הַתּוֹרָה; וְהַתְּנָא רַבִּי
 יוֹסִי בֶּן קַסְמָא אוֹמֵר (אֲבוֹת ו): אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא
 כֶּסֶף וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֶלֶּא תּוֹרָה
 וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּד; בַּחֲזוֹר צָעִיר צָרִיף לְרֹאוֹת
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בַּחֲזוֹר צָעִיר
 צָרִיף לְלַמֵּד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת, מִשְׁנֵ"ה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה,
 שְׁמִשְׁנָה טִבֵּעַ הַבַּחֲזוֹר; כִּי בְּטִבְעוֹ יֵשׁ לוֹ יֵצֵר לְבַטֵּל
 הַזְּמַן, מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָה, אִם לוֹמֵד הַרְבֵּה מִשְׁנָה,
 מְקַבֵּל נִשְׁמָה חֲדָשָׁה. וְכַתּוּב בְּמִדְרָשׁ תְּלִפְיּוֹת (עֲרֵךְ מִשְׁנָה),
 שְׂאֵשֶׁר בֶּן יַעֲקֹב עוֹמֵד עַל פֶּתַח שֶׁל גֵּיהֵנוּם, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ

לְמִי שֶׁלָּמַד מִשְׁנֵיּוֹת לְהַכְנִיס. בָּאָה נִשְׁמָה פְּגוּמָה, וּבָאִים מְלֹאכֵי חֲבָלָה וּמְאַיִמִים לְקַחְתָּה עִמָּהֶם, וְהַנִּשְׁמָה פּוֹחֶדֶת מֵהֶם מְאֹד, וּלְפָתַע רַץ אֲשֶׁר בֵּין יַעֲקֹב, וְצוּעֵק: "רַגַע, רַגַע, עֲזֹבוּ אֶת הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת", וְהֵם מְגַרְשִׁים אוֹתוֹ, אֲבָל אֲשֶׁר בֵּין יַעֲקֹב אוֹמֵר: "תִּסְלַחוּ לִי, זֶה שְׁלִי", וְהֵם מִתְּעַקְּשִׁים: "זֶה שְׁלָנוּ", וְהוּא מִתְּעַקֵּשׁ: "זֶה לְמַד הַרְבֵּה מִשְׁנֵיּוֹת", וְאִינוּ מַנִּיחִם לְקַחְתּוֹ וְכוּ'. וְלָכֵן כְּדָאִי לְלָמַד הַרְבֵּה מִשְׁנֵיּוֹת, וְלִהְתַּחִּיל מִימֵי נְעוּרָיו וּבְכַבְרֹתוֹ, וְאֵל תִּהְיֶה בְּטָלָנִים! וְלָכֵן מ'שְׁנֵי'ה' זֶה אוֹתִיּוֹת מֹשֶׁה נ', מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְבִסוּף זָכָה לְהַכְנִיס אֶל שְׁעַר נ', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: הַר נָבו, רָצָה לוֹמַר נ' בּו, שְׁזָכָה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁעַר נו"ן, עַל־יְדֵי שֶׁהֵבִיט בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הֵיכָן שְׁעָלָה לְהִסְתַּכַּל עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהדְרִין קִיא): מָה רָאָה? אָמַת רָאָה, אֶרֶץ אֲפִים רָאָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַב"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה), שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל נִתְגַּלָּה אָמַת וְאֲרִיכַת אֲפִים שֶׁהוּא שְׁעַר נו"ן, תִּקְףָה הָאֲמוּנָה, שְׁזָה הַר נָבו — הַר נ'. וְזֶה מִשְׁנֵי"ה אוֹתִיּוֹת מֹשֶׁה נ', מִי שֶׁלוֹמַד הַרְבֵּה מִשְׁנָה — זֹכָה לְשְׁעַר נ'. וְלָכֵן הֵבִית־יוֹסֵף זָכָה לְמַגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם, רַק בְּזָכוֹת שֶׁלָּמַד הַרְבֵּה מִשְׁנָה. וְלָכֵן מִי שִׁיּוֹדֵעַ, שְׁבוּעֵרוֹת בּו הַמְּחַשְׁבוֹת רְעוֹת, שִׁילָמַד הַרְבֵּה מִשְׁנֵיּוֹת. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה ז', סִימָן ג'): אֵין הַגְּלִיּוֹת מִתְּכַפְּנוּסוֹת, אֶלָּא בְּזָכוֹת לְמוֹד מִשְׁנֵיּוֹת; וְעַל כָּלֵם — לְהִיּוֹת בְּקֵי בְּהַלְכָּה. וְאָמַר רַבֵּנוּ

ו"ל (שיחות-הַר"ן, סימן כט), שְׁפָל יְהוּדֵי מְחִיב לְלַמַּד בְּכָל יוֹם הַלְכָה; וְכֵן אָמַר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן מא), שְׁאֵלוּ שְׂיודְעִים פּוֹסְקִים, שֶׁהֵם מְפּוֹסְקֵי הַדּוֹר, יֵשׁ לָהֶם כַּח לְפָסֵק גַּם בְּשָׁמַיִם, יֵשׁ לָהֶם דְּעָה בְּשָׁמַיִם, כִּי הַצַּדִּיקִים שְׁלֹמְדִים הֵרְבֵה פּוֹסְקִים, הֵם בְּעֲלֵי מוֹפְתִים. וְאוֹמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן רמו): מִי שְׁלֹמְד פּוֹסְקִים, נַעֲשֶׂה בְּעַל-הַבֵּית עַל הָעוֹלָם. וְזֹאת מְגִלָּה לְנוּ רַבֵּנוּ ו"ל. וְלִכֵּן בְּרַבֵּנוּ ו"ל מִתְעַבְּרַת נְשִׁמַּת מִשֶׁה רַבֵּנוּ, וְאִם אָנוּ רוֹצִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, עֲלִינוּ לְלַמַּד הֵרְבֵה "לקוטי-מוֹהַר"ן", עַד שִׁיְהִיָּה שְׂגוּר עַל לְשׁוֹנְנוּ בְּעַל-פֶּה, עֲלִינוּ לְלַמַּד הֵרְבֵה "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן עֶקֶר הָאָדָם. וְרַבֵּנוּ ו"ל רָצָה שֶׁנִּלְמַד בְּזֶה, עַד שִׁנְהִיָּה בְּקִיָּאִים בּוֹ בְּעַל-פֶּה, וְנִלְמַד הֵרְבֵה "סֵפֶר הַמִּדּוֹת" מְעֻשִׂיּוֹת", כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן ס), שֶׁהַסְּפּוּרֵי-מְעֻשִׂיּוֹת מְעוֹרְרִים מִהַשְׁנָה, כִּי יֵשׁ בְּגִי-אָדָם שִׁישְׁנִים יְמֵיהֶם; וְלִכֵּן אֲשַׁרְיֵנוּ מִה טוֹב חֲלָקְנוּ וּמִה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא מִשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה. וְלִכֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְנוּ צָרִיף לִילָף לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבֵּנוּ ו"ל וְלֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ, כִּי בְּפִרוּשׁ גִּלְגָּה לְנוּ רַבֵּנוּ ו"ל: מִה יֵשׁ לָכֶם לְהִתְבַּיֵּשׁ? רַבֵּנוּ הוֹלֵף לְפָנֵיכֶם! וְעֲלִינוּ לֹא לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמָנוּ. וְזֶהוּ כַּח מִשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהִתְחַדֵּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֱלֻקוֹת, וּכְמֵאַמְרָם ו"ל (מְכִילְתָא בְּשַׁלַּח): רֵאתָה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם, מִה שְׁלֹא רָאָה

יְחֻזְקָאֵל בֶּן בּוּזִי; יְחֻזְקָאֵל בֶּן בּוּזִי סָבַל בְּזִיוּנוֹת רַבִּים מְאֹד, וּבְזֻכוֹת זֶה זָכָה לְנִבְאוּאָה. יֵשׁ צְדִיק שֶׁכֻּלָּם מִבְּזִים אוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסג), שֵׁיִשׁ צְדִיק שֶׁנֶּעֱשֶׂה מִכָּל כְּלוּ דְבוּר, שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ וּלְלַעַס אוֹתוֹ, אֲפִי שְׂאִין מְכִירִים אוֹתוֹ. וְזֶהוּ הַנִּסְיוֹן הַכִּי קָשָׁה, שְׂאָדָם אוֹמֵר: "אֲבָל מְדַבְּרִים עָלָיו, וְאִיךָ אֶתְקַרֵּב אֵלָיו?!" אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה') אַתָּה יוֹדֵעַ לָמָּה מְדַבְּרִים עָלָיו? כִּי פְגַמְתָּ בְּבְרִית, וְאֵינְךָ רְאוּי שִׁיקְבְּלוּ אוֹתְךָ בְּתִשׁוּבָה, אֲבָל הַצְדִּיק רַחֲמָן, וְרוּצֵה שִׁיקְבְּלוּ גַם אוֹתְךָ, אֲזִי מָה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? מִקִּים עַל הַצְדִּיק מִחֻלְקָת, וְאִם יֵשׁ לְאָדָם שֶׁכָּל, וְאוֹמֵר: "מָה אֶכְפֹּת לִי מֵה שֶׁכָּלֵבִים נוֹבְחִים, אֲבָל הַצְדִּיק מְקַרְבֵּנִי אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְכַנְּסִים בִּי חֶשֶׁק לְלַמֵּד תּוֹרָה, וּמְאִיר בִּי נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, אֲזִי מָה אֶכְפֹּת לִי מֵאַחֲרִים?!" אָדָם זֶה זוֹכֵה לְתִשׁוּבָה. אֲבָל אִם אֵין לְאָדָם שֶׁכָּל — הוּא מְתַרְחֵק. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִהְיֶה דְבוּקִים בְּצְדִיק הָאֱמֶת, וְלֹא תִהְיֶינָה לָנוּ שׁוּם קִשְׁיוֹת עָלָיו, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נב): כְּמוֹ שֵׁיִשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּךָּ יֵשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַצְדִּיק; עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל אֶחָד יֵשׁ קִשְׁיוֹת, אֶחָד מִסְפֵּן רֶוֶק, וְחוֹשֵׁב לָמָּה אֵינִי מוֹצֵא אֶת זְווגִי?! וְיֵשׁ לוֹ סִפְקוֹת, לָמָּה הֵהוּא מְצָא אֶת בֵּת זְווגוֹ וְכוּ', אֶחָד

אין לו פרנסה, ויש לו קשיות עליו יתברך וכו'. אומר
 רבנו ז"ל, גם על הצדיק יש קשיות וספקות — למה
 הצדיק לא עושה כזאת? ! למה קנה לצדיק דבר כזה,
 בדיון כזה וכו'? ! ולמה ולמה וכו', אומר רבנו ז"ל:
 אשרי האדם, שאין לו שום קשיות — לא על הצדיק
 ולא על שום בר ישראל, אלא יודע, אשר "צדיק הני"ה
 פי פיהו מריתי" (איכה א, יח), אין לי שום קשיות על
 הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיק, "צדיק וישר הוא". אם
 אדם מגיע למדרגה זו, זוכה לכל טוב אמת ונצחי;
 אשרי לו בזה ואשרי לו בכא !

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קוֹנְטְרָס

זְכוּרַת עֲמֶלֶק

יְגִלָּה מַעֲלַת זְכוּרַת מַעֲשֵׂה עֲמֶלֶק, וַיִּתֵּן עֲצוֹת אֵיךְ
לְזָכוֹת לְמַחֲקֵי אֶת עֲמֶלֶק וְלְזָכוֹת לְהַגָּאֵל.

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרַי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹרְאֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרַי תִּלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵחַ נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נֶתָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂיֵשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה
לְזִכֹּר בְּכֹל יוֹם אֶת מַעֲשֵׂה עֲמֹלֵק,
הַמְקַרֵּר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְכַנִּיס
בָּהֶם סְפָקוֹת בְּאֻמוֹנָה.

(אמריי־מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכא)

קונטרס

זְכִירַת עַמְּלֵק

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הִנֵּה יֵשׁ לָנוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל
”זְכִירַת עַמְּלֵק”, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה, יז): ”זְכוֹר אֶת
אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְּלֵק בְּדַרְךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר
קָרַךְ בְּדַרְךְ וְגו', וְאַתָּה עֲיַף וְיָגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים”. מֵהִי
הַמִּצְוֹת עֲשֵׂה? שְׁלֹא נִשְׁכַּח וְלֹא נִסְלַח לְאֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ
עַמְּלֵק, וּמִצְוָה לְמַחֲוֹתוֹ. חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים
(תְּנַחֲמוּ אֶת כִּי תֵצֵא ט'): לֹא הִיְתָה אֵמֶה שֶׁהַעֲזָה לְהִתְחִיל עִם
עַם יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם כְּעַמְּלֵק. כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם
יָרְאוּ וּפְחָדוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל. אַחֲרֵי שֶׁהַמִּצְרַיִם קָבְלוּ עָשׂוֹר
מִכּוֹת, וְהָיוּ נֹסִים וְנִפְלְאוֹת בִּיציאת מצרים, הִיְתָה קְרִיעַת
יַם סוּף, הִיְתָה קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, גְּלוּי אֱלֹקוֹת בְּתַכְלִית
הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם רָעְדוּ וּפְחָדוּ
מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁבָּא עַמְּלֵק, וְהִתְחִיל עִם עַם
יִשְׂרָאֵל. מֵהִי קִלְפַת עַמְּלֵק? ”אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדַרְךְ”, מְקַרֵּר
אֶת הָאָדָם. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימֵן קלג):

כּל הָעוֹלָם כּלוּ מְלֵא אוֹרוֹת, אִם נִתְבוֹנָן, נִרְאֶה וְנִבִּין
 וְנִשְׁכִּיל, אֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
 מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתְוֹךְ כָּל עֲלָמִין,
 וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַכֹּל זֶה
 אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן אֵינוֹ
 נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהִשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. מֵה
 שְׁאֵנוּ רוֹאִים וּמְבִינִים, וּבְמֵה שְׁאֵנוּ מִתְבוֹנְנִים, שֶׁשׁ יֵשׁ
 אֱלֹקֵיתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָמָּה אָדָם אֵינוֹ מְרַגֵּישׁ דְּבַר זֶה? כִּי
 הֵיךְ הִקְטִנָּה מְכַסֶּה אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. עַמְלָק
 גִּימְטְרִיָּה סַפ"ק, מְכַנִּים בְּאָדָם סִפְקוֹת (שְׁמוֹת יז, ט): "הֵיטֵשׁ
 הַיָּי"ה בְּקַרְבָּנוּ אִם אֵין", וְעַל-יַד־זֶה תִּכְתֹּב-וּמִיד "וַיְבֹא
 עַמְלָק וַיִּלְחֶם עִם יִשְׂרָאֵל"; בְּרַגַע שְׁנִכְנָסִים בְּאָדָם
 סִפְקוֹת, אִם יֵשׁ הִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, אוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, יֵשׁ פֶּה
 טָבַע, מִקְרָה וּמִזָּל, זוֹ קִלְפַת עַמְלָק. וְזֶה נִמְצָא אֲצֵל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵתָנוּ, אֶחָדֵי שְׂרָאֵינוּ אֶת הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם,
 קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְעִבְרָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחִרְבָּה, קִבְּלָנוּ אֶת
 הַמָּן, אֶת הַבָּאָר, אֶת עֲנַנֵי כְבוֹד, קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה,
 וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ מוֹצִאִים, שְׁנִסּוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (אֲבוֹת ה, ד): עֲשֶׂרָה נְסִיוֹנוֹת נִסּוּ
 אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא בְּמִדְבָּר, שְׁנֵאֲמַר (בְּמִדְבָּר
 יד, כב): "וַיִּנְסוּ אוֹתֵי זֶה עֲשׂוֹר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי",
 הֵיוּ נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,

זְכִירַת עֲמֶלֶק

קעה

הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה אִתָּנוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת,
וְהִנֵּה אָנוּ מְנַסִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה לֹא הָיָה רַק
בַּמִּדְבָּר, אֲלָא מֵאֵז שֶׁיֵּצְאוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, נִטְפַל
אֵלֵינוּ עֲמֶלֶק, שָׂזָה כָּלֵל הַסְּפָקוֹת, הַכְּפִירוֹת
וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, שְׁנִכְנְסִים בָּאָדָם "הַיֵּשׁ הַזֶּה" בְּקִרְבָּנוּ אִם
אֵין", וּבִשְׂבִיל זֶה אָנוּ סוֹבְלִים אֶת כָּל הַסְּבָל. וְלִכֵּן
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַזֶּה"
הַמְּלָכָה" — זו מִלְחַמַת עֲמֶלֶק; בְּזֶה שְׁמַגְלִים לְכֻלָּם
— תִּדְעוּ לָכֵם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדוֹ
נִמְצָא, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ נִמְחַק עֲמֶלֶק. וְזוֹ הַמְּצוֹת עֲשֵׂה שְׂאֵנוּ
צָרִיכִים לִזְכּוֹר, אֲשֶׁר מִלְחָמָה לַהַזֶּה בְּעֲמֶלֶק מְדוּר דוֹר.
אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ עֲמֶלֶק, שֶׁמְקַרֵּר מְעַבֹּדֵת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, הַעֲרֵב-רַב כְּתוּב בְּזֵהָר, הֵם עֲמֶלְקִים, הַמְּכַנְיָסִים
קָרִירוֹת בְּאֲמוּנָה, חוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל טֹבֵעַ, מְקַרֵּה וּמְזֵל.
וּבִשְׂבִיל זֶה אָנוּ סוֹבְלִים סָבֵל כָּל-כָּף גְּדוֹל, לֹא מִפְּנֵי
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְנַקֵּם בָּנוּ, אֲדַרְבָּה, חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת ה.): כֹּל שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
חֲפֵץ בּוֹ — מְדַכָּאוֹ בִּיְסוּרִים. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב
אוֹתָנוּ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁפָלְנוּ נִחְזֵר בְּתִשׁוּבָה
שְׁלָמָה, שְׁפָלְנוּ נִרְגִישׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁפָלְנוּ נִתְאַחַד יַחַד
וְנֵאֱהָב זֶה אֶת זֶה, אֲבָל לֹא-כֵן הֵמֶן-עֲמֶלֶק, כָּל הַקְּלָפָה
שְׁלוֹ הִיא 'הַפְּרֵד וּמְשַׁל', עֲמֶלֶק הוּא בֵּן בְּנוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ,
שְׁרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ זֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׁפָל הַכַּח שְׁלוֹ זֶה

להפריד בין נשמות ישראל, וכך יכול למשל עליהם, כי כף אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה): אם עם ישראל היו מאחדים יחד באחדות אחת, שום אמה ולשון לא היו יכולים לנצח אותם. איך אמות העולם שולטים עלינו? רק פשיש בינינו פרודים ופלוגים. פלג, פלג, מפלגות, דור ההפלגה, שמפלגים את העם. ולכן הקדוש-ברוך-הוא שולח לנו יסורים, כדי שנתעורר כבר בתשובה, שנחזר אליו, שנתאחד יחד, חכמינו הקדושים אומרים (מנחות נג): מה זית אינו מוציא שמנו אלא על-ידי כתית, אף ישראל אינם חוזרים למוטב, אלא על-ידי יסורים; כשרוצים להוציא שמן זית וף מהזיתים — כותשים אותם היטב, כך ישראל אינם שבים בתשובה, אלא כשמקבלים מכות; הנה אנו מקבלים כל-כף הרבה מכות, אין יום שאין קללתו מרבה מחברו, אין יום שאין דם ישראל נשפך בפנים, ועדין אנו עסוקים במריבות, בקטנוניות, במחלקת, בשנאת חנם, שעדין אחד אינו רוצה להבין את השני, ואינו מענין להתאחד עמו, בשעה שאנו רואים, שעשו וישמעאל רוצים את כלנו, ואינם בודקים בציציות — מי כן שומר תורה ומצוות, ומי אינו שומר תורה ומצוות, אצלם כל היהודים אותו דבר. מתי נגיע כבר אל ההפכה הזו, שאמות העולם שונאים אותנו, מפני שאנחנו מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, אחד יחיד

זְכִירַת עֲמֶלֶק

קעז

וּמִיָּחַד, בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִין אָנוּ מוֹכְנִים לְהַשְׁתַּחֲוֹת אֲלֵיהֶם. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מַגְלָה י'): הֵמֶן-עֲמֶלֶק צִיר עַל בְּגִדְיוֹ צָלַב. וְעָשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, רָצָה שְׂכֵלָם יִשְׁתַּחֲוּ לוֹ, "וּמְרַדְּכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוּהוּ", מְרַדְּכֵי הַצַּדִּיק גָּלָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְשׁוֹם בְּשׂוֹר וְדָם, אִין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, אֲלֵא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְזוֹ מְלַחֶמֶת עֲמֶלֶק, שֶׁעֲלִינוּ לְזַכֵּר מֵעָשָׂה עֲמֶלֶק, שֶׁמִּקְרָר אוֹתָנוּ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, מִקְרָר אוֹתָנוּ מֵאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, מִקְרָר אוֹתָנוּ מִהֶאֱמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן מָה אָנוּ רוֹאִים בְּמִלְחָמַת עֲמֶלֶק? שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, יא): "וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ — וַגְּבַר יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲשֶׁר יַנִּיחַ יָדוֹ — וַגְּבַר עֲמֶלֶק"; שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה כט.): וְכִי יָדִיו שָׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחֶמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מְלַחֶמָה? אֲלֵא לוֹמַר לָךְ, שְׂכָל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִים כָּלִפִּי מַעֲלָה, וּמְשַׁעֲבָדִים אֶת לִבָּם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים — הָיוּ מִתְגַּבְּרִים, וְאִם לֹא — הָיוּ נוֹפְלִים; מֹשֶׁה רַבְּנוּ הַגְּבִיָּה יָדִיו כָּלִפִּי מַעֲלָה, לְגַלוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל שֶׁאִין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, אֲלֵא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, אִם רְצוֹנָנוּ לְהִגָּאֵל, אִין עָשָׂה אַחֲרֵת רַק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אֲבִיו, זֹהִי הַעֲצָה הַיְחִידָה, רַק לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי יָדִיו אֱמוּנָה", אוֹמֵר עַל זֶה הַתְּרַגּוּם:

וְהָיָה יְדוּהֵי פְרִישָׁן בְּצִלוֹ. וְכֵן אָמַר רַש"י: וַיְהִי מֹשֶׁה
 יָדָיו בְּאֵמוּנָה פְרוּשׁוֹת הַשְּׂמִימָה בַתְּפִלָּה נְאֻמָּנָה וְנִכְוֶנָה;
 אִם אָנוּ רוֹצִים לְהַגְאֵל, הַעֲצָה זֶה רַק תְּפִלָּה, לְהַרְגִיל
 עֲצָמָנוּ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלָנוּ,
 כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר ז', חלק ב', סימן כה):
 הַהֲתַבּוּדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלֵינוּנָה מִהַכֵּל; דְּהֵינּוּ שְׂאָדָם
 יְרָגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְשֵׁפֶת הָאֵם
 שְׁלוֹ, וְכֵל צְרָכָיו בְּגַשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת יִבְקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ — זוֹ הַגְאֵלָה. וְלִכֵּן אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר ז',
 חלק א', סימן ב'), שְׂעָקָר הַחֶרֶב שֶׁל מְשִׁיחַ תְּהִיָּה תְּפִלָּה,
 שְׂיִכְנִיס בְּאָדָם עֲנִיָּן הַתְּפִלָּה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ,
 וְזֶה יִצְיָלָנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת. כְּשֶׂאָדָם מְרָגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּשִׂיּוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, מְנִיחַ יָדוֹ עַל
 הַמְּזוּזָה, וּמְבַקֵּשׁ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹצֵא לַחוּץ,
 אָנָּה תִשְׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ, שְׂאֲחֹזֵר בְּרִיא וְשָׁלֵם", זוֹ הַהֲצָלָה
 שֶׁל הָאָדָם. כְּשֶׂאָדָם זוֹכֵה וְשׁוֹב לְבֵיתוֹ, מְנִיחַ יָדָיו עַל
 הַמְּזוּזָה, וְאוֹמֵר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי נוֹתֵן לָךְ תּוֹדָה,
 שֶׁהֲחֹזַרְתָּנִי בְרִיא וְשָׁלֵם", זוֹ הַצְּלַחַת הָאָדָם. חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (תְּנַחֲמָא וַיֵּרָא א'): אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הָיוּ זֵהִירִים בַתְּפִלָּה, שְׂאִין מְדָה
 אַחֲרַת יָפָה הַיְמָנָה, וְהֵיא גְדוּלָה מִכָּל הַקְרָבָנוֹת, וְאִפְלוּ
 אִין אָדָם כְּדָאֵי לַעֲנוֹת בַתְּפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּינֵן
 שְׂמַתְפִּלֵּל וּמְרַבֵּה בַתְּחַנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ. עַכְשָׁו

זְכִירַת עֲמֶלֶק

קעט

אָנוּ צְרִיכִים תְּפִלָּה, בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ, יֵשׁ גְּזֵרוֹת חֲמוּרוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, בַּר מִינָן, וְאִין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, אֲלֵא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. עֲלִינוּ לְהַרְגִיל עֲצֻמְנוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אָדָם אֵינוּ בְּטוֹחַ בְּשִׁנְיָה אַחַת, בְּרִגְעַ אֶחָד. וְלָכֵן עֲלִינוּ לְהִתְבּוֹדֵד תָּמִיד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִין לָנוּ דְבָר אַחַר רַק זֶה, אֲבָל עֲמֶלֶק מְכַנִּיס בְּנוּ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְסִפְקוֹת בְּאֻמוֹנָה, "הֵיִשׁ הַיְוָ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אִין", וּמִשָּׁה רַבְּנוּ לוֹחֵם נִגְדוֹ, אוֹמֵר רַבְּנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רל"ט): כְּדִי שְׂאָדָם יִזְכֶּה שְׂיֻכַּל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִפְּלָתוֹ תִּתְקַבַּל בְּשָׂמִים, הוּא צְרִיךְ לְרֹאוֹת לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּל יְהוּדֵי. וְלָכֵן תִּקַּן הָאֵר"י וְ"ל, שְׂקָדָם הַתְּפִלָּה אָדָם יִקְבַּל עַל עֲצֻמוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרַעְיָךְ כְּמוֹךְ", כִּי עֲקַר הַתְּפִלָּה וְהַדְּבוּר תְּלוּי בְּשָׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קכב, ח): "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם".

וְהִנֵּה אָנוּ מוֹצְאִים, שְׁהֶמֶן-עֲמֶלֶק רָצָה רַק לְהַפְרִיד בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "יֵשְׁנוּ עִם מְפָזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים" וּמִי לָחַם נִגְדוֹ? מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר. אֶסְתֵּר הַמְּלָכָה אָמְרָה לְמְרַדְּכֵי: "לֶךְ כְּנִס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים". אִם רְצוֹנְךָ לְרֹאוֹת אֶת הַמֶּן תְּלוּי, תֵּאָחַד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, אִם אָנוּ רוֹצִים לְרֹאוֹת סוּף וְקִץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, תִּחְלָה וְרֹאשׁ לְפָדְיוֹן נַפְשָׁנוּ, עֲלִינוּ לְהִתְאַחַד

יחד באהבה, לעזור זה לזה, לשרף את כל השנאת חנם שנמצאת בינינו. היתכן שעם ישראל יהיו מפזרים ומפזרים?! שיעשו עול זה לזה?! הרי כל מצות הפורים היא ענין של עזרה הדדית, "ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים", בפורים אנו עוסקים לעזור לאמללים, לאנשים שאין להם, עקר חפצנו ורצוננו, שכל יהודי יהיה לו במה לשמח בפורים, ואם לא די בזה "ומתנות לאביונים", מקימים נתינת צדקה לנצרכים, וכל המצוות הן מדרבנן — לחזק איש את זולתו באהבה ובאחדות, ובזה תלויה כל הגאולה. ולכן המן-עמלק אינו יכול לסבל כשרואה שיש אחדות בעם ישראל, ורוצה לראות רק פרודים. וכדי לקיים "זכירת עמלק", לזכר את כל הרעות שגורם לנו, שנאת חנם ופלוגים שאחד מדבר על השני, עלינו לקיים את מצוות הפורים בשמחה עצומה: "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים". ולכן אומרים חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים ט'): כל המועדים יהיו בטלים וימי הפורים לא יהיו נבטלים לעולם, שנאמר (אסתר ט, כח): "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", פורים כל-כף גדול, עד כדי כף שכתוב בזהר, שיום הכפורים, היום הקדוש והנורא, הוא כמו פורים, הינו יום אחד נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא למחילת ולסליחת עוונות, ונקרא בפורים —

זְכִירַת עֲמֶלֶק

קפא

כְּפוּרִים, הִינּוּ שְׂיוֹם הַפוּרִים גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְהִנֵּה בְיוֹם
הַכְּפוּרִים כָּל עַם יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרִים בְּתִשׁוּבָה, מִפְּחָדִים
וּמִתְיָרָאִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, מֵה יַחֲתִם עָלֵינוּ, וְהוֹלְכִים כָּל־
לְבַיַּת-הַכִּנְסֹת, צָמִים וּמִתְעַנִּים, וְעֻצּוּמוֹ שֶׁל יוֹם מִכְּפֹר
עַל הָעוֹנוֹת, וְעַם כָּל זֹאת יוֹם הַפוּרִים גָּדוֹל מֵהַיּוֹם
הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, כִּי פוּרִים מְסַמֵּל אַחֲדוּת וְאַהֲבָה
בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עֲזָרָה הַדְּדִית, סִיוַע הַדְּדִי, אֲהַבַת
הַבְּרִיּוֹת וְכַבּוֹד הַזּוּלָת, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר חָשׁוּב יוֹתֵר מִזֶּה
אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ.

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (מַגֵּלָה ז:): חֲזַב אֵינִישׁ
לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבְרוּךְ
מְרֻדְכֵי; אָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ לְשִׁמְחָה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת נִכְלָל בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַפֶּרֶשׁ אֲצִלוֹ בֵּין אָרוּר הָמָן
לְבְרוּךְ מְרֻדְכֵי. מְרֻדְכֵי הַצַּדִּיק גָּלָה אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוא, הוּא יָצָא בְּחֻצוֹת הָעִיר, וְעוֹרֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
שְׂאִין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא
לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו, וְרַק הוּא יִתְבַּרֵךְ יְכוּל לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָנוּ.
הָמָן רָצָה לְהִשְׁמִיד, לְהַרְג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל־מַנְעֵר וְעַד
זָקֵן, טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד, וְכִמוֹ שְׂאָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם,
הָעֲמֶלְקִים הַרְשָׁעִים הִלְלוּ, אֵינָם מִבְּחִינִים בֵּין נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְאֶת כָּל־הֵם מִבְּקָשִׁים — אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְטַף,
וּמֵהִי הַעֲצָה? לְהִתְאַחַד יַחַד, לְשַׂרְף אֶת הַקְּנָאָה

וְהַשְׁנָאָה, הַתַּחֲרוּת וְהַכְּבוֹד. בָּאוּ כָּלֵנוּ נָשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה
 שְׁלָמָה, בָּאוּ וְנִזְכָּר מֵה שְׁעָשָׂה לָנוּ עֲמֶלֶק, שָׂזוּ מִצֻּת
 עָשָׂה שֶׁל "זְכִירַת עֲמֶלֶק", לְזָכֹר אֶת כָּל מַעֲלָלָיו, שְׁגָרַם
 לָנוּ פְּרוּדִים, וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (יִמָּא ט): שְׁנֵאת חָנָם רוֹקְדַת
 בְּיַנְיָנוּ כְּבָר אֲלֵפִים שָׁנָה, וּמַהֲיֵכֵן זֶה נוֹבֵעַ? מִגְּאוּת. לָמָּה
 אָדָם שׁוֹנֵא אֶת זוּלְתוֹ? כִּי מַחֲזִיק עֲצָמוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ,
 בְּשָׁעָה שֶׁ"מָה אֲתָךְ? ! טַפָּה סְרוּחָה, מָה אֲתָה חוֹשֵׁב? !
 שְׁהֵדָם שֶׁלָּךְ אָדָם יוֹתֵר מִדָּם זוּלְתָךְ? ! " וְלָכֵן אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ה'): "גְּאוּת
 אָדָם תִּשְׁפִּילָנוּ" — זֶה עֲמֶלֶק, שְׁנֵתְגָאָה עַל הַקְּדוּשָׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּחֲרוּפָיו וְגִדּוּפָיו; כְּשֵׁרוּאִים אֶחָד מִדְּבַר נִגְדוּ
 יִתְבָּרַךְ פְּתוּחַ, בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה, צְרִיכִים לִידַע שֶׁזֶה מִזְרַע
 עֲמֶלֶק, זֶה עַרְב־רַב, וְעַלֵּינוּ לְהַפְרִד מִמֶּנּוּ, כִּי כָּל יְהוּדֵי
 שְׁהִיתָה נִשְׁמָתוֹ בְּהַר סִינִי, יֵשׁ בּוֹ מִדַּת הַחֶסֶד, מִדַּת
 הַרְחָמִים, וְזֶה הַסִּימָן שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — כְּשֵׁאוּהֵבִים
 זֶה אֶת זֶה, מִרְחָמִים זֶה עַל זֶה, וְגוֹמְלִים חֶסֶד עִם כָּל
 אֶחָד; וְלָכֵן עֲכָשׁוּ כְּשֵׁאָנוּ מְקִימִים "זְכִירַת עֲמֶלֶק", וְאָנוּ
 נִכְנָסִים לִימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוּשִׁים, עַלֵּינוּ לְזָכֹר הֵיטֵב
 הֵיטֵב, שֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנַּעֲקֹר אֶת עֲמֶלֶק מֵאֲתָנוּ, שֶׁזֶה כָּלֵל
 הַסְּפָקוֹת, וְנִחְדִיר בָּנוּ אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאָמַר
 הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כח, ט): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב
 בְּרָכוֹת", כְּשִׁיְהוּדֵי חֶזֶק בְּאֲמוּנָה, נִשְׁפָּע עָלָיו שִׁפְעַ,
 בְּרָכָה וְהִצְלָחָה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן

זכירת עמלק

קפג

(ה), שְׁכַל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רָעִים שְׂאֵדָם סוֹבֵל, הֵם רַק מַחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, כִּי אִם אָדָם הִיָּה חֶזֶק בְּאֲמוּנָה, הִיָּה בְּרִיא וְשָׁלֵם. וְאוֹמֵר רַבְנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), שְׁכַל הַגְּלוּת אֵינָה אֲלָא מַחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה; וְלָכֵן עָלִינוּ עִכְשָׁו לְגְלוּת לְכֻלָּם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְרֵאוֹת שְׁתֵּהִיָּה בֵּינֵינוּ אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת, לְקַיֵּם מִצְוֹת "מִתְּנֹת לְאַבְיּוֹנִים", "וּמְשֻׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבְזָה אָנוּ מְגַלִּים שְׂאֵנוּ מְזַרְע יִשְׂרָאֵל: רַחֲמָנִים, בִּישָׁנִים, גּוֹמְלֵי חֶסְדִּים, וְרוֹצִים אֶת הַטּוֹב שֶׁל הַזּוּלָּת, אֶף נִתְעַרְבְּנוּ בֵּין הַגּוֹיִים, וְלִמְדָנוּ מֵעֲשִׂיָּהֶם, וּכְמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים קו, לה): "וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹיִים וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיָּהֶם", וְלָכֵן אָנוּ רוֹאִים, לְדַאֲבוּנֵנוּ הָרַב, אֲנָשִׁים עוֹשִׂים עוֹל זֶה לְזֶה, גּוֹנְבִים וְעוֹשְׂקִים וְכוּ' וְכוּ'. אֶף הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּחְזֹר בְּתִשְׁבָּה מֵאַהֲבָה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְטָא דְרַב כְּהֵנָא ג'): עֲמֶלֶק שְׁתֵּי תִבּוֹת: עִם לֶק, שְׁבָא לְלוּק דָּמָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּפֶלֶב. וְזֹאת אָנוּ רוֹאִים, הַיִּשְׁמַעְעָלִים, שֶׁעָלִיָּהֶם נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית טז, יב): "וְהוּא פָּרָא אָדָם", וְעָשׂוּ שְׁעָלֵיו נֶאֱמַר (שָׁם כז, מ): "עַל חֶרֶבֶף תַּחְיֶיה", רוֹקְדִים עַל דָּם יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּתְאַחַד יַחַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשִׁיף עַל עֲצָמָנוּ אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת וְדִבְקוֹת הַבּוֹרָא תְּבַרְךָ שְׁמוֹ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (לְקוּטֵי שְׁמוֹת רסז): כְּשִׁישֵׁב הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כֶּסֶף מְלָכוֹתוֹ, וְתִהְיֶה הַמְּשָׁלָה שְׁלוֹ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה

קפד

זְכִירַת עֲמֶלֶק

מִלְחָמָה לַהֲוִי"ה בְּעֲמֶלֶק מִדֹּר דֹּר. הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּקְבַּל
עַל עַצְמֵנוּ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְנִזְכָּה כָּבֹד לְרֵאוֹת בְּמוֹ
עֵינֵינוּ בְּגֵאֶלֶת יִשְׂרָאֵל וּבְגֵלוֹי שְׂכִינָה, וּבְבִיאַת מְשִׁיחַ
צְדָקְנוּ, אָמֵן וְאָמֵן !

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוֹנְטָרַס

מַחִית עֵמֶלֶק

יגלה נוראות ונפלאות ממחית עֵמֶלֶק, ויגלה איך
זוכים למחות את עֵמֶלֶק שנמצא אצל כל אחד ואחד.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבונו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁלֹכַל אֶחָד
מֵאֲתָנּוּ יֵשׁ עֲמַל"ק שְׁבִגִימְטְרִיָּה סַפ"ק
— בְּתוֹךְ לִבְנוֹ, שְׁמִכְנִיס סְפָקוֹת (שְׁמוֹת
(י): "הַיֵּשׁ הַנִּי"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין".
וְלִכֵּן עָלִינוּ לְמַחֵק אֶת הָעֲמַלְק הַזֶּה
וְלִהְיוֹת חֲזֵק בְּאַמוּנָה.

(אמרי"מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּתְּכַב)

קונטרס

מַחֲיַת עַמְלָק

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! יֵשׁ בְּעַם יִשְׂרָאֵל מִצּוֹת עֲשֵׂה
שֶׁל "מַחֲיַת עַמְלָק", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כה, יז): "זְכוֹר אֶת
אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלָק בְּדַרְךָ בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר קָרַד
בְּדַרְךָ וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחֻשָׁלִים אַחֲרֶיךָ, וְאַתָּה עֲיַף וַיִּגַע
וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים" וְגו'. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (ראש
הַשָּׁנָה ג): עַמְלָק מַעוֹלָם הָיָה רְצוּעַת מַרְדּוֹת לְיִשְׂרָאֵל.
עַמְלָק הִיָּתָה הָאֵמָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִתְחִילָה לְקַרֵּר אֶת
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהַכְנִיס בָּהֶם
כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקְרוֹסוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ז): "הֲיֵשׁ
הַיְוִ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין וַיָּבֹא עַמְלָק"; אוֹמֵר עַל זֶה
רַש"י: תָּמִיד אָנִי בִּינִיכֶם וּמְזֻמָּן לְכָל צָרְכֵיכֶם, וְאַתֶּם
אוֹמְרִים: הֲיֵשׁ הַיְוִ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין? ! חֲיִיכֶם שֶׁהַכֹּלֵב
בָּא וְנוֹשֵׁף אֶתְכֶם, וְאַתֶּם צוֹעְקִים אֵלַי; אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (עַיִן פְּסִיקְתָא רַבְתֵּי יב): הַכֹּלֵב זֶה עַמְלָק. רַבְּנוּ ז"ל
אוֹמֵר (לְקוּטִימוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ'): הַעֲזִי פָּנִים שֶׁמְפָרְעִים
לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה וּבְחַמִּימוֹת וּבְדַבְּרוֹת, הֵם הֵם

הַכְּלָבִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נז, יא): "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁוּ".
אם יש איזה רשע מרשע, שמקרה את בר ישראל ואומר
לו: "מה לך לבוא אל הקדוש-ברוך-הוא ולדבר אליו,
הרי אינו שומע אותך, ואינו צריך אותך" — זו קלפת
עמלק! כי באמת אין שום מציאות בלעדי הקדוש-
ברוך-הוא, והוא תברוך מחיה ומנהיג ומקים את כל
הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר — זה לבוש
לגבי האין סוף ברוך הוא, ואין שום מציאות בלעדיו
יתברך כלל, דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו,
אלא בהשגחת המאציל העליון, כל אדם צריך להחדיר
בעצמו כל-כך את הבורא יתברך שמו, עד שלא יראה
ולא ישמע ולא ינשם רק רוחניות חיות אלקות. כי תמיד
יציר בדעתו איך שכל העולם כלו הוא אור האין סוף
ברוך הוא, והוא עומד בתוך האור הזה המסבב אותו
מכל צד. וצריך להגיע למדרגה כזו, שאפלו כשמדבר
עם בני-אדם, אינו מדבר אלא אל הקדוש-ברוך-הוא.
אדם צריך לזכות להגיע למדרגה כזו בגלוי אלקות,
שידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ולכן אפלו כשמדבר
עם בני-אדם, שיחשבו שהוא מדבר אליהם, ובאמת הוא
מדבר אז אליו יתברך. וזו המדרגה הכי עליונה, ואין
עוד מעלה גבוהה הימנה, שאדם יודע שהכל זה אלקות
ואלקות זה הכל, וממילא — אל מי אני מדבר? רק אל
הקדוש-ברוך-הוא. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א, א,

סימן ה'), אֲשֶׁר זוּ דְרָכָם שֶׁל הַצְּדִיקִים, שֶׁתָּמִיד דְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתָמִיד מִתְפַּלְּלִים אֵלָיו, אֲבָל יֵשׁ זְמַן שִׁישׁ גְּזֵרוֹת רְעוֹת, וְאֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר פְּתוּחַ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הֵם מְלַבִּישִׁים אֶת הַתְּפִלָּה בְּאִיזָה מְאֹמֶר, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי סֶרֶק עַל דָּא וְעַל הָא, אוֹ שְׂאוּמְרִים אִיזָה דְּבַר תּוֹרָה, וְאֲנָשִׁים שׁוֹמְעִים, וּבֵין כֶּף הֵם מְלַבִּישִׁים אֶת הַתְּפִלָּה בְּתוֹךְ הַמְּאֹמֶר הַזֶּה וּבְתוֹךְ הַדְּבוּרִים הָאֵלֶּה, שְׁזָה מַה שֶּׁכָּתוּב (דְּנִינְאֵל ד, יד): "בְּגֵזֵרֵת עִירִין פִּתְגָמָא, [אֲזִין] וּמֵאמֵר קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא"; כְּשִׁישׁ גְּזֵרוֹת עַל עִם יִשְׂרָאֵל, אֲזִי הַצְּדִיק מְלַבִּישׁ תְּפִלוֹתָיו בְּמְאֹמֶר. הַצְּדִיקִים הָאֵמֶתִיִּים כָּל-כֶּף דְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל אָנוּ קִטְנֵי הַמַּחַ וְהַשֶּׁכֶל, אֵין לָנוּ הַשְׁגָּה בְּדַבֵּר זֶה, מִכָּל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשֶׁאָדָם פָּגַם בְּבְרִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם מַחוּ, וְנִכְנָסוּ בּוֹ סְפָקוֹת: "הֵיִשׁ הַוְי"ה בְּקִרְבָנוּ אִם אֵין", אֲזִי "וַיָּבֹא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל"; עַקֵּר מִלְחָמַת עֲמֶלֶק זֶה הַסְּפָקוֹת, לְהַכְנִיס בְּאָדָם סְפָקוֹת — "אֵינְךָ שׁוֹה דְּבַר, מִמֶּךָ לֹא יִהְיֶה מְאֹמֶה" וְכַדוּמָה כָּל מִינֵי מַלוֹת יְאוּשׁ.

וְלָכֵן יֵשׁ לָנוּ מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מְחִית עֲמֶלֶק", עֲלֵינוּ לְמַחֵק אֶת עֲמֶלֶק הַזֶּה. וְכִיצַד זֹכִים לָזֶה? עַל-יְדֵי שְׂאָנוּ מְגַלִּים לְכָלֶם, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעַדְיוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל. וְזֵהוּ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַוְי"ה

הממלכה" — זו מלחמת עמלק; בזה שמגלים ומפרסמים לכלם, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, בזה בעצמו נחק עמלק. וזו המצנת עשה שיש לנו: "זכור את אשר עשה לך עמלק, בצאתך ממצרים", כשיצאנו ממצרים, ואז ראינו אותות ומופתים שעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (שמות יד): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", אומרים חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): אם במשה האמינו, בה' לא כל שכן?! אלא שאי אפשר להגיע לאמונה, אלא על-ידי התקרבות לצדיקים, אי אפשר להגיע לאמונה רק על-ידי משה רבנו. ואומר רבנו י"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ד), שאי אפשר להגיע לאמונה אמיתית, להאמין בהקדוש-ברוך-הוא, רק כשאדם מקרב אל הצדיק האמת, אשר דבוק בו יתברך, ונותן לאדם עצות, איך להתחזק ואיך להתגבר על עמלק בזה, שמכניס באדם כפירות ואפיקורסות וספקות, ושובר אותו לומר: "ממך לא יהיה מאומה, אינך שוה כלום, מי צריך אותך?! וזה עובר על כל יהודי, שה'עמלק' שלו רוצה לשברו, אף שאדם ראה כבר נסים ונפלאות, שהוציאו הקדוש-ברוך-הוא מהמצר והצמצום שהיה שם, שזו גלות מצרים, כמו שאומר האר"י י"ל (לקוטי תורה בא): מצרי"ם — שתי תבות: מצר"ים, המחין הם במצר. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה יג, סימן ד), שכל המלכיות

נקראות על שם מצרים, על שם שהיו מצרין לישראל. ומי היה הראשון שקם על עם ישראל כשיצאו ממצרים? עמלק. אף שראו נסים ונפלאות בצאתם ממצרים, עד שאמרים חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): ראתה שפחה על היים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, שהיה הנביא הגדול ביותר שגלה את המרפכה העליונה, ואצלו נתקיים (יחזקאל א'): "נפתחו השמים וראוה מראות אלקים", ומשה רבנו על ים סוף האיר אפלו על הפחותים גלוי אלקות, שגם הם ישיגו אורות צחצחות, אורות עליונים, ואם-בן היו אז במדרגה הכי עליונה, אף-על-פי-כן "ויבוא עמלק וילחם בישראל". ודבר זה שיהי בכל דור ודור. ולכן אמרים חכמינו הקדושים (פסחים קטז): תיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים; ענין של יציאת מצרים שיהי לכל בר ישראל, ולכן אמרים חכמינו הקדושים, שהכניסו את ענין יציאת מצרים בעת קריאת שמע, פי קריאת שמע זה גלוי אלקות, אמונה, שאנו מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, ואנו מגלים ומפרסמים לכלם בכל יום ויום ערב ובקר: "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד", לגלות לכלם: תדעו לכם, שרק הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם ולא אחר, ואין בלעדיו יתברך כלל, ואל תתבלבלו משום ברירה שבעולם, ואף אחד שלא ישבר אתכם לומר שאינכם שוים מאומה, אין משג כזה, שאחד יכול לומר לזולתו:

"אתה אינך שָׁוה, וממך לא יהיה שום דָּבָר", מי אומר
 לך דָּבָר כֵּזֶה? עֲמֶלֶק. וְלָכֵן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,
 חלק ב', סימן יט): כִּי שָׁבַע 'פּל' צַדִּיק 'וְקָם' — סוֹפֵי תְבוֹת:
 עֲמֶלֶק. עֲמֶלֶק רוֹצֵה שְׁהַצַּדִּיק יִפֹּל, אֲבָל גְּדֹלְתוֹ שֶׁל
 הַצַּדִּיק, שְׁאֵפְלוֹ הוּא נוֹפֵל שְׁבַע פְּעָמִים, אַף-עַל-פִּי-כֵן
 לְבִסוּף "וְקָם", הוּא קָם, וְאֵין יְכוּלִים לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. וְזֶה
 כֹּחַ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שְׁמַחֲדִיר בְּנוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יָאוֹשׁ
 בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְכִמוֹ שְׁאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב',
 סימן עח), שְׁאֵסוּר לְהַתְיָאֵשׁ אֶפְלוֹ בַּמַּצְבִּים הַכִּי קָשִׁים. וְכֵן
 אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב): אִם אֵתָּה
 מֵאֲמִין שְׁיְכוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׁיְכוּלִים לְתַקֵּן; אֵין
 מִשָּׁג כֵּזֶה שְׁאֵדָם יַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא מֵיָאֵשׁ, וְאֵינוֹ
 שָׁוֶה מְאוּמָה — הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהֵן בְּרוּחַנִיּוֹת, אֵין
 מְצִיאוֹת כְּזֹ! וְאֵת הַלְמוּד הַזֶּה אָנוּ מְקַבְּלִים מִמֹּשֶׁה רַבְּנוֹ,
 מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת שְׁבָכַל דוֹר וְדוֹר. אֲבָל זֶה לְעַמַּת זֶה יֵשׁ
 עֲמֶלֶק, אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה לִיצְנוּת, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מדרש
 תנחומא, יתרו פרק ג'): לֵץ תִּכְהֶ — זֶה עֲמֶלֶק; פִּיצַד עֲמֶלֶק
 מִכָּה אֶת הָאָדָם? עַל-יְדֵי לִיצְנוּת. אֵין עוֹד קְלִפָּה חֲזָקָה
 יוֹתֵר מְקַלְפֵת הַלִּיצְנוּת, וְהִיא אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, וּבְנֵי-
 אָדָם מִתְרַחֲקִים מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַק מִחֲמַת קְלִפָּה זוֹ.
 וּבִפְרָט מֵהוּ הַכֹּחַ שֶׁל הַמֶּן-עֲמֶלֶק? שְׁמַתְלוּצֵץ מֵהַצַּדִּיק
 הָאֵמֶת.

וזאת אנו רואים בחוש, הנה הקדוש-ברוך-הוא
 מזכה נשמה, שתתקרב אל צדיק אמת, והצדיק מגלה
 לאדם את הקדוש-ברוך-הוא, מחדיר בו אמונה ברוחה
 ומזככת, עד שנסכם אצלו, שאין בלעדיו יתברך כלל,
 והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, וכל הבריאה כלה זה
 לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, ומה שאתה רואה, ומה
 שאתה שומע, ומה שאתה נושם, ומה שאתה רק מרגיש,
 תדע לך שהכל זה אלקות, אבל בלבוש הזה, כי דומם,
 צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא.
 היש עוד מדרגה גבוהה יותר מזו, שאדם ירגיש רק את
 הקדוש-ברוך-הוא?! הרי אדם שמחזיק בזה, עליו
 נאמר: עולמך תראה בחיך, אצלו כבר נמצא העולם
 הבא בזה העולם, הוא מרגיש בעולם הזה כדגמת
 העולם הבא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן צו),
 שאדם צריך להרגיל עצמו עוד בעולם הזה לחיות
 כדגמת העולם הבא; אבל קלפת הליצנות היא אשר
 עוקרת את האדם מהצדיקים האמתיים. ולכן אומרים
 חכמינו הקדושים (פסחים קיב:), שרבנו הקדוש צנה את
 בניו: אל תדורו בשכנציב, משום דליצני הוו ומשכו לך
 בליצנותא; היתה עירה בשם שכנציב, וכל אנשיה
 ליצנים היו, אמר רבנו הקדוש לבניו: אל תגורו בעירה
 זו, כי ליצנים ישנם שם, ויקררו אתכם בליצנותם. כי
 הטמאה הכי גדולה היא הליצנות. ואמר רבנו ז"ל

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קלג), שכל העולם כלו מלא אורות, רואים רק אלקות, אבל היד הקטנה מעלמת ומסתרת את האלקות. הנה הצדיק האמת מגלה את הקדוש-ברוך-הוא, מחזק אותנו, מעודד ומשמח אותנו, לוקח את הכי גרועים, ומחזיר בהם גם-כן אלקות, עד שמרגישים את הקדוש-ברוך-הוא, והנה בא איזה ליצן, ועושה עם היד איזו תנועה ונהייה, כאומר: "מה?! מה יש לך להיות שם?! הלא פלוני לא מחזיק ממנו, אלמוני לא מחזיק ממנו" וכו' וכו', ואדם שוטה ואויל, ומחליף עולם עומד בעולם עובר. כי אין לאדם ישוב הדעת, וחושב שיש לו לחיות בזה העולם אלה שנים, וממילא אומר: "מה יש לי ללכת אל הצדיק האמת, שמגלה לי את הקדוש-ברוך-הוא, הלא יש לי עוד זמן בשביל דברים כאלו". וכן נכנסים אצלו כל מיני דמיונות של שוא וכו'. "ומי אומר שהוא צדיק, הלא פלוני אומר שהוא קל שבקלים, ואלמוני אומר שהוא סתם אדם פשוט", וכדומה כל מיני פתויים שמכניס עמלק באדם, כל מיני קרירות, לקררו ולרחקו מהקדוש-ברוך-הוא.

ולכן יש לנו מצות עשה של: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתך ממצרים", כשיצאנו ממצרים משה רבנו מסר נפשו בעבור עם ישראל, ונתן עשר מכות לפרעה ולמצרים, קרע לעם ישראל את היס,

מחית עמלק

קצה

שְׂיֹכְלוּ לַעֲבֹר בַּחֲרֵבָה, עָלָה לְשָׂמִים וְהוֹרִיד לָנוּ תוֹרָה,
גְּלָה לָנוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נָתַן לָנוּ מְצוּוֹת שֶׁהֵן
רְצוֹנוֹ יְתַבְּרֶךְ, נָתַן לָנוּ לֶאֱכֹל מִן, לְשִׁתּוֹת מִן הַבָּאָר, סִבֵּב
אוֹתָנוּ בְּעֵנְי כְּבוֹד, וְלֹא הֵינּוּ חֲסֵרִים דָּבָר. וְהִנֵּה בָּא
עַמְלָק וּמְקַרֵּר אֶת הָאָדָם וְאוֹמֵר לוֹ: "מָה לְךָ לְהִיּוֹת אֶצְלֵ
מֹשֶׁה?!" עַד כְּדֵי כֹּה, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׂמוֹת
רַבָּה, פְּרָשָׁה נב), שֶׁהָיוּ לִיְצַנֵּי הַדּוֹר אוֹמְרִים, וְכִי אֶפְשָׁר
שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עַל-יְדֵי בֶן עַמְרָם? ! שְׂמוֹ שְׂמִים! מֹשֶׁה
רַבְּנוּ מְצִיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִכְּלִיּוֹן, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
רָצָה לְכַלּוֹת אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל, מִחֲמַת שֶׁעָשׂוּ אֶת הָעֶגְלָה,
וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ מוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּעַבְדוֹרָם, וְאוֹמֵר: "מִחֲנֵי נָא
מִסַּפְרֶךְ", תִּמְחַק אוֹתִי, אֲבָל לֹא אֶת נְשָׂמוֹת יִשְׂרָאֵל.
וּלְבִסוּף בָּאִים לִיְצַנֵּי הַדּוֹר, וְאֵינָם יְכוּלִים לְקַרְאוּ בְּשֵׁמוֹ,
אֲלֵא אוֹמְרִים: 'בֶּן עַמְרָם' יָקִים לָנוּ אֶת הַמִּשְׁפָּחָן? ! וְדָבָר
זֶה סוֹבֵב בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שֶׁהַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא,
הַנוֹאֲפִים כְּכֻלָּבִים — הֵם הַלִּיְצָנִים, וּמִתְלוֹצְצִים
מִהַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכְן
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה יט.) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים
א, א): "וּבְמוֹשֵׁב לִיְצִים לֹא יֵשֵׁב", שְׁלֹא יֵשֵׁב בְּמוֹשֵׁב
אֲנָשִׁי פְּלִשְׁתִּים, מִפְּנֵי שְׁלִיְצָנִים הָיוּ. וְזוֹ קְלַפַּת עַמְלָק —
לְהַתְלוֹצֵץ מִצְדִּיקִים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וּלְקַרֵּר בְּנֵי-אָדָם מֵהֵם וּלְרַחֲקֵם. הַסֵּמ"ך-מ"ם הוּא שָׂרוּ
שֶׁל עָשׂוּ, עַמְלָק הוּא נִכְדוֹ שֶׁל עָשׂוּ, בְּנוֹ שֶׁל אֱלִיפָז, וְהוּא

מְקַרֵּר אֶת כָּל יְהוּדִי, שְׁזֵה "אֲשֶׁר קָרַךְ בְּדַרְךָ", מְקַרֵּר אוֹתָךְ: "מֵה לָּךְ לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכּוֹנֵה?! מֵה לָּךְ לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִף אֶחָד אֵינּוּ שׁוֹמְעֵי אוֹתָךְ, אַתָּה מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר" וכו', וּמְכַנִּים בְּאָדָם כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת. וְהַצְדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הוּא לֹחֵם נֶגְדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבּוֹר יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲשֶׁר יִנִּיחַ יָדוֹ וְגִבּוֹר עַמְלֵק", שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה כט.): וְכִי יָדִיו שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחְמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מְלַחְמָה? אֵלָּא בְּזִמְנֵן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְסַתְּכָלִים כְּלַפֵּי מַעֲלָה — הָיוּ נוֹצְחִים. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִגְבִּיחַ יָדָיו אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִרְאָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, אֵלָּא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם, אִם אָנוּ רוֹצִים לְהַצְלִיחַ, אֲסוּר לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֵלָּא לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. הֲלֹא אָדָם עוֹבֵר בְּחַיִּים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, חוֹבוֹת וְצָרוֹת, וְאִין מִי שִׁיְהִיָּה נָקִי מִזֶּה. רוֹאִים בְּגֵי-אָדָם מְסַכְסְכִים זֶה עִם זֶה, אֲשֶׁר זוֹהִי הַגְּלוּת הַמְּרָה, שִׁישׁ מַחְלָקֶת בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה בָּא מְקַלְפֵת עַמְלֵק, שֶׁמְקַרְרֵת יְהוּדִי מִיְהוּדִי, וְזֶהוּ הַמֶּן-עַמְלֵק שְׂאֵמֵר (אֲסַתֵּר ג. ח): "יִשְׁנוּ עִם מְפָזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים", וְכֵן הִקְלָפָה שְׁלוֹ רַק לְהַפְרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן יֵשׁ לָנוּ מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מַחֲחֵת עַמְלֵק", עֲלֵינוּ לְמַחֵק אֶת עַמְלֵק הַזֶּה שֶׁמְכַנִּים בָּנוּ סְפָקוֹת וְקַרִירוֹת וּמַחְלָקֶת בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ.

ואף אחד בעולם אינו נקי מזה. אין אדם שיהיה טהור מגזענות. אשכנזי מדבר על ספרדי וספרדי מדבר על אשכנזי, וכי עשה לך משהו? ! הדם שלו פחות אדם משלך? ! וכן בין הספרדים יש עדות עדות, וכן בין האשכנזים יש עדות עדות, ואם לא די בזה, באו כל המפלגות שנקראות מלשון פלג פלג, כדור ההפלגה, שמפלגים את העם, וכל אחד צועק, שרק המפלגה שלו היא אמת, כל אחד מחזיק שרק הוא נמצא באמת וזולתו בשקר, בשעה שאנו עדים, שבכל יום ויום דם ישראל נשפך פמים, ואף אחד אינו יודע מי בתור, ואף-על-פי-כן תכנסו לבית-הכנסת, ותראו איך זה מדבר על זה, וזה מדבר על זה. זו קלפת עמלק, ועל זה נצטוונו במצות עשה: "זכור את אשר עשה לך עמלק בצאתך ממצרים", שעלינו לזכור, כי אחרי שראינו נסים ונפלאות בצאתנו ממצרים, שמשה רבנו גלה לנו כל-כף את הקדוש-ברוך-הוא, וחזק ועודד ושמח אותנו, והנה כבר באים ליצים — דתן ואבירם, ומדברים על משה בלי בוששה. ואם לא די בזה, עוד גררו אחרים. וכן הוא בכל דור ודור, שקמים רשעים ארורים, עד שאומרים חכמינו הקדושים (תענית ז:): כל אדם שיש בו עזות פנים, מתר לקרותו רשע; וכן אומרים חכמינו הקדושים (שם): כל אדם שיש בו עזות פנים, מתר לשנאו; ובפרט אדם שקם לפני רבו, ומעיו פנים נגדו, אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה):

כל המעיו פנים בתלמידי חכמים, בגדול הדור, כאלו מעיו בפני המלך. מה אנו רואים, איך יתכן שאדם יפל בשאול תחתית ומתחתיו? ! הלא קבלת מהצדיק כל-כף הרבה טובות, הוא עזר לך, מסר את נפשו בשבילך, במצבים הכי קשים שהיו לך בחיים, הוא חזק אותך, הוא עזר אותך, הוא החזיר בך אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ולפתע פתאם אתה מתהפף, ונעשה חצוף גדול ומדבר עליו? ! הנה אתה מראה בזה, שאינך אלא נואף גדול, וזהו עמלק, שהוא המקרר בני-אדם מלהתקרב אל הצדיק האמת, ועוד גורם לדבר כל דבר אסור על הצדיק האמת, אשר זו קלפת עמלק! ואת הקלפה הזו אנחנו צריכים לעקר מאתנו. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא ג'): עמלק"ק אלו שתי תבות: עם-לק, שבא ללוק דמם של ישראל כפלב. כלב מלקק דם. רואים אנשים עניים מרודים, שבורים ורצוצים, ורק הצדיק יש לו כח לחזקם ולעזודדם, לשמחם ולקרבם אל הקדוש-ברוך-הוא. יש לו סבלנות אליהם, שומע בעיתם, עוזר להם במלה טובה. ולבסוף מה קורה? אותו איש שבור, עני ושפל, שקבל טובות עצומות מהצדיק, נעשה חצוף כזה, ואינו מתבייש לדבר נגד רבו, ומדבר עליו כל דבר אסור, זהו עמלק — עם-לק, שבא ללוק דמם של ישראל כפלב. חכמינו הקדושים אומרים (שמות רבה, פרשה מב): חצוף שבחיות —

מחית עמלק

קצת

זה הפֶּלֶב. יש כֹּל מיני חיות רעות, חיות טורפות, אֲבָל
הַחֲצוּף שֶׁבְּכֹלֵן זֶהוּ הַפֶּלֶב. רואים אָדָם שֶׁהוּא אֲדִישׁ, גּוֹנֵב
וּגּוֹזֵל מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּסָפִים, אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר נֶגֶד
רבו — זֶהוּ פֶּלֶב, וְזֶהוּ עַמְלֵק! וְלִכֵּן הַסֵּמֶל שֶׁל עַמְלֵק
הָיָה פֶּלֶב — הַחֲצוּף שֶׁבַחֲחַיִּית, וְעַקֵּר כּחוֹ זֶהוּ רַק לִיִּצְנָוֹת.

וְלִכֵּן אָנוּ מִצְוִים בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "מחית עמלק",
שָׂאנוּ נִמְחָה מֵאֲתָנוּ אֶת הָעַמְלֵק שְׁלֵנוּ, שֶׁנִּפְסִיק כְּבָר אֶת
הַהֶסְתּוֹת הַפְּרוּעוֹת, שֶׁנִּחְדַּל כְּבָר מֵהַשְׁנָאָה שֶׁאֲחַד שׁוֹנֵא
אֶת הַשְּׁנִי, אֲשֶׁר הַכֹּל בָּא מִכְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת. הַצְּדִיק
הָאֲמֵת מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְלַיְלָה יוֹם לְאֲחַד אֶת
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה, וּבְכֹל פַּעַם קָם נִגְדוֹ
כֶּלֶב אֲחַד וְנִוְשָׁף אוֹתוֹ, וְהַצְּדִיק, אֵף שֶׁהוּא שָׁבוּר וְרָצוּץ,
וְהוּא בָּא וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ: "שֶׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח",
תְּשַׁלַּח אֶת אַחֵר וְלֹא אוֹתִי, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַרִּיחַ
אוֹתוֹ: "לֵךְ בְּכַתֵּף זֶה לַעֲזוֹר לְיִשְׂרָאֵל". וְשׁוּב קָמִים כְּלָבִים
חֲדָשִׁים שֶׁנוֹשְׁכִים אוֹתוֹ, שׁוֹכְרִים אוֹתוֹ. וְאֵת זֶה עָלִינוּ
לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, מִי זֶה עַמְלֵק — עַם-לֵק, שֶׁבָּא לְלוּק
דָּמָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּפֶלֶב, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ מִדָּם יִשְׂרָאֵל. אָנוּ
עֲדִים, שְׁדָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּף כַּמַּיִם, כָּל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ פְּגוּעִים,
אֵין יוֹם שֶׁלֹּא נִהְרָגוֹת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, אֲנָשִׁים חַפִּים
מִפְּשַׁע, אֵין יוֹדְעִים מֵהַ יוֹלֵד יוֹם, אָדָם קָם בְּבִקְרָה, וְאֵינוּ
יוֹדְעֵי אִם יִזְכָּה לְגַמֵּר אֶת הַיּוֹם וְיִלָּךְ לִישָׁן שְׁנִית. וְהִנֵּה

מסכּן, דָּמוֹ נִשְׁפָּף בְּאֶפֶן כְּזֹה, שֶׁלֹּא תֵאָר וְלֹא שֶׁעַר כָּלֵל, אָדָם נוֹסֵעַ בְּאוֹטוֹבוּס, וְהֵנָּה מִתְפּוֹצֵץ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אָדָם הוֹלֵךְ לְקִנְיוֹן לְקִנְיוֹת, וְהֵנָּה נִתְפּוֹרֵר, הַשֵּׁם יְרַחֵם, עַד שֶׁבִקְשִׁי יְכוּלִים לְלַקֵּט אֶת פִּיסוֹת גּוֹפְתוֹ, הַשֵּׁם יִשְׁמַר. וְעַל זֶה אָנוּ עֹדִים, וְרוֹאִים אֶת זֹאת בְּמוֹ עֵינֵינוּ. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא בּוֹכֵה עַל צָרְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאָנוּ כָּל-כָּף אֲדִישִׁים. בְּמָקוֹם שֶׁנֶּעֱקַר מֵאֲתָנוּ אֶת הָעֲמֶלֶק הַזֶּה, שֶׁשׁוֹנֵא אַחַד אֶת הַשָּׁנִי, וּמִתְגַּרְהַ אִישׁ בְּרַעְהוּ, וְעוֹשֶׂה לִיצְנוּת מִזֶּה וּמִזֶּה, וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא יוֹתֵר מִהַזִּילֵת, אֲזוּ אֲנַחְנוּ עוֹד מְגִבִּירִים אֶת הַמַּחְלָקֵת, וּמְדַבְּרִים זֶה עַל זֶה, וְשׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה, וּמְפַלְגִים אֶת הָעַם, שֶׁזֶּהוּ הַסָּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, שֶׁהוּא מְזַרַע עֲמֶלֶק, שְׂאוֹמֵר: "יִשְׁנוּ עִם מְפָזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים". וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבִּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ה'): גָּאוֹת אָדָם תִּשְׁפִּילְנוּ — זֶה עֲמֶלֶק, שֶׁנִּתְגַּאֲהַ עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא בְּחִרוּפּוֹ וּגְדוּפּוֹ. רוֹאִים אֲנָשִׁים נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים, עוֹשִׂים לִיצְנוּת מֵעַם יִשְׂרָאֵל, הֵם קוֹרְאִים אֶת עֲצָמָם מְנַהֲיֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵינָם אֶלָּא עַרְב־רַב, כְּמוֹ שֶׁפְתוּב בְּזִהָר (פְּנִיחַס רֵלֵז): עַל הַפְּסוּק (אֵיכָה א, ה'): "הֵיוּ צָרִיחַ לְרֹאשׁ" — אֵלוּ הַצָּרִים נַעֲשִׂים רֹאשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵינָם אֶלָּא לִיצְנִים בְּעִלְמָא, וּמִתְחַזִּים כְּעוֹסְקִים בְּתַקוּנֵי נְשֻׁמוֹת, בְּשַׁעַה שֶׁהֵם נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים, וּבְעֵלֵי עֲבָרָה נִבְזִים, עֲמֵי אֲרָצִים גְּדוּלִים, הֵם עוֹסְקִים בְּתַקוּנֵי נְשֻׁמוֹת! ? אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א, סִימָן

(סא), שְׁאִינָם יְכוּלִים לְהִנְהִיג עֲצָמָם, וְכִיצַד יִנְהַיְגוּ
אֲחֵרִים!?

זוּ מִצּוֹת "מַחִית עַמְלֶק", שְׁנוּצִיא מֵאֲתָנוּ אֵת
הַלִּיצָנוֹת הַזֶּה, אָדָם שְׁעֵבֵר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאִינוּ
מִתְבַּיֵּשׁ, וְהַיּוֹם הוּא כָּבֵר חָכָם — נוֹתֵן תְּקוּנִים וְאוֹמֵר
דְּעוֹת, אוֹמֵר רַבְּנוּ יו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג), שְׂזַהוּ
יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל מְאֹד לוֹמֵר: תִּלְמִיד חָכָם זֶה נָאָה, וְתִלְמִיד
חָכָם זֶה אִינוּ נָאָה; טָמָא מְטָמָא, שְׁפַל וְנִבְזָה, מִי אֲתָה
לְגַמְרֵי שְׁתַּתְּעַרְבּ? ! אֵינְךָ רוֹאֶה מִי הַסֵּמ"ך-מ"ם, שָׂרוּ שֶׁל
עָשׂוּ, הַסֵּבֵא שֶׁל עַמְלֶק, הוּא רַק מַחְלִיף בֵּין תְּכֵלֶת לְקָלָא
אֵילָן; חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִנְחוֹת מג:): תְּכֵלֶת דּוֹמָה
לְיָם, וְיָם דּוֹמָה לְכֶסֶף הַכְּבוֹד. וְלִכֵּן אָנוּ מְצוּיִם בְּצִיצִית,
שְׂיִהְיֶה לָנוּ חוּט שֶׁל תְּכֵלֶת, לְקִיָּם: "וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ",
וְאוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר טו, לט):
"וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ" — זֶה סוֹבֵב עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה
סוֹבֵב עַל הַפְּתִיל תְּכֵלֶת, הַתְּכֵלֶת דּוֹמָה לְיָם, וְהַיָּם דּוֹמָה
לְרִקִיעַ, וְרִקִיעַ דּוֹמָה לְכֶסֶף הַכְּבוֹד, אָבֵל זֶה לְעַמֶּת זֶה יֵשׁ
'קָלָא' אֵילָן כְּמִסְפֵּר 'סַמָּא-ל', שְׁמִפְרִיד בֵּין 'הָאֵילָן',
שֶׁהוּא מִסְפֵּר 'צ"א' כְּמִסְפֵּר 'הַיְי"ה אֲדָנָי', שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
הַשְּׁלֵמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם — שְׂאָדָם יַחְבֵּר אֵת הַשָּׁמַיִם
לְאָרֶץ, "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ",
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֵת הַבְּרִיאָה לְחַבֵּר בֵּין הַשָּׁמַיִם

לבין הארץ, אין דבר כזה שהעולם הזה נפרד ממנו
 יתברך. אין דבר כזה הפרש בין טבע להשגחה, כמו
 שאומר רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שהטבע זה
 השגחה והשגחה זה הטבע, ואי אפשר להפריד בין
 הטבע להשגחה, כי איננו יודעים מה זה השגחה ומה
 זה טבע, מה זה ידיעה ומה זה בחירה, וכמוכא בדברי
 רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כא), שאין יכולים
 להפריד בין ידיעה לבחירה, שהכל אחד, וזה עמלק,
 שמפריד באילן הקדוש, בין עולם הבא לעולם הזה.
 ולכן אומרים חכמינו הקדושים (לקוט שמעוני שמות רסז):
 כשישב הקדוש-ברוך-הוא על פסא מלכותו, ותהיה
 הממשלה שלו, והיתה מלחמה להגוי"ה בעמלק. כשאנו
 גדע שרק הקדוש-ברוך-הוא מלך ומלכותו בכל משה,
 זה האילן הקדוש מחבר הגוי"ה לאדני"י שעולה צ"א,
 שמים וארץ זה הגוי"ה אדני"י, שעולה במספר צ"א,
 כמספר איל"ן, כשמחברים ארץ לשמים ושמים לארץ,
 זה האילן הקדוש. אבל נגד תכלת שהוא דומה לים וים
 דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, יש קלא' אילן,
 קלא' א' כמספר סמא"ל, להפריד בין האילן הקדוש.
 ולכן יש לנו מצוה של "מחית עמלק".

ומאחר שזכינו להתקרב אל הצדיק האמת המגלה
 לנו את הקדוש-ברוך-הוא, המחזק ומעודד אותנו, עלינו

לראות לצית אותו. כי עקר ההתקרבות אל הצדיק היא לציתו, ולא רק שיודעים מהצדיק וזה מספיק, אלא עקר השלמות לצית לדבריו, ועלינו להתבונן מה הצדיק רוצה מאתנו. ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ד'), שעצות הצדיק הן עצות מהעולם הבא, הוא נותן לנו עצות מה שטוב בעבורנו בעולם הבא, ומקשר אותנו אף שאנו נמצאים פה בעולם הזה הגשמי והחמרי אל העולם הבא. הצדיק האמת פותח לנו את המזח והלב אשר הם ישנים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ס'): יש בני-אדם שישנים את ימיהם, והצדיק האמת מעורר מהשנה, ופותח את הפה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ולכן אם אנו רוצים לדעת אם זכינו כבר ל"מחית עמלק", עלינו לבחון את עצמנו ולראות — אם אנו מתפללים אליו יתברך, אם אנו מתבודדים בכל יום לפניו, אם אנו באים ופונים אליו מכל העובר עלינו, סימן שאנו אווזים בגלוי אלקות, ב"מחית עמלק", אבל אם יש בינינו עדין ספקות "היש הוי"ה בקרבנו אם אין", סימן שעמלק נמצא בינינו, כי אם אדם אינו משיח בינו לבין קונו, סימן שעמלק שורה בו, אם אדם מתרשל להתפלל שחרית, מנחה, ערבית, בחיות ובדבקות מתוך הסדור, אם אדם מתרשל ואינו בא לבית-הכנסת להתפלל: שחרית, מנחה, ערבית, ואומר: אתפלל כבר בבית, או מקצץ בתפלתו וכו', זהו עמלק

שנמצא בו, ויש לנו חוב למחותו, מצות עשה של "זכור את אשר עשה לך עמלק בצאתך ממצרים"; כשאנו יוצאים ממצרים, ממצרים, מהגלות והצמצומים שלנו, עלינו לראות למחות את עמלק הזה שמכניס בנו ספקות.

הדבר הראשון ל"מחית עמלק" זהו תפלה; עלינו להרגיל עצמנו לבוא לבית-הכנסת להתפלל במנין דיקא: שחרית, מנחה, ערבית, כמאמרם ז"ל (ברכות ח.): אימתי עת רצון? בעת שהצבור מתפללים, אז זה רעוא דרעוין; וכן אמרו (ברכות ו:): כל הרגיל לבוא לבית-הכנסת בכל יום, ויום אחד לא בא, הקדוש-ברוך-הוא משאיל בו; למדים מפאן מה נקראת השגחה, שהקדוש-ברוך-הוא משגיח על כל נשמה ונשמה, ואם יום אחד לא בא אדם לבית-הכנסת, כבר עליו, שואל הקדוש-ברוך-הוא: היכן הוא? והנה נתגלה שאדם זה חולה וכו', אזי הקדוש-ברוך-הוא שולח לו רפואה שלמה, או נתגלה שאדם זה צריך לרוץ ולהתרוצץ לשלם חובות, אזי הקדוש-ברוך-הוא משפיע עליו שפע. למדים מפאן, אם אדם רגיל לבוא בכל יום לבית-הכנסת, ולא משנה אם יש גשמים עזים ורוחות, הוא מקיים — "בבית אלקים נהלך ברג"ש" — ב'רד, רוח, ג'שם, ש'לג, הוא בא תמיד לבית אלקים. לא ב'רד, לא רוחות, לא שלגים, לא גשמים יכולים למנעו מלבוא לבית-הכנסת. אם אדם

כֹּל־כֶּף חֶזֶק בָּזָה, לְהַתְּפַלֵּל בְּמַנְיָן בְּכֹל יוֹם, אֲזִי כַּאֲשֶׁר נִעְדָּר יוֹם אֶחָד — הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׂוֹאֵל הֵיכָן הוּא. וְאִם נִתְגַּלֶּה שֶׁהוּא חוֹלָה, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׂוֹלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלָמָה, אִם נִתְגַּלֶּה שֶׁהוּא בְּעַל חוּב, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁפֵּיעַ עָלָיו שְׁפַע. בְּנֵי־אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּצַבּוּר. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה): צַב"ר — רְאֵשֵׁי תְבוֹת: צַדִּיקִים, בִּינּוּנִים, רְשָׁעִים; שְׁזָה תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, אֶפְלוּ אָדָם רָשָׁע גָּמוּר, אֲבָל בָּא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. בְּנֵי־אָדָם אֵינָם קוֹלְטִים דְּבַר זֶה, וְלָכֵן אֵינָם מַעֲרִיכִים מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת. וְזֶהוּ עֲמַל"ק, שְׂמֻכְנִים כְּפִירוֹת וּסְפִיקוֹת בְּאָדָם, וְעַלֵּינוּ לַעֲסֹק בִּ"מַחֲתֵי עֲמַלְק" וּלְמַחֲקוֹ לְגַמְרֵי. אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְלָקוּט בִּלְק תשעא): מַה הַנְּחָלִים הֵלְלוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹרְדִים לְתוֹכָם כְּשֶׁהֵם טְמֵאִים וְטוֹבְלִים וְעוֹלִים טְהוֹרִים, כֶּף בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת, בְּנֵי־אָדָם נִכְנְסִים לְתוֹכָם מְלֵאֵי עֲבֻרוֹת וְיוֹצְאִים מְלֵאֵי מְצוּוֹת. אָדָם נִכְנֵס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וְעוֹנָה "אֲמֵן יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא", קִדְּשָׁה, בְּרַכּוּ, וְהִגָּה מִתְּפִלָּל לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֵיזוֹ זְכוּת הִיא זֹ! וְזֶה מַה שְׁעֲמַלְק רוֹצֶה — לְקַרְנּוֹ, שְׁלֵא נְבוֹא לְבְתֵי כְּנִסְיוֹת וּלְבְתֵי מְדַרְשׁוֹת, כִּי שֵׁם מְשַׁכֵּן הַשְּׂכִינָה. חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יא): הִגָּה זֶה עוֹמֵד אַחֵר כְּתַלְנּוּ, אֵלוּ בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת. הַיּוֹם אֵין לָנוּ

בית-המקדש, אבל אומרים חכמינו הקדושים (מגלה כט.):
 "וַיֵּאָהֵי לָהֶם לְבֵית-מִקְדָּשׁ מְעֻט" — אלו בתי כנסיות
 ובתי מדרשות. ולכן בית-הכנסת ובית-המדרש צריכים
 לשמר מאד מאד בקדשותם, ולא לזלזל בזה, לא לדבר
 באמצע התפלה, אשר זהו עון חמור מאד.

וכן בבתי מדרשות, שאדם בא ולומד בהם תורה,
 אומרים חכמינו הקדושים (קדושין ל:): בראתי יצר הרע,
 בראתי תורה תכלין כנגדו; אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז'
 חלק א', סימן א'), שהיצר הרע מתלבש במצוות, העקר
 לבטל את האדם מלמוד התורה הקדושה. אומר רבנו
 ז"ל: התורה שוברת את השגינות של בני-אדם.
 וכמאמר ז"ל (סוטה ג): אין אדם עובר עברה, אלא
 אם-כן נכנס בו רוח שטות; אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז'
 חלק א', סימן ז'): כל אחד כפי עוונותיו, כן נכנסה בו רוח
 שטות, וכדי לשברה, צריכים ללמד תורה, פי התורה
 היא בצורת מקל, ומשגע אינו מבין שפה אחרת רק
 מקל, כמה שמדברים אתו ומסבירים לו בהגיון — איננו
 מבין. אבל כשלוקחים מקל — תכף מבין. ולכן אומר
 רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר ז', חלק א', סימן לו): תאות נאוף היא
 התאה של כלליות השבעים אמות. אין עוד דבר
 שמשגע את האדם כתאות נאוף, ועושה את האדם
 משגע ממש, וזה אותיות עמלק — ע' מק"ל, זה הע'

כנגד הע' אמות הכלולים מתאות נאוף, ואיך שוברים אותם? על-ידי מקל, ע' עם מק"ל זה אותיות עמל"ק. כשאדם זוכה ולומד תורה, הוא שובר את עמל"ק. ולכן היצר הרע יעשה כל מיני פעולות שבעולם, העקר שאדם לא ילמד תורה, והעקר מפחד שאדם ילמד הלכה, כי רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא): הלק"ה ראשי תבות (תהלים ק, א): "ה'ריעו ל'יהוה"ה כ'ל ה'ארץ", כשאדם לומד הלכה, רואה שכל הבריאה שרה שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, הלק"ה מגלה את הבורא יתברך שמו, וכמאמר ז"ל (נדה עג.): כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא, אל תקרי הלכות אלא הליכות; ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפו): מי שלומד הלכה פוסקים, נעשה בעל הבית בעולם, פי יודע שהכל של הקדוש-ברוך-הוא. ולכן מי שחוזר בתשובה, הדבר הראשון שעליו לעשות — ללמד הרבה הלכה, אחרת לא ימלט שיהיה בור ועם הארץ ואינו יודע הלכה. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר'): כשרוצה אדם לחזור בתשובה, הוא צריך להיות בקי בהלכה, בקי בפרצוא ובקי בשוב, הוא צריך להתחזק בין בעליה ובין בירידה, וזה זוכים על-ידי למוד הלכה, אין עוד דבר ששובר כל-כף את עמלק כמו למוד הלכה. אבל טבע של האדם, שכל-כף נשבר, שאינו מאמין בעצמו, וחושב: "ממני כבר לא יהיה שום דבר", כף

מסית אותו היצר הרע: "תראה, אתה ממילא בור ועם הארץ, אדם חלש אפי, מחך מלכלך בזהמה, אתה אדם מערער, אינך קולט את הלמוד" וכו' — זה עמלק, ואותו אנו מחיבים למחות מאתנו. וזו מצות עשה של "מחית עמלק", שעלינו למחוק את עמלק שנכנס בנו, צריך לדעת שאני פן יכול וכן אצליח! וזאת מצינו כתוב (אסתר ג, ד): "ויהי כאמרם אליו יום ניום ולא שמע אליהם, ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי, כי הגיד להם אשר הוא יהודי". המן-עמלק בא יום אל מרדכי, ורצה שישתחוה אליו, שמרדכי יתבטל לפניו. רבנו י"ל אומר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ערב) על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו", אם אתם רוצים לשמע בקולו יתברך, תדעו שאין לכם רק היום הזה. בא המן יום אל מרדכי, ורצה שישתחוה אליו, אבל מרדכי אינו מתפעל ממנו, ולא שמע אליהם, אינו שומע אל שליחי המן, אלו שאומרים לו: "היום הזה אינו היום שלך. למה אתה כל-כך שבור?! ואדם עונה: "היום קמתי במצב רוח לא טוב, היום רבתי עם מישוהו, היום בזו אותי, היום אני מבהל ומבלבל, היום לא ישנתי טוב, היום לא אכלתי, אזי אינני יכול כבר ללמד היום, אינני יכול להתפלל, היום אינני יכול לקים מצוות", הוא שוכח, שהיום הזה אף פעם לא יהיה לו יותר, כל מה שתופס ביום הזה — זה יהיה שלו. תסתכל על יום

האֶתְמוֹל, מֵה שְׁזָכִיתָ לְתַפְסֵ אֶתְמוֹל — זֶה יִשְׁאָר לָךְ, זָכִיתָ לְהִתְפַּלֵּל שְׁחִרִית, מִנְחָה, עֲרֵבִית בְּמִנְיָן, רִקְדָּתָ וְהֵייתָ בְּשִׂמְחָה אֶתְמוֹל — זֶה שְׁלָךְ, זָכִיתָ לְלַמַּד תּוֹרָה: מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הִלְכָה — זֶה שְׁלָךְ. לֹא נִשְׁבַּרְתָּ — אֲשֶׁרִיךְ! וְלִכֵּן לָמָּה לֹא תַעֲשֶׂה אֶת זֹאת גַּם הַיּוֹם — תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, תִּרְקַד מְרַב שִׂמְחָה, תִּתְפַּלֵּל לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תִּקְרֵים מְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲפִלּוּ קִצְתָּ, פְּסוּק אֶחָד, מְשָׁנָה אֶחָת, מִימְרָא אֶחָת, הִלְכָה אֶחָת וְכוּ', זֶה מֵה שְׁיִשְׁאָר מִמֶּךָ, אֵל תִּדְחָה אֶת זֹאת לְיוֹם הַמָּחָר. וְלִכֵּן מְצִינּוּ בְּמִלְחַמַת עַמְלָק, שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יז, ט): "וְצֵא הֲלַחֵם בְּעַמְלָק מָחָר", עַמְלָק אוֹמֵר לְאָדָם: "מָחָר, הַיּוֹם הַזֶּה כָּבֵד לֹא הַיּוֹם שְׁלָךְ" וְכוּ', אֵךְ לֹא וְלֹא! כִּי הַיּוֹם הַזֶּה יִשׁ לָךְ עוֹד שְׂעָה, שְׂעֵתִים, שְׁלֹשׁ, אֶתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה מְצוּוֹת. וְזוֹ מַעֲלַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרַדְּכִי, "כִּי הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר הוּא יְהוּדִי", אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה יג): כֹּל הַכּוֹפֵר בְּעִבּוּדָה זָרָה — נִקְרָא יְהוּדִי; עִם יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים, מִי כְּעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ, הֵם כּוֹפְרִים בְּעִבּוּדָה זָרָה וּמֵאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק הָעֶקֶר לְהִתְגַּבֵּר עַל עַמְלָק שְׂרוּצָה לְשֹׁבֵר אוֹתִי, לֹאִמֵּר לִי שְׂאִינְנִי שׁוּהָ מְאוּמָה, עוֹשֶׂה עָלַי מַחְלָקָת, מְבִיא עָלַי כָּלֵב שְׁנוּשָׁף אוֹתִי, שְׂגוּנָב אֶת כִּסְפִי, שׁוֹבֵר אוֹתִי לְגַמְרִי, מוֹסֵר אוֹתִי בְּמִסִּירוֹת, מְשַׁפִּיל אוֹתִי, מְדַבֵּר עָלַי כֹּל דְּבַר רַע — זֶה עַמְלָק, וְעָלַי לְקַיֵּם: "מַחֲחִית

עמלק!"! למחות את הטמאה הזו שהוא הפלב, ושללא יהיה לי עסק עם הפלב הזה. פל"ב אותיות: ב' לך. הפלב פרוץ אחר האדם, כמאמרם ו"ל (עבודה זרה ה): כל העובר עברה, קשורה בו בפלב. אין לו מנוחה — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, אז צריכים לקחת מקל, ולשבור את ראש הפלב, ולומר לו: לך ב' — משני העולמות: מהעולם הזה ומהעולם הבא, אל תבוא אחרי, איני צריך אותך.

ואין עוד דבר ששובר את היצר הרע כמו למוד משנ"ה, שמשנה את טבע האדם. אם הייתם יודעים גדלת למוד משניות, הייתם רצים ולומדים משניות. אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ז', סימן ג'): אין הגליות מתקבצות אלא בזכות משניות. משנ"ה אותיות נשמ"ה, ולכן רבנו ו"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו, שיגרוסו בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר זה מטהר את האדם מכל מיני טמאה וזמה, ומשנ"ה את האדם. והיצר הרע מאד מפחד מלמוד משניות יותר מכל הלמודים, כי הוא יודע, שאם אדם ילמד משנה — אין לו כבר מה לעשות אצל האדם הזה. מהי משנה? לשון כפל, עוד פעם ועוד פעם. מה זה עמלק? לשון קרירות, "אשר קרף בדרך", כאומר: "לא, מה פתאם, אתה כבר לא תצליח, אינך יצלח, ממך לא יצא שום דבר", זהו

עמלק, ששׁוֹבֵר אוֹתָךְ, וּמְכַנִּים בְּךָ סִפְקוֹת, שְׂאִינְךָ שׁוֹהַ כְּלוּם. לֹא־כֵן מִשְׁנֵה לְשׁוֹן כְּפוֹל, הִינּוּ אֶתְּהָ רוֹצֵה לְשֹׁבֵר אוֹתִי שְׂאִינִי שׁוֹהַ מְאוּמָה, אִז אֶרְאֶה לְךָ שְׂאֵלְמַד עוֹד פֶּעַם וְעוֹד פֶּעַם, וְאֶחָזֵר עוֹד פֶּעַם לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אוֹתִי אִף אֶחָד לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר, אוֹתִי אִף אֶחָד לֹא יוּכַל לְרַחֵק מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין מ.ב.): בְּמִי אֶתְּהָ מוֹצֵא מְלַחֲמָתָה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מִשְׁנֵה. וְלָכֵן כָּל אֶחָד הַרוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, שֵׁילְמַד הַרְבֵּה מִשְׁנֵה, כִּי הַמִּשְׁנֵה מִשְׁנֵה אֶת הָאָדָם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין ק.): "טוֹב לֵב מִשְׁתֵּה תְּמִיד" — אֵלוֹ בְּעֵלֵי מִשְׁנֵה; מִי שְׁלוּמַד מִשְׁנֵה תְּמִיד, הוּא תְּמִיד שְׂמַח, הוּא חַשׁ שֶׁהֲצִלִּיחַ הַיּוֹם לְשֹׁבֵר אֶת הַיָּצָר הָרַע.

וְכֵן עָקֵר "מְחִית עַמְלָק" הוּא רַק לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלִדְבֹר אֵלָיו יִתְּבַרַךְ, רַק לְלַמַּד תּוֹרָה וְרַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, זֶה "מְחִית עַמְלָק", רַק לְהִיּוֹת בְּאַחֲדוּת עִם נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. תִּרְאוּ מֵה זֶה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבְנֵי, עַמְלָק — שְׂמֻכְנִים בְּבִנְי־אָדָם שְׁנֵאת חֲנָם, שְׂשׁוֹנָאִים אֶת הַזּוֹלַת עַל לֹא דְבַר. עַמְלָק זֶהוּ כָּלֵב, כָּלֵב זֶה נוֹאֵף, שְׂמֻלְקָק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, לֹא אֶכְפַּת לוֹ שְׂדִים יִשְׂרָאֵל נִשְׂפָּךְ כְּמִים, הוּא צָרִיךְ לְסַפֵּק אֶת הַכְּבוֹד שֶׁלוֹ, לְמַלֵּא אֶת תְּאוֹתָיו. וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרַךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! תַּעֲזֹר לִי

לזכות ל"מחית עמלק" בשלמות, שאזכה למחק את עמלק שנמצא בי, שאזכה לאהב את כל יהודי, שאזכה להתחשב בכל בר ישראל, שאזכה להיות נכלל עם כל יהודי", ואם אדם יהיה חזק בזה — להתאחד יחד עם גשמות ישראל, על-ידי-זה יזכה ל"מחית עמלק". ואומרים חכמינו הקדושים (תנחומא תצא יא): אין ה' שלם ואין הכפסא שלם, עד שימחה זרעו של עמלק. בזכות זה שנתאחד יחד, ונשתדל לעקר מאתנו את השנאת חנם, ולעורר זה לזה, על-ידי-זה נזכה ל"מחית עמלק" בשלמות, ויקים אצלנו (עובדיה א, כא): "יהיה להוי"ה המלוכה", כל המלכות תהיה של הקדוש-ברוך-הוא, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

קונטרס

מְרִדְכֵי הַצְדִּיק

יגלה עצות נפלאות איך לבטל את כל הגזרות
הרעות שנגזרו על עם ישראל, וידבר ממעלת
הצדיק האמת, ואשרי מי שמצית אותו.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חקמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י ספֵר, שְׁפַעַם אַחַת
הַתְּאֲכִסֵּן נִכְדוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל ר' נַחֲמָן
חַיִּיל'ס (בְּנֵה שֶׁל חִיָּה) אֶצֶל אֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁשָּׂמוּ הִיָּה מְרַדְּכִי,
הֶגֶר בְּאוֹמֵן, וּבְעֵת מִשְׁתַּה הפּוֹרִים צֶעֶק
מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: ל: וּוי אִיז נַחֲמָן? (אִיפֹה
נַחֲמָן?) וְהַשִּׁיבוּ לוֹ: עַר שְׁטִיט אֵין בֵּי
מְרַדְּכִי (הוּא מִתְּאֲכִסֵּן אֶצֶל מְרַדְּכִי),
וְשָׂמַח מְאֹד מְאֹד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל,
וְאָמַר: שְׂמָעוּ מֵה שְׂאוֹמֵר: רַבִּי נַחֲמָן
מִתְּאֲכִסֵּן אֶצֶל מְרַדְּכִי, כֵּן הוּא הָאֱמֶת,
שְׂרַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא עֲכָשׁוּ אֶצֶל מְרַדְּכִי
הַצְּדִיק.

(אמרי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תַּחַג)

קוֹנְטֵרַס

מְרַדְכֵי הַצִּדִיק

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מגלה כט): מִשְׁנַכְנֵס אֶדְר — מְרַבִּים בְּשִׂמְחָה. חֹדֶשׁ אֶדְר זֶהוּ הַחֹדֶשׁ שְׁאַנְחָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בּוֹ תְּשׁוּבָה מֵתוֹךְ אַהֲבָה, מֵתוֹךְ שִׂמְחָה. וְדִיקָא בַּחֹדֶשׁ זֶה גִזֵּר הַמֶּן הַרְשַׁע גִּזְרוֹת רְעוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁמִיד, וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד זִקֵּן, טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד (אֶסְתֵּר ג, יג). וְהִנֵּה אֲנִיחָנוּ נִמְצָאִים עֹכְשׁוֹ בְּאוֹתוֹ מִצָּב, שֵׁשׁ גִּזְרוֹת רְעוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעֲלִינוּ לְהִתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלָמָה עַל מָה וְלָמָּה בָּאָה לָנוּ הַגִּזְרָה הַזֹּאת?! הֲלֹא עִם יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ סְבָל כָּל-כֶּף גְּדוֹל, אֲלֵפִים שָׁנָה הוֹרְגִים, שׁוֹרְפִים, חוֹנְקִים בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אֲכֹזְרִיּוֹת, אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל מָה בָּאָה לָנוּ הַגְּלוּת הָאֲרָבָה הַזֹּאת?! וְאִם לֹא דֵי בְּכָל הַצְּרוֹת שֶׁסָּבְלָנוּ, הִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים עֹכְשׁוֹ לְפָנָי צָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׁאִסּוּר לְקַחַת אוֹתָהּ בְּנִקְלָה, כִּי נִגְזְרָה גִזְרָה רְעָה מְאֹד, וְעֲלִינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל לְבַטֵּל אֶת

הַגְּזֵרָה הַזֹּאת מֵעַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל. וְכֵן מְצִינוּ, שֶׁהַמֶּן־
הַרְשָׁע קִטְרַג עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לְאַחַשְׁוֵרוּשׁ (אֶסְתֵּר ג'
ח): "יִשְׁנֹנוּ עִם מִפְזָר וּמִפְרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת
מְלֻכּוֹתָךְ, וְדַתִּי הַמְּלַךְ אֵינָם עוֹשִׂים, וְדַתֵּיהֶם שׁוֹנוֹת מִכָּל
עַם, וְלַמְּלַךְ אֵין שׁוּה לְהַנִּיחָם, אִם עַל הַמְּלַךְ טוֹב יִפְתָּב
לְאַבְדָם" וְגו'. לְמַדִּים מִכָּאן, שֶׁעַקֵּר הַגְּזֵרָה־דִּין הִיָּה רַק
מִחֲמַת שֶׁהִיָּה לוֹ לְהִתְאַחֵז עִם הַקִּטְרוּג שְׁלוֹ, שֶׁעַם
יִשְׂרָאֵל מִפְזָרִים וּמִפְרָדִים, אֵין בְּיַנְיָהֶם אַחֲדוּת, זֶה מֵה
שֶׁגִּזְרָם לָנוּ כָּל הַצָּרוֹת. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יוֹמָא
ט:): מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן נִחְרַב, מִפְּנֵי שְׁלֹשׁ הָעֲבֻרוֹת הַחֲמוּרוֹת
בְּיוֹתֵר: עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת, שְׁפִיכוֹת דָּמִים, מִקְדָּשׁ
שְׁנֵי שְׁקִימוֹ מִצְוֹת, לְמַדּוֹ תוֹרָה, וְעָשׂוּ הַרְבֵּה בְּעַבּוּרוֹ
יִתְבָּרַךְ, עַל מֵה וְלָמָּה חֲרַב? מִפְּאֵת שְׁנֵאת חֲנָם, שֶׁשָּׁנְאוּ
אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ. וְעַדִּין מְרַקֵּד בִּינָן, אֲלֵפִים שְׁנָה אָנוּ
מִפְּלָגִים בְּיַנְנוּ, שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה, וְזֶה אֲשֶׁר מְעַכֵּב לָנוּ
אֶת הַגְּאֻלָּה. רַבְּנוּ יו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז):
הָעֵבֶר אֵין, כְּבָר חֲרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וּמֵה אָנוּ צָרִיכִים
לְעֲשׂוֹת עֲכָשׁוּ, שְׁנֹזְכָה לְבָנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׁנֹזְכָה
לְהַגְּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם, לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וּלְבַקֵּשׁ
מִלְפָּנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁיַחֲסוּ וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, שְׁאָנוּ לֹא נִהְיָה
אֱלוֹ הַמְּעַכְבִּים בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שְׁאָנוּ לֹא נִהְיָה אֱלוֹ
הַשׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה, שֶׁמְצַדְּנוּ נִהְיָה מוֹכְנִים לְגְּאֻלָּה.
וְלָכֵן בַּתּוֹךְ הַקִּטְרוּג שֶׁל הַמֶּן הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ,

שְׁמִקְטָרְגַּעַל עִם יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: "יִשְׁנוּ עִם מְפָזֵר וּמְפָרֵד
 בֵּין הָעַמִּים", יֵשׁ גַּם לְמוֹד זְכוּת גְּדוֹל עַל נְשָׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, לְמַה הֶמְן-עֲמַלְק רוּצָה אֶת
 עַמְךָ? כִּי "דְתִיָּהֶם שׁוֹנוֹת מְכַל עִם", הֶמְן הִרְשַׁע אֵינְנוּ
 יְכוּל לְסַבֵּל, שָׁעַם יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִתְעַרְבִים בַּגּוֹיִים, זֶה
 הַשְּׁבַח שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל! רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּתוֹךְ הַקְּטָרוּג
 שְׁמִקְטָרְגַּעַל עִם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְפַלְגִים בֵּינֵיהֶם,
 בְּתוֹךְ דְּבָרָיו יֵשׁ גַּם לְמוֹד זְכוּת עַל בְּנִיךְ: "וְדְתִיָּהֶם
 שׁוֹנוֹת מְכַל עִם, וְאֶת דְּתֵי הַמְּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים", אֵינָם
 מִתְעַרְבִים בֵּין הַגּוֹיִים. לְעַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אֶת הַתּוֹרָה
 שְׁלֵהֶם. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הִלַּכְתָּ אֶל אַמּוֹת הָעוֹלָם
 לְשִׁאֲלָם אִם רוּצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלָהּ,
 לֹא עָשׂוּ וְלֹא יִשְׁמַעְאֵל וְלֹא עֲמוּן וּמוֹאֵב וְכוּ', אֲלֵא עִם
 יִשְׂרָאֵל, שְׁאָמְרוּ: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע"; וְאִם-כֵּן אָנוּ רוֹאִים,
 שְׁדִיקָא חֲדָשׁ אֲדָר, נִגְזַר עָלֵינוּ גְזֵר-דִּין מוֹת, רַחֲמָנָא
 לִישְׁזַבֵּן, וְנִתְהַפֵּךְ לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, וְ"קִיְמוּ וְקַבְּלוּ",
 קִיְמוּ מַה שְׁקַבְּלוּ כְּבָר (שְׁבוּעוֹת ל.ט), הֵינּוּ שְׁהִיתָה קַבְּלַת
 הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׁאֵת וּבִיתֵר
 עַז. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֶסְתֵּר רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'):
 מְרַדְכֵי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוּרוֹ; מְרַדְכֵי יֵצֵא נֶגֶד הֶמְן
 הִרְשַׁע, וְלֹא פָחַד מִמֶּנּוּ, וְגִלָּה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שְׁאֵין עֲצָה
 אַחֲרַת, אֲלֵא תַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְלִבּוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ. "וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל

אֲשֶׁר נִעְשָׂה, וַיִּקְרַע מְרַדְכֵי בְגָדָיו, וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וְאָפֶר,
 וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק וְזַעְקָה גְדוֹלָה וַיִּמְרָה” (אֶסְתֵּר ד, א),
 יֵצֵא לַחוּץ, וְגִלְיָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין עֲצָה אַחֲרַת, רַק
 לְצַעֲקָא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה), שְׂקִבִין עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֲלֶיךָ
 תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְכֻלָּם הִתְפַּלְּלוּ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא. וְכִף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִגְלָה יג): לְמָה
 נִקְרָא מְרַדְכֵי אִישׁ יְהוּדִי? שְׁהִיָּה כּוֹפֵר בַּעֲבוּדָה זָרָה;
 הוּא גִלְיָה וּפְרָסֶם לְכֻלָּם, שְׂאִין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא נִפְנַע לְאַף אֶחָד בְּעוֹלָם. בֶּן יֵאִיר
 — שְׁהָאִיר עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶל אַבִּיהֶם שְׁבַשְׁמִים.
 בֶּן שְׁמַעֲיָ — שְׁשִׁמְעוּ אֶל תְּפִלָּתוֹ. בֶּן קִישׁ — שְׁהִקִּישׁ
 עַל שְׁעָרֵי הַרְחָמִים וְנִפְתָּחוּ לוֹ. מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק לְמַד
 אוֹתָנוּ, שְׁבַשְׁעָה שְׁאֵמוֹת הָעוֹלָם מִתְּגַבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים
 עַל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵין עֲצָה אַחֲרַת, אֲלֹא לְצַעֲקָא אֶל
 אַבִּינוּ שְׁבַשְׁמִים.

וְלִכְּן הַחֲדָשׁ הַזֶּה חֲדָשׁ אֲדָר, זֶהוּ חֲדָשׁ הַשְּׁמֻחָה,
 חֲדָשׁ שֶׁל תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, שְׂאֵנוּ בָּאִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וּמִבְטִיחִים לוֹ, שְׂאֵנוּ הוֹלְכִים לְהַשְׁלִים זֶה
 עִם זֶה, שְׂאֵנוּ עוֹמְדִים לַעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה עִם זֶה, וְאִז אִם
 נִתְאַחַד יַחַד, וְלֹא נִתְעַרַב עִם אֲמוֹת הָעוֹלָם, עִם הָעַרְב־
 רַב שְׁנִיתְעַרְבוּ בֵּינֵינוּ, נִהְיָה בְּטוּחִים שְׁנַגְּאֵל בְּזִכּוֹת

מַרְדְּכֵי הַצְּדִיק. כִּי כָּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית
 רבא, פְּרָשָׁה ל', סִימָן ח'): מַרְדְּכֵי הָיָה מִתְקַן לְגֵאֲלָהּ; וְכֵן בְּכָל
 דוֹר וָדוֹר שׁוֹלַח לָנוּ הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְדִיקִים קְדוּשִׁים,
 הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַעֲוֹדְדִים
 וּמְחַזְקִים וּמַעֲוָרְרִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הִקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת בְּלָעַם וּבְלָק.
 כְּתוּב בַּזֹּהַר (ח"ג רפא:): עֲמֶלֶק — יוֹצֵא מֵאוֹתִיּוֹת
 בְּלָעַם-בְּלָק, שְׁנֵיהֶם הָיוּ טְמֵאִים וּמְטֵמְאִים, שֶׁהִכְשִׁילוּ
 אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁקּוּץ, זְהוּם, עֵרֶם וְנֹאוּף. בְּלָעַם
 נִתֵּן יַעֲצָה: "אֵלֶּיהֶם שָׁל אֵלֶּה שׁוֹנֵא זְמַה", וְעַל-כֵּן
 תִּכְשָׁלִים בְּזֶה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תִּי-מִוְהַר"ן, סִימָן רמד), שֵׁשׁ
 לוֹ צַעַר גָּדוֹל שְׁצָרִיךְ בְּכָל יוֹם לְהִתְעַסֵּק עִם קְלַפַּת
 בְּלָעַם, וְהָיָה מוֹכֵן מִדְּבָרָיו, שְׂבָא רַבֵּנוּ ז"ל לְזֶה הָעוֹלָם
 לְהַכְנִיעַ קְלַפַּת בְּלָעַם בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הָעֵרֶכְ-רַב הִתְפַּשְׁטוּ
 כָּל-כָּף, וּמְכַשִּׁילִים אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּנֹאוּף. וְלָכֵן דִּיקָא
 בְּלָעַם אָמַר (בַּמְדָּבָר כג, ט): "הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכּוֹן וּבְגוֹיִים
 לֹא יִתְחַשֵּׁב, מִי מְנַה עֵפֶר יַעֲקֹב" וְגו'; וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת
 ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה'), שֶׁבְּלָעַם הוֹדָה
 שְׂאֵינוּ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת לָעַם יִשְׂרָאֵל שׁוּם דְּבָר, וּמַדּוּעַ? כִּי
 "הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁכּוֹן", הֵם עִם כְּזֶה, שְׂמֵתְבוֹדְדִים
 לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינָם מִתְחַשְּׁבִים בְּדַבְּרֵי הַגּוֹיִים
 וּבַמַּעֲשִׂיהֶם, "מִי מְנַה עֵפֶר יַעֲקֹב" — מִי יְכוֹל לְסַפֵּר

אֶת הַפְּסִיעוֹת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל פּוֹסְעִים בְּשִׁבִיל הַתְּבוּדוֹת,
וְגִדְל הַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁזֶה גֹרֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים עֹכְשׁוֹ בַסִּפְנֵה
גְּדוּלָה מְאֹד, גְּזֵרַת כְּלִיזָן, וְאֶסוּר לְקַחַת אֶת זֹאת בְּנִקְל,
עֲלִינוּ לְעוֹרֵר זֶה אֶת זֶה עַל אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְקַטְרֵג
זֶה עַל זֶה, כִּי זֶה יָבִיא, רַחֲמָנָא לְצַלָן, לְהַשְׁמֵדָה. וְלָכֵן
עֲלִינוּ לְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמֵי שָׁמַיִם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ,
וְלֹא לְקַחַת אֶת זֹאת בְּנִקְל. מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק יוֹצֵא וְצוֹעֵק
לְעַם יִשְׂרָאֵל: "יִשְׁנֵה גְזֵרָה רָעָה מִחֶמֶן הַרְשָׁע, בְּאוֹ
וְנִתְבוּדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּאוֹ נִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, בְּאוֹ וְנִצְעַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שִׁיעֲבִיר אֶת הַגְּזֵרוֹת
רָעוֹת מֵאִתָּנוּ". וְאֲנַחְנוּ כָּל-כֶּף אֲדִישִׁים, וְאוֹמְרִים:
"כְּלוּם לֹא יִקְרָה, זֶהוּ רַק דְּמִיּוֹן". יְדוּעַ הַסְּפוּר, שְׁבִימֵי
הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלִינוּ, נִגְזְרָה גְזֵרָה
עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַצַּדִּיק בְּכֹה הִרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שִׁיעֲבִיר רוּעַ הַגְּזֵרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל. וְנִכְנַס אֵלָיו תְּלִמִּידוֹ
רַבִּי נַחֲמָן הוֹרּוּדְנָקָא, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלִינוּ (סְבוּ שֶׁל רַבֵּנוּ
ז"ל), וְאָמַר לוֹ: "רַבִּי, לָמָּה אַתָּם כָּל-כֶּף בּוֹכִים
וְצוֹעֵקִים, הֲלֹא אַתָּם מְגַלִּים, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל
בְּהַשְׁגָּחָה, וְלָמָּה, אִם-כֵּן, צָרִיף לְבַקֵּשׁ לְבַטֵּל אֶת רוּעַ
הַגְּזֵרָה?!" עָנָה לוֹ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַן
עֲלִינוּ: גַּם שְׁלֹא הָיִיתָ בִּימֵי הֶמֶן, שְׁגַם אָז הָיִיתָ נֹגֵשׁ אֶל

מְרַדְכֵי, וְאוֹמֵר לוֹ: "מָה לָּךְ לִזְעַק וּלְצַעַק וּלְגֹזֵר תְּפִלוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ?! " כְּמוֹ-כֵן עֲכָשׁוּ, כָּלֵם צוֹעֲקִים: "לֹא צָרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל, אֵין צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת דְּבָר, לֹא יֵאָרַע מְאוּמָה..." אַף לֹא וְלֹא! עָלֵינוּ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי אָנוּ נִמְצָאִים בְּגִזְרַת כְּלִיזוֹן, וְעָלֵינוּ לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ הַרְעִים, וְאֵיךְ יֵשׁ בֵּינֵינוּ שְׁנֵאת חֲנָם, וְגוֹזְלִים וְגוֹנְבִים וְעוֹשִׂים עוֹל לְזוּלָתָ? ! אֲשֶׁר זֶהוּ הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין קח) עַל דוֹר הַמַּבּוּל: לֹא נִחַתְּם גִּזְרֵי דֵינָם, אֲלֵא עַל הַגּוֹל, אַף שָׁעֲשׂוּ מָה שָׁעֲשׂוּ, עֲדִין חֲכָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּיּוֹן שָׁפְשָׁטוּ יָדָם בַּגּוֹל, וְהִצִּיקוּ זֶה לְזֶה, נִגְזְרָה עֲלֵיהֶם גִּזְרַת הַמַּבּוּל, שְׂיִמְחוּ מִן הָעוֹלָם.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְזַכֵּר, שְׁבִידֵינוּ יִשְׁנוּ הָעוֹן הַזֶּה שֶׁל שְׁנֵאת חֲנָם, מִבְּחוּץ אָנוּ עוֹמְדִים בְּגִזְרַת כְּלִיזוֹן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הָמֵן-עֲמֵלֵק רוּצָה רַק לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהִנֵּה בְּאֵ "מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק", וּמְעוֹרֵר אוֹתָנוּ, אֵל נִקַּח אֶת זֹאת בְּנִקְל, אֲלֵא נִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה מֵאֲהָבָה, לְאַהֲבֵ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְאַהֲבֵ אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְלְאַהֲבֵ גַם אֶת עַצְמוֹ, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וּלְבֹא וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל צָרְכָיו לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּכְנַס בּוֹ אֲמוּנָה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ I"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ו, חֵלֵק א', סִימָן סא): כְּמוֹ שְׂאָדָם צָרִיךְ

לְהֵאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא, וְאֵין
 בְּלִעְדֵּיו נִמְצָא, כִּף צָרִיךְ לְהֵאֱמִין בְּעֶצְמוֹ, שֶׁגַּם לוֹ יֵשׁ
 כַּחוֹת לְפַעַל אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁמְתָקוֹ מֵאֲתָנוּ
 כָּל הַגְּזֵרוֹת רְעוּת.

בִּימֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל הִיָּתְהָ גְזֵרָה רָעָה מְאֹד עַל עַם
 יִשְׂרָאֵל (עַנְן שִׁיחוֹת-הַבַּיִת, סִימָן קלא). עֲנָה וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל:
 הִנֵּה בָּא חֹדֶשׁ אֲדָר, וְעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים,
 וְיִרְקְדוּ וְיִמְחֲאוּ כִּף אֶל כִּף, וּבִזְהָ יִמְתָּקוּ כָּל הַדֵּינִים.
 וְלָכֵן עֲלִינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וּלְהִתְאַחַד
 יַחַד, וּלְשַׁרֵּשׁ מֵאֲתָנוּ אֶת הַשְּׂנֵאָת חֲנָם, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמֵי
 שָׁמַיִם, שְׂיַחֲוֶס וְיִרְחַם עַל נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁהֶמְן
 הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, מְקַטְרֵג עַל עַם יִשְׂרָאֵל לֹאמֹר: "יִשְׁנֹו
 עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרֵד בְּתוֹךְ מְדִינֹוֹת מְלֻכּוֹתֶיךָ", בְּתוֹךְ
 דְּבָרָיו יֵשׁ לְמוֹד זְכוּת עַל עַם יִשְׂרָאֵל: "וְדַתִּיהֶם שׁוֹנוֹת
 מִכָּל עַם, וְאֵת דְּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים". עַם יִשְׂרָאֵל
 שׁוֹנִים מִן הָאֲמוֹת, עַם יִשְׂרָאֵל מְקַיְמִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּכָל
 יוֹם יוֹם. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת נוז): אֲפִלוּ
 רִיקָנִין שֶׁבֶף מְלֵאִים מְצוּוֹת פְּרָמוֹן; "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 חוֹס וְרַחֵם עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִבְּטִיחִים לָךְ, שִׁישְׁלִימוּ
 זֶה עִם זֶה". וְגַם עֲלִינוּ לְרְאוֹת מְצַדְּנוּ לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ
 עִם אֲמֵת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (עַנְן הַשְּׂמִטּוֹת תַּיִת-מוֹהַב"ו):
 אֲדָר רֵאשִׁי תְּבוֹת: רֵאשׁ דְּבִרְךָ אֲמֵת, כִּי אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ

מֵאֵד חָשׁוּב אֲמֵת. וְכַף אָמַר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמֵת, סִימָן כ'): הָאֲמֵת פּוֹדָה מִכָּל הַצָּרוֹת. וְכֵן אוֹמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא): אֲמֵת זֶה רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יְרֵמְיָה י, י'): "וַהֲוִי"ה אֱלֹקִים אֲמֵת". אִם אָדָם מִקְּשֶׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, אֵתָּה הוּא מִשְׁבַּרְאֵת הָעוֹלָם, אֵתָּה הוּא קֹדֶם שֶׁבְּרֵאת הָעוֹלָם, וּמִקְּשֶׁר אַחֵר הַבְּרִיאָה לְקֹדֶם הַבְּרִיאָה, זוֹ שְׁלֵמוֹת הָאֲמֵת, שְׁזֵה "בְּרֵאשִׁית" בְּרֵא' אֱלֹקִים' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", סוֹפֵי תְבוּת: אֲמֵת, וְרֵאשִׁי תְבוּת: אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ — גִּימְטְרִיָה טו"ב. אִם אָדָם מְחַפֵּשׁ רַק אֶת הַטוֹב אֲצֵל הַזוּלָת, זוֹ הַחֹתֶמֶת שֶׁבָּה בְּרֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם, לְקֶשֶׁר אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ עִם הַשֵּׁם אֱהו"ה, שְׁעוֹלָה גִימְטְרִיָה טו"ב. וּבְרֵאשִׁית בְּרֵא' אֱלֹקִים' — סוֹפֵי תְבוּת: אֲמֵת, שְׁצָרִיכִים לְרֵאוֹת תְּמִיד שְׁגָם הַסּוּף יִהְיֶה אֲמֵת. וּכְמֵאמָרָם ז"ל (שְׁבַת נה): חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲמֵת. וְאוֹמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט', קיב): כְּשֶׁאָדָם בָּא לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִשְׁתַּדֵּל שֶׁדְּבוּרָיו יִהְיוּ עִם אֲמֵת, שְׂיֵאמַר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ מֵה כּוֹאֵב וּמְצִיק לוֹ, וּמֵה הוּא צָרִיף, זוֹ תְּפִלָּה אֲמֵתִית. כְּשֶׁאָדָם צוֹעֵק וּבוֹכָה וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וּמִבְקֵשׁ רַחֲמִים רַבִּים, הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, שְׁהִיא עִם אֲמֵת, פּוֹתַחַת לוֹ כָּל הַפְּתָחִים, עַד שֶׁזוֹכָה לְצֵאת מִהַחֶשֶׁךְ שֶׁבוֹ גֹלְכֵד.

אָנוּ נִמְצָאִים עִתָּהּ בְּחֶשֶׁךְ גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הַכְּפִירוֹת
 וְהָאִפִּיקוֹרְסוֹת מְכַסִּים אֶת הָאֶרֶץ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵינוּ
 ו"ל (שיחות-ה"ן, סימן רכ), שְׂקֵדָם שְׁתַּהֲיֶה הַגְּאֻלָּה, תַּתְּפַשֵּׁט
 הַכְּפִירוֹת בְּעוֹלָם מְאֹד מְאֹד, כִּי מִשְׁמַיִם יִפְתְּחוּ אַרְבוֹת
 הַשָּׁמַיִם עִם כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, וְלֹא צְדִיק אֶחָד יִהְיֶה,
 שְׂיִצְעֵק לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה, אֲלֵא
 הַרְבֵּה צְדִיקִים יִצְעֲקוּ: "תַּתְּחַזְּקוּ בְּאֱמוּנָה בְּהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לָנוּ רַק אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים". וְאָמַר רַבְּנֵינוּ
 ו"ל, שְׁבוּדָאֵי יִהְיוּ גַם שְׁקֵרְנִים, רַמָּאִים וְצָבוּעִים,
 שְׂיַעֲבְדוּ עַל בְּנֵי-אָדָם כְּפִי שְׁהִיָּה קֹדֶם חֲרַבֵּן בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ, שְׁהִיוּ נִבְיָאֵי שְׁקֵר, שְׁהִכּוּ אֶת יְרֻמָּיָה הַנְּבִיא,
 וְהַכְּנִיסוּהוּ בְּבֵית-סֵהֶר עַל אֲשֶׁר עוֹרְרָם לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה,
 כִּי בּוֹא יָבוֹא חֲרַבֵּן. וְכֵן הִכּוּ אֶת זְכַרְיָה הַנְּבִיא וְהִרְגוּהוּ
 בְּתוֹף בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְלָכֵן גַּם עִתָּהּ אֵל גַּא נִקַּח אֶת זֹאת בְּנִקְלָה, אֲלֵא
 נִזְכֹּר, שְׂאָנוּ נִמְצָאִים בְּעֵת צָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וַיְגִזְרַת כְּלִיזוֹן
 מִרְחַפֵּת עֲלֵינוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְקַבֵּל אֶת
 חֲדָשׁ זֶה, הוּא חֲדָשׁ אֲדָר, בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְלָבוֹא אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת מַרְדְּכֵי הַצְּדִיק, שֶׁהוּא הַזֹּהִיר
 אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְהַבְדִּיל מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְהוֹצִיאָם
 לְחֵרוֹת. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין קִלְט.):
 מַרְדְּכֵי מִן הַתּוֹרָה מַנִּין? דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת ל, כג): מִרְדְּוֹר,

שְׁהַכְנִיס דְרֹר בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שְׁיִצְאוּ לַחֲרוֹת עוֹלָם; אֲשֶׁר
זֶה כַח הַצְדִּיק הָאֵמֶת, שְׁמַעוֹרֵר וּמְחַזֵּק וּמְשַׂמַּח אֶת
נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁיִבֹאוּ וַיִּתְפַּלְלוּ אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
כִּי רַק זֶה נִשְׁאָר לָנוּ. וְאִף שֶׁעַל מְרַדְכֵי הַצְדִּיק הֵיטָה
מַחֲלָקֶת עֲצוּמָה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מַגִּלָּה
טו:): "וְרָצוּי לְרַב אַחִיו" וְלֹא לְכָל אַחִיו, מְלַמֵּד שֶׁפָּרְשׂוּ
מִמֶּנּוּ מִקְצַת הַסֵּנֶהֶדְרִין; אִף-עַל-פִּי-כֵן מְרַדְכֵי הַצְדִּיק
לֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דָּבָר, אֲלֵא גָּלָה לְכֻלָּם, שְׂאִין לָנוּ
רַק הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
(בְּרֻכּוֹת נח.): "לֵךְ הַיְיָ הַמְּלָכָה" — זֶה מְלַחֲמֵת עִמְלֶךְ,
אִיךָ מוֹחִים אֶת הַמֶּן-עִמְלֶךְ מִן הָעוֹלָם? עַל-יְדֵי שְׁמַגְלִים
לְכֻלָּם כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵךְ, וּמְלָכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.
אָנוּ נִמְצָאִים עֹכְשׂוֹ בְּדוֹר שֶׁל שְׂמֵד, שֶׁל כְּפִירוֹת
וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, הָעֹרֵב-רַב רוֹצִים לְהַעֲבִיר אוֹתָנוּ מִדְתָּנוּ,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמָה עֲלֵינוּ לַעֲשׂוֹת? לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה,
לְקַבֵּץ תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וּלְבַקֵּשׁוּ תְּבַרְךָ, שְׂיַחֲוֶס
וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמָנוּ אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, לְאַהֲבָה
אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמִי שְׂיִוְדַע שֶׁצָּעַר אֶת פְּלוֹנִי, יְבַקֵּשׁוּ
שְׂיִמְחֵל לוֹ, פֶּן הוּא יִסְפֶּה בְּגִזְרַת הַכְּלִיזוֹן, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.
כִּי בְּכָל יוֹם נְיוֹם עוֹבְרוֹת עָלֵינוּ צָרוֹת, וְהַכֵּל רְמִזִּים
לְשׁוֹב בַּתְּשׁוּבָה, וְכִמְאֲמָרָם ז"ל (מְנַחֲתֵי נג.): מַה זַּיִת אֵינוּ
מוֹצִיא שְׂמָנוּ אֲלֵא עַל-יְדֵי כְּתִית, אִף יִשְׂרָאֵל אֵינָם
חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֲלֵא עַל-יְדֵי יְסוּרִים; מִסְפִּיק יְסוּרִים

סְבִלְנוּ, מִסְפִּיק דָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּף כַּמַּיִם, מִסְפִּיק פְּגוּעִים
 נִפְגַּעְנוּ מֵהִישָׁמְעָאִים הָאֲרוּרִים, בָּאוּ נִתְאַחַד יַחַד,
 וְנִבְאוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְנֹאמַר לוֹ, שְׁאָנוּ מְקַבְּלִים עַל
 עֲצָמָנוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כַּמוֹד", שֶׁזֶה מֵה
 שְׁאֲמָרָה אֲסִתֵּר לְמְרַדְכֵי הַצַּדִּיק: "לֶךְ כָּנַס אֶת כָּל
 הַיְהוּדִים", שֶׁתְּהִיֶּה אַחַדוֹת וְאַהֲבָה בֵּינֵינוּ, שְׁנִשְׂרֹף אֶת
 כָּל הַמַּחְצוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנַעֲקֹר אֶת כָּל הַגּוֹעַנּוֹת
 מֵאַתְּנוּ, וְנוֹקִיעַ אֶת הָעֶרְכָּב־רַב שֶׁחֲדָרוּ לְתוֹכֵנוּ, שֶׁהֵם
 עֲמֻלָּקִים גּוֹיִים, הַרוֹצִים לְהַתְּבַלֵּל בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 נִתְרַחַק וְנִבְדֵּל מֵהֶם, נִתְאַחַד וְנִתְחַזַּק בְּיַתֵּר שְׁאֵת וְעוֹז,
 וְנִקְבַּל אֶת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְנִרְבֶּה
 בַּתְּפִלָּה וּנְקִיִּים אֶת הַמִּצְוֹת, וְדִיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה
 לְגֻאֲלָה, כִּי בְּזֶה שַׁעַם יִשְׂרָאֵל יִתְאַחַדוּ יַחַד, וְיֵאֱהָבוּ זֶה
 אֶת זֶה, וְיִצִּיתוּ לְחֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּעוֹרְרִים לְאַחַדוֹת
 וְאַהֲבַת הַזּוּלָּת, דִּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְגֻאֲלָה, כַּמֵּאֲמָרָם
 ו'ל' (וְיִקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): כְּשֶׁמִּלֶּךָ הַמְּשִׁיחַ בָּא, אֵינוֹ
 פּוֹתַח אֶלָּא בְּשָׁלוֹם. הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁשֵׁמוֹ שָׁלוֹם,
 יִמְשִׁיף עָלֵינוּ שָׁלוֹם, וְנִזְכָּה בָּמוֹ עֵינֵינוּ לְרֵאוֹת בְּגֻאֲלָתָן
 וּבִישׁוּעָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

תּוֹם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת הַגְּלוּיָן
נִעְתִיק מִכְּתָב כְּלָלִי מִסֵּפֶר שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֲל"־

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ
אֲדַרְא' ה'תשס"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל
כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, דֵּי בְּכֹל אֲתֵר וְאֲתֵר,
הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תְּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם
מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

הִנֵּה אָנוּ קוֹרְאִים הַשְּׁבוּעַ בְּפִרְשַׁת תְּרוּמָה,
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת כה, ח):
"וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם". הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִבְּקָשְׁנוּ לַעֲשׂוֹת בֵּית-מִקְדָּשׁ שֶׁיִּשְׁרָה שָׁם. אוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה) עַל פְּסוּק זֶה: "וַעֲשׂוּ לִי
מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" — בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד;
מִלְּבַד שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָוָה לְבָנוֹת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
לְכַלְלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, צָרִיף כָּל יְהוּדֵי לְבָנוֹת לַעֲצֹמוּ בֵּית-
מִקְדָּשׁ, וְכִמוּ שֶׁרַש"י הַקְּדוּשׁ אוֹמֵר: "וַעֲשׂוּ לְשָׂמִי בֵּית
קְדוּשָׁה", אָדָם צָרִיף לְרֵאוֹת שֶׁהוּא בַּעֲצֹמוּ יִהְיֶה בֵּית-
מִקְדָּשׁ לְשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה. רַבְּנּוּ וַיִּלְאוּ אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרָן,
חֵלֶק א', סִימָן יג): כְּשֶׁיְהוּדֵי זוֹכָה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת

בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וְיִוָּדַע שֶׁכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַמֶּת דַּעְתּוֹ, וְאֶצְלוֹ נִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (עַיֵן בְּרִכּוֹת ל.ג.): כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דַּעָה, כְּאֵלוֹ לֹא נִחְרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, אִם אָדָם מִחֲדָיר בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶצְלוֹ אֵין חֲרָבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְהוּא מְרַגֵּישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא. וְאִיךָ זוֹכִים לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ בֵּית-מִקְדָּשׁ, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְרַכְבָּה לְשִׁכְנָה? עַל-יְדֵי שֶׁמִּקְדָּשׁ וּמְטָהֵר אֶת הַמַּח־מִחְשָׁבָה שְׁלוֹ. כִּי הַמִּחְשָׁבָה זֶה מְשַׁכֵּן הַנִּשְׁמָה; אָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִרְהֵר הִרְהוּרִים רָעִים, לֹא לְחַשֵּׁב מִחְשָׁבוֹת רָעוֹת. אוֹמֵר רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א): הֵיכָן שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל הָאָדָם; וְלִכֵּן אִם אָדָם חוֹשֵׁב רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, הוּא נִמְצָא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, אִם אָדָם חוֹשֵׁב רַק טוֹב — יִהְיֶה לוֹ טוֹב, אִם הוּא רוֹאֶה בְּעֵינָי שֶׁכָּלוֹ רַק רוֹחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ רוֹחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת.

אָבֵל אִיךָ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְזֶה, הֲלֹא כָּל אֶחָד מֵאֲתָנוּ מִשְׁתוֹקֵק לְהַגִּיעַ לְכֹף, שֶׁהוּא יִהְיֶה בֵּית-מִקְדָּשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְשַׁכֵּן הַשִּׁכְנָה, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְרַכְבָּה לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׂזוֹ מְדַרְגַּת הַצַּדִּיקִים, שֶׁכָּל-כֹּף נִכְלָלִים בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהֵם מְרַכְבָּה

לְשֹׁכֵינָהּ. וּמִסְבִּיר רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטֵי־מוֹהָר'ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א):
 כְּשִׂיְהוּדֵי מְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, אֲזַנָּיו, חֲטָמוֹ וּפִיו, עַל־יַד־יְדֵי־זֶה
 נִמְשָׁף מִחוּ; הֵינּוּ הָעֵינַיִם צְרִיכוֹת תְּמִיד לְהִסְתַּפֵּל עַל
 רוּחַנִּיּוֹת אֱלֻקוֹת, הַמְּחִיָּה אֶת כָּל דְּבָר, וְכֵן אָדָם צָרִיף
 לְשָׁמֵר עַל קְדוּשַׁת הָעֵינַיִם, לֹא לְהִסְתַּפֵּל בְּשִׁקּוּץ זֶהוּם
 טְנוּף וְכוּ', הָאֲזַנַּיִם צְרִיכוֹת לְשִׁמְעַ רַק דְּבָרֵי חֲכָמִים,
 דְּבָרֵי תוֹרָה, לְהִטּוֹת אֲזָנוֹ אֶל הַתּוֹרָה. הַחֲטָם צָרִיף
 לְהִשָּׁמֵר מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, וְהִפָּה צָרִיף לְהִשָּׁמֵר לֹא לְדַבֵּר
 שׁוּם רַע עַל שׁוּם יְהוּדִי, וְעַל־יַד־יְדֵי־זֶה נִטְהָר מִחוּ, וְהַמַּח
 שָׁל הָאָדָם זֶהוּ מִשְׁפַּן הַנְּשָׁמָה; כְּשִׂיְהוּדֵי מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ
 לְהִסְתַּפֵּל בְּעֵינָיו רַק עַל הַטּוֹב שֵׁישׁ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
 וּמִתְבּוֹנֵן אֵיךְ לַעְזוֹר לְעַנִּיִּים, לִיתוּמִים, לְאֱלֻמְנוֹת וּבְנֵי
 תּוֹרָה, וְעַל כָּל יְהוּדֵי מְסֻתָּפֵל בְּעֵין טוֹבָה — זוֹ קְדוּשַׁת
 הָעֵינַיִם. כְּשִׂיְהוּדֵי מְקַדֵּשׁ אֶת אֲזַנָּיו, שׁוֹמֵעַ רַק בְּקוֹל
 דְּבָרֵי חֲכָמִים, מֵאֲזִין לְזַעֲקַת הַדָּל וּבֹא לְעֲזָרוֹ, אֵינּוּ
 שׁוֹמֵעַ לְשׁוֹן־הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, כְּשִׂיְהוּדֵי נִזְהָר
 מִכַּעַס, מְקַפְּדָה וּרְצִיחָה, עַל־יַד־יְדֵי־זֶה מְקַדֵּשׁ אֶת אָפוֹ, כִּי
 הַכַּעַס בָּא מִהָאֵף, חֲרוֹן־אֵף. כְּשִׂיְהוּדֵי שׁוֹמֵר עַל פִּיו לֹא
 לְדַבֵּר רַע עַל שׁוּם יְהוּדִי, לֹא לְהִסִּית נֶגֶד אִישׁ, רַק לְמַצֵּא
 אֶת הַטּוֹב בְּכָל אֶחָד, וּמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
 בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, עַל־יַד־יְדֵי־זֶה זוֹכָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר מִחוּ.
 וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲרוּבֵין מ"א): גּוֹפָא בְּתַר אֲזַלָּא
 רִישָׁא; הַגּוֹף הוֹלֵךְ אַחֵר הָרֵאשׁ, אִם יֵשׁ לְאָדָם עֵינַיִם,

אָזְנִים, אָף וּפֹה קְדוֹשִׁים, כָּל הַגּוּף נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי זֶה, עִם הַיָּדַיִם אֵינוֹ גּוֹזֵל וְגוֹנֵב, עִם הַרְגָּלִים אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְמִקְוֹמוֹת הַמְטַנְנִים, רַק לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מִדְּרָשׁוֹת, לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְהַתְפַּלֵּל, וְכָל גּוּפוֹ מִתְקַדֵּשׁ וְנֹעֵשֶׂה בֵּית-מִקְדָּשׁ. וְזֶה "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנִתִּי בְתוֹכְכֶם", הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁנַעֲשֶׂה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְדָּשׁ, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ יִשְׁכַּן בְּתוֹכְנוּ.

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מַגְלָה כ"ט): מִשְׁנַכְנֵס אֶדָר — מַרְבִּים בְּשִׁמְחָה; חֲדָשׁ אֶדָר הוּא חֲדָשׁ הַשְּׂמִיחָה, הַשְּׁנָה יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי אֶדְרִים, כִּי אָנוּ זְקוּקִים הַשְּׁנָה לִישׁוּעָה גְדוֹלָה מֵהַשְּׂמַיִם, אָנוּ זְקוּקִים לְנֹסִי נֹסִים, הַמַּצֵּב אֵינוֹ פָּשוּט כָּל-כָּף. יְדוּעַ, שֶׁהַחֲפִץ-חַיִּים זִ"ע אַחַר מְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הֶרְאִישׁוֹנָה, שְׁאֲבָדוּ כָּל-כָּף הַרְבֵּה נִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, וְנַחֲרָבוּ מֵאוֹת קְהֵלוֹת, עָנָה וְאָמַר: עוֹד תָּבוֹא מְלַחֶמֶת עוֹלָם שְׁנִיָּה, שְׂמָה שְׁהִיָּה בְּמְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הֶרְאִישׁוֹנָה — זֶה צָחוּק לְעֻמָּתָהּ. וּלְדַאֲבוֹנָנוּ הַרְבֵּ זֶה נִתְקַיֵּם, וְכֵן אָמַר: וְאַחֲרֵי-כֵן תָּבוֹא מְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁלִישִׁית, שְׂמָה שְׂאָרַע בְּמְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה — זֶה כָּאִין וְכָאִפֶּס, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הֲלֹא אָנוּ יוֹדְעִים הֵיטֵב מֵה אָרַע בְּשׂוֹאָה הָאֵימָה, שְׁהַרְגוּ, שְׁחַטּוּ, שְׂרָפוּ, חֲנָקוּ בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אַכְזָרִיוֹת, מְלִיוּנִים מֵאַחֲרֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן אֵל לָנוּ לְקַחַת אֶת הַדְּבוּרִים

בְּקִלּוֹת. וְהִנֵּה יֵשׁ לָנוּ הַשָּׁנָה שְׁנֵי אֲדָרִים, כִּי אָנוּ זְקוּקִים לְנִסֵּי נְסִים, עִם יִשְׂרָאֵל הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד אֲלֵפִים שָׁנָה, וּכְמֵאמָרָם ז"ל (יומא טו): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, לְמָה נִקְרָא שְׁמֵם אֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה? שֶׁהִחֲזִירוּ עֲטָרָה לְיִשְׁנָה, בָּא מֹשֶׁה וְאָמַר: "הֲאֵל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא", בָּא יִרְמְיָה וְאָמַר: נְכָרִים מְקַרְקְרִים בְּהִיכְלוֹ, אֵיזָה נּוֹרְאוֹתָיו? ! לֹא אָמַר 'נוֹרָא'. בָּא דְנִינְאֵל וְאָמַר: נְכָרִים מִשְׁתַּעֲבָדִים בְּבָנָיו, אֵיזָה גְבוּרוֹתָיו? ! לֹא אָמַר 'גְּבוּר'. בָּאוּ הֵם (אֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה) וְאָמְרוּ: אֲדַרְבָּה! זֶה הִיא גְבוּרַת גְּבוּרָתוֹ, שְׂכּוֹבֵשׁ אֶת יְצֵרוֹ וְכוּ', וְאֵלּוּ הֵן נּוֹרְאוֹתָיו, שְׂאֵלְמָלָא מוֹרְאוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיאֵף אָמָה אַחַת יְכוּלָּה לְהִתְקַיֵּם בֵּין הָאֲמוֹת; הִיאֵף כְּבִשָּׁה אַחַת קְטַנָּה, מִחֲזִיקָה מֵעַמֵּד בֵּין שְׂבָעִים זְאֵבִים. וְאָנוּ זְקוּקִים עֲתָה בְּעֲצוּמוֹ שֶׁל חֲדָשׁ אֲדָר-א' לְרַחֲמֵי שְׁמַיִם מְרַבִּים, כִּי אֲמוֹת הָעוֹלָם מִתְגַּדְּרוֹת זֶה בְּזֶה, וְעַם יִשְׂרָאֵל בְּאֻמְצַע וְכוּ' וְכוּ'. וְאִין יוֹדְעִים מַה יֵּלֵד יוֹם, וּבְכָל רִגַע חוֹשְׁשִׁים מַה יִּקְרָה.

מַה אַרְע בְּחֲדָשׁ אֲדָר? הֵמֵן הֲרִשָּׁע רָצָה לְהִשְׁמִיד, לְהִרְגַּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקֵן, טֵף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד; וּלְבַסּוֹף מַה אַרְע? נִתְהַפֵּף וְנִהַפֵּף הוּא, אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם; עִם יִשְׂרָאֵל בְּזִכּוֹת מְרַדְכֵי הַצְדִּיק נִצְלוּ בְּנֵס גְּדוֹל, וַיִּצְאוּ שְׁלָמִים וּבְרִיאִים וּמְחֻזְקִים בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ" — קִיְמוּ

מה שֶׁקִּבְּלוּ כָּבֵד, הִיָּתָה קִבְּלַת הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ. וְהִכַּל
נֶאֱרַע בְּחֻדָּשׁ אֲדָר.

וַיַּעַן שְׂאֵנוּ נִמְצְאִים עִתָּהּ בְּמִצְבַּ כְּזָה, שְׂאִיוֹם נוֹרָא
וְאִים מְרַחֵף עֲלֵינוּ, וְהַצְדִיקִים מְזַהֲרִים אוֹתָנוּ, שְׂאִם לֹא
נִקַּח עֲצָמָנוּ בְּיַדֵּינוּ — אוֹי לָנוּ, אֲזִי אֵין זֶה לַעֲג וְקָלֶס,
לֹא עֵת צְחוּק הִיא זֶה, עֲלֵינוּ לְשִׁמְעַ לְדַבְרֵי חֻקִּים בְּמִלָּא
כְּכֹד הָרֵאשׁ, כִּי לֹא יוֹעִיל מְאוּמָה, הַמְּסֻכּוֹת לֹא יוֹעִילוּ,
הַחֻדְרִים הָאֲטוּמִים לֹא יַעֲזְרוּ לָנוּ. וְהַעֲקָר — לְהַרְבּוֹת
בְּשִׁמְחָה וּבְרִקְוֹד, יְהוּדֵי צְרִיף לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ עַל שְׁנִבְרָא
מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר זֶה
הַשְׂמִיחָה הַכִּי גְדוֹלָה, שְׂאִינָנוּ מִשְׂרֵשׁ הָעֲרֻב־רֹב, וְזֶה
הַבְּרָכָה שְׂאֵנוּ מְבָרְכִים כָּל יוֹם: "שְׂלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי". וְעֲלֵינוּ
לְהִתְחַזֵּק בְּהַתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, וְלִידַע שֶׁהַכֹּל נִסְיוֹן
שְׂמִנְסִים אוֹתָנוּ מִן הַשָּׁמַיִם, לְרֵאוֹת אֵיךְ נִחְזִיק מִעֲמֵד
בְּכָל הַמִּצְבִּים הַקָּשִׁים הַלָּלוּ, וְהַעֲקָר לֹא לְחֹשֶׁשׁ כָּלֵל,
אֶלָּא לְהַרְבּוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם, וּלְהַדִּיר יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּקִיּוֹם
מִצְוֹת, וּבִכְפָּרֵט שְׂמִירַת שַׁבָּת, שְׂאוּמְרִים חֻקֵּינוּ
הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת קִיט): מִי שֶׁזָּהִיר לְאֹכֵל שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת
בְּשַׁבָּת, נִצּוֹל מִמְּלַחְמַת גּוֹג וּמִגּוֹג; וְכֵן לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
בְּהַקְּפָדָה בְּכָל יוֹם, וְלִדְאֹג לְמִזוּזָה כְּשֶׁרָה עַל הַדְּלֵת,
וְלֵאכֹל רַק כֶּשֶׁר בְּהַכְּשֵׁר שֶׁל בֵּית־דִּין יֵרָא ה', וְלַעֲשׂוֹת
רְצוֹן הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלִשְׁמֹר עַל טְהָרַת הַמְּשַׁפְּחָה,

וּלְדַאג לַחֲנוּף הַיְלָדִים בְּקִדְשָׁה וְטַהֲרָה, וְלִשְׁמֹר עֲלֵיהֶם
כְּכַבֵּת עֵינָיו.

וּבְפָרֶשֶׁת מִשְׁפָּטִים לְמִדְנֹו: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם", אוֹמֵר בְּעַל הַטּוֹרִים: וְאֵלֶּה רְאֵשֵׁי
תְבוֹת: וְיַחֲבֵב אָדָם ל'חֶקֶר הַדִּין, כְּשֶׁאָנוּ רוֹאִים דֵּינִים
קָשִׁים תּוֹלִים מֵעַל רֵאשֵׁינוּ, חֶשֶׁף, עֲנָן וְעַרְפֵּל, עֲלֵינוּ
לְחֶקֶר — מַה קּוֹרָה פֹּה?! עַל מַה וְלָמָּה בָּאָה לָנוּ הַצָּרָה
הַזֹּאת?! מִסְפִּיק הִיָּתָה לָנוּ מִלְחַמַּת הָעוֹלָם הַרְאֵשׁוֹנָה
וְהַשְּׁנִיָּה, וְנִכְחַדּוּ מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִם
נִחְקֵר הֵיטֵב הֵיטֵב בְּעֶצְמָנוּ, הֲלֹא אָנוּ רוֹצִים לְהִיּוֹת
מְשַׁכְּנֵי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָנוּ חֹפְצִים לַעֲשׂוֹת מְקַדָּשׁ
בְּעַבְדוֹ יִתְבָּרַךְ, "וְעֲשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" (שְׁמוֹת
כח, ח), שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ יִשְׁכֵּן בְּתוֹךְ תּוֹכְנוּ, אֲזַי
צָרִיכִים קֹדֶם לְחֶקֶר בְּמַעֲשֵׂינוּ — הָאֵם אֵין בֵּינֵינוּ שְׁנֵאת
חֲנֻם?! הָאֵם אֵינְנוּ שׁוֹנְאִים אֶת הַזּוּלָּת?! הָאֵם לֹא גִנְבְנוּ
מִהַזּוּלָּת כֶּסֶף, אֲשֶׁר נִשְׁלַם עַל כֶּף כֶּפֶל כֶּפֶלִים?! הָאֵם
לֹא עָשִׂינוּ עוֹלָה לַזּוּלָּת?! הָאֵם בָּזָה שְׁנֵרְדֵף תְּלַמִּידֵי
חֲכָמִים, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, צְדִיקִים אֲמֵתִים, הָאֵם אֵינְנוּ
מְמַשִּׁיכִים שׁוֹאָה?! הֲלֹא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִבְקֵשׁ דָּמָם
שֶׁל צְדִיקִים מִיָּדֵינוּ! וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְחֶקֶר וְלִפְשֹׁפֵשׁ הֵיטֵב
הֵיטֵב בְּמַעֲשֵׂינוּ — מַה זֶה וְעַל מַה זֶה.

והנה בפורים יש לנו מצוה גדולה מאד: משלוח מנות איש לרעהו; כנגד קטרוג המן-עמלק על עם ישראל, באמרו: "ישנו עם אחד מפזר ומפּרד", והתקון לזה היה על-ידי אסתר, שאמרה למרדכי: "לך פנס את כל היהודים", אם אתה רוצה לראות במפלתם של שונאי ישראל, העצה לזה — להיות באחדות. עמלק אינו נמחק אלא על-ידי אחוד עם ישראל, כי בזה שעם ישראל יעשו אגדה אחת לעשות רצון אביהם שבשמים — בזה נמחה עמלק מן העולם. וכמאמרם ז"ל (ברכות נח:): "לך הנו"ה הממלכה" — זו מלחמת עמלק; בזה שאנו ממליכים על עצמנו רק את הקדוש-ברוך-הוא, בזה נמחק עמלק.

מה זה עמלק? גימטריה ספק, שמכניס בנו ספקות — "היש הנו"ה בקרבנו אם אין" (שמות יז, ז), פה אנו רוצים לבנות מקדש לפניו יתברך, שהקדוש-ברוך-הוא ישרה בתוכנו, שנזכה להיות מרַכְבָּה לשכינה, ופה עמלק מכניס בנו כפירות ואפיקורסות, קרירות מהמצוות, "אשר קרך בדרך" (דברים כה, יח) — זה כלל הערב-רב, שמקורים מהאמונה, ממצוות מעשיות וכו' וכו'. וזאת עלינו לזכר היטב: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, אשר קרך בדרך" וגו'; היינו במצרים, סבלנו מהמצרים, וזכינו לצאת ממחנה

הַהֶסְגֵר הַזֶּה, עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְנַעֲשׂוּ לָנוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, נִקְרַע לָנוּ הַיָּם, וְטָבְעוּ הַמַּצְרִים בְּתוֹכּוֹ, וְזָכִינוּ לְגִלּוֹי אֱלֹקוֹת בְּמַדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, אֲשֶׁר 'רָאֵתָה שְׂפָחָה עַל הַיָּם מֵה שְׁלֹא רָאָה יְחִזְקָאֵל בֶּן בּוּזִי' (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח), וְהִנֵּה בָּא עֲמֶלְק, וּמְכַנִּים בָּנוּ קְרִירוֹת, וּבִמָּה מִתְבַּטָּא כַּחוֹ? שְׂמַחְדִּיר בָּנוּ פְּרוּדִים, כִּי כָּל כַּח הַטְּמָאָה 'הַפְּרֵד וּמְשַׁל', לְהַפְרִיד בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָף יָכוֹל לְמַשַּׁל עֲלֵיהֶם.

וְלָכֵן אִם אָנוּ רוֹצִים לְבָנוֹת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ לְהַקְדוֹשׁ־ בְּרוּךְ־הוּא, עֲלִינוּ לְחַקֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּמַעֲשֵׂינוּ, אִם אֵין בֵּינֵינוּ שְׁנֵאת חֲנָם, אִם אֵין אֲצִלְנוּ גְּבוּלוֹת וְגִזְלוֹת, אִם אֵין בֵּינֵינוּ עוֹלוֹת זֶה לָזֶה, אִם אָנוּ בְּשָׁלוֹם עִם קְרוֹבֵינוּ וּשְׂכֵנֵינוּ וּבְנֵי מִשְׁפַּחְתָּנוּ, אוֹ שְׂאָנוּ מְצִיקִים וּמְצַעְרִים צַדִּיקִים, שְׁעַל זֶה מְקַבְּלִים עֲנֹשׁ קָשָׁה מְאֹד מְאֹד. וְלָכֵן מֵה שְׂאָנוּ צְרִיכִים עֲכָשׁוּ — לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל דְּבָרִים שְׁבִין אָדָם לְחַבְרוֹ. כִּי עַל עֲנִינִים שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם, כָּלֵל יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה, עִם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם הַתְּעוֹרְרוֹת עֲלִיוֹנָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּמֵאוֹת אֲלִפֵּי אֲלִפִּים וְרַבּוֹת נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת חוֹזְרוֹת בְּתִשׁוּבָה, כֵּן יִרְבוּ, עַד שְׁכָּל עִם יִשְׂרָאֵל יִשׁוּבוּ לְצוּר מְחַצְבֵתָם — זֶה בֵּין אָדָם לְמָקוֹם, חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וּמִתְחִילִים לְקַיֵּם אֶת הַמְצְאוֹת. אֲבָל יֵשׁ לָנוּ דְבַר אֶחָד, שְׁבִזָּה אָנוּ מִתְרַשְׁלִים,

לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה עַל מַצְוֹת בֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, בְּזֶה כָּלֵנוּ
 נְגֻעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; יֵשׁ אָנָּשִׁי בְּלִיעֵל, הַרְוֹדִפִּים
 צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וְטְהוֹרִים, וּמוֹצִיאִים עֲלֵיהֶם שֵׁם רַע,
 וְאִינֶם שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה עַל רוּעַ מַעַלְלֵיהֶם — אוֹי לָהֶם
 וְאוֹי לְנַפְשָׁם, וַיִּקְבְּלוּ עַל כָּף עֲנֹשׁ כְּבֹד מָאֹד. כִּי עָלִינוּ
 לְשִׁמּוֹר בְּכַבּוֹד צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים, וּלְצִיַּת לְדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים, וְלֹא לְהַקֵּל בְּכַבּוֹדָם.

וְאִם אָנוּ חוֹקְרִים וּבוֹדְקִים עֲצֻמְנוּ בְּבֵין אָדָם
 לְחֵבְרוֹ, הֵבֵה נְתִיבוֹן כִּי־צַד אָנוּ מְכַבְּדִים אֶת הַהוֹרִים;
 הֲלֹא יִשְׁנֶה מַצּוֹת עֲשֵׂה: "כִּבְדֵּךְ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן
 יֵאָרִיכוֹן יְמֶיךָ", הֲאֵם אָנוּ מְכַבְּדִים הוֹרִים כְּרֵאוּי, אוֹ
 מְזַלְזְלִים בָּהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם?! הֲלֹא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (תַּנּוּ דְבֵי אֵלֵיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כ"ו): בְּזִמְן שְׂאָדָם מְצַעֵר
 אָבִיו וְאִמוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יָפֵה עָשִׂיתִי שְׁלֹא
 דִּרְתִּי בִּינֵיהֶם; יִשְׁנֶם שְׁלִשָּׁה שְׁתַּפִּים בְּאָדָם: אָב וְאִם
 וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָב וְאִם נוֹתְנִים אֶת הַגּוּף וְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן אֶת הַנְּשָׁמָה, אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מוֹצִיא אֶת
 הַנְּשָׁמָה — נִשְׁאַר הַגּוּף, אוֹמַר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ: אֲנִי אֶת
 שְׁלִי לְקַחְתִּי, וְהִנֵּה קָחוּ לְכֶם אֶת הַגּוּף. כִּפְּהַ מְקָרִים
 מְזַעְזָעִים רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ, הַרוּגִים וּפְצוּעִים וְכוּ', הֲאֵם אָנוּ
 שׂוֹאֲלִים — לָמָּה זֶה?! הֲלֹא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אוֹמְרַת:
 "כִּבְדֵּךְ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוֹן יְמֶיךָ עַל

הַאֲדָמָה; הָאֵם אָנוּ מְכַבְּדִים אֶת הַהוֹרִים כְּרְאוּיָ? ! הֲלֹא יְכוּל לְחַלֵּף שָׁבוּעַ, שְׁבוּעִים וְכוּ', וְאֵינָנוּ מִתְעַנְּיָנִים בַּהוֹרִים? ! אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה כו'): כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוּצָה, אֲלֵא שְׁנִכְבֵּד אָב וְאֵם. וְזֶה גַם בְּכָל מְצוּת שְׁבִין אָדָם לְחַבְרוֹ. עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּדַק הַבֵּית בְּתוֹכָנוּ, הִבָּה נִקְפִיד עַל מְצוּת כְּבוֹד הוֹרִים כַּהֲלַכְתָּהּ, נַעֲשֶׂה לַעֲצָמָנוּ גֵּדֵר לְצַלְצֵל פַּעַם בַּיּוֹם לִשְׁאֵל בְּשִׁלּוּמָם, כַּמָּה זֶה אוֹרֵךְ? ! הֲלֹא בְּזֶה קִנִּיתָם עוֹלָמְכֶם? ! וְאֵם גְּרִים לֹא רְחוּק מֵהֶם, יֵשׁ לְגִשֵּׁת וּלְבַקֵּרָם עַל-כָּל-פְּנִים פַּעַם בְּשָׁבוּעַ. וְהִנֵּה מְדַבְּרִים עַל הַפֶּל, וְשׁוֹכְחִים אֶת הָעֵקֶר — "כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְמַעַן יֵאָרִיכוֹן יְמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נוֹתֵן לָךְ". וְכֵן עָלֵינוּ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְגַנֵּב וְלֹא לְגַזֵּל וְלֹא לַעֲשׂוֹת עוֹל לְזוּלָת, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲרִין קח): לֹא נַחֲתֵם גְּזֹר דִּינָם אֲלֵא עַל הַגְּזוּל; הֵיוּ בְּדוֹר הַמְּבוּל כָּל מִינֵי תוֹעֵבוֹת רְעוּת, אֲבָל חֲתִימַת גְּזֹר הַדִּין הִיָּתָה עַל גְּזוּלָה, אֲשֶׁר בְּעִטְיָהּ הִבִּיאוּ עֲלֵיהֶם מְבוּל, וְנִפְּלוּ לְתַהוֹם, וּמִשְׁכּוֹ אַחֲרֵיהֶם אֶת כָּלָם. וְלִכֵּן דִּיקָא בְּחֻדְשׁ אֲדָר, שְׁנִתְּלָהּ בּוֹ הַמֶּן-עַמְּלָק, וְעַם יִשְׂרָאֵל נִצְּלוּ, אֵיזוֹ מְצוּהָ יִשְׁנָה? מִתְּנוּת לְאַבְיוֹנִים, לְהוֹרוֹת שְׁאָנוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, אָנוּ דוֹאֲגִים לְנִצְרָכִים וּלְנִזְקָקִים, וְכֵן מְרַבִּים בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת, וְנוֹתְנִים מִתְּנוּת זֶה לְזֶה וְכוּ'.

וְלָכֵן בְּיָמִים אֵלֶּה, שְׁאָנוּ נִמְצְאִים בַּפְּחָדִים גְּדוֹלִים
 מְאֹד, אֲסוּר לְקַחַת אֶת זֹאת בְּנֶקֶל, כִּי עֲנָנִים שְׁחֹרִים
 מְרַחֲפִים עַל רֵאשֵׁינוּ, בּוֹדָאֵי אֵינן אוֹהֲבִים לְשִׁמֵּעַ כְּזֹאת,
 אֲבָל קֹדֶם חֲרַבְנָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ גַּם־כֵּן הָיָה דְבַר זֶה,
 שֶׁהִתְהַלְכוּ נְבִיאֵי הַשֶּׁקֶר, וְהָכּוּ בִּירְמִיָּה הַנְּבִיא שְׁחֹזָה אֶת
 הַחֲרַבְנָן, וְהַכְּנִיסוּהוּ לְבֵית־סֶהַר, כִּי אָמַר אֶת הָאָמֶת —
 "רְאוּ מָה עֹמֵד לְקָרוֹת". וְכֵן זְכָרְיָה הַנְּבִיא הִרְגִּיחוּ
 בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, מִפְּנֵי שְׁאָמַר לָעַם מוֹסֵר. וְהִנֵּה אָנוּ
 עֹמְדִים בְּחֹדֶשׁ אֶדָר, וְהַשְּׁנָה יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי אֶדְרִים, הִבָּה
 נִשְׁמַח כְּפָלִים, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יְבִיא לָנוּ אֶת מְלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ, וְיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְנִנְזָכָה כְּלָנוּ
 לְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְקַבֵּל אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ בְּשִׂמְחָה
 עֲצוּמָה.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קונטרס

אַסְתֵּר הַמְּלָכָה

ידבר נפלאות מאסתר המלכה, איך שדיקא על ידה
נושעו עם ישראל, ותלו את המן, פי הצניעות של
האשה עולה על הכל. ועל ידה יכולים לזכות לכל
הישועות.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבינו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים זוהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר פֶּעַם לְנִשּׁוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ: תִּרְאוּ אֶל מָה אֲשֶׁה יְכוּלָה
לְזַכּוֹת, שְׁבֻזֹּת הַצְּנִיעוּת שְׁלֶה, יִתְלוּ
אֶת הַמֶּן, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(מְגִלָּה יג:): בְּשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בְּרַחֵל,
זָכָתָה וַיֵּצֵא מִמֶּנָּה שְׂאוֹל, וּבְשֹׁכֵר
צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בְּשְׂאוֹל, זָכָה וַיֵּצֵאָה
מִמֶּנּוּ אֶסְתֵּר, שְׁעַל יָדָהּ נִצְלוּ עַם
יִשְׂרָאֵל.

(אמרי־מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תתכד)

קונטרס

אַסְתֵּר הַמַּלְכָּה

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מַגְלָה יג): בְּשֹׁכֵר צְנִיעוֹת שְׁהִיתָה בָּהּ בְּרַחֵל, זָכָתָה וַיֵּצֵא מִמֶּנָּה שָׂאוֹל, וּבְשֹׁכֵר צְנִיעוֹת שְׁהִיתָה בּוֹ בְּשָׂאוֹל, זָכָה וַיֵּצֵאָה מִמֶּנּוּ אֶסְתֵּר, וְעַל יָדָהּ נִתְּלָה הַמֶּן; כָּל הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁתְּלוּ אֶת הַמֶּן-עַמְלֵק, וְעַם יִשְׂרָאֵל רָאוּ יְשׁוּעָה, הִיָּה עַל-יַדִּי "אַסְתֵּר הַמַּלְכָּה". מִי הִיָּתָה אֶסְתֵּר? אַחֲנִינִתּוֹ שֶׁל מְרַדְּכִי.

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מַגְלָה יד): עַל הַפְּסוּק (אַסְתֵּר ה, א): "וַתִּלְבַּשׂ אֶסְתֵּר מְלָכוּת" — שֶׁלְבָשָׁה רוּחַ-הַקִּדְּשׁ; הֵינּוּ "אַסְתֵּר הַמַּלְכָּה" זָכָתָה לְהִיּוֹת נְבִיאָה וְזָכָתָה לְרוּחַ-הַקִּדְּשׁ, וְעַל יָדָהּ נִצְלוּ עַם יִשְׂרָאֵל מִמָּוֶת לְחַיִּים, אִיךָ זָכָתָה לְכָל זֹאת? אֵלָּא בְּזָכוֹת הַצְּנִיעוֹת שֶׁל שָׂאוֹל הַמֶּלֶךְ. חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים עַל הַפְּסוּק (ירוּשְׁלָמִי בַּפּוֹרִים ג, ג): "בֶּן שָׁנָה שָׂאוֹל בְּמִלְכוֹ" (שְׂמוּאֵל-ב' ב, י), מְלַמֵּד שֶׁנִּמְחָלוּ לוֹ עוֹנוֹתָיו כִּבְּן שָׁנָה, שֶׁלֹּא טַעַם טַעַם חֲטָא; כִּי הִיָּה מְאֹד צְנוּעַ וְעָנּוּ גְדוֹל, וּבְעֵבֹר זֶה זָכָה לְהִיּוֹת

הַמַּלְכָּה הִרְאֵשׁוֹן שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל. וְאִיךָ זָכָה לְזָכוֹת זֹו?
 בְּזָכוֹת רַחֵל אֲמֵנוּ, שֶׁהִיְתָה סִמְלֵל הַצְּנִיעוּת. יַעֲקֹב אָבִינוּ
 עָמַד לְהַנְשֵׂא לְרַחֵל, וַיִּדַע שֶׁאֲבִיָּה רַמְאֵי גְדוֹל וְעָלוּל
 לְרַמּוֹתוֹ, עַל-כֵּן מָסַר סִימָנִים לְרַחֵל, שֶׁבְּלֵיל הַחֲתָנָה
 תֵּאמָרם לוֹ, וַיִּדַע שֶׁאֲכֵן זֹו רַחֵל. הִגִּיעַ לֵיל הַחֲתָנָה,
 עָשְׂתָה רַחֵל חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ — אִיךָ אֲנִי יְכוּלָה לְעָמַד
 מִגֵּד כְּשֶׁאֲחֻתִי לֵאמֹר תִּתְּבֹזָה, הֲלֹא אָבִי לְבָן הוּא רַמְאֵי
 גְדוֹל, וַיִּתֵּן אֶת לֵאמֹר בְּמִקוּמִי, וַיַּעֲקֹב יִשְׁאַלְנָה לְסִימָנִים
 — וְלֹא תִדַע, אֲזַי יַעֲזֹכְנָה וְתִתְּבֹזָה, וְלִכֵּן קִבְּלָה עַל
 עֲצָמָה — יַעֲבֹר עָלַי וַיְהִי מָה, אֲנִי מוֹסֶרֶת אֶת הַסִּימָנִים
 לְלֵאמֹר, וְכֵן הָיָה, וְהִצְעֵר וְהִיִּסוּרִים שֶׁרַחֵל סִבְּלָה — אֵין
 נִתֵּן לְתֵאֵר וְלִשְׁעֵר, הִעֲקָר שֶׁאֲחֻתָּה לֹא תִתְּבֹזָה. נִמְצָא,
 גְּדֻלְתָּה שֶׁל רַחֵל אֲמֵנוּ, שֶׁהִיְתָה מוֹכְנָה לְכָל הַסִּבְּלָה הַזֶּה,
 הִעֲקָר שֶׁלֹּא תִתְּגַנֵּה אֲחֻתָּה. וְהִיְתָה צְנוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד,
 אֲזַי זָכָתָה שֶׁמִּמֶּנָּה יֵצֵא יוֹסֵף, שֶׁבְּזָכוֹתוֹ נִקְרַע יָם סוּף.
 וְכִמְאֲמָרם ו'ל (מִדְּרַשׁ תַּהֲלִים קִיד) עַל הַפְּסוּק (תַּהֲלִים קִיד, ג):
 "הֵיִם רָאָה וַיִּגַּס", מָה רָאָה? אַרְוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף. וְהַפֵּל
 בְּזָכוֹת צְנִיעוּת אֲמוֹ — רַחֵל אֲמֵנוּ.

הַצְּנִיעוּת שֶׁל הָאִשָּׁה מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּעִינֵי הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן אָנוּ רוֹאִים, שֶׁמֵּאֵז שְׁנֵשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 הִלְכוּ בְּגִלוּת, אֲמוֹת הָעוֹלָם מְבִזִּים אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וְרוֹצִים לְמַשֵּׁךְ אוֹתָן אֲלֵיהֶם וְלִטְמָאוֹתָן, חֵס וְשְׁלוֹם. אַךְ

בנות ישראל צנועות וחסודות, מוסרות נפשן על קדוש ה', העקר לא להטמא לאמות העולם. וכך חלפו אלפים שנה, אשר בנות ישראל צנועות, הולכות בכגדים צנועים, מדברות בצניעות, מתחברות רק ביניהן. רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן קכח), שקדם הגאולה יהיה נסיון גדול לעם ישראל, כל העולם כלו יהיה מלא כפירות ואפיקורסות, יהיה מאד מאד קשה להתחזק, כי הערב-רב יתפשטו על נשמות ישראל, ויכניסו בהן כפירות ומינות, ויטמאו את בני ובנות ישראל בנאוף, שקוץ, תעוב וערם. ולצערנו הרב, אנו עדים לזה, שיותר ממה שעבר אלפים שנה על נשמות ישראל בכלל ועל בנות ישראל בפרט, עובר עתה בחמשים שנה האחרונות, שהכל נעשה הפקר, ומטמאים את בנות ישראל, ונתפסו במלכות הערב-רב, וכמעשי הגויים הולכות הן, בפריצות נוראה, המעוררת שאט נפש. ומהו השבח הגדול בשמים? כשבת ישראל מתחזקת בצניעות, אין קץ למעלתה בכל העולמות, כשבת ישראל הולכת בגאון בלבוש הולם, מכסה ראשה כהלכה, שאין נתגלות שערותיה בחוץ, מדברת בצניעות, נזהרת שלא לשיח עם גברים — זו גאותה של בת ישראל כשנה, ודיקא על ידה תהיה הגאולה. חכמינו הקדושים אומרים (מדרש אגדה): בשכר הצניעות שהיתה בנשמות ישראל — זכו להגאל, כך בשכר בנות ישראל שתלכנה

בצניעות — יצאו מהגלות. למדים מכאן מעלת הצניעות באשה, שעל ידה נצאל. וכמו רחל אמנו, שהיתה צנועה, ולא הלבינה פני אחותה לאה, ומסרה לה את הסימנים, כף צריכה לנהג כל בת ישראל — להזהר בהלבנת פנים. ובשכר צניעות שהיתה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול המלך, שהיה המלך הראשון, שלחם בעבור עם ישראל. שאול המלך היה צנוע גדול, אבל משגה אחד עשה, אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: לך מחק את עמלק, והוא חמל עליהם והניחם, ובפרט את אגג שהיה מלך עמלק. ובאותו רגע נגזר עליו, שיסירו ממנו את המלכות ויעבירוה לְדוד המלך. אבל בזכות הצניעות שהיתה בו, בזכות הענוה שהיתה בו, יצאה ממנו "אסתר המלכה", שדיקא היא זכתה ועל ידה נתלה המן-עמלק.

מיהו עמלק שאנו מצויים במצות עשה (דברים כה, י"ח): "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, אשר קרך בדרך, ויזנב בך כל הנחשלים אחריך, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים", כשעם ישראל יצאו ממצרים פחדו כל האמות מהם, כי שמעו את הנסים והנפלאות שעשה להם הקדוש-ברוך-הוא, שקרע להם את היים והלכו בתוכו בחרבה, וקבלו את התורה וכו'. והנה בא עמלק, והיה הראשון שקפץ

בְּעִזּוֹת וּנְלַחֵם עִם יִשְׂרָאֵל, וּמֵאֵז כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם
 מִתְחִילוֹת עִם יִשְׂרָאֵל. עֲמַל"ק גִּימְטְרִיָּה סַפ"ק, שְׁמִכְנִיס
 בְּאָדָם סַפְקוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ז): "הַיֵּשׁ הַיְיָ"ה
 בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין"; אָדָם צָרִיף לְדַעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְחִיָּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהַכֹּל זֶה
 אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּכְכֹל שְׂאָדָם מְחַדִּיר בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, עַל-יְדֵי-
 זֶה נִתְבַטַּל עֲמַלְק, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַיְיָ"ה
 הַמַּמְלָכָה" — זו מְלַחֶמֶת עֲמַלְק. בְּזֶה שְׂאָנוּ מְגִלִים, כִּי
 אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן אֲלָא עַל אֲבִינוֹ שֶׁבְּשָׁמַיִם, בְּזֶה
 נִלְחָמִים נֶגֶד עֲמַלְק. עֲמַלְק מְכַנֵּס בְּנוֹ סַפְקוֹת, שׁוֹבֵר
 אוֹתָנוּ, מְכַנֵּס בְּנוֹ קְרִירוֹת. בֵּת יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לְבַעַר
 לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְבַעַר בַּתְּפִלָּה, בְּצַנִּיעוֹת, לְדַבֵּר
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בִּינָה לְבֵין קוֹנֵה, וּבְזֶה הִיא מוֹעֲזַעַת
 אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת. וּכְפִי שְׁמִצִּינוּ אֲצֵל חֲנָה, שְׂאוּמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת ד, א) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוּאֵל-א'
 א, יב): "וְהִיָּה כִי הִרְבַּתָּה לְהִתְפַּלֵּל", מִכָּאן שֶׁכָּל הַמְּרַבֶּה
 בַּתְּפִלָּה — נִעְנֶה. עַל חֲנָה נִגְזַר שֶׁתְּהֵא עֲקָרָה. אָבֵל הִיא
 לֹא הִתְפַּעְלָה, אֲלָא בָּאָה יוֹם אַחַר יוֹם אֶל הַמֶּשֶׁכָּן,
 וְהִרְבַּתָּה לְהִתְפַּלֵּל, וּמִכָּאן: שֶׁכָּל הַמְּרַבֶּה בַּתְּפִלָּה —
 נִעְנֶה; כְּשֵׁאֲשֶׁה מְרַבֶּה בַּתְּחִנוּת — לְבִסוּף פּוֹעֵלֵת.
 וְלָמָּה אֵינָה עוֹשֶׂה כֵן? כִּי נִדְמָה לָּהּ שְׂאֵין צְרִיכִים אוֹתָהּ,

שזו קלפת עמלק, שנכנסים בה ספקות — "היש הווי"ה בקרבנו אם אין", האם שומעים אותי בכלל? ! זה מה שאסתר המלכה החדירה בעם ישראל, בעת שהיו בתקף הפחד וההסתרה, ולא ידעו מה עושים, המן עמלק גזר להשמיד, להרג ולאבד מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, ולא ידעו לשית עצה לנפשם, הנה הסתר פנים גדול, אשר אומרים חכמינו הקדושים (חלין קלט): אסתר מן התורה, מנין? שנאמר: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה, כי פנה אל אלהים אחרים". בזמן אחשוורוש עם ישראל לא נזהרו לאכל בשר, ונכשלו בסעדת אחשוורוש, אכלו טרפות ונבלות, רחמנא לישזבן, וזה נתן פח להמן להתגבר עליהם.

אסתר המלכה בהסתרה שבתוף ההסתרה, היא גלתה שגם שם יש הקדוש-ברוך-הוא, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן נו): אנכי הסתר אסתיר — שיש הסתרה שבתוף הסתרה, גם שם ישנו השם יתברך; הינו אם אדם נופל במצב כזה, שחושב שבמקומו אין הקדוש-ברוך-הוא, כי ישנם מצבים, שכל-כף מר ומרור לו לאדם, וחושב שזה סוף העולם, ומתיאש מחייו, ובפרט כשאינו רואה שום אור בקצה המנהרה, הוא מאבד תקנה ותוחלת. אשר דבר זה קורה

אֶצְלָנוּ לְעֵתִים, כִּי אָנוּ סוֹבְלִים סִבָּל גְּדוֹל מְאֹד, יֵשׁ
 בְּנִקִּים וְרִנָּקוֹת שְׂאִינָם מוֹצְאִים זֶה אֶת זֶה, וּמְרִים חַיֵּיהֶם
 כְּלַעֲנָה, יֵשׁ זוּגוֹת שֶׁהִתְחַתְּנוּ, אֲבָל אֵין בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם-
 בֵּית, אֵינָם מְכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה, אֵין אֶצְלָם הִכָּנָה הַדְּדִית,
 וּמְרִים חַיֵּיהֶם מִמֶּנּוּת, וּמְסַלְקִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִתּוֹכָם,
 וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל' (וְיִשְׁלַמִּי בְרָכוֹת ט'): אֵי אֶפְשֶׁר לְאִישׁ בְּלֹא
 אִשָּׁה, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְשִׁנֵּיהֶם
 בְּלֹא שְׂכִינָה; וְכֵן אוֹמְרִים (סוֹטָה ז'): אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ —
 שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶם, לֹא זָכוּ — אֵשׁ וְאֵשׁ אוֹכְלֶתָן; לְאִישׁ יֵשׁ
 " וְלְאִשָּׁה ה' — וּבְיַחַד י"ה, אִם מוֹצִיאִים אֶת הַי"ה
 מִהֶבֶת, אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִהֶבֶת, נוֹתֵר אֵשׁ וְאֵשׁ,
 וְשׁוֹרְפִים זֶה אֶת זֶה, וּמְקַלְלִים אִישׁ אֶת זִוְלָתוֹ,
 וּמְשַׁפִּילִים וְלוֹעְגִים זֶה לְזֶה, וְהִבִּית בּוֹעֵר בְּאֵשׁ הָרִיב
 וְהַמְדוֹן. אוֹ יִשְׁנָם זוּגוֹת שֶׁהִתְחַתְּנוּ וְאֵין לָהֶם יְלָדִים,
 אֲשֶׁר מְרִים לָהֶם מְאֹד הַחַיִּים, וּבָאִים כָּל יוֹם לְאַרְבָּעָה
 קִירוֹת שׁוֹמְמִים וּבּוֹכִים וּמְבַכִּים אֶת מֵר גּוֹרְלָם, וְיִשְׁנָם
 שְׁזָכוּ לְיְלָדִים, אֲבָל לֹא זָכוּ לְנַחַת מֵהֶם, הַיְלָדִים אֵינָם
 מְצִיִּתִים לְהוֹרִיחֵם, עוֹשִׂים הַפֶּךָ רְצוֹנָם, אֵיזָה כָּאֵב הוּא
 זֶה! אֵיזָה צַעַר וְיִסּוּרִים הֵם! אֵיזוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ הִיא זו!
 אוֹ יִשְׁנָם זוּגוֹת שֶׁהִפְרִנְסָה אֵינָה מְצוּיָה אֶצְלָם, אֵין כֶּסֶף
 בְּבֵית, יֵשׁ עֲנִיוֹת גְּדוֹלָה, אֵיזָה צַעַר וּמְכַאוֹב הוּא זֶה!
 וְעוֹד כִּהְנֶה וְכִהְנֶה מְשַׁבְּרִים וְגַלִּים שְׁחוּלְפִים עַל כָּל
 אֶחָד, וְאֵין רוֹאִים אוֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֲרָה, שְׁזָה נִקְרָא

הַסֵּתֶרָה שְׁבִתוֹף הַסֵּתֶרָה, עִם כָּל זֹאת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
בָּאָה וְחֻזְקָה וְעוֹדְדָה אֶת מַרְדֳּכָי שְׁלֹא יִתְיַאֵשׁ. הֲרִי כָּל
כַּח הַמֶּן-עֲמֶלֶק הָיָה פְּרוּדִים, שָׁזוּ דַרְכּוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, שֶׁהָיָה
סָבוּ שֶׁל עֲמֶלֶק — לִיצֵר פְּרוּדִים וּפְלוּגִים, ה'הַפְּרָד
וּמִשְׁל', לְהִסִּית וּלְהַדִּיחַ זֶה נֶגֶד זֶה, וְכֹף מִשָּׁף כָּל
הַדּוֹרוֹת, כָּל כַּח הַשֵּׁטֶן — לְגֵרִם תְּכָכִים וּמְרִיבוֹת.
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הוּא הַגִּבּוֹב, הוּא הַגִּזְלָן, הוּא הַפּוֹשֵׁעַ, וְכִדִּי
שְׁלֹא יֵרָאוּ גִזְלוֹתָיו וּפְשִׁיעוֹתָיו וְנִכְלִי עֲרֻמוֹמִיתוֹ —
יּוֹצֵר עֲרֶפֶל לְטִשְׁטִשׁ הַרְאָיָה, עוֹשֶׂה עֶשֶׂן לְהַשְׁמִיד
הַיּוֹכְחוֹת וְרֵאיוֹת, וְכֹל זֹאת כִּי־צַד? עַל-יְדֵי שְׁגוֹרִם פְּרוּדִים
בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִבִּיא לְמַחְלָקַת בֵּינֵיהֶם, שְׁלֹא יִבִּינוּ
זֶה אֶת זֶה, וְיִסְתַּבְּכוּ בְּקִטְטוֹת וּבְשִׁנְאוֹת חֲנָם. וְכֵן אֲרַע
אֲזוֹ, שְׁבָא וְקִטְרֵג הַמֶּן-עֲמֶלֶק לְפָנָי אַחַשְׁוֵרוּשׁ מְלֶךְ טַפֵּשׁ,
כְּמֵאֲמָרִם ז"ל (סִנְהֵדְרִין צד.): אַחַשְׁוֵרוּשׁ מְלֶךְ טַפֵּשׁ הָיָה;
וְאָמַר לוֹ: "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים".
כָּל הַכַּח שְׁלוֹ לְשִׁבֵּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִיָּה בֵּינֵיהֶם
מִפְּלָגוֹת, מְרִיבוֹת, לְפַלֵּג אֶת הָעַם, לְעִשׂוֹת עֲדוֹת עֲדוֹת,
לְעִשׂוֹת הַפְּרָשׁ בֵּין אֲשַׁכְּנָזִים לְסַפְּרָדִים וּבֵין סַפְּרָדִים
לְאֲשַׁכְּנָזִים, בֵּין חֲסִידִים לְלִיטָאִים וּבֵין לִיטָאִים
לְחֲסִידִים, וְכֵן בֵּין עֲדוֹת לְעֲדוֹת יּוֹצֵר חִלּוּקֵי דַעוֹת וְכוּ'.
זֶה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׁכָּל מַגְמַתּוֹ לְעִשׂוֹת פְּרוּדִים בֵּין
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לֹא-כֵן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הִיא חֻזְקָה
וְעוֹדְדָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרָה לְמַרְדֳּכָי: לֶךְ כֹּסֵס

אֶת כָּלם, וְתִרְאֶה שְׂתֵהִיֶּה הַגְּאֻלָּה. כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה): אֵלֹה הִיְתָה אַחֲדוּת בֵּין גְּשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, שׁוֹם אִמָּה וְלִשׁוֹן לֹא הָיוּ שׁוֹלְטִים בָּהֶם; וְלִכֵּן
כָּל הַפְּרוּדִים וְחִלּוּקֵי הַדַּעוֹת שֵׁשׁ בֵּין עַם ה', זֶה מִחֲמַת
שְׁנֵאת חֲנָם. וְלִכֵּן בָּאָה מִחֲלַת הַסְּרָטָן, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
שְׁאוּכֻלַּת אֶת בְּנֵי הָאָדָם.

וְעַל-כֵּן זֶה צָרִיף לִהְיוֹת בְּרֹאשׁ כָּל מַעְיָנֵנוּ —
לְרֹאוֹת שְׂתֵהִיֶּה בִּינֵינוּ אֲהָבָה וְאַחֲדוּת. וְכָתוּב בַּזֹּהָר (וְהָר
חֲדָשׁ, פֶּרַשַׁת נֹחַ): עַל-יְדֵי בֵי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא תְּבוּא הַגְּאֻלָּה.
אִם יִהְיֶה בֵּית-הַכְּנֶסֶת אֶחָד, שְׂתֵאֲחֲדוּ בוֹ יַחְדוֹ, וְיֵאֱהָבוּ
זֶה אֶת זֶה, עַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָל. וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְהִרְבּוֹת
בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, שְׂאֶחָד יֵאֱהָב אֶת הַשְּׁנִי, וְלַעֲשׂוֹת כָּל
מִינֵי פְעֻלוֹת בְּעוֹלָם לַעֲזֹר זֶה לְזֶה, לְהִתְמַיֵּד בְּצַדִּיקָה
וּגְמִילוֹת חֲסָדִים. וּבַפֶּרֶט גְּשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂתֵתְקַבְּצָנָה
יַחְדוֹ וְתִדְבַרְנָה מֵאַמוּנָה וּבִשְׁחוֹן, תְּפִלָּה, מִדּוֹת וּצְנִיעוּת,
וְתִחֲזַקְנָה וְתַעֲוֹדְדְנָה זֹאת זֶה, אֲזוֹ תִרְאִינָה אֵילֹה יִשׁוּעוֹת
תְּבִאָנָה עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל.

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵינֵן יִלְקוּט שְׁמוּאֵל קו'):
אֶסְתֵּר הִיְתָה צְנוּעָה כְּבִיתוֹ שֶׁל מְרֻדְכִי, שְׁבַעִים וְחָמֵשׁ
שָׁנִים לֹא הִסְתַּפְּלָה בְּפָנֵי גִבּוֹר חוּץ מִמְרֻדְכִי. אֶסְתֵּר הִיְתָה
צְנוּעָה מְאֹד, וְרָאוּי לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד הִימְנָה. וְלֹא

כְּפִי שָׁאֲנוּ רוֹאִים הַיּוֹם, שֶׁהַעֲרֹב־רַב מְטַמְּאִים אֶת נַשְׂמוֹת
 יִשְׂרָאֵל בְּנֹאֵף, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן. וְלִכְּן רְאִינָה לְמִסֵּר
 נַפְשָׁכֶן, שְׁתִּהְיֶה הַצְּנִיעוּת גַּר לְרַגְלֶכֶן, לְאִשָּׁה אֲסוּר לְדַבֵּר
 עִם גָּבֵר זָר, וְזֶהוּ אֲסוּר דְּאוֹרִיטָא, לְאִשָּׁה אֲסוּר לְהִתְיַחַד
 לְבִדָּה בְּבֵית עִם גָּבֵר זָר, כִּי אַז מְבִיאָה עַל עֲצֻמָּה צְרוּת
 וְיִסּוּרִים. וּמָה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם? שֶׁהַעֲרֹב־רַב מְטַמְּאִים
 אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל הַפֶּקֶר, אִשָּׁה יְכוּלָּה לַעֲבֹד
 בְּתוֹר פְּקִידָה וְכַדוּמָה, וְיִושְׁבֵת בְּסֻמוּף לְגָבֵר זָר וְכו',
 וּמְדַבְּרַת עִמוּ וְכו', וְהַרְבֵּה פְעָמִים הִיא נִמְצְאָת עִמוּ
 לְבַד, וְאִינָה שְׂמָה עַל לֵב, שֶׁעוֹבְרַת בְּזָה עַל אֲסוּר יַחַד
 הַחֲמוּר. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קִהְלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה ח',
 סִימָן ט') עַל הַפֶּסוּק (קִהְלַת ח, ה): "שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע
 דְּבַר רַע" — זֶה אֲסֵתֵר, שֶׁהִיְתָה עֲסוּקָה בְּמִצְוֹת בַּעֲוֹר
 חֲמֵץ, וְלֹא הִיְתָה יוֹדַעַת מַה בְּדַעְתּוֹ שֶׁל הַמֶּן, שֶׁהִלֵּךְ
 בְּמַחְשְׁבוֹת — אֵיךְ לְטַמֵּא אוֹתָהּ. אָבֵל אֲסֵתֵר עֲסָקָה אַז
 בְּבַעֲוֹר חֲמֵץ, וּמַהוּ? לְבַעַר אֶת הָרַע שֶׁבְּלֵב, לְבַטֵּל אֶת
 כָּלֵל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת שְׁעוֹלוֹת עַל הַלֵּב, וּבְזָה נִצְלָה
 מִרַעַת הַמֶּן. לְאִשָּׁה יִשׂ, לְעֵתִים, טְעָנוֹת עַל בַּעֲלָהּ,
 וּמִמִּילָא יִשׂ לָהּ קְשִׁיּוֹת עָלֶיּוּ יִתְבַּרֵךְ, אָבֵל אִם הִיא
 בּוֹרַחַת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וּבוֹטַחַת בּוֹ, בְּזָה מְבַעֲרַת אֶת
 הַחֲמֵץ. בְּרַגַע שֶׁאִשָּׁה חֲזָקָה בְּאַמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־
 הוּא, אִישׁ אֵינוֹ יְכוּל לְהַצִּיק לָהּ, וְכֵן הִיא חֲסוּנָה נְפִשִׁית
 כְּלָפִי הַשְּׁפָלוֹת בַּעֲלָהּ.

כִּי בָאֵמֶת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנַא דְּבֵי אֱלִיָּהוּ
 רַבָּה ט'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָהּ; עַל
 הָאִשָּׁה לְחֻזַּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת בְּעֵלָהּ, לְעוֹרְרוֹ לִילָף
 לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפִילָל, וְיוֹם אַחַר יוֹם תְּטַפֵּטֵף וְתֹאמַר
 לוֹ: "בְּעָלִי הִיָּקַר! תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה וְלֵךְ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת
 לְהַתְּפִילָל בְּמַגִּין" וְכוּ', כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים
 (בְּרַכּוֹת ת.): אֵימְתִי עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעֲה שֶׁהַצְּבוּר מִתְּפַלֵּלִים;
 וְאֵל לְבַעַל לְהִתְחַמֵּק מִתְּפִלָּה בְּמַגִּין, וְכֹל הַבְּלָבוּלִים
 שְׂמֻסְבָּבִים אוֹתוֹ, זֶהוּ רַק דְּמִיּוֹן, שְׂנֵדָמָה לוֹ שְׂפִלוּנִי
 מִסְתַּפֵּל עָלָיו, אוּ מְדַבֵּר אַחֲרָי גְבוּ וְכוּ', וְעַל-כֵּן נִמְנָע
 מִלְּבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, כִּי בָאֵמֶת אִישׁ אֵינוֹ מִסְתַּפֵּל עָלָיו,
 וְשׁוּם בְּרָיָה אֵינָה מְדַבֶּרֶת מִמֶּנּוּ, וְרֹאוּי לוֹ לְבוֹא לְבֵית-
 הַכְּנֶסֶת, שָׁנָה בֵּית-מִקְדָּשׁ מְעַט, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשַׁכֶּת
 בְּרָכָה בְּבֵית. כְּמוֹ-כֵן עַל הָאִשָּׁה לְחֻזַּק אֶת בְּעֵלָהּ שִׁילְמַד
 בְּכָל יוֹם קָצַת חֲמֵשׁ, קָצַת מִשְׁנֵיּוֹת, קָצַת גְּמָרָא, וְקָצַת
 הַלְכָּה, וְעָלֶיהָ לְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבוּרֵי אָמוּנָה, לְחֻזְקוֹ וּלְעוֹדְדוֹ,
 אֲף לֹא לְפַגַּע בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכַךְ תֹּאמַר לוֹ: "בְּעָלִי
 הִיָּקַר, אֵל תִּתְיַאֵשׁ, הֵבֵה נִתְפַלֵּל שְׁגִינוּ עַל חֶסְרוֹנֵנוּ
 בְּפִרְנָסָה, עַל יְלָדֵינוּ, עַל שְׁלוֹם-בֵּית, עַל גַּחַת מִיְלָדִים,
 וְנִזְכָּה לָזֶה", כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רוֹת רַבָּה.
 פְּרָשָׁה ז', סִימָן טו'): הִיָּה יִצְחָק עוֹמֵד בְּפִנֵּה זוֹ, וְרַבָּקָה בְּקֶרֶן
 זוֹת זוֹ, וְהַתְּפַלְלוּ שְׁגִיָּהֶם לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי אֶצְלוֹ
 יִתְבָּרַךְ מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁבְּנֵי הַזּוּג מִתְּפַלְלִים לְפָנָיו. אֲבָל

כְּדִי שֶׁהַבַּעַל יִתְחַזַּק בְּאַמוּנָה, בְּתוֹרָה וּבִקְיֹום הַמַּצּוֹת, תִּפְקִיד הָאִשָּׁה לְעוֹדְדוֹ וּלְשִׁמְחוֹ, כִּי הִיא עֶקֶר הַבַּיִת, וְעַלֶּיהָ לְהִיֹּת חֲזָקָה מְאֹד, לְדַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ דְבוּרֵי אֱמוּנָה וּבִטְחוֹן, וְהַפֵּל בְּכָבוֹד וּבְאַהֲבָה, בְּנֵעָם וּבְנִחַת, וְכֹף תַּגְבִּיחַ אֶת מַחוֹ, כִּי לְאִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּלִמִּי מַגְבִּילִים.

וְלָכֵן אֵל תְּהִינָה בְּטֻלְנִיּוֹת, וְתִשְׁתַּדְּלָנָה בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבַעוּלָם לְחַזֵּק אֶת בַּעֲלִיכֶן, שְׂיִלְכוּ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלְלוּ בְּמִנְיָן, שְׂיִלְכוּ לְכוֹלָל לְלַמֵּד תּוֹרָה, שְׂיִקְיְמוּ אֶת הַמַּצּוֹת בְּשִׂמְחָה כַּדָּת וְכַדִּין, שְׂיִגְדְּלוּ זָקֵן וּפְאוֹת, וְתִהְיֶה חֲזוֹתָם וְצוּרָתָם כִּיִּהְיֶה יָרָא שְׂמִים. וְאַתָּן תִּלְכְּנָה בְּצַנִּיעוֹת רַבָּה מְאֹד, וְלֹא תִתְגַּלְיֶנָה שְׁעֵרוֹת רְאֵשְׁכֶם, אֲשֶׁר אֵין חֲטָא גְדוֹל מִזֶּה, שֶׁהַשְּׁעַר נִתְגַּלָּה בַּחוּץ. כִּי כֹף כְּתוּב בַּזֹּהַר (נִשָּׂא קִנּוּ): קָלְלָה תְּבוֹא עַל בַּעַל, שְׁנוֹתָן לְאִשְׁתּוֹ לִילֵף בְּגִלּוֹי שְׁעַר, וּכְזֶה הִיא מְבִיאָה צְרוֹת הַרְבֵּה בְּבֵית, וְגוֹרָמַת לְבִנְיָה שְׁלֹא יְהִיוּ מַצְלִיחִים וְלֹא חֲשׂוּבִים בְּדוֹר, וְגוֹרָמַת עֲנִיּוֹת בְּבֵית, וְכָל מִינֵי מַחֲלוֹת וְחֻלָּאִים רְעִים, וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא שׁוֹרָה בְּתוֹף הַבַּיִת; וְלָכֵן נוֹהֲגוֹת הַנְּשִׁים הַצְּדֻקְנִיּוֹת לְגַלַּח לְגַמְרֵי שְׁעֵרוֹת רֵאשֶׁן. כִּיּוֹם יֵשׁ אַפְנַת הַגּוֹיִים, שֶׁהוֹלְכוֹת הַנְּשִׁים בְּתַגְלַחַת בְּרִישׁ-גְּלִי בְּלֹא פְסוּי, וְלָמָּה תִתְבַּיֶּשְׁנָה אַתָּן בְּזֶה, בְּשַׁעַה שְׂאִתָּן הוֹלְכוֹת בְּכִסּוּי רֵאשׁ — אוּ פְּאָה, אוּ מְטַפַּחַת, הֶעֱקַר

שְׁלֹא תִהְיֶינָה שְׁעָרוֹת, וְלֹא תִתְגַּלְיֶנָה בַּחוּץ. צְנִיעוּת
הָאִשָּׁה מִפְּלֵת אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְת קיג:) מָה רָאָה בַעֲזוֹ בְרוּת? דָּבָר צְנִיעוּת
רָאָה בָּהּ, עוֹמְדָת מַעֲמָד, נוֹפְלֵת מִיֶּשֶׁב, הִיא הַתְּכוּפֹפֶה
בְּצְנִיעוּת, וְלִכֵּן זָכְתָה שְׂיֵצֵא מִמֶּנָּה דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, וּמִמֶּנּוּ
יֵצֵא מֶלֶךְ הַמַּשִּׁיחַ.

וְלִכֵּן רָאִינָה לִילֵךְ בְּצְנִיעוּת, אֲשֶׁר זוֹ הַגָּאוֹן שֶׁל בַּת
יִשְׂרָאֵל, זֶה הַגָּאוֹן שְׁלֵה, שְׁלוּעָגַת לְכָל אֱלוֹ הַמַּלְעִיגִים
עָלֶיהָ וּבָזִים לָהּ עַל תִּלְבָּשֶׁתָהּ הַצְּנוּעָה. עָלֶיהָ לִלְעַג לְכָל
הַעַרְב־רַב הַרוֹצִים לְהַחֲדִיר אֶת אִפְנֵת הַגּוֹיִים. חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (אָסְתֵר וּבָהּ, פֶּרֶשׁה ה'): אָסְתֵר מְתוּקָה
לְמַרְדְּכִי וּמְרָה לְהֶמֶן; מְרַדְּכִי רָאָה אֶת חֲנֻנָּה שֶׁל אָסְתֵר,
הִיּוֹת שֶׁהִלְכָה בְּצְנִיעוּת, אֲבָל לְהֶמֶן נִרְאָתָה מְרָה עֶקֶב
צְנִיעוּתָהּ. וְעַלִּיכֵן לְלַמֵּד מִדְּרָכָהּ שֶׁל אָסְתֵר, וְאֶת
הַלִּיכוּתֶיהָ לִישׁוֹם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (לִיקוּט אָסְתֵר
תתרג): "אֶת מֵאֵמֶר מְרַדְּכִי אָסְתֵר עוֹשָׂה" (אָסְתֵר ב, כ), מָה
הִיְתָה עוֹשָׂה? הִיְתָה מְרָאָה דָם נִדְּהָ לְחֲכָמִים; אִשָּׁה
צְרִיכָה לְהַשְׁמֵר מְאֹד מֵאֲסוּר נִדְּהָ, וְתִזְהָר לֹא לְהַכְשִׁיל
אֶת בַּעֲלָהּ, אֲשֶׁר מִזֶּה יוֹצְאִים יְלָדִים בְּעַלֵּי מוּמִין. עַל
הָאִשָּׁה לְלַמֵּד תְּלֻכוֹת אֱלוֹ בְּדִקְדוּקָה רַב, וְאִם יֵשׁ לָהּ אִיזוּ
שְׂאֵלָה, צְרִיכָה לְשַׂאֵל שְׂאֵלֹת רַב. אָסְתֵר הַמַּלְכָּה מְסַרְהָ
נִפְשָׁה עַל כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה. וּבִשְׁעָה שֶׁנִּלְקַחָה לְבֵית

אֲחֻשׁוּרוֹשׁ, הַחֲלָה לְצַעֲקָה (מגלה טו: כט): "אֵלֵי, אֵלֵי, לָמָּה
 עֹבְרֹתַי", וְאָמְרָה: "לָמָּה לֹא נִשְׁתַּנָּה עָלַי סְדְרֵי עוֹלָם,
 לָמָּה שָׂרָה כְּשֹׁשְׁבֵתָה אֶצֶל פְּרַעֲה לִלְלָה אֶחָד, לָקָה הוּא
 וּבֵיתוֹ, וְאֲנִי נִמְצְאָת בְּחִיקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע כָּל הַשָּׁנִים,
 וְאִין אַתָּה עוֹשֶׂה לִי נִסִּים, שְׁשַׁלֵּשׁ מְצוּוֹת נִתְּתָ לִי: גְּדָה,
 חֲלָה, הַדִּלְקַת הַגֵּר, אֶף-עַל-פִּי שְׁאֲנִי בְּבֵית רָשַׁע זֶה,
 כְּלוּם עֹבְרֹתַי עַל אַחַת מֵהֵן?! " אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בְּכֹתֶה
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִנֵּה לָקַח פְּרַעֲה אֶת שָׂרָה לְבֵיתוֹ, וּכְבָר
 הָעֲנִישׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת פְּרַעֲה, וְהִנֵּה הִיא נִמְצְאָת אֶצֶל
 אֲחֻשׁוּרוֹשׁ יָמִים רַבִּים, וְאִין נִשְׁתַּנִּים סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית וְכוּ',
 אֶף שְׁשׁוּמְרֵת וּמְקַפְּדַת עַל שְׁלֹשׁ הַמְצוּוֹת כֹּהֲלִכְתָּן.
 אֶסְתֵּר — לְשׁוֹן סֵתֵר, הַשְׂכִּינָה הַסְּתִירָה אוֹתָהּ מִפְּנֵי
 אֲחֻשׁוּרוֹשׁ, וְנִכְנָסָה בְּמִקְוֵמָה אֶצֶל אֲחֻשׁוּרוֹשׁ, וְשָׁבָה הִיא
 לְבֵית מְרֹדֵכִי, שְׁבֻזְכוֹת שְׁנוֹזְהָרָה בְּגְדָה, חֲלָה וְהַדִּלְקַת
 הַגֵּר, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִצִּילָהּ. וּבִעַת צְרָתָה בְּכֹתֶה
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "אֵלֵי, אֵלֵי לָמָּה עֹבְרֹתַי, רְחוּק
 מִישׁוּעָתִי", עֲדִין אֵינְנִי רוֹאֶה יְשׁוּעָה. כֶּף צְרִיכָה כָּל
 אִשָּׁה לְבָכוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל יוֹם וְיוֹם וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל
 חֲסְרוֹנָה וְצְרִיכָהּ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאִשָּׁה מְדַבֶּרֶת לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ — עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, כָּל בְּכִי שֶׁל אִשָּׁה
 עוֹשֶׂה רַעַשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי הָאִשָּׁה שֶׁהִיא
 חֻזָּקָה בַתְּפִלָּה, וּבוֹכָה לְפָנָיו קוֹנֶה, וְשׁוֹפְכַת לְבָהּ וְצִקוֹן
 לַחֲשָׂה לְפָנָיו, אֲשֶׁר אִין דְּבָר חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם יוֹתֵר מִזֶּה.

כִּי הָעֵקֶר לְהִתְחַזֵּק, וְלִבּוֹא בְּכָל יוֹם אֶל הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, וְלִהְיֵת לְפָנָיו, וְלֹמַר תְּהִלִּים, וְלִשְׁפֹּף דְּמָעוֹת כַּמַּיִם, וְאִזּוֹ זֹכִים לְרֵאוֹת יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד. אִם הִיְתָה אִשָּׁה יוֹדַעַת מַעֲלַת יְקֶרֶת הַתְּפִלָּה, וּמֵה פּוֹעֲלַת בְּשָׂמִים, הִיְתָה עוֹסְקַת בְּזֶה בְּכָל שַׁעַה וְשַׁעַה, וּמִבְקֶשֶׁת מִהֲרַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם — הֵן עַל עֲצָמָהּ, הֵן עַל בְּעָלָהּ, הֵן עַל יְלָדֶיהָ, וְאָסוּר לֹמַר: "שִׁפְכֹתִי כְּכֹר דְּמָעוֹת וְהִתְפַּלֵּלְתִּי כְּכֹר", לֹא וְלֹא! גַּם אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה לֹא חִדְּלָה מִלְּהִתְפַּלֵּל בַּעַת שֶׁעָבַר עָלֶיהָ מֵה שֶׁעָבַר. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֶסְתֵּר רַבָּה, פָּרָשָׁה ח', סִימָן ג') עַל הַפְּסוּק (אֶסְתֵּר ד): "וַתִּתְחַלֵּחַ הַמַּלְכָּה מְאֹד", בֵּינָן שֶׁרְאֵתָה שֶׁהֵמֶן הִרְשָׁע רוֹצֵה לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים, הִפִּילָה עֲבָרָה מְרֹב צַעַר, וְלֹא הִתְיַאֲשָׁה מִתְּפִלָּה, אֲלֵא בָּאָה לְבַקֵּשׁ וְלִהְיֵת חַנּוּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ שׁוֹב וְשׁוֹב, וְלִבְסוּף זְכָתָהּ, שֶׁעַל יָדָהּ נִגְאָלוּ עַם יִשְׂרָאֵל, וְתָלוּ אֶת הַמֶּן-עַמְלֵק.

וְלִכֵּן רְאִינָה לְהִתְחַזֵּק בְּיֵתֵר שְׂאֵת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּיַחַד, וְשִׂיְהִיָּה קָשֶׁר וְאַחֲדוּת בֵּין אִשָּׁה לְרַעוּתָהּ וְלִהְיֵת עֲנִיָּן בְּשָׁלוֹם כְּלָן, וְלַעֲזוֹר לְנִזְקָקוֹת, וְלַעֲוֹדֵד לְבוֹת נִדְכָּאִים וְכוּ', אֲשֶׁר זֶה הַמְצָוָה הַכִּי גְדוֹלָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קו): אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל, אֲשֶׁרִי הַמְכָּנִים שְׁכָל בְּדָל, הִיְנוּ כְּשֵׁרוֹאִים נָשִׁים שְׁבוּרוֹת וְרַצּוּצוֹת, הַחֲסֵד הַגְּדוֹל בְּיֵתֵר — לְחַזֵּק

וּלְעוֹדֵדָן. וְזוֹ הֵיטָה עֲבוֹדַת אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה, בְּהַלְקָחָהּ
 לְבֵית אַחֲשֵׁרוּשׁ, נְהַגָּה כְּבוֹד בְּמִשְׁרָתוֹתֶיהָ. וְהָיְתָה שְׂלֵא
 הָיָה לָהּ לִיחַ, וְלֹא יָדְעָה אֵימְתֵי שַׁבָּת, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מַגִּלָּה יג.): וְאֵת שְׁבַע הַנְּעֻרוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לָהּ, הֵיטָה
 מוֹנֶה בְּהֵן יְמֵי שַׁבָּת, וְקָרָאָה לָהֵן בְּשֵׁמוֹת יְמוֹת הַשְּׁבוּעָה:
 רֵאשׁוֹן, שְׁנִי, שְׁלִישִׁי, רְבִיעִי, חֲמִישִׁי, שֵׁשִׁי, שַׁבָּת, וּבְכָל
 יוֹם רֵאשׁוֹן הֵרֵאשׁוּנָה בָּאָה וְעוֹרָה לָהּ וְכוּ', וְכֵן יָדְעָה
 מְתֵי שַׁבָּת. לְמַדִּים מִכָּאֵן מֵהִי מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל אֶסְתֵּר
 הַמַּלְכָּה, וּבִזְכוּתָהּ זָכוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְגֵאֲלָהּ. וְלִכְּן גַּם עָתָה
 אָנוּ נִצְרָכִים לְגֵאֲלָהּ הָאֲמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה, שֶׁנִּגְאָל מִכָּל
 צָרוֹתֵינוּ וּסְבָלְנוּ, לְזֹאת אֲבִקְשֶׁכֶן מְאֹד, הַתְּחַזְּקֵנָה יַחַד,
 וְעוֹרְנֵנָה זֹו לְזוֹ, רְאִינָה לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֵת כָּל אַחַת,
 וְלֵהוֹשִׁיט עוֹרְנָה וְסִיּוּעַ לְנִדְכָּאִים וְשְׁבוּרֵי לֵב. לְעֵתִים אֵין
 יוֹדְעִים אֵת צַעַר הַזּוֹלַת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל־כֵּן דְּנִים אוֹתוֹ
 לְכַף חוֹב, אֲסוּר לְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרַע כָּלֵל וּכְלָל, אֲשֶׁר זֶהוּ
 עוֹן חֲמוּר מְאֹד, מִי יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עַל הַשְּׁנִי, אֵל
 לְהִסְתַּכֵּל עַל הַזּוֹלַת בּוֹעֵף וּבְרִיב, אֲדַרְבֵּה, צְרִיכָה אֲשֶׁה
 לְרַחֵם עַל רְעוּתָהּ. יִשְׁנֵן גְּשִׁים הַסּוֹבְלוֹת מְאֹד בְּבֵית,
 וְאִישׁ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה וְכוּ', צְרִיף לְהַזְהֵר מְאֹד לֹא לְבִישׁ
 שׁוּם בֵּת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר גְּדוּל עוֹנוֹ מִנְּשֵׂא. וְאוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין קִלְט): אֶסְתֵּר מִן הַתּוֹרָה מִנֵּין?
 "וְאֲנֹכִי הִסְתֵּר אֶסְתִּיר פְּנֵי", שֶׁאֲפָלוּ בְּהִסְתַּרְתָּ שַׁבְּתוֹךָ
 הַהִסְתַּרְתָּ אֶסְתֵּר גִּלְתָּה אֵת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְעוֹדְדָהּ

וּחִזְקָה אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִשְׁבְּרוּ, אֲלֵא יַחֲזִיקוּ מֵעַמְד. וַדִּיקָא עַל יְדֵה נַגְאָלוּ. וְכֵן בְּמִשְׁפָּחָהּ כָּל הַדּוֹרוֹת וּלְעֵתִיד לְבוֹא נִגְאָל רַק בְּזִכּוֹת נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת שֶׁחֲזָקוּ וְעוֹדְדוּ אֶת כָּלל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן כְּשֶׁאִשָּׁה נִזְהָרַת בְּכָבוֹד בְּעֵלָהּ, וּמְחַזְקַת אוֹתוֹ, אֲזִי כַּמִּים פְּנִים לְפָנִים — הַבְּעַל מְחַזְקָה וּמְעוֹדְדָהּ.

וְכֵן רְאִינָה לְהַקְפִּיד יוֹתֵר מֵעֵתָה עַל כְּשָׁרוֹת הַמַּאֲכָלִים, אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה הִיָּתָה בְּבֵית אַחְשֵׁרוּשׁ, וְאִף פַּעַם לֹא אָכְלָה מִשְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ, אֲלֵא הָיָה לָהּ אֲכָל כָּשֵׁר, שֶׁאָכְלָה אוֹתוֹ בְּפִנְתָּהּ, וְאִם אֶסְתֵּר בְּהִיוֹתָה בְּבֵית אַחְשֵׁרוּשׁ, שֶׁהִיָּתָה הַמַּלְכָּה, נִזְהָרָה לְאָכֵל רַק כָּשֵׁר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁעֲלִינוּ לְהִזְהַר לְהַקְפִּיד בְּכָל מִינֵי חֲמֻרוֹת לֹא לְאָכֵל שׁוֹם מֵאֲכָל, שְׁאִין עָלָיו הַכֶּשֶׁר מִבֵּית־דִּין צָדֵק מְפָרְסֵם לִירֵא הַשָּׁם, הַכֶּשֶׁר מְרַב אֲמַתֵּי יִרֵא שָׁמַיִם, אֲסוּר לְפִטְסֵם אֶת הַבְּעַל וְהַיְלָדִים בְּמַאֲכָלוֹת מְפַקְפָּקִים, אֲסוּר לְקַנּוֹת אִף פַּעַם אֲכָל בַּחוּץ, שְׁאִין יוֹדְעִים מִי בִשְׁלוֹ וּמִי הַכֶּשֶׁירוֹ, וּבִפְרֹט הַיּוֹם, שֶׁיֵּשׁ שְׁקָרְנִים, רִמָּאִים, צִבּוּעִים, שְׁזָה שְׁרִיץ' הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, הַמַּתְחַזֵּים לְרַע־בְּנִים, וְהֵם טְמֵאִים וּמְטֵמָאִים, וְנוֹתְנִים הַכֶּשֶׁרִים מְפַקְפָּקִים, וּמְכַשִּׁילִים אֶת הַרְבִּים בְּאֲכִילַת טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים, אֲלֵא צְרִיף לְהַשְׁמֵר מְאֹד בְּכִשְׁרוֹת הַפּוֹזוֹן, שֶׁיְהִיָּה כָּשֵׁר לְמַהְדָּרִין מִן

המהדרין, על-ידי בית-דין צדק של יראי ה' וחושבי שמו. אסור לקנות בשר אם אין יודעים מיהו השוחט ומיהו הרב המכשיר, היום הערב-רב מפטמים את הבריות בבשר החמורים, הגמלים, השפנים והסוסים. ולכן ראינה לשמר מאד מה אתן מביאות לתוך ביתכן, שיהיה הפל על טהרת הפשרות, ובפרט בשר, יש להזהר לקנות רק משוחט ירא שמים, וכן שאר הדברים, שיהיו כשרים בתכלית הפשרות ובשיא ההדור, ובזכות שתקפדנה על פשרות המאכלים, על הצניעות, על אהדות ואהבת ישראל, בזכות שתדאגנה שבעליכן ילכו לתפלה במנין, וילמדו תורה, בזכות השלום שיהיה בבית, נזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן ואמן.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם:

קונטרס

פורים שמח

יגלה את מצלת הזוכה להיות שמח וטוב לב בחג הפורים, ועל-ידי תקף השמחה יזכה למחות את זכר עמלק, שהוא כלל הספקות והקשיות העולים על לב האדם בכל פעם. ועצות נוראות ונפלאות והנהגות ישרות לדעת מה לעשות בחג הפורים.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לרפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי
שְׁמַחַת פּוּרִים יְכוּלִים לְפַעַל כְּמוֹ
שְׁפוּעָלִים בְּיוֹם הַכְּפוּרִים בְּעֵת
הַתְּפִלוֹת, כִּי מוֹבָא (תְּקוּנַת-זוֹרֵנִי), אֲשֶׁר
נִקְרָא יוֹם כְּפוּרִים, הֵינּוּ שְׁפוּרִים יוֹתֵר
גְּבוּהַ מְמֹנִי.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכה)

קוֹנְטָרַס

פּוּרִים שְׂמֵחַ

.א

בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים ! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי פּוּרִים הוּא חַג נִפְלָא לְעַם יִשְׂרָאֵל, שְׁבוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה נִסִּים נִגְלִים לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְנִתְּלָה הַמֶּן-עֲמַלְק וְכָל בְּנָיו, וְנִתְּהַפֵּף מִהֶהָפֵף אֶל הַהֶפֶף, כִּי הֵם רָצוּ לְהַשְׁמִיד, לְהַרְג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל מִנְעַר וְעַד זָקֵן, טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד, וְנִתְּהַפֵּף הַכֹּל עַל רֹאשׁוֹ. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מִדְרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, מִשְׁלֵי ט'): כָּל הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטוֹלִים, וַיְמֵי הַפּוּרִים לֹא יִהְיוּ גִבְטָלִין לְעוֹלָם, שְׁנֶאֱמַר (אֶסְתֵּר ט'): "וַיְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבֹרוּ מִתּוֹךְ הַיְהוּדִים"; כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִסִּים נִסִּים עִם עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר קָמִים עֲלֵינוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁהֵם כָּלֵל הַרְשָׁעִים וְהַרוֹצְחִים הָאֲרוּרִים, הַעֲמַלְקִים שֶׁל כָּל דּוֹר וְדוֹר, וְרוֹצִים לְכַלּוֹת וּלְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד זָקֵן, אַנְשִׁים, נָשִׁים וְטַף בְּיוֹם אֶחָד, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִפְּרֵ תָמִיד אֶת מַחְשַׁבְתָּם

הרעה, ומהפך מההפך אל ההפך עליהם, ועם ישראל נצולים. ואף שפבר עברנו הריגות ורציחות מפלל אמות העולם כל שנות גליותינו, אבל תמיד ראינו נסים ונפלאות, איך לבסוף נתהפך הכל על הרשעים הארורים והעמלקים האכזריים, ועם ישראל יצא מצפוניהם הטמאות, וחזר ויבנה ושקם את ההריסות, כי 'נצח ישראל לא ישקר' (שמואל-א' טו, כט), ועם ישראל חי; ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (פסגית כט.): 'כשם שמשונכנס אב ממעטין בשמחה, כך משונכנס אדר מרבין בשמחה'; הינו חדש אב הוא חדש המסמל את חרבן-בית-המקדש וצרות וגלות ישראל, שעובר על עם ישראל כל ימי גלותנו, ואז הוא זמן של אבלות, שאנו מתאבלים על חרבן בית-המקדש ועל צרות ישראל, ועל הגלות הארפה בה אנו שרויים מזה אלפים שנה. וכשאדם מתאבל על חרבן ירושלים והמקדש, ועל גלות עם ישראל והשכינה הקדושה, אזי כשם שמשונכנס אב — ממעטין בשמחה, כך משונכנס אדר — מרבין בשמחה, כי 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה' (פסגית ל:), על-ידי שאדם מזכיר לעצמו תמיד את גלות ישראל וחרבן בית-המקדש, וכואב לו על צרות ישראל, על-ידי-זה כשבא חדש השמחה, שהוא חדש אדר, הוא שמח מאד מאד, כי כמו שעשה הקדוש-ברוך-הוא נסים ונפלאות בימי

מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר, שִׁתְּלוּ אֶת הַמֶּן וּבְנֵיו עַל הָעֵץ, כְּמוֹ-כֵן
 נִתְּלִים כָּל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל מִדּוֹר לְדוֹר. כְּאֲשֶׁר רָאוּ בְּחוּשׁ,
 עַל אִף שֶׁהַצּוֹרְרִים הָאֲרוּרִים הִרְגוּ וַחֲנָקוּ וְשָׂרְפוּ בְּלִי
 חֲמֵלָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, לְבִסּוֹף נִתְּהַפְּכָה כּוֹס הַתְּרַעְלָה
 עֲלֵיהֶם, וְהֵם נִמְחָקוּ מִן הָעוֹלָם, וְעַם יִשְׂרָאֵל חֵי וְקַיִם
 לְעַד; וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי
 מִשְׁנֹכְנָס אֲדָר מֵרַבִּין בְּשִׂמְחָה, וּצְרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד
 מְאֹד, כִּי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה הוּא חֹדֶשׁ שְׂמֵסְגָל מְאֹד לְכָל מִינֵי
 יְשׁוּעוֹת, וְעַל-כֵּן רָאוּ לְשִׂמְחָה בּוֹ מְאֹד מְאֹד, וּלְהַמְשִׁיךְ
 אֶת הַשִּׂמְחָה לְכָל הַשָּׁנָה, וּבְזֶה שְׂשִׂמְחִים בְּחֹדֶר אֲדָר,
 וּבִפְרָט בֵּימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוּשִׁים, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיכִים
 עַל עַצְמָם שִׂמְחָה וְחֻדוּהָ לְכָל הַשָּׁנָה כְּלָה. אֲשֶׁרֵי מִי
 שְׂמֵנִיצֵל אֶת יְמֵי הַפּוּרִים, וּמְקַיִם אֶת כָּל הַמְצֻוֹת
 הַנּוֹהֲגוֹת בְּפּוּרִים, וְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה
 לְמַחֲוֹת אֶת זְכוּרוֹ שֶׁל הַמֶּן-עֲמֶלֶק, שֶׁהוּא כָּלֵל הַסְּפָקוֹת
 וְהַקְּשִׁיּוֹת וְהַעֲקוּמוּמִיּוֹת שְׂנֹכְנָסוּ בְּלֵב הָאָדָם מֵרַב הַצָּרוֹת
 וְהַיְסוּרִים שְׂעוֹבְרִים עֲלָיו כָּל הַשָּׁנָה; כִּי כָּל מֵה שְׂעוֹבֵר
 עַל הָאָדָם מִשְׁוֹף הַשָּׁנָה, זֶה מְכַנֵּס בּוֹ עֲקוּמוּמִיּוֹת וְקְשִׁיּוֹת
 וּסְפָקוֹת, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא מֵעֲמֶלֶק, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה ל'): בְּפּוּרִים קוֹרְאִים "וַיְבוֹא עֲמֶלֶק", כִּי
 זֶה עָקַר שִׂמְחַת פּוּרִים, לִידַע שְׂעֲמֶלֶק שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּה
 'סְפָק', בָּא אֶל כָּל אָדָם, לְהַכְנִיס בּוֹ סְפָקוֹת (שְׁמוֹת יו'):
 "הִישׁ הַיְוָ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", כִּי "מְלַחְמָה לֵה" בְּעֲמֶלֶק

מדר דר" (שמות יז, טז); וְזֶה אֲשֶׁר מַעֲקָם אֶת לִבְבֵּךְ בַּר
 יִשְׂרָאֵל; כִּי הִמְאָמִין הָאֲמִתִּי, שְׂיִוְדַע וְעַד, אֲשֶׁר אֵין
 בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אֶף
 פַּעַם לֹא יִקְשֶׁה שׁוּם קְשִׁיּוֹת עַל הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ,
 אֲלֹא יַדַע, שְׂ"צִדִּיק הַיְיָ" הַכֵּל דְּרַכְיוֹ וְחִסִּיד בְּכָל
 מַעֲשָׂיו" (תהלים קמה), "הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוֹ, כִּי כָל דְּרַכְיוֹ
 מִשְׁפָּט, אֵל אֲמוּנָה וְאֵין עֹל, צִדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא" (דברים
 לב); אֶף מַחֲמַת שְׂאֵין הָאֲדָם יוֹדַע יְדִיעוֹת אֱלֹהֵי, עַל-כֵּן
 מִתְגַּבֵּר עֲלָיו הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא כָּלֵל הַסְּפָקוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת
 לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לְאֲמוֹת הָעוֹלָם שְׁלִיטָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל.
 עַל-כֵּן בָּבוֹא חֲדָשׁ אֲדָר, הוּא חֲדָשׁ הַשְּׂמֵחָה, אִם אֲזוֹ
 שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְהַכְנִיעַ
 אֶת הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא כָּלֵל הַסְּטָרָא אַחֲרָא, הַסְּפָקוֹת
 וְהַקְּשִׁיּוֹת, וְזוֹכִים לְהַגְּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם. וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְיָרִים! לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּכָל חֲדָשׁ אֲדָר, וּבִפְרֻט
 בְּיוֹם הַפּוּרִים הַקְּדוֹשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עֲלֵיכֶם אוֹר
 נִפְלָא מְאֹד, כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שְׁבַפּוּרִים נִתְגַּלָּה
 'אוֹר אֲבָא', כִּי אֲזוֹ נִתְגַּלָּה אוֹר הַחֶסֶד, אוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא בְּשִׁלְמוֹת, בְּלֵי שׁוּם לְבוּשִׁים, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִשְׂמַח
 עֲצָמוּ בִּימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים!

ב.

צָרִיף שְׂתַדְעוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אֲשֶׁר בִּימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר נִקְהָלוּ הַיְהוּדִים בְּשִׁלְשָׁה-עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָדָר, לְעַמֵּד עַל נַפְשָׁם וּלְהַנָּקֵם מֵאוֹיְבֵיהֶם, וְהָיוּ צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מֵאֵת הַיְיָ הַיְקָרִי הַיְתִבְרָךְ שְׁמוֹ שְׂיַעֲזָרֵם. וּמִצִּינוּ, שְׂכַשְׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִלְחָמָה, הִתְעַנּוּ שְׂיַעֲזָרֵם הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, וְגַם מִשָּׁה רַבְּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, בְּיוֹם שְׁנִלְחַם עִם עֲמֶלֶק — הִתְעַנָּה. וְלִכֵּן גַּם בִּימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר הִתְעַנּוּ בְּיוֹם שְׁלֹשָׁה-עָשָׂר בְּאָדָר, וְלִכֵּן קָבְלוּ עֲלֵיהֶם כָּל יִשְׂרָאֵל יוֹם זֶה לְתַעֲנִית צָבוּר, וְנִקְרָא "תַּעֲנִית אֲסֵתֵר", כְּדִי לְזָכֹר, שְׁהַבוֹרָא יְתִבְרָךְ שְׁמוֹ רוּאָה וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל אִישׁ בְּעַת צָרָתוֹ, כְּאֲשֶׁר יִתְעַנֶּה וְיֵשׁוּב אֶל הַיְיָ הַיְקָרִי בְּכָל לְבָבוֹ, כְּמוֹ שְׂעֲשֵׂה לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵים הָהֵם. וּמִכָּל מְקוֹם אֵין תַּעֲנִית זוֹ חוֹבָה כָּל-כֶּף, כְּמוֹ אֲרַבַּע הַתַּעֲנִיּוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּמִקְרָא. וְלִכֵּן יֵשׁ לְהִקְלֵ בְּזֶה בְּעַת הַצָּרָה, כְּגוֹן: מְעַבְרוֹת וּמִינִיקוֹת לֹא יִתְעַנּוּ, וְאֶפְלוּ חוֹלָה קָצַת בְּכֹאֵב עֵינָיִם, שְׁהוּא מְצַטְעֵר הַרְבֵּה — לֹא יִתְעַנֶּה, וְכֵן יוֹלְדוֹת כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְכֵן חֲתָן בְּתוּף שְׂבַעַת יְמֵי הַמְּשֻׁתָּה שְׁלוֹ אֵינוּ צָרִיף לְהִתְעַנּוֹת, וְיִפְרַע אֶת הַתַּעֲנִית אַחֲרֵי-כֵן, אֲבָל שְׂאֵר הַבְּרִיאִים לֹא יִפְרְשׁוּ עֲצָמָם מִהַצָּבוּר, וְאֶפְלוּ מִי שְׁהוֹלֵף בְּדָרְךְ וְקָשָׁה עָלָיו הַתַּעֲנִית, מִכָּל מְקוֹם צָרִיף לְהִתְעַנּוֹת. וְעַקֵּר הַתַּעֲנִית הוּא לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשֵׂיו הָרָעִים

שעשה כל השנה, אשר בשביל זה גרם מה שגרם, שיבנסו בו ספקות וקשיות ועקמומיות עליו ותברך, ובעבור זה עובר עליו מה שעובר. ולכן יום לפני פורים תקנו חכמינו הקדושים להתענות למען חזרה בתשובה, כי בזה שמתענין, ממשיכים על עצמם בושח גדולה, ומתביישים ממנו ותברך, ועל ידי זה עקר התשובה. ולכן מי שיכול להתענות יום קדם פורים — אין למעלה מזה, ויבקש רחמים ממנו ותברך, שיחוס וירחם עליו ועל כלל נשמות ישראל להוציאם מהגלות, ואם יקדים יום לפני חג הפורים בתענית ובתפלה ובבקשה, אז יזכה ל"פורים שמח"; ועל-כן, בני ובנותי הקרים! אם אתם יכולים להתענות — ראו להתענות יום לפני פורים, שנקרא "תענית אסתר", ומי שאינו יכול להתענות, שיפדה את התענית בצדקה, וירבה אז בעשיית צדקה עם עניים ואביונים, ויפדה את הסעודות שאוכל, ויתן את סכום המזון לעניים, וירבה בתפלה ובקשה אליו ותברך, ואז יזכה ל"פורים שמח", ועל-ידי זה ימחל לו הקדוש-ברוך-הוא על כל מה שעשה. כי בפורים נתגלה אור נורא ונפלא כזה, שמאיר אור הקדוש-ברוך-הוא בגלוי רב, בלי שום לבושים כלל, עד שזוכים לראות את אמתת מציאותו ותברך בגלוי כזה, שכבר אין הפרש בין ארור המן לברוך מרדכי, הינו שזוכים בימי הפורים להגיע אל בטול כזה אל

הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁכָּבַר אֵין מְרַגְּשִׁים שׁוּם
הַפְּרָשׁ, כִּי נִתְגַּלָּה אֶז 'אוֹר אָבֵא', וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מגלה ז): חֵיב אֵינִישׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרְיָא
עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הֶמֶן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי; כִּי בְיוֹם
הַפּוּרִים צְרִיכִים לְשִׁמְחַת כָּל-כָּף, עַד שֶׁמִּתְקַף הַשְּׂמִיחָה
יִתְגַּלָּה עָלָיו אוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכָּבַר לֹא יֵרָאֶה
שׁוּם טְמֵאָה וְשׁוּם סְפָקוֹת וְשׁוּם חֲשָׁף כָּלֵל, אֶלֶּא יִזְכֶּה
לְהִרְגִישׁ אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרַךְ בְּתַכְלִית הַהִתְגַּלּוּת. וְאֵל כָּל זֶה
זוֹכִים דִּיִּקָּא אִם מְקַדִּימִים יוֹם לְפָנֵי פּוּרִים בְּתַעֲנִית
וּבִתְפִלָּה, שְׂאֵז כָּפֵי שְׂמִכְנִיסִים אֶת עֲצָמָם בְּתַעֲנִית
וּבִתְפִלָּה וּבִבְקָשָׁה, בְּתַחֲנוּת, בְּוִדּוּיִים וּבְפִיּוּסִים אֵלָיו
יִתְבַּרַךְ, וּמְרַבִּים בְּצַדִּיקָה, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְ"פּוּרִים
שִׁמְחָה".

ג.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל
תּוֹרָה הוּא, לְתַן קִדְּם פּוּרִים "מִחֲצִית-הַשָּׁקָל", וְהוּא
מִחֲצִית מִן הַמִּטְבֵּעַ הַקְּבוּעָה בְּאוֹתוֹ מְקוּם וּבְאוֹתוֹ זְמַן,
זָכַר לְמִחֲצִית-הַשָּׁקָל שֶׁהָיוּ נוֹתְנִים בְּאֶדְרָךְ לְצַרְךָ קְרֻבְנוֹת
הַצְּבוּר, וּמְנַהֵג לְתַן שְׁלֹשׁ מִחֲצִיּוֹת, מִשׁוּם שֶׁבְּפָרְשַׁת כִּי
תֵּשֶׂא כְּתוּב שְׁלֹשׁ פְּעָמִים 'תְּרוּמָה', וְנוֹתְנִים בְּעָרֵב לְפָנֵי
קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וּמִחֲלָקִים אוֹתָן לְעַנְיִים; וְלִכֵּן רָאוּ, בְּנֵי

וּבִנְיָתֵי הַיְקָרִים! לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּמַצּוֹת מַחְצִית-
 הַשֶּׁקֶל, כִּי מִלְכָּד שֶׁהוּא מְנַהֵג דִּבְרֵי סוּפְרִים, הוּא גַם
 מְרַמֵּז עַל סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, וּבִכְפָּרֵט עַל
 אֲהֲבָה וְאַחֲדוּת יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּזֶה שְׁנוֹתָנִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל
 מְגַלִּים שְׂאֵנְחָנוּ רַק חֲצִי, וְאֵנְחָנוּ מִכְרָחִים לְעוֹד בַּר
 יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיף לְדַמּוֹת עֲצָמוֹ
 שֶׁהוּא רַק חֲצִי יְהוּדִי, וּכְדִי שִׁיְהִיָּה יְהוּדִי שָׁלֵם, עָלָיו
 לְהִתְחַבֵּר וּלְהִתְאַחַד עִם יְהוּדֵי אַחֵר, שֶׁעַל זֶה מְרַמֶּזֶת
 מַחְצִית-הַשֶּׁקֶל, עַל אֲהֲבַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁצָּרִיכִים לְהִתְאַחַד
 עִם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל קְלִפַּת הַמֶּן-עֲמֶלֶק הֵיְתָה (אֲסֵתֶר
 ג, ח): "יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד", וְהִתְקוֹן הִיָּה
 עַל-יְדֵי אֲסֵתֶר, שֶׁאֲמָרָה (שֵׁם ד, טו): "לֵךְ כָּנֵס אֶת כָּל
 הַיְהוּדִים", כִּי בְּזֶה תְּלוּיָהּ כָּל שְׂמִיחַת הַפּוּרִים, וּבְזֶה תְּלוּיָהּ
 כָּל עֵקֶר הַנְּגָאֵלָה — שֶׁתְּהִיָּה אֲהֲבַת יִשְׂרָאֵל, וְשִׂיְתְּאֲחָדוּ
 עִם יִשְׂרָאֵל יַחַד, וּבְעֵבּוֹר זֶה נּוֹתְנִים מַחְצִית-הַשֶּׁקֶל
 דִּיקָא, לְהוֹרוֹת שְׁפָל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא רַק חֲצִי יְהוּדִי,
 וּמִכְרָח לְהִתְחַבֵּר וּלְהִתְאַחַד עִם עוֹד יְהוּדִים, וּבְזֶה נִשְׁלֵם
 הַיַּחּוּד וְהַחֲבוּר. וּכְמוֹ-כֵן הוּא בְּעֲצָמוֹ, שֶׁאֲדָם צָרִיף
 לְהִיּוֹת שָׁלֵם עִם עֲצָמוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לָזֶה, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי שְׂמִדְבָק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲפִלּוֹ שֶׁנִּפְּל
 לְמִקּוֹם שְׁנִפְּל, וְנִכְשַׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁל, שְׂאֵז הוּא נִפְרָד
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאֲמַת נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל הִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים
 מִמַּעַל מִמָּשׁ, וְעֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הִיא, שֶׁנִּשְׁמָה תַּחְזוֹר וְיִתְדַבֵּק

את עצמה באין סוף ברוך הוא, וזו נקראת שלמות, לא-כן אם האדם חטא, חס ושלום, ונפל למקום שנפל, ונכשל במה שנכשל וכו', על-ידי-זה נפרדה נשמתו ממקומה, וינדה למקום שינדה, ואז הוא רק חצי. ועל-כן בזה שנותן מחצית-השקל, עליו להתעורר אז ולדעת, שבנתינת מחצית-השקל, הוא כולל את עצמו לגמרי באין סוף ברוך הוא, ומחזיר את נשמתו בחזרה אל שרשה, שזה עקר סוד התשובה — להחזיר את הנשמה להמקום שזלקחה ממנו; ועל-כן ראו להזהר מאד מאד במצות מחצית-השקל, ובזה תמשיכו אהבה, אחנה ורעות על כל נשמות ישראל, ותתאחדו יחד עם כלל נשמות ישראל, וכן תהיה לכם שלמות לדיבך את עצמכם בו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע, שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה — שם אלופו של עולם, ואפלו מי שפבר נפל למקום שנפל, עדין יכול לחזור בתשובה שלמה, וכן ישפדל שיהיה שלום בביתו, אשר זה עקר השלמות; אשרי מי שמקיים את דברי חכמינו הקדושים בשלמות!

.ד

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי חייב כל אדם בין איש בין אשה לשמע 'קריאת-המגלה' בלילה

וּבַיּוֹם, וְלִכְּנָן גַּם הַבְּנוֹת יִשׁ לָהֶן חַיִּיב לְלַכֵּת לְבֵית-
 הַכְּנֻסָּת, וְאִם אֵינָן הוֹלְכוֹת, צָרִיכִים לְקָרוֹת לַפְּנִיָּהֶם
 בְּבֵית, וְגַם אֶת הַקְּטַנִּים חַיִּיבִים לְחַנּוּךְ, שִׁישְׁמְעוּ קְרִיאַת-
 הַמְּגִלָּה, כִּי קְרִיאַת-מְגִלָּה הִיא מִצְוֹת עֲשֵׂה מִדְּבָרֵי
 סוּפְרִים, שֶׁמְגִלָּה לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת תַּקְּוֵה הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמָּנוּ בִּימֵי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר, וְאַף שֶׁהָיוּ
 נְסִים נִגְלִים, שְׂדוּד הַטַּבַּע, אֲבָל בְּאֵמֶת הָיוּ מְלַבְּשִׁים
 בְּדַרְךְוֵה טַבַּע, שְׂזֵה כָּל סִפּוּר מְגִלַת אֶסְתֵּר, שֶׁמְגִלָּה אֶת
 הַהִסְתַּרְהָ שֶׁבְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְהָ, וּבָא לְהוֹרֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל
 בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שֶׁיִּדְעוּ — שֶׁאֶפְלוּ שִׁיגִיעַ זְמַן שִׁיְהִיָּה
 הַסְּתֵר פְּנִים, וְלֹא יֵרָאוּ וְלֹא יִשְׁמְעוּ וְלֹא יִבְיִנוּ שׁוּם דְּבַר,
 עַד שִׁיִּחְשְׁבוּ כְּאִלוּ עֹזב אֱלֹקִים אֶת הָאָרֶץ, חֵס וְשְׁלוֹם,
 גַּם שֶׁם יִתְחַזְּקוּ וַיִּבְקְשׁוּ, עַד שִׁיִּמְצְאוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא; כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעַדְיוּ יִתְבַּרְךְ כָּלֵל,
 וְהוּא יִתְבַּרְךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
 וְדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ, וְעַל זֶה מְרַמְזוֹת מְגִלַת-אֶסְתֵּר — לְגִלוֹת
 אֶת הַהִסְתַּרְהָ שֶׁבְּתוֹךְ הַהִסְתַּרְהָ, וְאֶפְלוּ שִׁיגִיעַ זְמַן,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ, כְּבִכּוּל, מֵאֲתָנוּ,
 עַקֵּב עֲוֹנוֹתֵינוּ הַמְרַבִּים, עִם כָּל זֹאת צָרִיכִים לְדַעַת, כִּי
 רַחֲמָיו יִתְבַּרְךְ הֵם עַד אֵין סוּף, וְגַם בְּהִסְתַּרְהָ שֶׁבְּתוֹךְ
 הַהִסְתַּרְהָ, גַּם שֶׁם יְכוּלִים לְמַצֵּא וּלְגִלוֹת אֶת אֲמִתּוֹת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךְ. וְעַל-כֵּן זוֹהִי מְצִנָּה גְדוֹלָה מְאֹד לְשִׁמְעַ

קריאת-המגלה בפורים, ולהטות היטב אזנו ולקבו
 לשמע ולהבין היטב את הספור, ויהיה אצלו חדש
 לגמרי, ובשעה ששומע את המגלה, יציר לעצמו פאלו
 עכשו קרה עמו הגס הזה. ובאמת בכל דור ודור, בכל
 שנה ושנה, בכל פעם בפעם הקדוש-ברוך-הוא עושה
 אתנו נסים נגלים, המלבשים בדרך הטבע, שכל זה סוד
 קריאת המגלה, ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה ללכת
 לשמע קריאת-המגלה, ומצוה מן המבחר לשמעה
 בבית-הכנסת, במקום שיש הרבה אנשים, משום ד"רוב
 עם הדרת מלך", ולכל הפחות ישתדל לשמע אותה
 במנין עשרה, ואם אי אפשר לקרותה במנין, יקראנה
 כל יחיד מתוך מגלה כשרה עם הברכות שלפניה, ואם
 אחד יודע לקרותה והשאר אינם יודעים — יקרא זה
 שיודע, והם ישמעו ויוצאים, אף-על-פי שאינם עשרה;
 אשרי מי שהולך לבית-הכנסת לשמע קריאת-מגלה,
 ואם הוא אנוס ואינו יכול, שיקרא בעצמו את המגלה,
 ויבון היטב היטב אל כל הספור, וידע שאותו הספור
 קורה גם עכשו עמו; אשרי מי שמכניס את עצמו אל
 תוך ספור הגס של מרדכי ואסתר, שהמשיכו אז הארת
 אלקות בהתגלות כזו, עד שתלו את המן וכל בניו, וכמו
 שעשה אז הקדוש-ברוך-הוא נסים ונפלאות, כן יעשה
 הקדוש-ברוך-הוא אתנו גם עכשו נסים ונפלאות.

ה.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי בַּפּוּרִים
 נִתְגַּלָּה אֹרֶךְ נֹרָא וְנִפְלְא מְאֹד, אֹרֶךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּעֶצְמוֹ, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם מְגִלָּה,
 פָּרָק א', הַלְכָה ד'): 'כָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹשֵׁט אֶת יָדוֹ לְטַל —
 נוֹתֵן לוֹ'; וְזֶה מְרִמֵּז עַל גְּדֹל כַּחַת הַתְּפִלָּה, שֶׁמִּי שֶׁזֹּכֵה
 לְבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹם הַפּוּרִים הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא,
 וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְטַל
 — נוֹתֵן לוֹ, וְאֵין מְדַקְדָּקִים עִמּוֹ. וּמוֹכָא בְּתַקּוּנֵי זֶה
 (נ:ו): פּוּרִים אֲתִקְרִית עַל שֵׁם יוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי פּוּרִים
 הוּא כְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, הֵינּוּ אוֹתָהּ הָאֶרֶץ שֶׁמְאַיְרָה בְּעוֹלָם
 בְּיוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה, שֶׁהוּא הַיּוֹם הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא — יוֹם
 הַכַּפּוּרִים, שָׂאז מְכַפְּרִים לְאָדָם עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ-כֵן
 הוּא יוֹם הַפּוּרִים, שָׂאז נִתְגַּלָּה אֹרֶךְ נֹרָא וְנִפְלְא מְאֹד
 מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אָפְלוּ מִי שֶׁנִּפְּל בְּתַכְלִית
 הַזְּהֵמָה וְהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת, וְנִכְשַׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁל, בְּכָל
 מִינֵי עֲבֵרוֹת וְחַטָּאִים, וּמִנַּח בְּמָקוֹם שֶׁמִּנַּח, בְּכָל מִינֵי
 זָכַל וְלִכְלוּף, אִם רַק יָשׁוּב אֶז בְּחִשּׁוֹבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְיָבוֹא וְיִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שִׁיחֹס וְיִרְחַם עָלָיו,
 אֶז כָּל הַפּוֹשֵׁט יָדוֹ לְטַל — נוֹתֵן לוֹ, וְיִקְבַּל כָּל מָה
 שִׁיְרָצֶה; וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! לְנַצֵּל אֶת
 הַיּוֹם הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — יוֹם הַפּוּרִים, וְרָאוּ לְקַיֵּם

בו אַתּ הַמְצוֹת אֲשֶׁר שִׁיכּוֹת לַיּוֹם הַזֶּה. וְעַלִּיכֶם לְדַעַת, כִּי בַיּוֹם הַפּוּרִים חָיֵב כָּל אָדָם לְשַׁלַּח לְכָל הַפְּחוֹת לְאָדָם אֶחָד שְׁתֵּי מְנוֹת, דְּכִתִּיב (אָסֶתֶר ט, יט): "וּמְשַׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ", מִשְׁמַע שְׁתֵּי מְנוֹת לְאִישׁ אֶחָד, וְכָל הַמְרָבָה לְשַׁלַּח מְנוֹת לְרֵעִים — הָרִי זֶה מְשַׁבַּח, וּמְכַל מְקוֹם מוּטָב לְהִרְבּוֹת בְּמִתְּנוֹת לְאַבְיוֹנִים מִלְּהִרְבּוֹת בְּסַעֲדָתוֹ וּמִלְשַׁלַּח מְנוֹת לְרֵעֵהוּ, כִּי אֵין שְׂמֵחָה גְדוֹלָה וּמְפֹאָרָת לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמִי שֶׁזוֹכֶה לְשִׂמְחָה לֵב עֲנִיִּים וִיתוּמִים וְאַלְמָנוֹת, וְהַמְשַׁמַּח לֵב אֲמֻלָּלִים דּוֹמָה לְשִׂכְיָנָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ישעיה נז, טו): "לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים, לְהַחֲיוֹת לֵב גְּדֹכָאִים"; וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! לְשַׁלַּח מְשַׁלּוּחַ מְנוֹת לְעֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים, לִיתוּמִים וְאַלְמָנוֹת, וּרְאוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה עֲקֵר הַמְצָנָה בַיּוֹם הַפּוּרִים הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא — לְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּלְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ וּלְעוֹרְרוֹ וּלְעוֹדְדוֹ, וּבִיּוֹתֵר זֶה סוֹבֵב עַל עֲנִיִּים וְאַמֻּלָּלִים, שְׂאִין לָהֶם מַה לְאַכֵּל, כִּי לֹא נִקְרָא מְנוֹת אֶלָּא דְבַר שְׂרָאוּי לְאַכִּילָה מִיַּד כְּמוֹת שֶׁהוּא בְּלֹא תְקוּן, כְּגוֹן: בְּשׂוֹר וְדָגִים מִבְּשָׂלִים וְלֹא חֲמִים, וּמִיַּי מְתִיקָה, אוֹ פְרוֹת, אוֹ פּוֹס יַיִן וּמִי דְבֵשׁ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם; וְעַל-כֵּן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! לְהִרְבּוֹת בְּצַדִּיקָה בַיּוֹם הַפּוּרִים לְעֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים, וְתַשְׁלִיחוּ מְעַדְנִים וּמְאָכָלִים לִיתוּמִים וִיתוּמוֹת וְאַלְמָנוֹת, וְתַחֲזִיּוּ וְתַחֲזִקוּ אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה עֲקֵר מְצַנֵּת יוֹם

הפורים — לשמח את לב הנשברים, ובאיתערותא דלתתא אתער מלעילא, ועל-ידי-זה שאתם תמסרו את נפשכם לשלח מנות איש לרעהו, להחיות לב נדכאים, על-ידי-זה כשאתם תבואו ותבקשו ממנו יתברך כל מה שאתם צריכים, אזי הקדוש-ברוך-הוא יתן לכם; כי זה תלוי בזה, כפי שאדם מתחבר עם נשמות ישראל, ועוזר להן, כמו-כן הקדוש-ברוך-הוא משפיע עליו שפע. ועל-כן אפלו עני בישראל, המקבל צדקה, חייב לתן לכל הפחות שתי מתנות לשני עניים, דהינו שתי מתנות לכל אחד, כדכתיב (אסתר ט, כב): "ומתנות לאביונים", ובזה שאדם שהוא עני נותן לעני אחר, בזה יזכה שהקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליו גם-כן שפע, ולא יצטרך אחר-כך לבקש מזולתו; אשרי מי שמנצל את היום הקדוש והנורא הזה — יום הפורים, ומבקש ומתחנן מלפניו יתברך כל מה שהוא צריך, וכן נותן מתנות לאביונים ומשלוח מנות איש לרעהו, שעל-ידי-זה יפתח לו צנור, וישפע עליו שפע דקדושה מלמעלה.

ו.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי עקר מצות פורים היא לשמח מאד, וכיון שכל הגס היה על-ידי היין, לכן חייבו חכמינו הקדושים להשתפר ביין, ואמרו

פּוּרִים שְׂמַח

ערה

(מגלה ז:): 'חֵיב אֵינִישׁ לְבִסוּמֵי בְּפוּרְיָא עַד דְּלֵא יַדַּע בֵּין אַרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי, וּלְפָחוֹת יִשְׁתָּה יוֹתֵר מִהֶרְגָלוֹ, כְּדִי לְזַכֵּר אֶת הַנֶּס הַגָּדוֹל שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם עַם יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן זוֹהֵי מְצֻנָּה רַבָּה לְשָׂתוֹת בֵּימֵי הַפוּרִים, כְּדִי לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ, וְכָל הַשְׂוֹתָה יוֹתֵר — הָרִי זֶה מְשַׁבַּח, כִּי הֵעֱקָר שֶׁהָאָדָם יִגִּיעַ לְבִטּוֹל כְּזֶה אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ, עַד שְׁלֵא יַדַּע בֵּין אַרוּר הָמֵן לְבֵין בְּרוּךְ מְרַדְּכִי. וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי תַקְּףָה הַשְׂמַחָה, כִּי כְּזֶה שְׂאָדָם שְׂמַח בְּפוּרִים, הוּא מִמְּשִׁיף עַל עַצְמוֹ הָאֲרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֻרוֹת עֲלִיוֹנִים, אֻרוֹת צְחָצְחוֹת, וְאֵז אֶפְלוּ מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם וְנִכְשַׁל בְּמָה שְׁנִכְשַׁל, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְכַפֵּר לוֹ, כַּמּוּבָא בְּתַקּוּנֵי זֶהר, אֲשֶׁר פּוּרִים הוּא כְּיוֹם בְּפוּרִים, וְכִמוֹ שְׁבִיּוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפְּרִים לְכָל אָדָם עַל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ-כֵן בֵּימֵי הַפוּרִים הַקְּדוֹשִׁים, עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַמְּצוּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל קְרִיאַת-הַמְּגִלָּה, לְגַלוֹת אֶת הַהִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹף הַהִסְתַּרְתָּה, וְעַל-יְדֵי מְצוֹת צְדָקָה וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיוֹנִים וּמְשָׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִים עַל עַצְמָם אֹר נוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, עַד שְׁנִתְבַּטַּל לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְיִכְבֵּר אֵינּוּ רוּאָה שׁוּם דְּבָר רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵה נִקְרָא: "עַד דְּלֵא יַדַּע בֵּין אַרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי"; כִּי בְּאֲמַת אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה וּמְהֵיָה וּמְקִים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, אִף

מחמת הבחירה והנסיגה והסתייגות עצמו כפי יכולתו, בתוך זה העולם, וזה ההפרש בין מרדכי להמן, מרדכי הוא אור הקדושה, "מר דרור" (שמות ל, כג), והמן הוא מקור הטמאה, כלל הספקות והקשיות והעקמומיות שיש בלבם של אדם עליו יתברך, שזה נעשה מטבע העולם, פי על כל אדם ואדם עובר בזה העולם מה שעובר — ירידות ונפילות, ונכשל במה שנכשל, ונופל למקום שנופל, ונשבר כמו שנשבר, ועוברים עליו צרות ויסורים ומכאובים רבים מאד, שזה כלל כל הצרות של הקבלי העולם הזה, ומרדכי הוא גלוי אלקות, לגלות את אמתת מציאותו יתברך שמאיר לכל העולם, ועל-כן בפורים, אז צריכים להגיע אל מעמד ומצב כזה, שלא יהיה הפרש אצלו בין ברוך מרדכי לארור המן, הינו שיהפך את כל הירידות והנפילות אליו יתברך; אשרי מי שזוכה לקיים את כל המצוות הנוראות השכיכות ליום הפורים, והוא שמח ומשמח את כל נשמות ישראל, ונכנס אל תוך שמחת הקדוש-ברוך-הוא, שעל-ידי-זה יזכה לכל התקונים, והקדוש-ברוך-הוא ימחל לו על כל עוונותיו, וימשך עליו אור נורא ונפלא מאד, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם:

קוֹנְטֵרס

שְׂמֵחַת פּוּרִים

יעֹרֵר וַיִּחַזַּק אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל אַחֲדוֹת וְאַהֲבָה, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה מוֹחָקִים וּמְבַטְלִים אֶת הַמֶּן-עַמְלַק, שֶׁכָּל עֲגִינוּ הוּא רַק
פְּרוּדִים, וְעַל-יְדֵי חֲקֵן הַשְּׂמֵחָה שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל שֶׁשׁ וְשֵׁמֶחַ
בְּשֵׂמֵחַת אֱלֹקוֹתוֹ: תִּבְרַךְ הַמַּתְגַּלָּה בְּיוֹם הַפּוּרִים, זוֹכִים לְחַנּוּן
אֶת כָּל מֵה שֶׁפָּגַם בְּמִשְׁוֶה כָּל יְמֵי חַיָּו בְּשִׁנְאֵת יִשְׂרָאֵל, בְּחַמְאָה
לְצִלָּן, וְזוֹכֵה לְהִתְאַחֵד עִם כָּלֵל נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אָדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי

רַבֵּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נָתָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמְרֵי

חֻמְרֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב

עֵיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבֵ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂאֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו
שְׂמַחַת פּוּרִים זֶה עֵנֵן אַחַר לְגַמְרֵי, פִּי
תִּכְף־וּמָד פֶּשֶׁק מִשְׁתַּפְּרִין, מִתְחִילִין
לְכַבּוֹת וּלְהַתְּוֹדוֹת עַל הָעוֹנוֹת וְחוֹזְרִים
בְּתִשְׁבּוּבָה, וְאֵין לְאַף אֶחָד אֵילוֹ חֲשֻׁבוֹנוֹת
פְּרִטִיִּים עִם הַזּוֹלָת.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכו)

קוֹנְטֵרַס

שְׁמַחַת פּוּרִים

.א.

אַמוּנָה

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, שֶׁעַקֵּר "שְׁמַחַת פּוּרִים" הוּא הָאַמוּנָה בְּבוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, שֶׁאָדָם צָרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְדַעַת שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וּכְפִי שֶׁאָדָם מְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ יְדִיעָה זוֹ, שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, אִזּוֹ הוּא שְׂמַח, וְזוֹ "שְׁמַחַת פּוּרִים". לְזֹאת הֶמֶן-עַמְלֵק רָצָה לְעַקֵּר מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הָאַמוּנָה. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה יג, סִימָן ה'): גְּאוֹת אָדָם תִּשְׁפִּילְנוּ — זֶה עַמְלֵק, שֶׁנִּתְגָּאָה עַל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֵרוּפָיו וּבְגִדּוּפָיו. עַמְלֵק מְכַנִּיס סִפְקוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל — "הֵיִשׁ הַיְוֹנִי" בְּקִרְבָּנוֹ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז), וְהוּא מִתְרִיס

כְּלָפִי מַעֲלָה, ו"מְלַחֲמָה לֵה" בַּעֲמָלֶק מִדֶּר דֶּר", בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר יֵשׁ לָנוּ עֶסֶק עִם הַמֶּן-עֲמָלֶק, שְׂרוּצָה רַק לַעֲקֹר אֶת
 הָאֱמוּנָה מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וּבְרִגְעַ שְׂאִין לְאָדָם אֱמוּנָה
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בַּר מִינֵן, מִזֶּה בָּא, שֶׁהוּא עֲצוּב,
 שְׁבוּר, מְדַבָּא, עֲצָבָנִי, וְאִין לוֹ אֵל מִי לְפָנוֹת. כִּי בְּפִרוּשׁ
 אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁעָקַר הַגְּאֻלָּה
 תְּהִיָּה רַק עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, אִם תִּתְגַּלֶּה הָאֱמוּנָה בְּעוֹלָם,
 שְׁכֵלָם יֵאֱמִינוּ בְּבוֹרָא עוֹלָם, כְּלָם יִמְשִׁיכוּ עַל עֲצָמָם אֶת
 הָאוֹר אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ, כָּל אֶחָד יִדְבֹר
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל צָרְכָיו יִבְקֹשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זֶה תְּהִיָּה
 הַגְּאֻלָּה. וְלִהְפֹּךְ — עָקַר הַגְּלוּת רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן
 אֱמוּנָה, שְׂאִין לְאָדָם אֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזוֹ
 קָלֶפֶת הַמֶּן-עֲמָלֶק, שְׂרוּצָה לְקַרֵּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 שְׁלֹא תִהְיֶה לָהֶם אֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמִשָּׁם
 סוֹבְלִים אֶת הַסֶּבֶל הַנוֹרָא, שְׁכָל אֶחָד מֵאַתְּנוּ סוֹבֵל, וּמִזֶּה
 נוֹבֵעַ, שְׂאֵנוּ עֲצוּבִים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 "שְׁמַחַת פּוּרִים" זֶה מְלַחֲמָה בַּעֲמָלֶק, לְלַחֵם
 בְּאִפְיֻקוּרְסִים, בְּכוּפְרִים וּבְלִיצְנִים, שֶׁהֵם מִתְלוֹצְצִים מִכָּל
 הַקְדוּשׁ לַעַם יִשְׂרָאֵל. וּבְשִׁבִיל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ שְׁמוּאֵל יב): "לֵץ תִּפְּה" — זֶה עֲמָלֶק; כִּי
 כָּל עֲגִין עֲמָלֶק רַק לַעֲשׂוֹת לִיצְנוֹת מִכָּל דְּבַר שֶׁבִקְדוּשָׁה,
 אָבֵל אֲנַתְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל, מֵאַמִּינִים בְּנֵי מֵאַמִּינִים,
 מִתְחַזְּקִים בְּאֱמוּנָה, זֶה "שְׁמַחַת פּוּרִים", שְׂאִינְנוּ

מִסְתַּכְּלִים עַל שׁוֹם עֲמֻלָּקִים, שְׁרָצְחוּ אֶת נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל: אֲנָשִׁים, נָשִׁים וְיִלְדִים בְּדָם קָר, עַל שׁוֹם
 עַרְב־רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁאִינָם מִתְּבִישִׁים
 לְדַבֵּר נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְנֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם
 יִשְׂרָאֵל. לָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵכוֹת נח.): "לֵךְ
 הַיְיָ הַמְּמַלְכָה" — זו מִלְחַמַת עֲמֻלָּק; בְּזֵה שְׁאֵנוּ
 מְגַלִּים לְכֻלָּם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ, וְהוּא
 יִתְּבַרַךְ מְלֶךְ, בְּזֵה בַעֲצָמוֹ אָנוּ לוֹחֲמִים בַּעֲמֻלָּק. כִּי כָּל
 עֲנִין הַמֶּן-עֲמֻלָּק, לְכַסּוֹת אֶת הָאֱמוּנָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל.
 וּבִשְׁבִיל זֶה מְסֻתּוֹכְבִּים כָּל-כָּף הַרְבֵּה בְּגִי-אָדָם שְׁבוּרִים
 וְרָצוּצִים בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאִינָם יוֹדְעִים מֶה לַעֲשׂוֹת,
 אֲבָל בְּרַגַע שֶׁמִּתְגַּלֶּה אֲלֵיהֶם הָאֱמוּנָה בְּבוֹרָא כָּל
 עוֹלָמִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטְּלַת קְלַפַּת הַמֶּן-עֲמֻלָּק, וְזוֹהִי
 "שְׁמַחַת פּוּרִים". לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּאוֹ
 וְנִתְחַיֵּל עִכְשָׁו מִהַפּוּרִים הַזֶּה לְשִׂמְחַת בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, נִבְרָאנוּ מְזֻרַע
 יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשָׂנוּ כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר הֵם רוֹצְחִים
 בַּעֲלָמָא, הַרוֹצְחִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל זֶה אֶלְפִים שָׁנָה
 בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אַכְזָרִיּוֹת בְּלֵי שׁוֹם
 הַגִּיּוֹן כָּלֵל. וְזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּמַעֲמַד הַר סִינַי, כִּי כָּף
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁכָּלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הָיוּ
 בְּהַר סִינַי וְקִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְזוֹ הַשְׂמֵחָה הַכִּי גְדוֹלָה
 — "שְׁמַחַת פּוּרִים" שֵׁישׁ לָנוּ, לְשִׂמְחַת שְׁאֵנָחְנוּ יְהוּדִים

מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, ולועגים וצוחקים מכל אלו הנוצרים והקתולים, הביתוסים והצדוקים, הקראים, הריפורמים והקונסרבטיבים, הערכ-רב ושאר הקלפות בכל מיני כנוייהם, שאינם מתבישים לדבר פתוח נגד הקדוש-ברוך-הוא, נגד התורה, ונגד קיום המצוות, אינם מתבישים לחלל שבת בפרהסיה, בר מינן, ולזלזל בכל המצוות, ואנחנו עם ישראל מקבלים על עצמנו בפורים אמונה בבורא כל עולמים, שזו שלמות "שמחת פורים"; כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה, כי סוף כל סוף אם אדם מתבונן היטב בבריאה, רואה שהכל זה אלקות, ואלקות זה הכל, ומה שאנו רואים לפני עינינו דומם, צומח, חי, מדבר, הכל זה לבוש לגבי גלוי אין סוף ברוך הוא. לזאת בפורים נתגלה אור נפלא כזה, שכל השנה נעלם ונסתר מעיני בני-אדם. לכן אנו רואים, שכל השנה בני-אדם מתבישים לרקד ברחובות, מתבישים להיות בשמחה, כי חושבים פן ואולי יסתכלו עליהם כאלו יצאו מדעתם. ורבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות אמת, סימן ל'): לפי הרחוק מן האמת כן מחזיק את הסוד מרע לשוטה; והכל בא מחמת חסרון אמונה, כי אם היתה לנו אמונה ברוחה ומזככת, היינו רוקדים ברחובות, ושמחים שאנו מאמינים באל עולם, אל יחיד שברא את כל העולמות כלם, ומחיה ומנהה ומקים את כל הבריאה כלה; לזאת,

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְגָרִים! בְּפוּרִים הַזֶּה, בָּאוּ נְקִיִּים בְּשִׁלְמוֹת
 "שְׁמַחַת פּוּרִים", עַל-יְדֵי שְׁנִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוּ אֲמוּנָה
 פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּנְבִטֵל אֶת הַגָּאוֹת וְהַיִּשּׁוּת
 וְהַמְצִיאוֹת שֶׁלָּנוּ, וְנִדְעַ שְׁאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּכְפִי שְׁנַחֲדִיר בְּעֲצֻמְנוּ יְדִיעָה זֹו, שֶׁהַכֹּל זֶה
 אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת
 קְלַפְת הַמֶּן-עַמְלֵק, שְׁרוּצָה לְכַסּוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, לְהַעֲלִים אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. אֲבָל אֲנַחְנוּ עִם
 יִשְׂרָאֵל מְגַלִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעֵינֵי כָל. וְכִּי
 אוֹמֵר הַנְּבִיא (יְשַׁעְיָה מֵב): "אֲנִי הַנְּיָ"ה קְרָאתִיךָ בְּצַדִּיק
 וְאַחֲזַק בְּיָדְךָ וְאַצְרִיךָ וְאַתְּנֶנּוּ לְבְרִית עִם לְאוֹר גּוֹיִם, לְפַקֵּחַ
 עֵינַיִם עוֹרוֹת לְהוֹצִיא מִמִּסְגָּר אֲסִיר מִבַּיִת כְּלָא יוֹשְׁבֵי
 חֹשֶׁךְ", שֶׁעִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהִיּוֹת אוֹר לְגוֹיִים, לְהַאֲרִי
 לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, שֶׁיֵּשׁ בּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים. לְזֹאת אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח): כְּשֵׁיִשֵׁב הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עַל כֶּסֶּא מַלְכוּתוֹ, וְתַהֲיֶה הַמְּמַשְׁלָה שְׁלוֹ, בְּאוֹתָהּ
 שְׁעָה מְלַחֲמָה לְהַנְּיָ"ה בְּעַמְלֵק. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְגָרִים, בָּאוּ וְנִרְאָה שִׁיְהִיָּה מְצַדְנוּ גְלוּי אֱלֻקוֹת, שְׁאֲנַחְנוּ
 עִם יִשְׂרָאֵל נִגְלָה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעֵינֵי כָל, וְלֹא
 נִתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, נִשְׁמַר שְׁבֵת, נִתְעַטֵּף
 בְּצִיצִית, נִתְעַטֵּר עִם תְּפִלִּין בְּרִישׁ-גְּלִי, נִתְפַּלֵּל אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזוֹ שְׁלְמוֹת "שְׁמַחַת פּוּרִים", כִּי אִין
 עוֹד שְׁמַחָה כְּשְׁמַחַת הָאֲמוּנָה, שְׁאָדָם מְאָמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-

ברוך-הוא, ואנחנו עם ישראל, צריכים מאד מאד לשמח, שזכינו להברא מזרע ישראל, ולא עשנו כגויי הארצות, שהם רוצחים בדם קר, כְּאִשֶּׁר נִוְכַחְנוּ בְּמִשְׁפַּח כָּל שָׁנוֹת גְּלוּתֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ מְאֻמִּינִים רק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא ובתורה הקדושה.

ב.

אמונת חכמים

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שאי אפשר לזכות לאמונה ברורה ומזככת בהקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי אמונת חכמים, כמו שפכתוב (שמות יד, לא): "וַיֹּאמְרוּ בְּהוֹי"ה וּבְמִשָּׁה עֲבָדוּ", אומרים חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): אם במשה האמינו בה' לא כל שכן? אלא אי אפשר להגיע לאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי שמקדימים אמונת חכמים. לזאת אנחנו רואים, שהמון-עמלק התגבר מאד על מרדכי הצדיק, ורצה להכניע אותו, כי בכל פעם שראה את מרדכי שאינו כורע ואינו משתחוה לו, נכנס בעצבים, בכעס וברציחה גדולה, כמו שפכתוב (אסתר ג, ה): "וַיִּמְלֹא הַמֶּן חֲמָה", ולא היה יכול לסבל, שיש איש יהודי המאמין בהקדוש-ברוך-הוא, ומגלה ומפרסם אותו יתברך לעיני כל, ואינו מפחד מאף בריה שבעולם, אלא

מקבץ את כלל ילדי ישראל, ולומד עמהם אמונה טהורה בבורא כל עולמים, לזאת, התנפל למרדכי הצדיק. וכן קורה בכל דור ודור, שפנגד הצדיק האמת המגלה את הקדוש-ברוך-הוא לעיני כל, עומד המן הרשע, ורוצה רק לכלות אותו, רק לשברו, ומוסר אותו בכל מיני מסירות, מסית ומדיח נגדו. אבל גדל כח הצדיק עד אין סוף, כי הצדיק רבוק בחי החיים בו יתברך. וזה היה גדל כחו של מרדכי הצדיק, שהיה כל-כף חזק בתפלה, עד שעורר את נשמות ישראל, שגם-כן יתפללו להקדוש-ברוך-הוא, ולא יפחדו מהמן-עמלק, אלא יצאו בחוצות, ויבקשו ויתחננו לפניו יתברך. וכה אומרים חכמינו הקדושים (שמות רבא, פרשה לח, סימן ה'): מי גרם למרדכי לבוא לידי הגדלה הזאת? שהיה מתפלל בכל שעה; מאחר שראה עצמו בגדלה, לא זו מן התפלה; מרדכי הצדיק לא הגיע למדרגתו, אלא על-ידי התפלה, יומם ולילה היה מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכל אשר היה צריך בקש רק ממנו יתברך, ויבכות זה עלה לגדלה. וכשעלה לגדלה לא מעט מתפלה, והחדיר בעם ישראל גדלת התפלה. שזה הענין של אמונת חכמים, שאנחנו צריכים להתחזק באמונת חכמים בצדיקי הדור; כי בכל דור ודור יש להקדוש-ברוך-הוא צדיקים קדושים, שהם בחינת מרדכי הצדיק, והם לוחמים מלחמת הנו"ה

ברוך הוא וברוך שמו, הם אשר מחזירים את התורה לעם ישראל, הם אשר מעודדים את נשמות ישראל, שלא תפעלו מהמן-עמלק, שלא תבלבלו מהסתת הקלפות והסטרך אחרא והערב-רב, שמסיתים ומדיחים נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, שלא תפעלו מהגויים הרוצחים, שרצחו את נשמות ישראל בדם קר, בכל מיני מיתות משנות ואכזריות. כי הצדיק האמת שהוא מרדכי, הוא מעורר ומעודד ומשמח את נשמות ישראל, שלא יפסיקו להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, שיצאו בחוצות, ויצעקו אל הבורא תברך שמו, ויבקשו רחמים רבים ממנו תברך. לזאת, בני ובנות הקרים! עקר "שמחת פורים" — להתחזק באמונת חכמים. ומה אנו רואים? שהמן-עמלק אינו יכול לסבל שיש יהודים המאמינים באל עולם ובחכמים האמתיים, לזאת הוא בא עם כל פחות הטמאה שלו, לדבר על חכמי ישראל, להתלוצץ מחכמי ישראל, אשר זה היה הפח של המשפילים והערב-רב והאנטישמים, ימח שמם, בכל הדורות — להתלוצץ ברבים מחכמי התורה, לבזות אותם ברבים. ולכן עקר "שמחת פורים" — להתחזק באמונת חכמים. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שעל-ידי אמונת חכמים, אדם יודע איך להתנהג. כי המח שלו מברר ומזכך, ויודע

אִיךָ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, אַךְ בְּלִי אַמוּנָת
 חֲכָמִים אָדָם אָבוּד לְגַמְרִי. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 עַקֵּר "שְׁמַחַת פּוּרִים" זֶה אַמוּנָת חֲכָמִים, שֶׁעֲלֵינוּ לְקַבֵּל
 עַל עֲצֻמְנוֹ אַמוּנָת חֲכָמִים, לְהֵאֱמִין בְּדַבְרֵי צַדִּיקִים. וְאִם
 אֲנוּ שׁוֹמְעִים שְׂאֵחֵד מְדַבֵּר נֶגֶד הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 מְרַדְכֵי, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁזֶהוּ הַמֶּן, כִּי כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל הַמֶּן
 הִיָּה נֶגֶד מְרַדְכֵי, כִּי לֹא הִיָּה יָכוֹל לְסַבֵּל בְּשׁוּם פְּנִים
 וְאִפְּן אֶת גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק, לֹא הִיָּה יָכוֹל לְסַבֵּל,
 שְׁמֵרְדְכֵי הַצַּדִּיק מִקָּדִים תְּלַמּוּדֵי תוֹרָה בַּעֲבוּר הַבְּנִים,
 בְּתִי-סֵפֶר בַּעֲבוּר הַבְּנוֹת, וְלוֹמֵד עִמָּהֶם תּוֹרַת הַיְיָ"ה
 בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, מְלַמֵּד אִיךָ לְקַיֵּם מִצְוֹתָיו
 יְתִבְרַךְ. לְזֹאת הַמֶּן הַרְשָׁע הוֹצִיא אֶת כָּל הַחֲצִים שֶׁלוֹ
 דִּיקָא נֶגֶד מְרַדְכֵי, כִּי לֹא יָכוֹל הִיָּה לְסַבֵּלוֹ בְּשׁוּם פְּנִים
 וְאִפְּן, וְהִלֵּךְ לְמָסְרוֹ בְּכָל מִיַּי מְסִירוֹת, אָבֵל לֹא הִצְלִיחַ;
 כִּי מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק יוֹתֵר חִזֵּק מִמֶּנּוּ. וּלְבִסּוּף הַמֶּן נִתְּלָה,
 וּמְרַדְכֵי הַצַּדִּיק נִתְּגַלָּה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. לְזֹאת, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ בְּזִמְן "שְׁמַחַת פּוּרִים", עַקֵּר
 הַשְּׂמַחָה זֶה אַמוּנָת חֲכָמִים, שֶׁאֲנוּ מְאֱמִינִים בְּחֲכָמֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים בְּקוֹלָם, בְּקוֹל הַצַּדִּיקִים הַמְחִזִּירִים
 עֲטָרָה לְיִשְׁנָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אַמוּנָת
 חֲכָמִים זֶהוּ הַיְסוּד בִּיְהוּדוּת, וְאִם תִּשְׁמְעוּ כְּלָבִים נוֹכְחִים
 נֶגֶד הַחֲכָמִים, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, תִּדְעוּ לְכֶם, שֶׁהֵם כְּלָבֵי
 הַמֶּן, כִּי לֹא יִמְלֹט שְׁמֵי שֶׁעָמְדוּ רַגְלָיו עַל הַר סִינַי,

שִׁידְבֹר נֶגֶד הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַדְּבוּק בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂאִינוּ מְסִיחַ דַּעְתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּרַגְעַ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְטָא רַבְתִּי): הָרִי הַכֶּלֶב בָּא וְנוֹשֵׁף אֶתְכֶם — זֶה עֲמֶלְק; הֵינּוּ שְׁעַמְלֶק נִקְרָא כֶּלֶב. לְזֹאת אֲנַחְנוּ צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמֵר מִקְלַפֶּת עֲמֶלְק, מִהַכֶּלֶב הַזֶּה שְׂלֵא יְבוֹא לְנַשֵּׁף אוֹתָנוּ. וְעַקֵּר נְשִׁיכַת עֲמֶלְק, שְׁמַכְנִיס בְּאֶדָם קְרִירוֹת, שְׁמַכְנִיס בְּאֶדָם סְפָקוֹת בְּאֶמוּנָה — "הַיֵּשׁ הַרְגֵ"ה בְּקַרְבְּנוּ אִם אֵין". לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עַקֵּר "שְׁמַחַת פּוּרִים" הוּא — עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, שְׁעֲלִינוּ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאֶמוּנַת חֲכָמִים, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל. בָּאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, וְנִזְרַק אֶת הַשֶּׁכֶל הַמְדַמָּה שְׁלָנוּ, בָּאוּ וְנִטָּה אֲזַן אֶל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, הַעוֹסְקִים לְהַחְזִיר אֶת הַעֲטָרָה לְיִשְׁנָה, בָּאוּ וְנִחְזַק אֶת יְדֵי הַחֲכָמִים. וְזוֹ "שְׁמַחַת פּוּרִים", שְׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהֶאֱמִין בְּחֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים בְּקוֹלָם, וְלוֹמְדִים אֶת סִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים. כִּי הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגֵם בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן; כִּי הַצַּדִּיק כָּל-כְּפוֹ גְּדוֹל, עַד שְׁמִבְחוּץ אֵין רוֹאִים עָלָיו כְּלוּם, וְאֶדְרָבָה רוֹאִים תְּכֵלִית הַהֶפֶךְ, כְּמוֹ שְׁגֵלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמג), שְׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְדִים, פָּרָק ג'): כָּל הַשִּׁירִים קִדְשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ-קִדְשִׁים; שְׁלֵמָה הַמְּלֹךְ חֵבֵר שְׁלֵשָׁה סְפָרִים: מְשָׁלִי, קִהְלֵת, שִׁיר הַשִּׁירִים.

בְּמִשְׁלֵי וּבִקְהֵלֶת יֵשׁ לְבִנְיָ-אָדָם הַשְּׂגָה, אַבְל בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, אִין לְשׁוּם בְּרִיָה הַשְּׂגָה, אַדְרָבָה שִׁיר הַשִּׁירִים נִדְמָה כְּסִפּוֹר שֶׁל שִׁירִים, שִׁירֵי אֶהְבָּה. וּבְאֵמֶת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שם): כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לֹא רָאוּי לְיוֹם שֶׁנִּתְגַּלָּה בּוֹ שִׁיר הַשִּׁירִים; מְרַב סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֵׁישׁ בּוֹ. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, כֵּן הַדְּבָר, הַצְּדִיק הָאֵמֶת מִבְּחוּץ אִין רוֹאִים עָלָיו שׁוּם דְּבָר, וְאֶדְרָבָה חוֹשְׁבִים עָלָיו מֵה שְׁחוֹשְׁבִים, אַבְל בְּפִנְיַמִּיּוֹת הוּא חֲתִיכַת אוֹר, כִּי הוּא מְגַלֶּה אֶת הָאוֹר אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עָלֵינוּ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת הַצְּדִיק, כִּי הוּא קֹדֵשׁ קְדָשִׁים. וּמִתִּי יְכוֹלִים לְהַפִּיר אֶת הַצְּדִיק? אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעג): עַל-יְדֵי הַפְּתָב יְכוֹלִים לְהַפִּיר אֶת הַנְּפֶשׁ, אֶת פְּנִימִיּוֹת הַנְּפֶשׁ. כְּשֶׁרוֹאִים אֶת הַסְּפָרִים שְׁלוֹ הַמְּלָאִים חֲכָמָה אֱלֹקִית, מְלָאִים זֵיו וְאוֹר, מְלָאִים הַתְּחַזְּקוֹת, מְלָאִים שְׂמֵחָה, דִּיקָא עַל-יְדֵי הַפְּתָב יְכוֹלִים לְהַפִּיר אֶת הַצְּדִיק. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), שְׂפָנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק הֵם בְּתוֹךְ הַסְּפָר, וּמִי שְׁרוּצָה לְהַפִּיר אֶת הַצְּדִיק בְּאֵמֶת, שֵׁיִלְמַד אֶת הַסְּפָרִים שְׁלוֹ. וְזוֹ "שְׂמַחַת פּוּרִים" — שֵׁישׁ אֲמוּנַת חֲכָמִים, שְׂמֵאֲמִינִים בְּסִפְרֵי הַצְּדִיק וְלוֹמְדִים בְּהֵם, וּמְפִיצִים אוֹתָם לְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לֹא-כֵן הֵמֵן הַרְשָׁע גַּם-כֵּן כְּתַב סְפָרִים, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (אֶסְמֵר ח, ה): "לְהַשִּׁיב אֶת הַסְּפָרִים מִחֻשְׁבַּת

הַמֶּן" וְגו'; ; אַבְל הַסְּפָרִים שְׁלוֹ הָיוּ נֶגֶד הָאֲמוּנָה, נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, נֶגֶד הַתּוֹרָה, נֶגֶד הַמְּצוּוֹת, וְנֶגֶד כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל. גַּם הַמֶּן כְּתַב סְפָרִים, אַבְל הָיוּ מְלֵאֵי לִיצָנוּת וּכְפִירוֹת; כִּי זֶה לְעַמַּת זֶה, כְּנֶגֶד מְרֻדְכֵי הַצְּדִיק הַמְּגַלֶּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּדַכְתִּיב (אָסְתֵּר ט, כ): "וַיִּכְתֹּב מְרֻדְכֵי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים" וְגו', שֶׁהַכְּתָב שֶׁל מְרֻדְכֵי הַצְּדִיק נִתְּגַלֶּה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, זֶה הַמֶּן-עֲמֶלֶק לֹא יָכוֹל הִיָּה לְסָבֵל. וּבְשִׁבִיל זֶה עָשָׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְכַטֵּל אֶת סְפָרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְגַם הוּא כְּתַב סְפָרִים, אַבְל סְפָרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בַחֲיִנַת מְרֻדְכֵי, גָּלוּ לְכָל־אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ. שְׁנֵה מַה שֶׁכְּתוּב (אָסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכֵי", שֶׁכָּל־מְצָאוֹ בְּכַתְבֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת גְּלוּי אֱלֻקוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּבַטְּלָה כָּל הַזְּהֻמָּה שֶׁל סְפָרֵי הָאֲפִיקוֹרְסוֹת שֶׁל הַמֶּן הַרְשָׁע, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), שֶׁעַל-יְדֵי הַכְּתָב שֶׁל הַצְּדִיק מִתְּגַבְּרִים, כִּי מוֹצְאִים הֵפֶךְ אֲמוּנָתָם בְּתוֹךְ סְפָרֵיהֶם דִּיקָא, וְזֶה הַמֶּן-עֲמֶלֶק לֹא יָכוֹל לְסָבֵל, וְלָכֵן מִי שֶׁחֹלֵק עַל סְפָרִים הַמְּגַלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ, הוּא בְּכָל־ל הַמֶּן-עֲמֶלֶק, יִמַּח שְׁמוֹ, וְכֵן מוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוֹ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן לב), שֶׁעַל-יְדֵי סְפָרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת נִתְּבַטְּלִים סְפָרֵי מִינּוֹת וּכְפִירוֹת מִהָעוֹלָם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עֲקֹר

"שמחת פורים" זה אמונת חכמים, שעלינו להתחזק בזה, וללמד את הספרים הקדושים של חכמי ישראל, חכמי התורה, ולברח מפל העתונים ומפל הזבל של המן-עמלק, שמדפיס בכל יום עתונים חדשים, המלאים נאוף וכפירות ואפיקורסות, המלאים לעג ובוז נגד חכמי התורה. לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר "שמחת פורים" הוא רק על-ידי שנירתיק מאתנו את העתונים הרעים, שהם ספרי המן, המלאים כפירות ואפיקורסות, הלוועגים על מנהיגי ישראל, על מצוות הוי"ה ברוך הוא וברוך שמו, על תורת ה' וחקמיה, ובזה שנתחזק באמונה פשוטה בו יתברך ובחכמי הדור, זו "שמחת פורים" הכי גדולה.

ג.

אחדות ישראל

בני ובנותי היקרים! עקר "שמחת פורים" זה אחדות ישראל; שעם ישראל צריכים לאחד עצמם בצותא. הגיע הזמן שנתאחד בינינו, מספיק שנאה ההורסת כל חלקה טובה, שזוהי קלפת המן-עמלק, שאמר (אסתר ג, ח): "ישנו עם אחד מפזר ומפחד"; כי כל כחו הוא הפחד ומשל', ואינו יכול לסבל שנסממות ישראל מתאחדים יחד, אוהבים אחד את השני, כי כל

ענינו הוא רק פּוּרִים, ומסית ומדיח יומם וְלִילָה נשמות ישראל זה נגד זה וכו', העקר שיהיה ריב ומחלוקת, שלא יהיה שלום בין נשמות ישראל; כי ברגע שיש שלום בישראל, אין לו מה לעשות בזה העולם. לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר "שמחת פורים" זה אחדות ואהבה בין נשמות ישראל, להתאחד עם כל יהודי, לאהב כל יהודי, אשר זו היתה עבודת אסתר המלכה, שאמרה (אסתר ד. טז): "לך פנס את כל היהודים"; כי עקר עבודת הצדיקים בכל דור ודור, זהו רק לאחד את נשמות ישראל ביחד. לזאת, בני ובנותי היקרים! עכשו בפורים, זכרו היטב, שעקר "שמחת פורים" זו אהבה ואחדות שתהיה בינינו. עלינו לאחד את כלל נשמות ישראל, לסלק מאתנו את כל מיני שנאת חנם, שבשביל זה אנחנו סובלים עדין את הסבל הנורא הזה סבל הגלות. כי כן אומרים חכמינו הקדושים (יומא ט), שמקדש שני חרב מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עברות הכי חמורות: עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים; בזה שיהודי שונא, חס ושלום, יהודי שני, הוא כעובד עבודה זרה ממש; כל-כן חמורה השנאה של יהודי נגד זולתו. וזו עבודת המן-עמלק — להחדיר שנאה בין נשמות ישראל. ואנו עדים לך, שזורעים שנאה ברחוב, לשנא יהודים שומרי תורה ומצוות, ומי

אחראי לזה? הַמֶּן-עֲמֶלֶק. כי לא יִמְלֹט יְהוּדֵי שְׁעָמְדוּ רַגְלָיו עַל הַר סִינִי, שִׁיֵּדִיחַ נֶגֶד יְהוּדֵי שָׁנִי, מִכְרַח לַהֲיוֹת שֶׁהוּא מְזַרַע הַמֶּן-עֲמֶלֶק. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֵקֶר "שְׂמַחַת פּוּרִים", זֶהוּ רַק אֲהַבַת יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה הַמְצָנָה שְׁצוּוּנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָסְפֵר ט, יט): "וּמְשָׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ וּמִתְנֹת לְאֲבִיוָנִים"; שְׁזֵהוּ סִמְלָה הָאֲהֵבָה, שְׁאֲחַד עוֹזֵר לְזוּלָתוֹ; רוֹאִים אֲבִיוֹן, נוֹתְנִים לוֹ צְדָקָה. וְאוֹמֵר רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּיִט־מִוֶּהֱרָן, חֶלֶק א', סִימָן קו), שְׁעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַצְּדָקָה לְעֹזֵר לְזוּלָת גַּם בְּרוּחָנִיּוֹת. רוֹאִים יְהוּדִים רְחוּקִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עוֹזְרִים לָהֶם לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין עֲנִי אֶלָּא בְּדַעַת, עֲנִי הַרְחוּק מִדַּעַת הָאֲמֵת, רְחוּק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבוּר וְרִצּוֹן, וּפְלוּגֵי בָּא וּמִחֻזְקוֹ וּמְעוֹדְדוֹ וּמְשֻׁמְחוֹ, וּמְכַנִּים בּוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה הַצְּדָקָה הַכִּי גְדוּלָה, וְזֵהוּ 'מִתְנֹת לְאֲבִיוָנִים'. וְכֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת צָרִיךְ לְעֹזֵר לְאֲבִיוָנִים, אֲשֶׁר זֶה הַמְצָנָה הַכִּי גְדוּלָה; כִּי גְדוּלָה צְדָקָה מִכָּל הַמְצָוֹת שְׁבִתוּרָה. לְזֹאת עֵקֶר "שְׂמַחַת פּוּרִים" — לְתַת צְדָקָה לְעֲנִיִּים, מִתְנֹת לְאֲבִיוָנִים, לְעֹזֵר לְזוּלָת, לְצֵאת מֵעֲצָמָנוּ, "וּמְשָׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ", לְשַׁלַּח מִתְנֹת זֶה לְזֵה. וּבְזֶה שְׁנִתְאַחַד יַחַד, בְּזֶה נִכְנִיעַ אֶת הַמֶּן-עֲמֶלֶק, בְּזֶה נִכְנִיעַ אֶת הָעַרְב־רַב; כִּי כָּל הַכַּחַשׁ שֶׁלָּהֶם הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׁזוּרְעִים פְּרוּדִים בֵּין גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל, שְׁעַם

יִשְׂרָאֵל מִתְאַחֲדִים יַחַד. כִּי שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שְׁלוֹם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ויקרא רבה, פֶּרֶשׁה ט', סִימָן
 ט): גְּדוּל שְׁלוֹם, שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת וְטוֹבוֹת וְנִחְמוֹת,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיאָם עַל יִשְׂרָאֵל — חוֹתָמִים
 בְּשְׁלוֹם; וְזֶה מִתְגַּלֶּה בַּפּוּרִים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְּקָרִים! עֵקֶר "שְׁמַחַת פּוּרִים", זֶה רַק אֶחָדוֹת בֵּין
 נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּתְאַחֲדוּ יַחַד, נֹאֵהֵב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי,
 נִמְסָר אֶת נַפְשׁוֹ אֶחָד בְּשִׁבִיל הַשְּׁנִי, שְׁזֶה עֵקֶר "שְׁמַחַת
 פּוּרִים" — וּמִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוּת
 לְאֲבִיוֹנִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה):
 הָעוֹלָם הַזֶּה — מִפְּנֵי שְׂאִינָם מִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה,
 מְקַנְאִים זֶה לְזֶה, אֲבָל לְעֵתִיד לָבֵא, כְּשִׁיתְחַבְּרוּ זֶה לְזֶה
 — יִתְעַלּוּ; כְּשִׁיתְגַּלֶּה הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ
 שְׁמוֹ, אִזּוֹ יִתְחַבְּרוּ עִם יִשְׂרָאֵל וְיִתְעַלּוּ עֲלֶיהָ אַחֵר עֲלֶיהָ.
 לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! בָּאוּ עִתָּה מִהַפּוּרִים הַזֶּה
 לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַקְּנָאָה וְהַשְּׂנָאָה וְהַגְּזֵעָנוּת, הַרְשָׁעוֹת
 וְהָאֲכֻזָּרִיוֹת שֶׁנִּטְבְּעָה בְּתוֹכֵנוּ, נַעֲקֹר אֶת הָרַע וְהַשְּׂנָאָה
 שֶׁחֲדָרוּ לְלִבֵּנוּ, וְנִתְחִיל לְאַהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי בְּאֶשֶׁר הוּא
 יְהוּדִי, כִּי כָּלֵנוּ בְּנֵי אֲבֵרָהֶם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאִמּוֹת הָעוֹלָם
 כָּלָם שׁוֹנְאִים אוֹתָנוּ, וְלֹא יוֹעִיל עַל כֵּף שׁוֹם דְּבָר, כְּמוֹ
 שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי (סִפְרֵי בְּהַעֲלוֹתָהּ ט, י'): הִלְכָה
 הִיא בְּיָדוּעַ שֶׁעָשׂוּ שׁוֹנְאֵי לְיַעֲקֹב; אִמּוֹת הָעוֹלָם שׁוֹנְאִים
 אֶת כָּל בְּרַי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנַחְנוּ עֲדִים לְאֶשֶׁר קָרָה לָעַם

ישְׂרָאֵל בְּמִשְׁךְ אֲלֵפִים שְׁנוֹת גְּלוּת, שֶׁהֲרֹגוּ, חָנְקוּ, שָׂרְפוּ, רָצְחוּ וְצָלְבוּ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִי? כָּלֵל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְלֹא הִשְׁתַּנּוּ כָּלֵל, עֲדִין הַשְּׁנָאָה הַעֲמֵקָה נִגְדְּנוּ שְׂרִירָה וְקִיָּמָת, כְּמֵאמָרָם ו"ל (שְׁבַת פּט:): מֵאִז שָׁעַם יִשְׂרָאֵל קָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה בְּסִינִי, יְרָדָה שְׁנָאָה לְעוֹלָם, וְאַמּוֹת הָעוֹלָם שׁוֹנְאִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל שֵׁשׁ עִם הַמֵּאֲמִינִים בְּאֵל עוֹלָם, אֵל אֶחָד, וְלֹא יָבֹאוּ וְיִסְפְּרוּ עֲכָשׁוּ סְפוּרֵי בְּדִים, שֶׁהֵם חֲפָצִים בְּאַהֲבָה וּבְשָׁלוֹם, כִּי הֵם מְלֵאִים שְׁנָאָה כְּלַפְנוּ, וְהִטְבִּיעוּ אֶת אִירוּפָה הַיְהוּדִית בְּדַמֵּי יְהוּדִיָּה, ה' יִנְקֵם דָּמָם הַנִּנְקִי וְהַנֶּזֶף, שֶׁנִּשְׁפָּךְ כַּמִּים בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר בְּאִירוּפָה הַנוֹצֵרִית, הַקְּתוּלִית וְהַפְּרוּטְסִטְנְטִית, הַלּוֹתְרָנִית וְהַפְּרָבוּסְלִבִּית, מִסְפָּרֵד עַד סְבִיר, מֵאוּקְרַאִינָה עַד פּוֹלִין, מִיֶּזֶן וְעַד אֲנְגֵלְיָה, מִצְרַפֶּת עַד גְּרַמְנִיָה הָאֲרוּרָה, וְהַכֵּל בְּעֵדוּד הַכְּנִסְיּוֹת וְהַבִּישׁוּפִים, הַכְּמָרִים וְהַהֲגֵמוֹנִים, בְּהַשְׁפָּעַת הַמַּטִּיף הַעֲלִיּוֹן הָאִפִּיפִיּוֹר, שֶׁמְרַרֵּו אֶת חֵיטָהּ שֶׁל אַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹת אַכְזָרִיּוֹת, בְּגִרוּשֵׁין וּבְכָל מִינֵי עֲלִילוֹת דָּם. וְאַסוּר לָנוּ לְשַׁכַּח אֶת זֹאת, שְׁוָה בְּכָלֵל: "זְכוּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עֲמֶלֶק" וְגו'. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲקֹר "שְׁמַחַת פּוּרִים" — הִיא אַהֲבָה וְאַחֲדוּת שֶׁתְּהִיָּה בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אַמּוֹת הָעוֹלָם לֹא יוּכְלוּ לָנוּ כָּלֵל. הַמְסִיוֹן לֹא יוּכַל לְתַפֵּס אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְלְהַעֲבִירָם עַל דָּתָם, שֶׁזוֹ הִיְתָה גְזֵרַת הַמֶּן-עֲמֶלֶק

— להעביר את עם ישראל על הדת, לכוללם בין הגויים. ומאין יש להמן-עמלק פחות לכולל את נשמות ישראל, ולחתן גויים עם יהודים, בר מינן? הכל בא רק מחמת שאין בינינו אחדות ואהבה, כל אחד מושך לכיוון אחר, כל אחד מגביה עצמו על זולתו. אבל ברגע שאנחנו נתאחד יחד, ולא נקרא עוד שמות למפלגות, לא נעשה פלגים פלגים בין נשמות ישראל, בזה נכניע את קלפת המן-עמלק, המסיתה ומדיחה להתרחק מהבורא יתברך שמו. וכל אלו הרפורמים והקונסרבטיבים, הצדוקים והביתוסים והקראים, ושאר מיני שמות וכנויים שיש להם, לא נתן להם לכולל את נשמות ישראל בין הגויים. אדרבה אנו מאמינים רק בהקדוש-ברוך-הוא, אין לנו בזה העולם רק אותו יתברך, וזו "שמחת פורים" אמיתית. לזאת, בני ובנותי היקרים! מהפורים הזה, באו נתאחד יחד, ונשלים זה עם זה, ואם תמצאו אחד רשע מרשע, המסית ומדיח נגד נשמות ישראל, תדעו לכם, שזהו המן, וצריכים להזהר ממנו מאד, כי הוא בא בחנפנות, במתיקות ובאהבה, המן הרשע בא לנשמות ישראל בשלום ובטוב, ורצה להכשילם במה שהכשיל, אבל מרדכי הצדיק תכף-ומיד תפס את הטמאה שלו, והכריז צום לעם ישראל, להבדל מאמות העולם, ולצאת בחוצות ולצעק להקדוש-ברוך-הוא, ולגלות לכלם, שאנחנו עם

יִשְׂרָאֵל מֵאֲמִינִים רַק בְּאֵל עוֹלָם, יְחִיד וּמְיֻחָד, וְצוֹעֲקִים:
 "הַיְיָ" הוּא אֱלֹקִים", "הַיְיָ" הוּא אֱלֹקִים". וְהַקּוֹל הַזֶּה
 יֵצֵא מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, עַד שֶׁהֶמֶן-עֲמֶלֶק לֹא הָיָה
 יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עַל עַם יִשְׂרָאֵל. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְיָרִים! עֲקֹר "שְׁמַחַת פּוּרִים" זֶהוּ רַק אַחַדוֹת וְאַהֲבָה
 בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲלִינוּ לְהִתְחִיל מֵהַפּוּרִים הַזֶּה
 לְהַשְׁתַּדֵּל שִׁיְהִי שְׁלוֹם וְאַחְוָה וְרַעוּת בֵּינֵינוּ, וְנַחֲדֵל
 כְּבָר מֵהַשְׁנָאת חֲנָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְ"שְׁמַחַת
 פּוּרִים".

ד.

אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיָרִים! עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, שְׁבִימֵי
 אַחֲשׁוּרוֹשׁ נִכְשְׁלוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה שֶׁל
 טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, וְזֶה הָיָה כַּחַ הֶמֶן-עֲמֶלֶק, שֶׁבָּא אַחֲרֵי-כֵן
 לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם. כִּי כִשְׂאָדָם נִכְשָׁל בְּאֲכִילַת טְרָפוֹת
 וּנְבִלוֹת, אֲזִי הַדָּם שֶׁלוֹ נִתְעַכֵּר, עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל
 לְקַבֵּל אֲמוּנָה. וְלִזֶּה אָנוּ עֹדִים, לָמָּה וְאִיךָ הָיָה כַּחַ
 לְעַרְב־רַב לְהַעֲבִיר מְלִיוֹנִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעַל דָּתָם,
 אִיךָ הִצְלִיחוּ לְעַקֵּר שְׁכֻטִים שְׁלָמִים מֵעַם יִשְׂרָאֵל,
 וְלְהַעֲבִירָם עַל דָּתָם, וְלַעֲשׂוֹתָם שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, בַּר מִיָּנֹן?
 הַכֹּל הָיָה עַל-יְדֵי שִׁפְטָמוֹ אוֹתָם בְּאֲכִילַת טְרָפוֹת

ונבלות, בשר החזיר, השפן והגמל, רחמנא לצלן.
 לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר "שמחת פורים" זה
 אכילה ושתייה, שצריכים לעשות סעדה בפורים, לאכל
 רק מאכלים פשרים, לשבת רק משקאות פשרים, ובזה
 שנקבל על עצמנו מהיום והלאה לא לאכל שום
 מאכלים שאין עליהם הכשר טוב מבית-דין צדק של
 יראים וחרדים לדבר ה', בזה נבטל את הפפירות
 והאפיקורסות שנקנסו בנו. וכמובא בדברי רבנו ז"ל
 (לקושי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב): דיקא בעת אכילה, אדם
 יכול לזכות להגיע לגלוי אלקות בזה, שיגיש את
 הקדוש-ברוך-הוא, שנמצא אתו, עמו ואצלו, כדכתיב
 (רות ב): "לעת האכל גשי הלום"; דיקא בעת האכילה
 יכולים לראות את השכינה. וכן כתיב (שמות כד, יא):
 "ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו"; דיקא אם אדם
 אוכל מאכלים פשרים, ושותה משקאות פשרים, יכול
 לראות ולחזות בנעם זיו שכינת עזו יתברך. ולא כבימי
 אחשורוש, שאז נכשלנו באכילת טרפות ונבלות. ומה
 אנו רואים? שפכל דור ודור, הערב-רב שמתערב
 בינינו, מכניס בנשמות ישראל טרפות ונבלות, בשר
 החזיר, השפנים, החמור והגמל. ואתם, בני ובנותי
 היקרים! השמרו מאד מה שאתם אוכלים, כי בנקל
 יכולים להפשל בנבלות וטרפות, בלא לשים על לב.
 על-כן קדם שאתם אוכלים בשר, תבדקו היטב מי הוא

שמחת פורים

רצט

הרב המכשיר, מי הוא השוחט?! ואל תאכלו סתם
בשר שאינכם יודעים מיהו הרב המכשיר והשוחט, כי
זה בודאי בשר שפנים וכו'. ובפרט שלאחרונה ממלאים
את כל הארץ עם בשר החזיר, ומכשילים את נשמות
ישראל בכל מיני מאכלות אסורים, שזו גזרת המן-
עמלק וזממו לתפס את נשמות ישראל. לזאת, עקר
"שמחת פורים" לשמר אילו מאכלים אוכלים, ומהיום
והלאה אל תכניסו לפיכם שום מאכל שאין מטבע עליו
הכשר מהדר! אל תכניסו שום מוצר לביתכם, שאין לו
הכשר טוב מרב מפרסם בצדקתו וביראת שמים שלו!
אל תאכלו מאכלים בעלמא, עם הכשרים מזיפים,
שהשוק מוצף בהם, כי רק בדרך זו הערב-רב יש להם
כח להעביר על הדת, רחמנא לצלן, ויש להם הכשרים
מה'רע-בנים' שלהם, ואלו המאכלים מערבבים את
הדם, שלא תפגס כבוד האמונה הקדושה. וכן עליכם
לדעת, כי המאכלים הללו הם אשר גורמים לאדם את
כל המחלות והחלאים רעים; כי ממה שאדם אוכל,
מזה נתהוה הדם, וכשאדם אוכל טרפות, נתעכר דמו,
וקשה לו לקבל גלוי אלקות, ואז נדבקות בו כל מיני
מחלות, כפי שאנו שומעים בכל יום ויום מקרים
מוזעזעים, הכל בא רק מחמת שאין נזהרים לאכל
מאכלים כשרים. לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר
"שמחת פורים" זה סעדת פורים, שאנו עושים סעדה

עם דגים ובשר, והשתייה פנת אין אוגס, וכל המרבה
 הרי זה משבח; כי המן-עמלק רצה לכלות את נשמות
 ישראל, רצה להשמיד את הגופים, לאבד ולהרג את כל
 היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, וכנגד זה
 אנו עורכים סעדת פורים, להראות להקדוש-ברוך-הוא,
 שמהיום והלאה אנו נשמר עצמנו במה שנכניס לפינו,
 נזהר מטרפות ונבלות, ואנו מקבלים על עצמנו מיום
 הפורים הזה לא לאכל שום בשר שאיננו מפירים את
 הרב המכשיר, לא נאכל שום מוצר, שאיננו יודעים מי
 נותן את ההכשר, כי גם בזה יש שועלים קטנים מחבלי
 כרמים, וישנם הרבה צבועים, הנותנים הכשרים,
 ומטביעים חותמם על מיני מאכל, והם קלים, ריקים
 ופוחזים, עמי ארץ, אשר בשביל בצע כסף ימכרו את
 נשמתם הטמאה, ויכשילו את זולתם בכל מיני טורפות
 ונבלות, רחמנא לצלן. לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר
 "שמחת פורים", שמהיום והלאה נשמר על קדשת
 וכשרות המאכלים, ונשתה 'לחיים' בהדור, ונתחזק
 ונתעורר ונשמח באין סוף ברוך הוא, ודיקא על-ידי
 "שמחת פורים" נזכה להגיע אל היעוד המיעד לנו
 שיתגלה לעינינו, ונשוב בתשובה שלמה, והקדוש-
 ברוך-הוא יבנה לנו את בית-המקדש, וכלנו נעלה
 לירושלים לאכל מן הזבחים, ולחזות בזיו השכינה.

קוינטרס

מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה

דְּבָר ויגלה מעלת שמחת פורים, שאז אנו מתקנים את מה שנוקשלנו, רחמנא לצלן, במאכלות אסורים, שזה מה שהביא אותנו לקפירות ואפיקורסות, עצבות ודקאון, וכיום הקדוש והנורא הזה אגהנו מקבלים עלינו על מלכותו יתברך, ועל-די-זה נמשכת עלינו שמחה רוחנית.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גן עלינו

ועל-פי דברי פלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

תקמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂפָעַת מִשְׁתָּה
וְשִׁמְחַת פּוֹרִים, כְּדַאי לְהִזְמִין גַּם
עֲנִיִּים וְלִשְׁמַח אוֹתָם, כִּי הִיא שְׂמֻחָה
עֲצוּמָה בְּשָׂמִים, כְּשִׁמְשֻׁמִּים לְבוֹת
נְשָׁבְרִים.

(אמרי־מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכז)

קוּנְטְרָס

מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה

.א.

הַכְפִּירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת בְּלֵב הָאָדָם בְּאִים מִחֲמַת מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שֶׁהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹת
מְאֹד, וְעַקֵּר קְלַפַּת הַמֶּן-עֲמֶלֶק — רַק לְהַחֲדִיר סְפָקוֹת
בְּבְנֵי-אָדָם (שְׁמוֹת י"ז, ט): "הֵיִשׁ הַגּוֹי"ה בְּקִרְבָּנוֹ אִם אֵין",
וְעֲלֵינוּ לְמַחֵק אֶת הַמֶּן-עֲמֶלֶק, אֲשֶׁר הַכְּנִיס בָּנוּ סְפָקוֹת.
וְכָל זֶה נִגָּרַע עַל-יְדֵי שְׁנֵהֲנוּ מִסְעֵדַת אַחְשׁוּרוּשׁ — מִזֶּה
בָּאָה כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת. וְרַבְּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲב"ו,
חֶלֶק א', סִימָן סב), אִם אָדָם אוֹכֵל דְּבַר שֶׁלֹּא נִתְבָּרַר כָּל
צָרְפוֹ, הֵינּוּ שְׂאֵינָנוּ פֶשֶׁר, אוֹ אֵין לָזֶה הַכֶּשֶׁר מִהֲדָר, מִזֶּה
בָּא, שְׂרַחֲמָנָא לְצִלָּן, נִכְנָסוֹת בּוֹ כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת;
כִּי הֵדָם הוּא הַנֶּפֶשׁ, וְאֵיךְ נּוֹצֵר הֵדָם? מֵהֶאֱכַל שְׂאָדָם
אוֹכֵל, וְאִם אָדָם נִזְהָר לֶאֱכֹל רַק מֵאֲכָלוֹת פְּשׁוּרִים,

על-ידי-זה הדם שלו מזכך, והוא יכול לקבל את האמונה, אבל אם אדם אוכל טרפות ונבלות, בר מינו, רחמנא לישזבן, זה מכניס בו ספקות באמונה. לזאת, המן-עמלק הסית את נשמות ישראל שיהנו מסעדת אחשורוש, ותכף-ומיד כשנשמות ישראל נהנו מסעדתו של אחשורוש, אכלו מאכלי טרפות ונבלות, מאכלים בלי הכשרים, על-ידי-זה היה פח להמן-עמלק להכניס בהם ספקות באמונה. ומזה באו אחר-כך כל הצרות; כי באמת אם בר ישראל דבוק באין סוף ברוך הוא, ומאמין בהקדוש-ברוך-הוא, הוא יודע שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל זה אלקות ואלקות זה הכל, אזי תמיד יהיה שמח, וינצל מפל מיני מרעין בישין. אף תכף-ומיד כשאדם נכשל במאכלות אסורים, ואוכל טרפות ונבלות, נכנסות בו כפירות ואפיקורסות, וקשה לו להבין רוחניות אלקות, והוא נכנס בעצבות ובמרירות; כי על-ידי שמטמא את עצמו במאכלות אסורים, מאד מאד קשה לו כבר להשיג אמונה. וזה מה שאנחנו רואים, שעקר פח הערב-רב והצלחתם להעביר את נשמות ישראל על הדת [היה לא תהיה], רק על-ידי שמפיצים בכל הארץ בשר החזיר, השפן, החמור והגמל, רחמנא לישזבן, ומוכרים מוצרים רבים, אשר מערב בהם שמן חזיר, רחמנא לצלן, בהכשר

פיקטיבי, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מה שאוכלים, ומי הרב המכשיר, פי המן-עמלק, יש לו את הירע-בנים' שלו, המכשילים את נשמות ישראל בטרפות ונבלות, בר מינן. לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר שמחת פורים זה "משֶׁתָּה וְשִׁמְחָה", לדעת — מה בן אוכלים ומה לאו, מה בן שותים ומה לאו; כי כח המן-עמלק, רק להכשיל בני-אדם עם כפירות ואפיקורסות, להחדיר ספקות באמונה, וברגע שאדם מספק "היש הוי"ה בקרבנו אם אין", אזי הוא שבור ורצוץ, ועוברים עליו כל מיני צרות ויסורים. לזאת, בני ובנותי היקרים, באו ונקבל על עצמנו מהיום הזה לשמר מה אנו אוכלים ומה אנו שותים, ובשום פנים ואפן לא לאכל ולא לשתות שום מאכלות ומשקאות אסורים שאין עליהם הכשר, כי בנגל יכולים להכשיל בנבלות ובטרפות, שזה מעכיר את דם האדם, ועל-ידי זה אין לו אמונה, וכשאין לאדם אמונה, הוא סובל יסורים ומרירות, דחקות ועניות, צרות ומכאובים. לזאת, בני ובנותי היקרים! היום הזה של פורים, צריכים לדעת, אשר עקר השמחה היא "משֶׁתָּה וְשִׁמְחָה", לדעת מה בן לאכל ומה לא לאכל, ועל-ידי זה נכניע את המן-עמלק. ובאו ונקבל על עצמנו מהיום הזה לא לאכל מה שאסור לאכל, לא לשתות מה שאסור לשתות. ואנחנו עדים, איך הצליחו הערב-רב

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַעֲבִיר עַל הַדָּת מְלִיּוּנֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 עַד שְׂבוּעָטִים בְּכָל הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, הַכֹּל הַתְּחִיל
 רַק עַל-יְדֵי שְׁהִפִּיצוּ מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים בְּשׁוּק, וּבְכָל
 הָאֵיטְלִיזִים יֵשׁ בְּשֵׁר נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת, עִם הַכְּשָׁרִים
 מְזִיפִים וּפִיקֻטֵי־בָיִים, וְאַף אֶחָד אֵינּוּ שָׁם עַל לֵב מֵה הוּא
 אוֹכֵל, וְהַנְּבִלוֹת וְהַטְּרָפוֹת הָאֵלוּ מְעַכְרִים אֶת הַדָּם, עַד
 שְׂאָדָם כָּבֵד אֵינּוּ מְסַגֵּל לְקַלֵּט בְּעֶצְמוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה
 וּמְזֻכָּקָת, וְכֵן אוֹמֵר הַרְמְב"ם (אגרת תימן), שְׁעַל-יְדֵי שְׂאָדָם
 אוֹכֵל בְּשֵׁר פְּגוּלִים, נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת, כָּבֵד הַדָּם שְׁלוֹ
 מִתְּעַכֵּר, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַלֵּט דְּבוּרֵי אֲמוּנָה. וְזוֹ הַמְּעַלָּה
 שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַבְּדִילָנוּ מִגּוּי
 הָאֲרָצוֹת, וּמֵה שְׁלֹגוֹי מִתָּר לְאָכֵל — שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים,
 נְבִלוֹת וּטְרָפוֹת, אֲסוּר לִיהוּדֵי לְאָכֵל. יְהוּדֵי הוּא מִיַּחַד
 בְּמִינוֹ וּבְמַעַמְדוֹ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (נְדָרִים כה.):
 כָּל הַכּוֹפֵר בְּעִבּוּדָה זָרָה, כְּאֵלוֹ מוֹדֵה בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָהּ;
 יְהוּדֵי מֵאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית בְּאֵל עוֹלָם, יְהוּדֵי זוֹכֵה
 לְהַפְּלֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, יְהוּדֵי הוּא חֵלֵק אֱלוֹק
 מִמַּעַל מִמַּשׁ, הוּא עֵצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹת, נִשְׁמָתוֹ בְּאֵה
 מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, הַנִּשְׁמָה שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל הִיא
 רוּחַנִית, וּמְלַבֶּשֶׁת בְּלָבוֹשׁ גִּשְׁמִי, בְּגוֹף עֲכוּר, עִם כָּל
 זֹאת יֵשׁ בְּכַח יְהוּדֵי לְזַכֵּךְ גַּם אֶת גּוֹפּוֹ, יֵשׁ כַּח בִּיהוּדֵי
 לְזַכֵּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם, לְגַלוֹת לְכָל אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
 יְתִבְרֵךְ. כִּי יְהוּדֵי הוּא חֵלֵק אֱלוֹהֵ מִמַּעַל, לְכֵן אוֹמְרִים

חכמינו הקדושים (מגלה יג): כל הפופר בעבודה זרה נקרא איש יהודי; מי שנבדל ממעשי הגויים — נקרא יהודי. יהודי הוא יהודי, אין לו שום שיכות אל אמות העולם, ואיך? על-ידי שנוהר לא לאכל בשר פגולים, טרפות ונבלות. וכך אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אגדה): הקדוש-ברוך-הוא מזהיר להם לישראל ואומר להם, אל תנבלו עצמכם בדבר רע, ואני נותן לכם שכר טוב. ומהו השכר טוב? שנוזקה להרגיש הארת זיו האין סוף ברוך הוא, אשר אין עוד יותר טוב מזה, שאדם מרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא אתו, עמו ואצלו, ואין בלעדיו יתברך כלל, היש עוד שעשוע יותר גדול מזה, שאדם רק חושב מהקדוש-ברוך-הוא, והמחשבה שלו עוברת רק ברוחניות אלקות, ושם הנו"ה תמיד לפני עיניו?! היש עוד נעם וזיו, ממה שאדם זוכה להסתכל על רוחניות אלקות, ותכף-ומיד כשסתכל על משוהו — רואה את הקדוש-ברוך-הוא, רואה את הפנימיות שמחיה ומנהה את הבריאה?! היש דבר יפה יותר, ערב יותר, שמח יותר, משאדם זוכה לשמע את קול הקדוש-ברוך-הוא מכל הבריאה?! פי הדומים צועק אל האדם, כמו שכתוב (חבקוק ב, יא): "אבן מקיר תזעק". הצומח צועק אל בני-אדם, כמאמרם ו"ל (בראשית ו, יג, ב): האילנות משיחים זה עם זה. החיות נוהמות וצועקות בקולות משנים, והכל קוראים לבני-

אדם אל הקדוש-ברוך-הוא. ומפל-שפן וכל שפן מדבר מגלה תמיד נראות ונפלאות, כמו שאומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נב): מפל הדברים צועקים קולות ורמזים לקרב את האדם אל הקדוש-ברוך-הוא; היש עוד נעם יותר גדול מזה, שאדם זוכה לראות, לשמע ולהרגיש את שכנינו עזו יתברך?! ולזה כל בר ישראל יכול לזכות — אם רק ישמר עצמו לא לאכל מאכלות אסורים. אבל המן-עמלק כל הענין שלו רק לטמא את נשמות ישראל עם נבלות וטרפות, וזה היה גם כשאכלו בסעדת אחשוורוש מאכלות אסורים, ומזה באה להם אחר-כך גזרה של כליון, רחמנא לצלן. לזאת כל השמחה של פורים זה "משפחה ושמחה" — לשתות ולאכל, כדי לתקן מה שקלקלנו בימי מרדכי ואסתר. לזאת, בני ובנותי היקרים! עכשו הוא הזמן לתקן מה שקלקלנו כל השנים, שנכשלנו במאכלות אסורים, בטרפות ונבלות. הערב-רב מלאו את כל הארץ עם בשר פגולים להכשיל בהם בני-אדם, וזה הפח של הטמאה — להכשיל בני ישראל במאכלות אסורים, כדי שדמם לא יהיה מזבך לקבל ריחניות חיות אלקות, ויהיה להם מאד קשה להשיג ריחניות חיות אלקות. וזו מעלת הצדיקים, שכל-כך דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, שזרו עצמם מפל מיני מאכלות שיש בהם ספק ספקא של אסור, ועל-ידי-זה זכו לזבך את דמם, עד שהגיעו

לְמַדְרֵגָה כְּזוֹ, שְׂאִינָם חוֹשְׁבִים כְּלוּם — רַק אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבַּרְךָ, אֵינָם שׁוֹמְעִים כְּלוּם — רַק אֶת אִוְרוֹ יִתְבַּרְךָ,
 אֵינָם רוֹאִים כְּלוּם — רַק רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, אֵינָם
 מְרַגִּישִׁים וְאֵינָם נוֹשְׁמִים שׁוּם דְּבָר — רַק אֱלֻקוֹת, וְלִכְן
 זוֹכִים לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי הֵם כָּל-כָּף
 מְזַכְּכִים בְּזַכּוּף אַחַר זַכּוּף. וְלָמָּה אֲנַחְנוּ כָּל-כָּף רְחוּקִים
 מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לָמָּה אָנוּ צְרִיכִים לְלַחֵם עִם עֲצֻמְנוֹ
 יוֹם יוֹם לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכְּכָת, וַיֵּשׁ לָנוּ
 קְשׁוּיּוֹת וּסְפָקוֹת, כְּבִיכּוֹל, כְּלָפִי מַעְלָה, מֵאִין זֶה בָּא?
 אֲלֵא, רְחֻמָּא לְצֻלָן, עַל-יְדֵי שִׁפְטָמְנוּ עֲצֻמְנוּ בְּבִשְׁר
 פְּגוּלִים, בְּנִבְלוֹת וּבְטָרְפוֹת יָמִים וְשָׁנִים. וַיִּשְׁנֵם בְּנֵי-
 אָדָם, שֶׁלְדַאָּבּוֹנְנוּ הָרַב, אֵף פַּעַם לֹא אָכְלוּ מֵאֲכָלִים
 כְּשָׂרִים, וְכִיצַד יְכוּלִים לְזִכּוֹת לְאַמוּנָה, בְּשַׁעַה שֶׁהֵדָם
 שְׁלֵהֶם עָכוּר לְגַמְרֵי, וְאִין לָהֶם כְּלִים לְקַבֵּל בְּהֵם
 רוֹחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת?! וְכֵן יֵשׁ לָהֶם קְשׁוּיּוֹת וּסְפָקוֹת עַל
 צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, הַדְּבּוּקִים בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּכְבָר
 אִין לָהֶם חִיזוּ דְהָאֵי עֲלֵמָא; לְזֹאת, בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלוּ
 נִתַּן לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר פִּגְמְנוּ, עַל-יְדֵי "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה",
 שְׁנֵשְׁתָּה עַד שְׁכָרוֹת, וְנֹאכַל וְנִשְׂמַח וְנִרְקַד בְּשִׁמְחָה אִין
 סוּפִית, וְנִזְכָּה לְתַקֵּן מֵה שִׁפְטָמְנוּ אֶת עֲצֻמְנוּ בְּמֵאֲכָלוֹת
 אֲסוּרִים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם
 הַפּוּרִים, רְאוּ לְכוּן בַּעַת שְׂאֵתֶם אוֹכְלִים וּבַעַת שְׂאֵתֶם
 שׁוֹתִים, שְׁנֵה יִהְיֶה תַקּוּן עַל מַה שְׁנִכְשַׁלְתֶּם בְּמֵאֲכָלוֹת

אֲסוּרִים, בְּטָרְפוֹת וּבְנִבְלוֹת, אֲשֶׁר מוּפְצִים בְּכָל רַחֲבֵי
 הָאָרֶץ. וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל תְּעוּדוֹת מְזִיפוֹת, כִּי אֵלֹהֵי
 הָעָרֶב-רֶב עוֹשִׂים כָּל מִינֵי תַחֲבוּלוֹת לְהַכְשִׁיל אֶת נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, אֲזִי מִיִּצְרִים בְּכּוֹנֵה טָרְפוֹת
 וּנְבִלוֹת, וּמִטְבִּיעִים עַל זֶה חוֹתֶמֶת שֶׁל הַכָּשֶׁר מְפַקְּקָה,
 כְּדִי לְהַכְשִׁיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִכְנַס בָּהֶם אֱלֻקוֹת,
 שְׁלֹא תִהְיֶה לָהֶם אֲמוּנָה. לְזֹאת, צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד
 מְאֹד מִה אוֹכְלִים, וְאִם אֵין מִפִּירִים אֶת הָרֶב הַמְכַשִּׁיר
 בַּפְּרָטִיּוֹת, אֲסוּר לְאָכֹל שׁוֹם מוּצָר, אִם אֵין מִפִּירִים אֶת
 הַשׁוֹחֵט, אֲסוּר לְאָכֹל בֶּשָׂר. בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אֵל
 תַּחֲשְׁבוּ שֶׁזֶּה חֲמֻרָה בְּעִלְמָא, אֵלֹא אִם אַתֶּם רוֹצִים
 שְׂיִהְיֶה לְכֶם בְּרוּר וְזָכוּךְ הַמְדַמָּה, שֶׁתִּזְכְּוּ לַחֲשֹׁב רַק
 מִהֲקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְרֹאוֹת רַק רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת,
 לְשַׁמֵּעַ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהַרְגִישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, עֲלֵיכֶם לְשַׁמֵּר עֲצֻמְכֶם מְאֹד מִה אַתֶּם
 אוֹכְלִים, וְדִיקָא עֲתָה בִימֵי פוּרִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם יְמֵי
 "מִשְׁתֶּה וְשִׁמְחָה", אַתֶּם יְכוּלִים לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר
 קָלַקְלַתֶּם. רַבְּנוּ וְ"ל גְּלָה לְנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק ב', סִימָן עח),
 שְׂאֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אֲפִלּוּ אָדָם שֶׁחָטָא וְנִכְשַׁל
 בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁל, וְנִפְּל בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְּל, עִם כָּל זֹאת עֲדִין
 יְכוּל לְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֻמָּן.
 לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם פּוּרִים, עֲלֵינוּ

לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְאֹכַל מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה רַק מֵאֲכָלִים
בְּשָׂרִים, וְעַל־דִּי־זֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת מַה שֶּׁקִּלְקַלְנוּ.

ב.

הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאוֹן אֶצֶל הָאָדָם בָּא מִחֻמַּת מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת לְזָכוֹת אֵלֶיָּהּ
בְּזֶה הָעוֹלָם — רַק לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה; אָדָם צָרִיף לֵהִיּוֹת
שְׂמֵחַ, וְלִרְקֹד וּלְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְתָמִיד יִהְיֶה לוֹ
מִצְבֵּרוֹחַ טוֹב, וְשׁוֹם דְּבָר לֹא יַעֲכִיר אֶת מִצְבֵּר רִחוּוֹ.
וְעַלִּיו לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ רַק לְשִׂמְחָה וּלְשִׂמְחַת אַחֵרִים, אֲשֶׁר זֶה
הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה בְּיוֹתֵר לְהַגִּיעַ אֵלֶיָּהּ בְּזֶה הָעוֹלָם. הִנֵּה
אֲנוּ רוֹאִים בְּנֵי־אָדָם מִסְתַּוְבְּבִים שְׂבוּרִים, רְצוּצִים,
שְׂרוּיִים בְּדִפְאוֹן, מְמַרְמְרִים, מְלֵאֵי טְעָנוֹת עַל הַזּוּלוֹת,
מִסְתַּוְבְּבִים בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן מְרַב עֲצָבוֹת וְיֵאוּשׁ
שֶׁמְכַרְסָּמִים אֶת לִבָּם. וּמַמָּה זֶה נוֹבֵעַ? מִמֵּאֲכָלוֹת
אֲסוּרִים, מִחֻמַּת שְׂאוּכָלִים טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, וְאִינֶם נִזְהָרִים
בְּמָה שֶׁמְכַנְיָסִים לְפִיהֶם; אֲשֶׁר זֶה כָּל קְלַפַּת הַזְּמַן־עַמְלָק,
שֶׁהַכְּשִׁיל אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים,
שֶׁזֶה הִיָּה הָעֶרְב־רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל
הַדּוֹרוֹת, וְהַכְּשִׁילוּ אוֹתָם עִם כָּל מִינֵי טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת.
וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן ג'):
אַרִיסְטוֹן עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לַעֲשׂוֹת לַעֲבָדָיו

הצדיקים לעתיד לבוא, וכל מי שלא אכל נבלות בעולם הזה, זוכה להנות בעולם הבא, הֲדָא הוּא דְכְתִיב: "וְחֹלֵב נִבְלָה וְחֹלֵב טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ"; לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: זאת החֵיָה אֲשֶׁר תֹאכְלוּ וְזֹאת הַחֵיָה אֲשֶׁר לֹא תֹאכְלוּ. לזאת, בני ובנותי הַיְקָרִים! אם אתם רוצים לזכות לשמח ולהיות רק שְׂמֵחִים, ולרקוד מרב שמחה, ראו לשמור עצמכם מאד מהיום והלאה מה שאַתֶּם אוֹכְלִים. וְזֶה עֵקֶר שְׂמֵחַת פּוּרִים, שְׂאֵז אָנוּ זֹכִים לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר קִלְקַלְנוּ כָּל הַשָּׁנָה בְּמֹאכְלוֹת אֲסוּרִים — בְּנִבְלוֹת וּטְרֵפּוֹת. ומה גם שְׂבִיּוֹם הַפּוּרִים, עַל-יְדֵי "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר קִלְקַלְנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, בְּמֵה שְׁלֹא נִזְהַרְנוּ לְאָכַל מֹאכְלוֹת פְּשָׁרִים. וְעַלֵּיכֶם, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְעוֹרֵר אֶת יְלַדְיֶיכֶם, בְּנֵיכֶם וּבָנוֹתֵיכֶם, שְׁלֹא יִקְנוּ מוֹצָרִים שְׂאִין עֲלֵיהֶם הַכָּשֶׁר מִסְמָךְ, וְאִפְלוּ בְּמִינֵי מְתִיקָה צְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד, כִּי אֵלּוּ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הָעֶרְב־רַב הַטְּמָאִים, מְעַרְבִים בְּתוֹךְ הַמְּתִיקִים שׁוּמֵן חֲזִיר, וְלֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר, מֵה מִנְחַ בְּתוֹךְ גְּלִידָה, אוֹ שׁוֹקוֹלֵד, וְשָׂאֵר מִיַּיִן מְתִיקָה, שְׂאִינִים פְּשָׁרִים בְּהַכָּשֶׁר מְהֻדָּר, שׁוּמֵן 'דְּבַר אַחַר' מְעַרְבִים בָּהֶם, כְּדֵי לְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב שֶׁל הַנְּעַר שֶׁלָּנוּ, שְׁלֹא יוֹכְלוּ לְקַבֵּל אֶת אוֹר הָאֱמוּנָה, אֶת הַשְּׂמֵחָה הָאֱמֵתִית. ומהי הַשְּׂמֵחָה הָאֱמֵתִית? גְּלוּי אֱלֻקוֹת. כִּי אֵין עוֹד שְׂמֵחָה כְּשִׂמְחַת

משִׁתָּה וְשִׁמְחָה

שיג

אַלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּשִׂיְהוּדֵי זוּכָה לְהֵאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא, שְׁנִמְצָא אֹתוֹ, עִמּוֹ וְאַצְלוֹ — זוֹ הַשְׁמִיחָה הַכִּי
גְּדוּלָה. וְכִמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת ל:): אֵין
הַשְׁכִּינָה שְׂרוּיָה אֶלָּא מִתּוֹךְ דְּבַר שְׁמִיחָה שֶׁל מְצוּהָ;
כְּשִׂיְהוּדֵי עוֹשֶׂה מְצוּהָ בְּשִׁמְחָה, אֲזִי יֵשׁ בּוֹ הַשְׂרָאָת
הַשְׁכִּינָה, וְכִכֵּל שְׂאֵדָם יוֹתֵר שְׂמִיחָה, מְרַגֵּשׁ יוֹתֵר אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא. וְלָמָּה אֲנַחְנוּ רוֹאִים, שְׁבִנֵי-אָדָם כָּל-
כֶּף מִמְרָמְרִים וְעֵצוּבִים, עֲצָבָנִים וְשְׂרוּיִים בְּדַפְאוֹן? כִּי
אוֹכְלִים טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת בְּיודֵעִין וּבְלֹא יוֹדֵעִין, וְזֶה אֲשֶׁר
מַעֲלִים מֵהֶם אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! עֲתָה בְּיוֹם הַפּוֹרִים הַזֶּה, בָּאוּ נִתְחִיל עַל-יְדֵי
"מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" כַּדָּת, לְרַקֵּד וְלִשְׂמַח בְּשִׁמְחָה אֵין
סוּפִית, וְגַלְף וּנְשַׁמַּח כָּל יְהוּדֵי, וּבִזְכוּת הַשְׁמִיחָה הַזֹּאת שֶׁל
יוֹם הַפּוֹרִים, שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים וְשׂוֹתִים לְכָבוֹד הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוא, נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר נִכְשַׁלְנוּ כָּל הַשָּׁנָה
וּבְכָל יְמֵי חַיֵּינוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. וְאֵל יֵהָא דְּבַר זֶה קָל
בְּעֵינֵיכֶם, כִּי הוּא הֵיִסוּד בִּיְהוּדוּת; כִּי סוּף כָּל סוּף אָדָם
צָרִיךְ לְאָכֵל, כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת גּוּפוֹ, וְהֵמֵן-עַמְלָק יוֹדֵעַ אֶת
זֹאת, עַל-כֵּן מְכַשִּׁיל אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וָדוֹר,
שִׂיְהֵנוּ מְסַעְדָתוֹ שֶׁל אַחַשְׁנֵרוֹשׁ, שֶׁזוֹ סַעְדַת הַגּוֹיִים, אֲשֶׁר
מֵהֶם אוֹכְלִים? כָּל מֵינֵי שְׂקָצִים וּרְמָשִׁים, בְּשֵׁר הַחֲזִיר,
הַשֶּׁפֶן, הַגָּמֵל וְהַחֲמוֹר. וּבְשִׁבִיל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה), שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם שְׂקָצוּ עֲצָמָם בְּכָל

מיני גבלות ושקצים, ולא רצו לקבל את התורה הקדושה, לא־כן נשמות ישראל, שהיו בדלים תמיד ממאכלות אסורים, קבלו את התורה בחפץ לב. ולכן היום הזה — יום הפורים, אומרים חכמינו הקדושים (שבת פח.): "קִיְמוּ וְקַבְלוּ" (אסתר ט, כג) — קִיְמוּ מֵה שֶׁקַּבְלוּ כָּבֵר; כִּי בְיוֹם הַפּוּרִים, בְּעֵת "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" יֵשׁ קַבְלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּתוֹ יְתָבְרָךְ, וְאִיזוֹ שִׁמְחָה הִיא זוֹ, בְּשַׁעֲה שִׁיְהוּדִים מוֹסְרִים נַפְשָׁם בְּעַבְרוֹ יְתָבְרָךְ, וּמְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד נַעַם וְזִיו וְחַיּוֹת כְּקַבְלַת הַתּוֹרָה; כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא חֲכָמְתוֹ יְתָבְרָךְ, וּכְכֹל שְׁאֵדָם מְכַנִּים בְּעַצְמוֹ חֲכָמְתוֹ יְתָבְרָךְ, יֵשׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְאִזּוֹ הוּא תְּמִיד שְׂמֵחַ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! בְּאוֹ עֲכָשׁוּ בְּעֵת "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה", לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּשִׁמְחָה אֵין סוֹפִית, שְׁאֲנַחְנוּ יְהוּדִים מְאֲמִינִים בְּנֵי מְאֲמִינִים, מְאֲמִינִים בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים מֵהַגּוֹיִים, אֵין לָנוּ שׁוּם שִׁיכוֹת אֲלֵיהֶם, וְאֵין בּוֹשָׁה לֹאמַר אֶת זֹאת, אֲדַרְבֵּה זֹה הַגְּאוּת שְׁלָנוּ, זֶה הַגְּאוּן שְׁלָנוּ, לְדַעַת שְׁאֲנַחְנוּ מִפְּרָשִׁים מִדְּרָכֵי הַגּוֹיִים, וְלֹא כְּמוֹ הַעֲרֵב־רֵב שְׂרוּצִים לְהַחֲדִיר בָּנוּ "נְהִיָּה כְּכֹל הַגּוֹיִים בֵּית־יִשְׂרָאֵל" — הִיָּה לֹא תִהְיֶה, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל עִם מִיָּחָד, עִם יִשְׂרָאֵל — נִשְׁמָתָן מֵעוֹלָם הַאֲצִילוֹת, רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת. לְזֹאת אָנוּ

מִצְוִים לְהִשְׁמֵר בְּמֶה שָׁאֵנוּ אוֹכְלִים, וְלִכְן אָמַר הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ הוּא: אִם אַתֶּם מְשִׁמְרִים אֶת הַמִּצְוֹת וְתִשְׁמְחוּ
 בָהֶן, אֲנִי מוֹסִיף לָכֶם שִׁמְחָה. בְּזֶה שִׁיְהוּדֵי שׁוֹמֵר אֶת
 עֲצֻמוֹ מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, מִטְּרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס בּוֹ שִׁמְחָה נִצְחִית, וּמֵהִי הַשִּׁמְחָה
 הַנִּצְחִית? שָׁאֵנוּ מְרַגִּישִׁים אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיִּית אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, שָׁאֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. כִּי בְּרַגַע שֶׁאָדָם מְרַגֵּשׁ רַק
 אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא, הוּא כָּל-כֶּף שִׁמְחָה, וְיוֹצֵא מִתּוֹךְ
 עֲצֻמוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ אֶל מִי לִפְנוֹת בְּעֵת צָרָה, יֵשׁ לוֹ אֶל מִי
 לְדַבֵּר בְּעֵת מִצְוָקָה, יֵשׁ לוֹ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא; כִּי
 אִם אָדָם מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁנִּמְצָא אִתּוֹ, עֲמוֹ וְאֶצְלוֹ,
 אֲזִי הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו, וּמְשִׁיחַ אֶת כָּל לְבוֹ לִפְנֵיו. לְזֹאת,
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיָרִים! עֲתָה בְּעֵת שִׁמְחָה, בָּאוּ נִקְבַּל עַל
 עֲצֻמְנוֹ לְשִׁמְחָה מְאֹד, תִּצְאוּ מֵעֲצָמְכֶם! תִּצְאוּ מֵהַעֲצָבוֹת
 וְהַדְּבָאוֹן שְׁלָכֶם, תִּרְאוּ לְשִׁמְחָה אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר
 זֶה הַמִּצְוָה הַכִּי גְדוּלָּה, לֹא רַק לְשִׁמְחָה בְּעֲצֻמוֹ, אֲלֵא גַם
 לְשִׁמְחָה יְהוּדִים אַחֲרֵים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנָא
 דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פָּרָק טז): יִשְׁעִיה נִשְׁתַּנָּה מִכָּל הַנְּבִיאִים,
 שְׁהִיא מִקְבָּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּשִׁמְחָה יוֹתֵר
 מִשָּׂאָר נְבִיאִים. כֵּן אָנוּ צְרִיכִים עֲתָה בִּימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה,
 בְּעֵת "מִשְׁתֶּה וְשִׁמְחָה", לְשִׁמְחָה כָּל-כֶּף, עַד שֶׁנִּצָּא
 מֵעֲצָמְנוֹ, וְנִתְעַלָּה בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה, נְרַגֵּישׁ רוּחַנִיּוֹת חַיִּית
 אֱלֻקוֹת, נִהְיֶה דְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד

טוב מִזֶּה. וְלִכְלֹל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל-יְדֵי שְׂוֵהָיָה נִזְהָרִים לֹא לֶאֱכֹל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת. אֵל תֹּאכְלוּ שׁוֹם מוֹצֵר אִם אֵינְכֶם יוֹדְעִים מִיְהוָה הַרְבֵּה הַמְכָשִׁיר, אֲף שְׁחַתּוּם הַהֶכְשֵׁר, כִּי הַכֹּל שֶׁקָּר וְכָזָב, אֵלּוּ הָעֲרֵב-רַב דּוֹאֲגִים לְהֶכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּמֵאֲכֻלוֹת אֲסוּרִים. וְעַלֵּינוּ לְשַׁנֵּן דְּבַר זֶה פְּעָמִים אֵין מְסָפֵר; כִּי אָנוּ רוֹאִים, שְׂבָנֵי-אָדָם מְסֻתּוֹבְבִים בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן, מִיֹּאשִׁים מִהַחַיִּים, וְאֵינָם יוֹדְעִים לְמָה, לְמָה אָנוּ בְּמִצְב־רוּחַ רַע, מָה אֲרַע?! וְכִמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ו'ל' (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס') שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂאוּכְלִים וְאַחֲרֵיכֶּן נוֹפְלִים בְּשִׁנָּה; כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם אוֹכֵל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ כְּאֵלּוּ הוּא יֵשֵׁן, שְׂרוּי בְּדַכְאוֹן, בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת, וְאֵין יְכוּלִים לְעֹזֵר לוֹ. לְזֹאת בְּיוֹם הַפּוּרִים, בְּעֵת "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה", בָּאוּ נִקְבַּל עַל עֲצָמָנוּ לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים וְעַלְיִזִּים, בָּאוּ נִחְזָק יְהוּדִים אַחֲרֵים, שְׁגָם יְהוּ בְּשִׁמְחָה, וְאֵיךְ? עַל-יְדֵי שְׂוֵהָיָה לְכֹלָם, שְׂצָרִיכִים לְהִשְׁמֵר מָה אוֹכְלִים. וְאֵל תִּכְנִיסוּ לְבֵיתְכֶם שׁוֹם מוֹצֵר שְׂאֵין לוֹ הֶכְשֵׁר שֶׁל בֵּית-דִּין צָדֵק שֶׁל רַבָּנִים כְּשָׂרִים וִירָאִים. וְלֹא כְּמוֹ שְׂרוֹאִים הַיּוֹם, שֵׁשְׁשָׁם רַע-בְּנִים, שְׁחוֹתְמָם מְטַבֵּעַ עַל שְׁקִיּוֹת מְזוֹן וְכוּ', כִּי לְסַמ־אֶף-מ"ם יֵשׁ אֶת שְׁלִיחֵיו, וְהִכְנִיס רַע-בְּנִים' בְּכָל עִיר וְעִיר, בְּכָל כְּפָר וּכְפָר, בְּכָל מוֹשָׁב וּמוֹשָׁב, לְהֶכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּטְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!

עֲכָשׁוּ בִימֵי הַפּוֹרִים, בָּאוּ וְנִשְׁתָּה וְנִשְׁמַח, עַל שְׁאֲנוּ
מְבַדְּלִים מְגוּיֵי הָאֲרָצוֹת, שְׁאֲנוּ מִפְּרָשִׁים מֵהֶם, בְּרוּךְ הוּא
וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים, שְׁאֲנַחְנוּ
מֵאֲמִינִים בְּאֵל עוֹלָם, וְאֲנוּ מוֹסְרִים נִפְשָׁנוּ בְּשִׁבִיל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל שִׁמְחָתָנוּ זֶה רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, יְהוּדֵי צְרִיף לְשִׁמְחָה שֶׁנִּבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשָׂנוּ
כְּגוּיֵי אֲרָצוֹת. זֶה הַגָּאוֹן וְהַגָּאוֹה שְׁלָנוּ, שְׁאִין לָנוּ שׁוֹם
שְׂיִכוּת לְאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְאִךְ פָּעַם לֹא נִתְעַרַב בְּיִנְיָהֶם, וְזוֹ
צְרִיכָה לְהִיּוֹת לָנוּ הַשִּׁמְחָה הָעֵקֶרֶת בְּעֵת "מִשְׁתָּה
וְשִׁמְחָה", שְׁאֲנַחְנוּ מְבַדְּלִים מֵהֶמֶן-עַמְלָק, וְאֲנוּ עִידִים אֶל
מֵה הַגּוֹיִים מְסֻגְלִים לְהַגִּיעַ, שֶׁהֲרֵגוּ וְרָצְחוּ, שִׁחְטוּ
וְצָלְבוּ, תָּלוּ וְחָנְקוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֲלֵפִים שָׁנָה, בְּמִיתוֹת
מְשֻׁנוֹת, בְּמִיתוֹת אֲכֹזְרִיּוֹת, בְּהִסְתַּת הַבִּישׁוּפִים, הַפְּמָרִים
וְהַהֲגֻמוֹנִים, בְּהַשְׁפָּעַת הָאֲפִיפִיּוֹר, יִמַּח שְׁמֵם וְזָכְרָם,
וְעֲכָשׁוּ רוּצִים לְהַתְּבַלֵּל בְּיִנְיָנוּ? עֲתָה בָּאִים עַרְב־רַב
צְדוּקִים, בִּיתוּסִים, קְרָאִים, רִיפּוֹרְמִים וְקוֹנְסֶרְבְּטִיבִים,
וְרוּצִים לְעַרְב בְּיִנְיָנוּ גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת, אֵל גָּא נִתֵּן לָהֶם אֶת
הָאֲפָשְׁרוֹת. בָּאוּ נִפְרָסִם לְכֻלָּם בְּיוֹם פּוֹרִים זֶה, שְׁאֲנַחְנוּ
יְהוּדִים כּוֹפְרִים בְּעַבְדוּהָ זָרָה, אָנוּ מֵאֲמִינִים רַק
בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹ הַשִּׁמְחָה שְׁלָנוּ, וּבְזֶה אָנוּ
שִׁמְחִים, וּבְזֶה אָנוּ גָּאִים, וְנִפְרָסִם אֶת זֹאת לְכֻלָּ הָעוֹלָם

כְּלוּ!

ג.

המחלות והמחויבים והחלישות באים לאדם, רק מחמת שאינו נזהר
במאכלות אסורים

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, שכל המחלות
והמחויבים והחלישיות שעוברים על בני-אדם, הם רק
מחמת שאינם נזהרים לאכל מאכלות פשרים. אנחנו
עדים, שבדור הזה ישנן מחלות נוראות שלא היו, ואין
יודעים ממה זה בא, איך אנשים צעירים מקבלים,
רחמנא לצלן, מחלה הממארת, או שאר מחלות,
סובלים על הלב, על הפליות ושאר חלקי הגוף, הכל
מחמת שאינם נזהרים במה שמכניסים לפיהם; כי ברגע
שאדם מפטם עצמו בטרפות ונבלות, זה מכניס בו
מחלות וחלאים רעים. לזאת, בני ובנותי היקרים!
עליכם לשמר מהיום מה שאתם אוכלים, ותשמרו
עצמכם לאכל רק מאכלות פשרים, אשר יש עליהם
הכשר מהדר של רבנים יראי ה' וחושבי שמו, מאכלים
בעלי הכשר רק מבית-דין צדק, שיש שם רבנים יראי
ה', שהם נוהגים את ההכשר. אל תקנו כל מוצר בשוק,
אשר מטבע עליו הכשר, כי הכל שקר וכזב, מרמים
אתכם, בני ובנותי היקרים, מכשילים אתכם באכילת
טרפות ונבלות, ובכל מוצר לא פשר, יש שומן חזיר,
ומזה באות כל המחלות והמחויבים, כל החלאים רעים

שְׂתוּקָפִים אֶת הָאָדָם, רַק מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ נִזְהָר בְּמָה שְׂאוּכָל. לְזוֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם אַתֶּם רוֹצִים לְזַכּוֹת לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה, הַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַמְּסַגֵּל לְהַמְשִׁיךְ לָכֶם רִפּוּאָה שְׁלֵמָה, יוֹם הַפּוּרִים הוּא יוֹם "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה", שְׂאֵנוּ מְקַבְּלִים עַל עֲצָמֵנוּ מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה, לְאָכַל רַק מֵאֲכֻלוֹת פְּשׁוּרִים עִם הַכָּשֶׁר טוֹב, וְנִזְהָר מֵהָ אָנוּ מִכְּנִיסִים לְבֵיתֵנוּ וְלִפְנֵינוּ. וְאֵל תִּקְבְּלוּ אֶת זֹאת בְּנִקְלָה, אֵל תַּחֲשְׁבוּ שְׂאֵנִי מֵאַרְיֵךְ בְּדַבּוּרִים בְּעֵלְמָא, אֲלֵא זֶה עָקֵר גְּדוּל, וְאִם תִּסְתַּכְּלוּ בְּכָל בְּתֵי הַחוּלִים, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, יֵשׁ אֲלֵפִים וְרַבּוֹת רַבּוֹת אֲנָשִׁים הַסּוֹבְבִים כָּל מֵינֵי מַחוּשִׁים, כָּל מֵינֵי חֲלָשׁוֹת, כָּל מֵינֵי מַחְלָוֹת, כָּל מֵינֵי צָרוֹת עוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם, וְהַפֵּל מִפְּנֵי שְׂאִינָם נִזְהָרִים לְאָכַל מֵאֲכֻלוֹת אֲסוּרִים, שְׁהַעֲרַבְרַב מִכְּנִיסִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִינָם רוֹצִים שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִרְגִישׁוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם פּוֹנֶה אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — נִתְרַפָּא לְגַמְרֵי, אִין אֲצִלוּ שׁוּם מַחְלָה, אִין אֲצִלוּ שׁוּם חוּלָאֵת, שׁוּם מַחוּשׁ וְחֲלָשׁוֹת; כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּרַגַע שְׂאָדָם רוֹצֶה רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא בְּרִיא וְאִין כּוֹאֵב לוֹ כְּלוּם, וְהוּא תָּמִיד שְׂמֵחַ. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל' (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ד), שְׂחַכְמֵי הַרוֹפְאִים אוֹמְרִים, שְׁכַל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים בְּאִים רַק מִחֲמַת עֲצָבוֹת שְׂאָדָם שְׂרוּי בָּהּ. כִּי מֵאִין בָּאָה עַל הָאָדָם מְרִירוֹת? מִחֲמַת שְׂנוֹכְשֵׁל

בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. וְזֶה מֵה שְׂרָצָה הַמֵּן-עַמְלֶק. לִכְן
עָלִינוּ הַיּוֹם הַזֶּה לְקַבֵּל עַל עַצְמָנוּ לֹא לֶאֱכֹל שׁוֹם מוֹצֵר
שְׂאִין עָלֵינוּ הַכֶּשֶׁר מִהֲדָר, אוֹ שְׂאִינְכֶם יוֹדְעִים מִיְהוּ הַרְבֵּ
הַמְכֻשֵׁיר, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת בּוֹ שׁוּמָן שֶׁל חֵיוֹת טְמֵאוֹת
וְכוּ'. וְהַעֲרַב-רַב עוֹשִׂים אֶת זֹאת בְּכּוֹנֵה תַחֲלָה, כִּי רוֹצִים
לְעַקֵּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רוֹצִים שֶׁיְהִי בִינֵינוּ פְרוּדִים,
קִנְיָה וְשִׁנְאָה, אֲשֶׁר זוֹהִי עֲבוּדַת הַמֵּן הַרְשָׁע, אֲשֶׁר הַיּוֹם
הַזֶּה אֲנוּ צְרִיכִים לְמַחֵק אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וְאִיךְ? עַל-יְדֵי
שִׁמְחָה, עַל-יְדֵי אֶהְבָּה, עַל-יְדֵי שְׁנַעְזוֹר זֶה לְזֶה, בְּזֶה
נִמְחַק אֶת הַמֵּן-עַמְלֶק, שְׁמִכְנִיס בָּנוּ סְפָקוֹת: "הֵיִשׁ
הַיְי"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין". וְזֶהוּ כָּל הַכַּח שֶׁל הַמֵּן, שְׂאוּמֵר
(אֶסְתֵּר ג. ח): "יִשְׁנוּ עִם מִפְזָר וּמִפְרָד מִכָּל הַעַמִּים"; הַיְינוּ
שְׁעַם יִשְׂרָאֵל מִפְלָגִים, וּמִזֶּה בָּאָה עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, כִּי
כְּשֵׁיִשׁ מִחֻלְקַת בְּעַם יִשְׂרָאֵל, אֵין עֲצָבוֹת גְּדוֹלָה מְזוּ,
וְלִהְפֹךְ — כְּשֵׁעַם יִשְׂרָאֵל מִחֻזִּיקִים עֲצָמָם בְּיַחַד, אֵין
חֶסֶר לָהֶם כְּלוּם, שְׁזֶה מִכְנִיס בָּהֶם שִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְהֵם
נִרְפָּאִים מִכָּל הַמַּחֲלוֹת. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיָרִים!
מִיּוֹם הַפּוּרִים הַזֶּה שֶׁהוּא "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה", עָלִינוּ
לְשִׁמְחָה מְאֹד, וְלִהְחֲדִיר בָּנוּ אֶמּוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְלִקְבֹּל עַל עַצְמָנוּ שְׂאֵנוּ אוֹהֲבִים אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְרוֹצִים
בְּטוֹבַת כָּל יְהוּדֵי, וְעוֹקְרִים מֵאֲתָנוּ אֶת כָּל הַקִּנְיָה
וְהַשִּׁנְאָה שֵׁיִשׁ לָנוּ כְּלַפֵּי זוּלָּתָנוּ, אֲשֶׁר זֶה נוֹבֵעַ
מִמֵּאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. זְכְרוּ הַיְיטֵב, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְיָרִים,

כִּמָּה יָמִים וְשָׁנִים וְחֻדְשִׁים פִּטְמַתְּם עֲצַמְכֶם עִם נִקְנִיק, שֶׁהִיא בְּשֵׁר חֲמוֹר וְגַמְלָה?! כִּמָּה מוּצָרִים אֲכַלְתֶּם שֶׁהִיא בָּהֶם שׁוּמָן חֲזִיר?! כִּמָּה שְׁפָנִים אֲכַלְתֶּם?! כִּמָּה שְׁקָצִים וּרְמָשִׁים אֲכַלְתֶּם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן?! וְעַכְשָׁו יֵשׁ לָכֶם אֵיזָה סִפֵּק וְסִפֵּק סִפְקָא, מַמָּה נוֹבֵעַ, שְׂאֵתֶם שׁוֹנְאִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי?! עַכְשָׁו אַתֶּם שׁוֹאֲלִים לָמָּה אַתֶּם חוֹלִים?! לָמָּה יֵשׁ לָכֶם מַחְלוֹת וּמַחֲוָשִׁים?! לָמָּה אַתֶּם מְרַגְּשִׁים חֲלָשָׁה?! הֲרֵי פִטְמַתְּם עֲצַמְכֶם עִם כָּל מִינֵי מַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים! לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, הַיּוֹם הַזֶּה — יוֹם פּוּרִים, הוּא יוֹם "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה", הַיּוֹם הַזֶּה מְסַגֵּל לְתַקֵּן כָּל מַה שְׁנוֹכַשְׁלָנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. בָּאוּ נִקְבָּל עַל עֲצַמֵּנוּ מֵהַיּוֹם הַזֶּה לֹא לֶאֱכֹל שׁוֹם בְּשֵׁר, אִם אֵינָנוּ מְפִירִים אֶת הַשׁוֹחֵט, אִם אֵינָנוּ מְפִירִים אֶת הַבֵּית־דִּין צָדֵק, מִי הֵם אֱלֹהֵי הַרְבָּנִים שְׁנוֹתָנִים אֶת הַהֶכְשֵׁר, וְלֹא מַחֲמַת שְׁפָתוֹב 'בְּשֵׁר', כִּבְר נֹאכֵל, כִּי הָעַרְב־רַב יֵשׁ לָהֶם כָּל מִינֵי תַחֲבוּלוֹת אֵיךְ לְהִטְעוֹת אֶת בְּנֵי־אָדָם, אֲבָל לֹא יִצְלִיחוּ, וְדִיקָא בְיוֹם "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" נִקְבָּל עַל עֲצַמֵּנוּ לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר קִלְקַלְנוּ בְּיְמֵי חַיֵּינוּ בְּאֲכִילַת מַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים וְשִׁתִּית מִשְׁקָאוֹת אֲסוּרִים, וּמֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, נִתְקַן אֶת אֲשֶׁר פָּגַמְנוּ.

ד.

הילדים אינם מקבלים את דברי ההורים והמורים, רק מחמת שנתפסו במאכלות אסורים.

בני ובנותי היקרים! אֲנַחְנוּ עֲדִים, שָׂאִין לָנוּ שׁוּם הַשְּׁפָעָה עַל יְלָדֵינוּ, וְכָל אֲשֶׁר אָנוּ מְחַנְכִים אוֹתָם יוֹרֵד לְטִמְיוֹן, הַנֶּעַר אֵינָם רוֹצִים לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַהוֹרִים, וְאֵינָם מְאֲזִינִים לְקוֹל הַמּוֹרִים, מֵהֵיכֵן זֶה נוֹבֵעַ? רַק מִחֲמַת שְׁנִתְפָּטְמוּ בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. כִּי אִם הָיוּ נִזְהָרִים עַל הַיְלָדִים מְגִיל קְטָנוּת, לְשִׁמּוֹר מֶה הֵם אוֹכְלִים, שְׁלֵא יִכְנָס בְּפִיהֶם שׁוּם מוֹצֵר שֶׁל טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, אֲזִי הָיוּ הַבְּנִים וְהַבָּנוֹת שׁוֹמְעִים בְּקוֹל הַהוֹרִים וּמְצִיִּתִים לְדִבְרֵי הַמּוֹרִים. וְמָה שָׂאֵנוּ רוֹאִים, שֶׁהַכֹּל אֶצְלָם הִפָּקַר, וְאֵין שׁוּם הַשְּׁפָעָה עַל הַנֶּעַר, הַהוֹרִים מוֹרְטִים שְׁעֲרוֹת רֹאשׁם, לְמָה הַיְלָדִים מוֹרְדִים בָּהֶם וּמִתְקוֹמְמִים נִגְדָּם?! וְגַם הַמּוֹרִים אֵין בְּכַחֲם לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים, כִּי הֵם גְּדֹלִים כְּחֵיוֹת יַעַר, וּמִתְפַּלְאִים וְתַמְהִיִּם וּמִשְׁתוֹמְמִים מֵהַ קִּרְיָה בְּדוֹר הַזֶּה, שָׂאִין שְׁלִיטָה עַל בְּנֵי הַנֶּעַר?! וְלְמָה לֹא רוֹצִים לְשִׁמְעַ דְּבַרֵי תוֹרָה, דְּבַרֵי יְרֵאת שְׁמַיִם, דְּבַרֵי מוֹסֵר, לְחַדֵּל מִהֲבָלִים. מֵאֵין זֶה בָּא שֶׁהַנֶּעַר אֵינוֹ רוֹצֵה לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַהוֹרִים וְהַמּוֹרִים? הַכֹּל בָּא רַק מִחֲמַת שָׂאִין נִזְהָרִים וְאוֹכְלִים מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, מְפַטְמִים אוֹתָם בְּטְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, וּבְכָל מִינֵי מִתִּיקָה שְׁנִפּוֹצִים בְּשׁוֹק,

וּנְטוּלֵי כָּל הַכֶּשֶׁר, וּמְכִילִים שׁוֹמְנֵי חֲזִיר. וְלִמְיֻטֵּב יִדְעֶתְכֶם, יִלְדִיכֶם נִכְשָׁלִים בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. עַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִזְהֵרָם שְׁאֲסוּר לְקַנּוֹת שׁוֹם דָּבָר בְּלֵי הַכֶּשֶׁר, וּבְכָל מִינֵי מַתִּיקָה הַנִּמְצָאִים בַּחֲנִיּוֹת, יֵשׁ שׁוֹמְנֵי שֶׁל חַיּוֹת טְמֵאוֹת, וְשִׁקְצִים וּרְמָשִׁים, וּבְרִגַע שְׂאִין נִזְהָרִים בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, מִזֶּה בָּא שְׁהִילְדִים מִתְחַצְּפִים נֶגֶד הַהוֹרִים וְהַמּוֹרִים, וְאֵינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל דְּבָרֵי תוֹרָה וְיִרְאת שָׁמַיִם, וּמִזֶּה בָּא שְׁהַנְעֵר מִחֻצָּף כָּל-כָּף, וְאֵין לוֹ דֶּרֶךְ-אֲרָץ לְמַבְגְּרִים. בְּנֵי וּבְנֹתֵי הַיְקָרִים! אָנִי יוֹדֵעַ שִׁקְשָׁה וְכַבֵּד לָכֶם לְקַבֵּל אֶת הַמְּצִיאוֹת הַזֶּה, וְקִשָּׁה לָכֶם לְשַׁמֵּעַ דְּבָרִים אֵלָיו, וְנִדְמָה לָכֶם כְּאִלּוּ אָנִי חוֹזֵר עַל עֲצָמֵי פַעַם אַחַר פַּעַם, אֲבָל כְּפִי שְׂאֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת הַנְעֵר שְׁלָנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הוּא פְרוּעַ, וְאֵין לוֹ דֶּרֶךְ-אֲרָץ כָּלֵל כְּלָפֵי הַהוֹרִים וְהַמּוֹרִים וּכְלָפֵי מַבְגְּרִים, וְאֲנַחְנוּ מוֹרְטִים שְׁעֵרוֹת רֵאשִׁינוּ לְדַעַת מֵה זֶה וְעַל מֵה זֶה, לְמָה אֵינָנו מְצָלִיחִים לְחַנּוּכָם כְּדָבְעֵי?! הַטַּעַם הוּא — כִּי הַמֶּן-עֲמַלְק מְכַשִּׁילָנוּ עִם טְרַפּוֹת וּנְבָלוֹת עַל-יַדֵּי שְׁמַעְרָבָם בְּכָל מִינֵי מַמְתָּקִים. עַל-כֵּן עָלִינוּ לְמַסֵּר נַפְשֵׁנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה, יוֹם הַפּוֹרִים, בְּעַת "מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" לְקַבֵּל עַל עֲצָמָנוּ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לְשִׁמּוֹר עַל יִלְדֵינוּ, שְׁלֵא יִקְנוּ שׁוֹם מַמְתָּקִים בְּרַחוּב בְּלֵי הַכֶּשֶׁר בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּן. וְזֶה צָרִיף לְהִיּוֹת הַיְסוּד אֲצִלָּנוּ — לְהַשְׁגִּיחַ בְּהַקְפָּדָה מְרַבָּה עַל הַיְלָדִים, וְלִידַע מֵהֵם מְכַנְיָסִים לְפִיהֶם, כִּי אֲפִלוּ

בַּבַּתִּים הַחֲרָדִיִּים בְּיוֹתֵר, אֲשֶׁר מוֹסְרִים נֶפֶשׁ שָׁם עַל קָלָה
 כְּבַחְמוּרָה לְאָכַל רַק בְּשׂוֹר מְשׁוּחַט יֵרֵא שָׁמַיִם, וְלֹא
 אוֹכְלִים שׁוֹם מוֹצֵר, אֲלֵא אִם יֵשׁ עָלָיו הַשְּׂגָחָה מִהֲדַרְתָּ
 שֶׁל בֵּית-דִּין צָדֵק שֶׁל יִרְאִים וְשִׁלְמִים, אֲךָ מֵאִידֶךָ גִּיסָא
 — אֵין שׁוֹמְרִים עַל הַיְלָדִים, לִידַע מָה הֵם קוֹנִים מִחוּץ
 לְבֵית, מָה הֵם אוֹכְלִים בְּחוּצוֹת, אֲשֶׁר הֵם נִכְנָסִים לְכָל
 מִינֵי חֲנִיּוֹת וְאוֹכְלִים טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, וְזֶה אֲשֶׁר מַעֲכִיר
 אֶת דָּמָם עַד שֶׁנַּעֲשִׂים חֲצוּפִים נֶגְדַּ הַהוֹרִים וְהַמּוֹרִים,
 וְאֵינָם שׁוֹמְעִים בְּקוֹלָם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּיוֹם
 הַפּוֹרִים אֲשֶׁר הוּא יוֹם "מִשְׁתֶּה וְשִׁמְחָה", בָּאוּ נִחְדָּיר
 בִּילְדֵינוּ, שֶׁלֹּא יִקְנּוּ שׁוֹם מוֹצֵר שֶׁאֵין עָלָיו הַכָּשֶׁר מִסְמָךְ,
 וְאַתֶּם תִּדְאָגוּ שֶׁהֵם לֹא יֵאָכְלוּ דְבָרֵי מֵאֲכָל מִן הַשּׁוּק.
 וְאֲזִי תִהְיֶה בְּטוֹחִים, שֶׁיִּהְיֶה לְכֶם יְלָדִים הַמְּכַבְּדִים אֶתְכֶם,
 מְחַנְּכִים וְשׁוֹמְעִים בְּקוֹל מְחַנְּכֵיהֶם, וְתִזְכּוּ לִילְדִים
 בְּרִיאִים בְּנֶפֶשׁם וּבְשִׁכְלָם, אֲשֶׁר אֲזִי יִקְבְּלוּ דְבָרֵי תוֹרָה
 וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, דְּבָרֵי מוֹסֵר וְקִדְשָׁה, וְיִהְיֶה לְכֶם הַרְבֵּה
 נַחַת מֵהֶם. לְזֹאת, דִּיקָא הַיּוֹם הַזֶּה — יוֹם פּוֹרִים, שֶׁהוּא
 יוֹם "מִשְׁתֶּה וְשִׁמְחָה", בָּאוּ נִמְסֵר נֶפְשָׁנוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה-
 בְּרוּךְ-הוּא, בָּאוּ נִשְׁמַר עֲצֻמָּנוּ מֵהַיּוֹם מָה אָנוּ אוֹכְלִים,
 כִּי בְיוֹם הַזֶּה — יוֹם הַפּוֹרִים, יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת מָה
 שֶׁאֲכַלְנוּ וְשִׁתִּינוּ כָּל הַשָּׁנָה, וְכֵן כָּל הַשָּׁנִים, שֶׁנִּכְשַׁלְנוּ
 בְּמֵאֲכָלוֹת וּבְמִשְׁקָאוֹת שֶׁל טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, בֵּר מִיָּנָה.
 בְּיוֹם הַזֶּה יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת זֹאת, וּבִזְכוּת שְׁמִחַת פּוֹרִים,

נזְכָּה לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר פָּגַמְנוּ, וְלַחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
וְלִהְיוֹת כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם הָאֵרֶת הַשְּׂכִינָה, וְיִהְיֶה לָנוּ נֶחֱת
מִלְדִּינוּ, וְנִהְיֶה בְּרִיאִים בְּנַפְשֵׁנוּ וּבְרוּחֵנוּ, וְתִמִּיד נִהְיֶה
שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזָרֵנוּ לְקַבֵּל אֶת
פְּנֵי שְׂכִינָה.

תָּם וּנְשֵׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

תַּפְלָה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה לִהְיוֹת זֶהִיר בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים

יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתִּרְחַם עָלַי
וְתִשְׁמְרֵנִי, שְׁלֵא יבֹא לִפְנֵי שׁוֹם מֵאֲכָל, שְׁלֵא נִתְבָּרַר
מִן חֲרָע, וְאִזְכָּה לִהְיוֹת שְׂמוּר כָּל יְמֵי חַיֵּי לְאֲכֹל רַק
מֵאֲכָלִים בְּשָׂרִים, שְׂאִין בָּהֶם שׁוֹם סְקָפוֹק כָּלֵל. כִּי
כִּשְׂאָדָם אוֹכֵל מֵאֲכָל שְׁלֵא נִתְבָּרַר, וּמְכַל שִׁכְן שְׂיִישׁ בּוֹ
אִפְלוּ חֲשַׁשׁ אִפְסוּר, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן, זֶה כִּכְר פּוֹגֵם בְּאַמְוָנָה,
וּמְשַׁלֵּיךְ אֶת הָאָדָם לְקַטְנוּת חִמּוּחִין וְלִשְׁנָה עִמְקָה, שְׂיִכּוּל
לְאֵבֵד אֶת עוֹלָמוֹ כִּרְגַע מִמֶּשׁ:

אָנָּה יְהוָה, אֲשֶׁר אֵין שְׁנָה וְתַנּוּמָה לְפָנֶיךָ, כִּמּוֹ שְׁכֵתוֹב:
"הֵנּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל", וְאֵתָה

מְעוֹרָר יְשָׁנִים וּמְקִיץ נִרְדָּמִים, מְחַיֶּה מֵתִים וְרוֹפֵא חוֹלִים, פּוֹקֵחַ עוֹרִים וְזוֹקֵחַ כְּפוּפִים, מְשִׁיחַ אֱלֹמִים וּמְתִיר אֲסוּרִים. אָנָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, עוֹרְרֵנִי נָא, הַקּוֹצֵנִי נָא, הַקּוֹיֵמֵנִי נָא בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, "פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי כִּי יחִיד וְעָנִי אָנֹכִי, צָרוּת לִבִּי הִרְחִיבוּ, מִמְּצוֹקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי, רֵאֵה עָנְיִי וְעִמְלִי, וְשֵׂא לְכָל חַטָּאתִי, רֵאֵה אֲוִיבִי כִּי רַבּוֹ, וְשִׁנְאֵת חַמְסֵי שְׂנְאוֹנִי, שְׁמֵרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי, אַל אֲבוֹשׁ כִּי חִסִּיתִי בְךָ". עוֹרְרֵנִי וְחַנּוּנִי מַעֲתָה, שְׁאֲזֹכָה לְהַתְּעוֹרֵר מִשְׁנָתִי הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר גִּבְרָה עָלַי עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂי הַרְעִים, וְגַם עַל־יְדֵי תַּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיתָ. עוֹרְרֵנִי לְהַתְּעוֹרֵר בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה, וְלִשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאַמַּת לְאַמַּתוֹ בְּזִרְיוֹת גְּדוֹלָה, וְהַצִּילֵנִי מַעֲתָה מִכָּל מִינֵי חַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְהִיָּה עִמָּדִי תָמִיד, וְשְׁמֵרֵנִי וְהַצִּילֵנִי מִכָּל תַּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁתִּיתָ, וְאֲזַכָּה שְׁתִּיָּהּ אֲכִילַתִּי תָמִיד בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה גְּדוֹלָה, כִּי שׁוֹם תַּאוֹת הַגּוֹף כָּלֵל, וְתִהְיֶה אֲכִילַתִּי וְשִׁתִּיתִי תָמִיד מֵאֵכֶל שְׁנַת־בְּרַר לְמֵאֵכֶל אָדָם. וְתִגַּן בְּעַדִּי וּתְשַׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי, שֶׁלֹּא יִבֹּא לְתוֹךְ כִּי שׁוֹם מֵאֵכֶל וּמִשְׁקָה שֶׁלֹּא נִתְּבַרֵר עֲדוּן לְמֵאֵכֶל אָדָם, אֲשֶׁר יִכּוֹלִין לְאַבֵּד, חֵם וְשִׁלּוֹם, אֶת הַפָּנִים וְקִדְשָׁהּ עַל־יְדֵי מֵאֲכָלִים חָלָוִי, וְלִפְּלֵל לְתוֹךְ שְׁנָה, חֵם וְשִׁלּוֹם, רַק אֲזַכָּה לְאֵכֶל בְּקִדְשָׁהּ גְּדוֹלָה מֵאֲכָלִים שְׁנַת־בְּרַר, מֵאֲכָלִים שֶׁהֵם בְּקִדְשַׁת לֶחֶם הַפָּנִים, שְׁאֲזַכָּה עַל יָדָם לֵלֵב טוֹב, לֵלֵב

שְׂמֵחָה, וְלִפְנֵימֶיךָ דְקַדְשָׁהּ, וְתִצְיִלְנִי מִמַּאֲכָלִים חִמְבִּיאִין רַע
אֶל הַלֵּב:

וּבְכֹן, תַּעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים, שְׂאֲזֻכָּה לְשִׁבְרֵךְ אֶת
תַּאֲוֹת אֲכִילָה בְּתַכְלִית בְּאַמְתָּ. עַד שְׁלֹא יִהְיֶה לִי
שׁוּם תַּאֲוָה גְּשָׁמִית לֶאֱכֹל וְלִשְׁבֹּעַ בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת וְהִנָּאֵת
הַגּוֹת, חֵם וְשִׁלּוּם, רַק כֹּל אֲכִילָתִי וְשִׁתְּיִתִי יִהְיֶה חֶפֶץ
לְשִׁמְךָ בְּאַמְתָּ, כִּדִּי שִׁיְהִיָּה לִי כַח לְעֶסֶק בְּתוֹרָתְךָ בְּאַמְתָּ,
וְאֲזֻכָּה לֶאֱכֹל בְּקַדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה לְמַעַן שִׁמְךָ לְבָד, וְתִתְּיָה
בְּעִזָּרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְתִצְיִלְנִי מִכָּל מִינֵי
מַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים — הֵן מַאֲסוּרֵי דְאֹרִיתָא, הֵן מַאֲסוּרֵי
דְּרַבְנָן, וְתִשְׁמַר אֹתִי תְּמִיד, שְׁלֹא יֵאָרֵעַ לִי שׁוּם מִכְשׁוֹל
לְעוֹלָם, חֵם וְשִׁלּוּם, וְלֹא יִבּוֹא לְתוֹךְ פִּי שׁוּם מַאֲכָל הָאֲסוּר
לִי, כִּי אֶתָּה יִדְעָתָּ, רַבּוֹנוּ דְּעֵלְמָא כְּלָא, שְׂאִי אֶפְשָׁר
לְבָשָׂר וְדָם לְחַזְהַר וּלְהַשְׁמַר בְּעִצְמוֹ מִכָּל מִינֵי מַאֲכָלוֹת
אֲסוּרִים וּמַתְעַרְבוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר פְּרִטִיָּהֶם וְדְקוּדוּקֵיהֶם
רַבִּים מְאֹד, וְעִצְמוֹ מִסְפֵּר, וְאֶתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל הַפְּגָם הַעֲצוּם
הַפּוֹגֵם בְּנַפְשׁ יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי מַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, חֵם
וְשִׁלּוּם:

עַל־כֵּן רַחֵם עָלַי לְמַעַנְךָ, וְעִזָּרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, וְשִׁמְרֵךְ אֶת
נַפְשִׁי, שְׂאֲזֻכָּה לְחַיּוֹת נֶצֶל וּפְרוּשׁ וּמְבַדֵּל לְגַמְרֵי
מִכָּל מִינֵי מַאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, מִנְּבִלוֹת וּמִטְרַפּוֹת, מִשְׁקִצִּים
וּמִרְמָשִׁים, מִבָּשָׂר בְּחֵלֶב וּמִיַּיִן נְסֵה, מִחֵלֶב וְדָם, מִגִּיד

הנשוא ואבר מן החי, ומפת של עבדים ומבשולי עבדים, ומשאר כל מיני מאכלות אסורים, מהם ומתערובותיהם, וממשהו חמץ בפסח, מכלם תשמרני ותצילני ברחמיך העצומים, שלא יפנסו לתוך פי, ולא יטמאו את נפשי, ואהיה אני וצאצאי נקיים וטהורים ומבדלים מהם לגמרי, ותקדשני בקדשתך העליונה, ותקים בי מקרא שפתוב: "והייתם לי קדושים, כי קדוש אני":

חום וחמל עלי, ופדני והצילני ומלטני מכל מיני טמאות ומכל הדברים המשקצין את הנפש, וקדשני בכל מיני קדשות, ועזרני וזבני לאכילה וקדשה בשלמות באמת פראוי לאיש ישראל, ואזכה להשלים פגמי המזבח וקדשה, עלידי אכילתי בקדשה ובטהרה, עד שיהיה השלחן שלי מכפר במזבח, ותזבני ברחמיך הרבים לאמונה שלמה באמת, ותתן לי פה ושכל וקדשה להכניע ולבטל כל מיני אמונות פזביות, ולהשיב ולהחזיר את כל התועים באמונות פזביות, שישובו כלם לאמונתך הקדושה:

אנא יהוה, עזרני לצאת מתאות גופי ומעכירת מעשי ומפסלות דעתי, וזבני ברחמיך הרבים לתן צדקה הרבה לעניים מהגנים הרבה, ולצדיקים אמתיים שבדורנו, למען אזכה עלידייך להשלים ולתקן פגם

הַמִּזְבֵּחַ שְׁנַפְנָם עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹתַי, עַד אֲשֶׁר אֵין לָנוּ — לֹא
אֲשִׁים וְלֹא קִרְבָּן וְלֹא כֶהֱן שְׂיִכְפֹּר בְּעַדְנוּ:

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי, שְׂאֻזָּבָה לְתַקַּן אֶת פְּגָם תַּאֲוַת אֲכִילָה,
וְאֻזָּבָה מֵעַתָּה לְאָכַל בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, עַד שְׂיִחְיֶה
הַשְּׁלֶחָן שְׁלִי מִכֹּפֶר פִּמְזֻבָּה, וְאֻזָּבָה לְהַבְנִים אֲוִרְחִים
הַגּוֹנִים עַל שְׁלַחְנִי, וְלַתָּן חֶלֶק מִסְּעֻדָּתִי לְעַנְיִים הַגּוֹנִים,
וְזַבְנֵי לְלַמֵּד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֶחָן, וְיִחְיֶה הַשְּׁלֶחָן שְׁלִי שְׁלֹם
בְּכָל מִינֵי שְׁלֵמוֹת דְּקִדְשָׁה, בְּלֵי שׁוּם פְּגָם כְּלָל, עַד
שְׂאֻזָּבָה שֶׁהַשְּׁלֶחָן שְׁלִי יִטְהַר אוֹתִי מִכָּל עֲוֹנוֹתַי, וְיֻזָּבָה
אוֹתִי לְעֹלְמָא דְאֵתִי וּלְפִרְנָסָה טוֹבָה, וְאִחְיֶה רְשׁוּם לְטוֹב
לְעֹלָא וּלְעֹלָא, שְׂאֻזָּבָה שְׂיִתְוַסֵּף לִי כֶּה וּגְבוּרָה בְּשֻׁעָה
שְׂאֻזָּבָה, וְאֻזָּבָה שְׁלֹא יִהְיֶה שׁוּם כֶּה לְהַסְטֵרָא אַחֲרָא
לִינֵק כְּלָל מִשְׁלַחְנִי וְאֲכִילָתִי, כִּי אִם מַעַט דְּמַעַט חַיִּית
הַמְּכַרְח לְתָן לְהֵם בְּצַמְצוּם גְּדוּל, כְּפִי רְצוֹנָךְ הַטּוֹב וְלֹא
יֹתֵר מִהַחֲכָרְח כְּלָל:

וְאֻזָּבָה לְקַיֵּם מִצְוֹת נְטִילַת יָדִים בְּמִים רְאוּשׁוֹנִים
וְאַחֲרוֹנִים כְּרָאוּי בְּשְׁלֵמוֹת, וְאֻזָּבָה לְקַדְשׁ יְדֵי
עַל־יְדֵי נְטִילַת יָדִים, וְתַמְשֵׁף עָלַי קִדְשָׁה וְטַהָרָה שְׁלֵמָה,
עַל־יְדֵי נְטִילַת יָדִים רְאוּשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים, וְיִקְיֵם כִּי מִקְרָא
שְׁכַתּוֹב: "וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִיתֶם קְדוֹשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
יְהוָה"; וְתַעֲזְרֵנִי לְבָרֵךְ בְּרִפְת־הַמוֹצֵיא וּבְרִפְת־הַמּוֹזֵן,
וְכָל בְּרִכּוֹת־הַנְּהַנִּין תַּחֲלֶה וְסוּף, בְּכַוָּנָה גְּדוּלָּה כְּרָאוּי,

בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, וְאֹזְבָה שְׂיִקְוִים בְּשִׁלְחֹן שְׁלִי מִקְרָא
 שְׁבֵתוֹב: "וַיֹּדְבֵר אֵלַי, זֶה הַשִּׁלְחֹן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה",
 וְאֹזְבָה עַל-יָדַי אֲכִילָתִי בְּקִדְשָׁהּ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל בְּסִילוֹת
 דְּעַתִּי וְכַעוֹר מַעֲשֵׂי, וְתַעֲזָרְנִי שְׂתַהֲיָה נְשִׁלְמַת דְּעַתִּי
 עַל-יָדַי אֲכִילָתִי בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ כְּרִצּוֹנָהּ הַטּוֹב, וְאֹזְבָה
 לְהַכְלִיל בָּהּ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אֲמֹן סְלָה:

קונטרס

אורה ושמחה

יגלה את גדל האור שנתגלה ביום הפורים,
והתקוץ של האדם הוא רק שמחה. ומי ששמח
תמיד, מוחלין לו על כל עוונותיו, וזוכה לחזות
בנעם ה'.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גג עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגים ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גג עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

תכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לרפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׂפָפוּרִים — אֲזִי
מְאִירִים מִחֵין עֲלִיּוֹנִים, מִחֵין דְּאָבָא,
וְאֲשֵׁרִי מִי שְׂמַנְצֵל אֶת הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ
הַזֶּה לְבַקֵּשׁ הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. וּבְפִוּרִים
אָמְרוּ: כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד — נוֹתֵנִים לוֹ.
(אמרי־מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תתכח)

קונטרס

אורה ושמחה

.א.

עצם השמחה

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, אשר הקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתנה ומקיים את כל הבריאה כלה, וכיום פורים נתגלה אור כנה, שאינו מתגלה כל השנה. ואיזה אור הוא זה? האור של הקדוש-ברוך-הוא, שהיה לפני הבריאה; אשר עכשו אין לנו משג כנה, אלא בעת הגאולה, אז גם-כן יאיר לנו האור הזה שהיה קדם הבריאה, כי אז לא היה האור בשום לבוש וצמצום כלל, והאור הזה הוא של קדם הבריאה. לזאת ביום הפורים, אז מתגלה "אורה ושמחה"; כי האור הוא האור האלקי, בלי שום לבושים והעלמות והסתרות, שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומתנה ומקיים את כל הבריאה כלה, והאור הזה אחר הבריאה

מסתתר בכל מקום, כי אין שום מציאות בלעדיו
 יתברך כלל, אף מחמת הבחירה והנסיין, מסרו לאדם
 בחירה, אם לבחור באור ולהמשיך אחר הקדוש-ברוך-
 הוא, ולהיות בשמחה, או, חס ושלום, להמשיך אחר
 החשך, אחר הכפירות והאפיקורסות, ולהיות בעצבות
 ובדכאון. לזאת, בני ובנותי היקרים! עכשו בימי
 הפורים מתגלה אלינו "אורה ושמחה", האור האלקי
 שהאיר קדם הבריאה, בלי שום לבושים והסתרות
 וכסויים וכו', ויתגלה בעת הגאולה. ולכן עלינו
 להמשיך על עצמנו עכשו כשעדין אנו בגלות מרה,
 את עצם השמחה, שזה עצם האלקות. כי מה תהיה
 הגאולה? יתגלה האור של הקדוש-ברוך-הוא בגלוי רב
 כזה, שכל אחד ירגיש, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה
 איתו, עמו ואצלו. וברגע שאדם מרגיש שהקדוש-
 ברוך-הוא איתו, הוא תמיד שמח, כי חושב: "מה יש
 לי להפסיד בזה העולם, ערם יצאתי מבטן אמי, וערם
 אָנֹס אל בטן האדמה?! ולכן מה אפסיד בזה,
 שאמשך אחר האור אין סוף, אחר הקדוש-ברוך-הוא,
 ואבוא ואספר לפניו יתברך כל אשר מעיק לי ומצער
 אותי, וכל מה שאני צריך, אבוא ואבקש רק ממנו
 יתברך"?! אם אדם מרגיל עצמו לחיות בצורה כזו
 — להסתפל בכל דבר על הרוחניות חיות אלקות
 שבו, אזי הוא תמיד שמח, כי יש לו את הקדוש-

ברוך-הוא, ואין עוד שמחה לאדם בשמחת הדבקות באין סוף ברוך הוא, אשר הוא יתברך אור אין סוף. לכן, בני ובנותי היקרים! באו עכשו ביום הפורים שְהאיר האור אין סוף בגלוי אין סוף, ונכינו ל"אורה ושמחה", באו ונמשיך את האור הזה על עצמנו כל השנה, להיות רק שמחים ועליזים, ולהסתכל על כל דבר רק על רוחניות חיות אלקות שבו. ואומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יא, סימן ה') על הפסוק (במדבר ו, כה): "יאר הוי"ה פניו אליך" — תן לה מן מאור השכינה, שגאמר (ישעיה ס, א): "קומי אורי" וגו'. ואומר (תהלים נו, י): "בארץ נראה אור", (שם קיח, כז): "אל הוי"ה ויאר לנו"; מי זה האור? הקדוש-ברוך-הוא. הקדוש-ברוך-הוא הוא עצם השמחה, אצלו נאמר (דברי-הימים א טז, כז): "עז וחדנה במקומו"; כשאדם רק שמח, ורוקד וצוהל, ושר שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, אז הוא דבוק בעצם אלקות. ולכן "אורה ושמחה" היא בהא תליא; ככל שאדם יותר שמח, יותר רואה אור בחיים, וככל שרואה יותר אור בחיים, הוא יותר שמח. ולזאת, בני ובנותי היקרים! הבה ונתחיל מיום הפורים הזה להיות בשמחה, וילשמח את הבריות, כי זו עקר השלמות, שאדם צריך למלא עצמו כל-כף הרבה עם שמחה, עד שישפיע גם על זולתו. כדגמת כלי, מאין אנו יודעים שהוא מלא

בנוזלים? כְּאִשֶּׁר רוֹאִים שְׁנֹשֶׁפֶף לְבַחוּץ וְעוֹלָה עַל גְּדוּתוֹ, כְּמוֹ-כֵן מֵאִין יוֹדְעִים שְׁאָדָם שְׂמַח, וְזָכָה לְ"אוֹרָה וְשִׂמְחָה", וְשְׂרׂוּי בּוֹ הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׂמוֹ, וְשְׂרׂוּיָה בּוֹ הַשְׂמֵחָה? כְּשִׁעוּבְרַת הַשְׂמֵחָה עַל גְּדוּתָיָהּ, עַד שְׂמֵשֶׁמַּח אֶת הַבְּרִיּוֹת. וְזוֹ הַמַּעֲלָה הַכִּי גְדוּלָה — שְׁאָדָם יִהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה, וְיִשְׂמַח אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל. וְאִף שְׂמֵדַת הַשְׂמֵחָה בָּאָה לְאָדָם קִשָּׁה מְאֹד, כִּי בְּטִבְעוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר הַצֶּעֶר וְהִיסוּרִים וְהַמְּכַאֲבִים, הַחֹבֹת, הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת שְׂסוּבְבֵים אוֹתוֹ, אָבֵל אֵין זֶה תְּכֵלִית לְהַשְׂאֵר בְּעֶצְבוֹת וּבְמִרְרֵיּוֹת, כִּי לֹא יִגִּיעַ לְשׁוּם דְּבָר עִם עֶצְבוֹת, רַק אֶל שְׂאוּל וְאַבְדוֹן, חֵס וְשְׁלוֹם. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְשִׂמְחָה, כִּי עֵצָם הַשְׂמֵחָה זֶה אֱלֻקוֹת, וּכְכֹל שְׁאָדָם יוֹתֵר שְׂמַח, יוֹתֵר אֱלֻקוֹת מִמְּשִׁיךְ בְּעֶצְמוֹ; וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂשִׂמַח תָּמִיד!

ב.

הַשְׂמֵחָה מִרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, שֶׁהַשְׂמֵחָה מִרְחֶבֶת דַּעַתוֹ שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיִטְיַמִּיּוֹתֵינוּ, חֵלֶק ב', סִימָן י'): כְּכֹל שְׁאָדָם שְׂמַח, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְרַחֶבֶת לוֹ הַדַּעַת וְהַמַּח, לֹא-כֵן אִם אָדָם בְּעֶצְבוֹת

ובמרירות, הוא רחוק מהשם יתברך, ואין לו חשק
 לשוב בתשובה, ומתגברים עליו כל התאוות והמדות
 רעות. והכל בא מחמת שממשיך עצמו אל העצבות
 והמרירות והדפאון, ואז חשך לו ולא אור, ומרים חזיו
 כלענה, עד שאנו עדים לבני-אדם המסתובבים
 שבורים ורצוצים, מדפאים בדפאון פנימי, ורואים רק
 חשך בחייהם, ומתיאשים לגמרי, וחושבים — הנה
 זה הסוף שלהם, רחמנא לצלן, ולהם כבר אף פעם לא
 יהיה אור. כל זה בא מחמת שאין להם ישוב הדעת,
 ומדוע? כי אין להם שמחה; פי "בשמחה" אותיות
 "מחשבה" (תקוני-הזוהר, תקון כב, דף סו.), אינם יכולים
 להוליד מחשבתם כפי שרוצים, אלא נמשכים אחר
 היסורים והצער, המרירות והדפאון, וזה מבלבל אותם
 לגמרי. פי להפוך — מי שהוא "בשמחה", יכול
 להוליד מחשבתו להיכן שרוצה. לכן, בני ובנותי
 היקרים! על-ידי שתתחזקו עכשו מיום הפורים הזה
 להיות רק בשמחה, תזכו להיות בני חורין. כמו
 שכתוב (ישעיה נה, יב): "פי בשמחה תצאו", על-ידי
 שמחה יוצאים מהגלות, איזו גלות? הנשמה נמצאת
 בגלות גדולה, בתוך הגוף, הגוף מעלים ומסתיר
 ומכסה את הנשמה, אשר היא עצם אלקות. ובפרט
 כשאדם נכשל בעברות חמורות, ובפרטי פרטיות
 בפגם הברית, וטמא את המח-מחשבה שלו בהרהורים

רעים, וְחָשַׁב כָּל מִינֵי לְכַלּוֹף, טָמֵא אֶת הָעֵינַיִם שְׁלוֹ, הִסְתַּכַּל בְּכָל מִינֵי זְהֻמוֹת, בְּכָל מִינֵי תְמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, טָמֵא אֶת אָזְנוֹ לְשִׁמְעַ כָּל מִינֵי שִׁירִים שֶׁל רְשָׁעִים וְנוֹאֲפִים, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ג'), שְׂאֵם שׁוֹמְעִים נְגִינָה מְנוֹאֲפִים, עַל-יְדֵי-זֶה קָשָׁה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי הַקּוֹל שֶׁל הָרְשָׁעִים מוֹלִיד נֶאֱוָף בְּהִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם. וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִשְׁמֵר לֹא לְשִׁמְעַ קוֹל נְגִינָה שֶׁל זְמָרִים נוֹאֲפִים, רְשָׁעִים. וְכֵן אֲסוּר לְשִׁמְעַ בְּקוֹל רְשָׁעִים הַמְדַּבְּרִים נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְנֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הַקּוֹל שֶׁלָּהֶם מוֹלִיד נֶאֱוָף בְּהִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מג), וְזֶה מֵה שְׁפָתוֹב אֲצֵל בְּלָעַם הָרָשָׁע (בַּמְדַּבֵּר לֹא, טז): "הֵן הִנֵּה הָיָה בְּדַבְּרֵי בְּלָעַם"; בְּדַבְּרֵי בְּלָעַם דִּיקָא, שְׁעַל-יְדֵי הַדְּבֹר שֶׁל בְּלָעַם כָּבֵר הַכְּנִיס נֶאֱוָף כְּשִׁשְׁמַעוּ דְּבָרָיו.

כְּמוֹ-כֵן אָדָם צָרִיף לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַפֶּה שְׁלוֹ, לֹא לְדַבֵּר כָּל הַעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֵא לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת, לִיצְנוּת, גְּבוּל פֶּה וְכוּ', שֶׁכָּל זֶה גּוֹרֵם לְאָדָם שְׁיִהְיֶה עֲצוּב, מְמַרְמֵר, בְּדַפְאוֹן, וְלֹא יִרְגִישׁ אֶת הַשְׂכִּינָה. כִּי לְמָה אָדָם כָּל-כּוֹף בְּגִלוּת, וְחִשְׁף בְּעֵדוֹ וְלֹא אוֹר? מֵהֵיכֵן זֶה נוֹבֵעַ? מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ רוֹאֶה אֶת הָאֱלֻקוֹת, אֵינוֹ נִמְשָׁף אַחַר רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, אֲלֵא גְדַמָּה

לו שהכל טבע ומקרה ומזל, שזו קלפת המן-עמלק, שמכניס ספקות באדם — "היש הנו"ה אם אין", ומאין זה נובע? אומרים חכמינו הקדושים (חלין קלט:): המן מן התורה, מנין? שנאמר (בראשית ג, יא): "המן העץ"; כי יש עץ החיים ויש עץ הדעת טוב ורע, עץ החיים זה עצם החיים, עצם גלוי אלקות, ומי שזוכה להגיע אל עץ החיים, עליו נאמר (בראשית ג, כב): "נחתי לעולם", שזה מה שכתוב (דברים לב, מ): "כי אשא אל שמים ודי ואמרתי חי אנכי לעולם"; ברגע שאדם מגביה ודין לאין סוף ברוך הוא, הוא חי לעולם, כי דבוק בחי החיים, ותמיד שש ושמת, ואינו בגלות, לא-כן כשאדם טועם מעץ הדעת טוב ורע, שנדמה לו שיש איזה טוב ורע, ומהפך טוב לרע וחשף לאור, כמאמר הנביא (ישעיה ה, כ): "הוי אומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים אור לחשף וחשף לאור, שמים מר למתק ומתק למר"; אז הוא בגלות מרה מאד, ומבקה ומבלבל, ואין לו ישוב הדעת, והולך בדכאון, מסתובב בחשף ואינו מרגיש שום טעם בחייו. לזאת, בני ובנותי היקרים! עקר הקדשה זה ישוב הדעת, וכיצד זוכים לישוב דעתו, ולהחזיר בעצמו הדעת של (דברים ד, לא): "אתה הראת לדעת, כי הנו"ה הוא אלקים, אין עוד מלבדו?" זהו רק על-ידי שמחה. לכן כשאדם שש ושמת, הוא זוכה לדעת האמת. וכיון

שָׁפָה, זוכה לִישׁוּב הַדַּעַת כְּזֹה, שְׁשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יְכוּל לְשַׁבְּרוּ, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יְכוּל לְהִרְחִיקוּ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם אֵינָה יְכוּלָה לְהִסִּיתוּ נֶגֶד זולתוֹ; כִּי מֵרַב אֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא שְׁמֵאִיר בְּאָדָם, כָּל חֲזִיו הֵם כְּכֹר חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרִי.

לזאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! מִיּוֹם הַפּוּרִים הַזֶּה, הִבָּה וְנִמְשִׁיף עַל עַצְמָנוּ "אֹרָה וְשִׁמְחָה"! הִבָּה נִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל עַל הָאֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיַּמַת אֵת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִהְיָה תָּמִיד שְׁמִחִים וְעַלְיָזִים, וְעוֹד נוֹכַל לְהִשְׁפִּיעַ מִשְׁמַחְתָּנוּ גַם לְאַחֲרִים, אֲשֶׁר זֶה הַמְּצוּה הַכִּי גְדוֹלָה — לְעֹזֵר לִיהוּדִים אַחֲרִים, וּכְשֵׁרוֹאִים יְהוּדֵי בְּמִצְוָה, יְהוּדֵי הַמְּסֻתוֹכֵב עֲצוּב וּמְמַרְמֵר, יְהוּדֵי הַמִּיאָשׁ מִחֲזִיו, וְנִגְשִׁים אֵלָיו וּמְתַעֲנִינִים בְּמִצְבוֹ, וְעוֹזְרִים לוֹ וּמְשַׁמְּחִים אֵת לְבוֹ, זֶה הַמְּצוּה הַגְּדוֹלָה בְּיֹתֵר. וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קו'): דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר (תְּהִלִּים ל"ב, א'): "אֲשֶׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל", אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמְּכַנִּים שְׁכָל בְּדֵל, כִּי אֵין עָנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת (גְּדִרִים מ"א). הִינּוּ מִי נִקְרָא עָנִי? מִי שְׁאֵין לוֹ שְׁכָל וְדַעַת, לְדַעַת שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהִיג עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. אִם אָדָם יוֹדֵעַ דְּבָר

זה, אזי הוא העשיר הגדול ביותר, כי אין עשירות גדולה משוב הדעת. לזאת, בני ובנותי היקרים! אם רצונכם לזכות לשוב הדעת, תהיו שמחים ועלזים, ותעשו כל מיני מאמצים להיות בשמחה ולשמע כלי זמר. והיום זה קל מאד, שביתו של אדם יהיה מלא שמחה, ישנו טיפ, וקסטות רבות עם נגונים שמחים מלויים בכלי זמר רבים, וכך יהיה הבית מלא שמחה, ולא תהיה בו עצבנות ורגז; אשרי מי שישתדל להכניס בביתו שמחה, אשר אז אף פעם לא יהיה בכעס, לא יריב עם אשתו, לא יתקוטט עם ילדיו, אלא אדרבה! ישמח אותם וישמחו אותו, והבית יהיה אפוף שמחה, ונעדר רגז ונאנחה.

ג.

על-ידי שאדם שמח, הוא מנחד יחודים בכל העולמות

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, אשר על-ידי שמחה אדם יכול להתעלות עד עצם האצילות, שזו מדרגת הצדיקים הגדולים, שתמיד דבקים בהקדוש-ברוך-הוא, ואינם מסיחים דעת ממנו ותברך כרגע, תמיד חושבים ממנו ותברך, ומיחדים יחודים קדושים, מטילים בעולמות העליונים כמו שמטילים בגן נאה, מיחדים מיחוד ליחוד, עד שנפתח להם

עולם אחר עולם, עד שמשיגים השגות נוראות
 ונפלאות מאד. וכל זה זוכים רק על-ידי שמחה. וזו
 היתה מדרגת הנביאים, שהיה לפניהם תמיד תף ונבל
 וכנור, כמו שכתוב (שמואל-א י, ה): "חבל נביאים וגו',
 ולפניהם נבל ותף וחליל וכנור, והמה מתנבאים";
 שתמיד היו שרויים בשמחה, ועל-ידי-זה נתרחבה
 דעתם, וזכו ליחד יחודים קדושים, עד שנתגלתה
 עליהם השכינה, וככל שנתגלתה עליהם השכינה, כן
 זכו לגלות נוראות נפלאות ברוחניות אלקות. לזאת
 אומרים חכמינו הקדושים (שבת ל:): אין השכינה שורה
 — לא מתוך עצבות, אלא מתוך דבר שמחה של
 מצוה. ולכן, בני ובנותי היקרים! הבה ונקיים את
 המצוות של הקדוש-ברוך-הוא בשמחה עצומה. וכך
 אומר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, סימן א'): כשאדם
 עושה מצוה בשמחה, זה סימן שלבו שלם לאלקיו;
 כי כשאדם שש ושמח עם כל מצוה ומצוה שהוא
 מקיים, בזה הוא מראה שיש לו אמונה ברוחה ומזככת
 באין סוף ברוך הוא, והוא מאמין באל עולם, ואז כל
 החיים שלו חיים אחרים לגמרי. כי כך אומר רבנו ז"ל
 (שיחות-הר"ן, סימן לג): מי שיש לו אמונה — חיו חיים;
 כי הוא חי עם הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא
 עצם השמחה. ולהפך, חס ושלום, אין עוד מרירות
 ודפאון ועצבות כמו הפפירות והאפיקורסות. וזו

המלחמה שיש נגד כל הצדיקים הקדושים, המגלים ומפרסמים את האין סוף ברוך הוא, ומחזירים אמונה פשוטה בעם ישראל, משמחים את נשמות ישראל, נגדם קם הסמ"ך-מ"ם הרשע, שממנו יונק המן-עמלק בכל דור ודור, כדכתיב (שמות יז, טז): "מלחמה להו"ה בעמלק מדר דר"; כי עמלק נלחם, כביכול, להעלים את שם הו"ה מעיני בני-אדם, כדכתיב (תהלים טז, ח): "שויתי הו"ה לנגדי תמיד", שזו המדרגה הכי עליונה שאדם צריך לשאף להגיע אליה — שתמיד יראה את שם הו"ה לפני עיניו, ולא יסיח דעת כרגע ממנו בתברך. וזאת מדרגת גדולי מבחרי הצדיקים הקדושים, שהם תמיד מיחדים? חודים קדושים, אשר תמיד שם הו"ה לפניהם בכל מיני צרופים, ולנו קטני ההשגה אין משג בזה, אנו רחוקים לגמרי לגמרי ממנו בתברך, והלואי נזכה לשוב בתשובה שלמה, ואז גם-כן נזכה לראות מה שהצדיקים רואים. אבל זו הבחירה שלנו; מצד אחד — עומד הצדיק האמת, ומגלה ומפרסם לכל נשמות ישראל: הנה הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתנו, עמנו ואצלנו, ולכן הנה "אורה ושמחה" אצלנו; כי היכן שיש שמחה — יש אור, היכן שיש אור — יש שמחה. ומצד שני — נגד הצדיק עומד הסמ"ך-מ"ם בעצמו, להעלימו ולהסתירו, והוא שולח את המן-עמלק לקלקל את

נשמות ישראל, ולרחקם שלא יתקרבו אל הצדיק. ומי
 לוחם נגד המן-עמלק? הצדיק — משה ויהושע,
 מרדכי ואסתר; וכן בכל דור ודור צדיקים המגלים את
 הקדוש-ברוך-הוא, הם אשר לוחמים עם הסמ"ך-מ"ם
 בלי שום פחד כלל. אבל הקלפות והסטרך אחר
 אינם רוצים שיהודי יגיע למדרגה כזו של צדיקים
 קדושים הדבקים באין סוף ברוך הוא, ולכן "מלחמה
 להנ"ה בעמלק מדר דר"; שבכל דור ודור הקדוש-
 ברוך-הוא מרחם על עם ישראל, ושולח צדיק אמת,
 שמגלה ומפרסם לכל עם ישראל "אורה ושמחה",
 אור נורא ונפלא כזה, לידיע שהקדוש-ברוך-הוא נמצא
 איתנו, עמנו ואצלנו, ונתחיל לדבר אליו, עד שנזכה
 להרגיש את האור אין סוף ברוך הוא, ונזכה לראות
 שם הנ"ה לנגד עינינו, וניחד יחודים קדושים, שגם
 לנו יתגלו סודות התורה. אבל עמלק לוחם בשם
 הנ"ה, ולא רוצה שפושב מהקדוש-ברוך-הוא, אלא
 נחשב מכל מיני שטיות ודמיונות, שהם הורסים את
 חיינו לגמרי. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתקרב
 אל הצדיק האמת, המגלה לכם את אמתת מציאותו
 יתברך, ותשמרו את עצמכם מהסתות של הסמ"ך-
 מ"ם, שמסית ומדיח נגדו יתברך ונגד גדולי מבחרי
 הצדיקים, כי הוא הוא המן-עמלק. ולכן מיום הפורים
 הזה, באו נתחיל להרגיש "אורה ושמחה", שמגלה

הצדיק האמת, שהוא בחינת מרדכי, בחינת משה, שהם נלחמים בכל דור ודור נגד המסיתים והמדיחים, הערכ-רב למיניהם, שכל מגמתם רק להעלים ולהסתיר את הקדוש-ברוך-הוא. ובכל דור ודור יש להם שמות אחרים: פעם צדוקים, פעם ביתוסים, פעם קראים, פעם ריפורמים ופעם קונטרבטיבים, אבל כלם זבל אחד גדול, שאינם מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, אינם מאמינים בתורה מן השמים. לזאת עלינו להשמר מהם מאד, כי הם מסכנים מאד. ודיקא על-ידי תקף השמחה, שנשמח החל מיום הפורים הזה, נזכה לבטל את פח הסמ"ך-מ"ם, שהוא לוחם נגד הצדיק, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספורי-מעשיות, מעשה ז', מהזכוב והעכביש), שקדם שיירדה נשמתו לזה העולם, עשה הסמ"ך-מ"ם רעש בשמים, אם הנשמה הזו תרד, אין לו מה לעשות, אמרו לו: הנשמה הזו צריכה לרדת, ואתה לך ומצא לך עצה. והעצה שלו הייתה — שייעשו צחוק מהצדיק. כמו שאמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שזה חוזר וסובב בכל דור ודור, שפגגד הצדיק האמת, המגלה את אמתת מציאותו ותברך, ומשמח את נשמות ישראל, נגדו עומד הסמ"ך-מ"ם בעצמו. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתקרב אל הצדיק האמת, שהוא מחדיר בנו "אורה ושמחה", ומיום הפורים הזה נשמח כל-כף כל השנה, עד

שְׁנֵי שָׂבָח מִכָּל הַצְּרוּת וְהִסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ; כִּי
 עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשְּׂמֵחָה, נִזְכָּה שְׂיִפְתָּחוּ לָנוּ הָעֵינַיִם
 וְנִרְאָה אֶת שֵׁם הַיְיָ לְנֶגֶד עֵינֵינוּ תָּמִיד, וְנִיחַד יְחוּדִים
 קְדוּשִׁים; אֲשֶׁר־מִי שְׂזוּכָה לְהַגִּיעַ לָזֶה!

ד.

מִי שְׂשֵׂמַח תָּמִיד, מְשֵׁרָה עַל עַצְמוֹ הָאֶרֶת הַשְּׂכִינָה

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לִזְכּוֹר, שְׂכָל מִי
 שְׂשֵׂמַח תָּמִיד, הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בּוֹ, כִּי אֵין הַשְּׂכִינָה
 שׁוֹרָה, אֲלֹא בְּמָקוֹם שְׂיֵשׁ שְׂמֵחָה (עֵין שְׂבַח ל:). וְלִכֵּן אִם
 רְצוֹנְכֶם לְהַרְגִּישׁ טַעַם בְּחַיִּים, תִּתְחִילוּ לְשֵׂמַח מֵעַכְשָׁו,
 מִיּוֹם הַפּוּרִים הַזֶּה, וְאַפְלוּ שְׂאֲנֵי יוֹדַע שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם
 כָּל מֵינֵי צְרוּת וְיִסּוּרִים, כָּל מֵינֵי מְרִירוֹת וְדְכָאוֹנוֹת, כָּל
 מֵינֵי חוֹבוֹת וְאֵי נְעִימִיּוֹת בְּחַיִּים, כִּי מִי אֵינוֹ סוֹבֵל?!
 אֲךָ הַכֹּל רַק מִחֲמַת שְׂאֲנוֹ רְחוּקִים מֵהַשְּׂכִינָה, מִפְּאֵת
 שְׂחָטָאנוּ וְעַשִׁינוּ מַעֲשִׂים בְּלִתֵּי רְצוּיִים, רַחֲמָנָא
 לִישׁוּבָן, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ עֲשֵׂה שְׂטִיּוֹת בְּחַיִּים,
 חָטָא נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֲלַל שְׂבַח, אֲכַל טְרֵפוֹת
 וְנִבְלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, לֹא קִיִּם שְׂאֵר מְצוּוֹת, שְׂעַל-יְדֵי-
 זֶה סִלַּק אֶת הַשְּׂכִינָה מֵאַתּוֹ. וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ג:): בְּתַחֲלָה קָדַם שְׂחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל,
 הֵיטָה שְׂכִינָה שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׂחָטָאוּ,

נסתלקה שכינה מהם; עם ישראל הם סוד השמחה, עם ישראל תמיד היו בשמחה, מדוע? כי השכינה היתה ביניהם, אבל ברגע שחטאנו, רחקנו וסלקנו מאתנו את השכינה, וממילא נתרחקה מאתנו השמחה, ועל-ידי-זה אנו סובלים את הסבל הכי גדול; כי כל הצרות והיסורים, העניות והדחקות, הם רק מחמת עצבות ומרירות, וכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): מי שהוא שמח תמיד, על-ידי-זה הוא מצליח; כי עקר הצלחת האדם, זהו רק על-ידי שמחה, כי על-ידי שאדם שמח, השכינה שורה אצלו, כי השמחה ממשכת הארת השכינה עליו. לזאת, בני וכוונתי היקרים! באו נמסר נפשנו מעכשו להיות רק שמחים ועליזים, ותשמעו רק קול שמחה בתוך ביתכם, תפעילו כלי זמר, באפן שישמעו כלי זמר בתוך הבית בקביעות, ואל תניחו את העצבות והמרירות בביתכם כרגע. וכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן כב): השמחה היא סימן שהוא זרע ברוך ה'; כי בזה שאדם שש ושמח, וביתו מלא שמחה, בזה הוא מגלה, שהוא בנו של הקדוש-ברוך-הוא. כי בן המלך תמיד שמח, שיש לו אבא מלך, ולא חסר לו שום דבר, על אחת כמה וכמה באין ערך כלל, שעם ישראל נקראים בנים למקום ברוך הוא? תברוך שמו, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להנני"ה

אֶלְקִיכֶם", בּוֹדֵאי צְרִיכִים לְהִיּוֹת רַק שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, כִּי יֵשׁ לָנוּ אָבָא בְּשָׂמַיִם, שְׂכַל מַה שְּׂאָנוּ מִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ — נִקְבֵּל. אָבֵל הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה בְּיֹתֵר שְׂלָנוּ — שְׂאָנוּ שׂוֹכְחִים שְׂאָנוּ בְּנֵי מֶלֶךְ, וּמַחְלִיפִים אֶת נִשְׂמַתְנוּ בְּבֶן שְׂפָחָה, אֲשֶׁר זֶה מַה שְּׂסַפֵּר רַבֵּנוּ ו"ל (ספּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא, מִסֵּבֵן מֶלֶךְ וּבֶן הַשְּׂפָחָה שְׂנַחֲלָפוּ), שְׂאֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם בְּחֵינֵת בֶּן הַשְּׂפָחָה, וְנִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחֵינֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ, וּמַחֲמַת הָעוֹנוֹת נִחְלָפוּ בֶּן הַמֶּלֶךְ וּבֶן הַשְּׂפָחָה, וְלִכֵּן אָנוּ רוֹאִים, כְּאֵלוּ הַגּוֹיִים, אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׂמֵחִים, כְּאֵלוּ הֵם מְאֻשְׂרִים, וּכְאֵלוּ אֵין חֶסֶד לָהֶם מְאוּמָה. וְאֲנַחְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל שְׂבוּרִים וְרַצּוּצִים, מְדַכְּאִים, מְסֻתּוֹכְבִּים בְּחֻשָּׁה, וְלָמָּה? מִפְּנֵי שְׂשִׁכְחָנוּ מִי אֲנַחְנוּ! כִּי אִם הֵיִינוּ זוֹכְרִים שְׂאָנוּ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין לָנוּ לְהִתְבּוֹלֵל עִם הַגּוֹיִים, שְׂהֵם בְּנֵי הַשְּׂפָחָה, וְהֵיִינוּ מִתְּפַלְלִים לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הֵיִינוּ תְּמִיד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית; כִּי אֵין עוֹד שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו, שְׂאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׂהוּא עוֹמֵד לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְדַבֵּר אֵלָיו. וְכֵף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זִלְקוּט תְּהֵלִים תְּרַכַּג): בְּשַׁעַה שְׂאָדָם עוֹמֵד בְּתַפְלָה — יְהֵא שְׂמֵחַ, שְׂעוֹבֵד לְאֵלוֹהַ שְׂאֵין כְּמוֹתוֹ בְּעוֹלָם, וְאֵל תְּהִי נוֹהֵג בְּקַלּוֹת רֵאשׁ לְפָנָיו; וְזוֹ הַדְּבָקוֹת שְׂצָרִיף כָּל יְהוּדֵי, לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים!

מיום הפורים הזה, נמשיך על עצמנו "אורה ושמחה"! באו נדבק עצמנו בהקדוש-ברוך-הוא! נתפלל אליו יתברך בשפת האם שלנו, וכל מה שאנו צריכים, הפתכת הראשונה והפתכת האחרונה זה הקדוש-ברוך-הוא. וכמאמרם ו"ל (לקיט ואתחנן תכה): "בכל קראנו אליו" — בכל לשון שישאל קוראים להקדוש-ברוך-הוא — עונה אותם; וזו מעלת תפלה והתבודדות, שגלה לנו רבנו ו"ל (לקיט-מוחב"ן, חלק ב', סימן ק), שכל הצדיקים לא הגיעו למדרגתם, אלא על-ידי שדברו אל הקדוש-ברוך-הוא, וברגע שדברו אליו יתברך, על-ידי-זה המשיכו את השכינה על עצמם, ואז חיו חיים נעימים, חיים ערבים ומתקים; כי אין עוד חיים יותר טובים כמו השמחה באין סוף ברוך הוא. אשרי מי שמחזיר את זאת בתוך תוכי לבו, ואז טוב לו בזה ובבא לנצח-נצחים.

ה.

מי שהוא בשמחה, הוא תמיד בשלום עם הזולת

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שכל המחלקת והמריבות שיש בין בני-אדם, הן רק מחמת חסרון השמחה; כי כשאדם שש ושמח, אין לו צמצום הדעת לקנא בזולתו. כי למה אדם שונא את הזולת? למה

אדם אינו יכול לדבר עם הזולת? מחמת שמקנא בו, ונדמה לו כאלו לחברו יש יותר ממנו, אשר הכל בא מקטנות המחין ומחסרון הדעת, מעצבות ומרירות שנוכנסה בו, אף כיון שאדם בא אל שמחה אמיתית, רואה שאף אחד אינו יכול לקחת מה שאינו שייך לו. כמאמרם ו"ל (יומא לח.): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; מה שייך שייכולים לקחת מפלוני משהו, הלא מה ששייך אלי יחזר אלי, ואף שנטלו ממני, ישוב אלי לאחר איזה זמן, ומה שאינו שייך לי — יטלו ממנו, על-כן מה שייכות שנאה וקנאה?! אשר מחמתן כל הצרות שיש לבני-אדם, כי אין ביניהם אחדות ואהבה, ואינם מכבדים זה את זה. ולכן אנו סובלים סבל נורא מאד, ומהו הסבל? שאנו בעצבות, במרירות ובדכאון, עד שאנו מיאשים לגמרי, ורבים זה עם זה ומתקוטטים בבית עם בני המשפחה, וכן באים לידי מחלוקות עם השכנים הקרובים והרחוקים; אף מי ששמח — שורה אצלו אור הקדוש-ברוך-הוא, והוא עושה שלום עם כל יהודי. והשמחה הגדולה ביותר — כשיש לו שמחה בבית. כמאמרם ו"ל (ירושלמי מועד קטן ב, ד): שמחה לאדם — בשעה שהוא דר בתוך שולו; כשאדם יש לו בית, יש לו אשה וילדים, והשלום

והשללןה שוכנים שם תדיר, הוא הכי מאשר. ולמה אנו רואים שיש לבני-אדם בית, אשה וילדים, ובכל זאת רבים זה עם זה, ומרים ומרוצים חיהם? הכל מפני שחסרים הם מהשמחה האמתית. כי אם היו שמחים ועליזים, אזי היה שלום בבית. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (אבות דרבי נתן כח, ג): כל המשים שלום בתוך ביתו, מעלה עליו הכתוב כאלו משים שלום בישראל על כל אדם ואדם, כי כל אחד מישראל מלך בתוך ביתו. ומתי זוכים להיות מלך בבית? כשנמצאים בשמחה, כשהבעל שמח, ומשמח את אשתו וילדיו, אזי הוא מלך בתוך הבית. ולהפך, חס ושלום, כשהבעל עצבני וכעסן, ומוציא עצביו על אשתו וילדיו, אזי נעשה אכל בבית. לזאת, בני ובנותי הקרים! באו מיום הפורים הזה נתחיל להיות רק שמחים ועליזים, ויהיה שלום בתוך ביתנו, ונרגיש "אורה ושמחה" בחיינו, אשר אין עוד מדרגה גדולה יותר מזו, שבבית שורה שמחה אמתית, שמחה אין סופית בבורא יתברך שמו; אדם צריך להרגיל עצמו לדבר בבית רק מהקדוש-ברוך-הוא, אם הוא רוצה להצליח, שיהיה לו שלום-בית, ידבר עם אשתו וילדיו רק מהקדוש-ברוך-הוא, וכרגע שישרה את השכינה בתוך הבית, שם תהא השמחה האמתית, תהא "אורה ושמחה". אם אדם רוצה לזכות לשלום עם בני-אדם,

יִדְבַר עִמָּהֶם רַק מִהֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוּף פֶּל סוּף
 מֵהֵיכָן בָּאנוּ? מִהֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! מִמֵּי אָנוּ חַיִּים?
 מִהֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וְאֵל מִי אָנוּ חוֹזְרִים? אֵל
 הֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! אִזּוּ מֵה שֶׁיֵּךְ לֵהִיּוֹת נִפְרָדִים
 מִהֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?! לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 מִיּוֹם הַפּוּרִים הִנֵּה הִבָּה נִכְנִיס "אוֹרָה וְשִׂמְחָה" בְּתוֹךְ
 בֵּיתֵנוּ!

.1

על-ידי שמחה, הפרנסה באה לו בנקל

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר פֶּל
 הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת שְׂאֵתֶם סוֹבְלִים, זֶה רַק מַחֲמַת חֶסֶד
 הַשְּׂמִיחָה, אִם הֵייתֶם בְּשִׂמְחָה, הֵייתָה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּרוּחַ
 וּבְנִקְל; כִּי כִּשְׂאֵדָם עֲצוּב וּמְבַלְבֵּל, הוּא מְאֻבָּד
 עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו, וְנִכְנָס בַּחֲוִבוֹת, וְלֹא הִלְוֵאֹת לְמַעֲלָה
 מִכַּחוּ, וּמִסְתַּבֵּף עִם עֲרָבִים, וְאַחֲרֵי-כֵן מְשַׁלֵּם רַבִּית,
 וְרַבִּית דְּרַבִּית, עַד שְׂיוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ וְכוּ', וְהַנּוֹשִׁים
 מִתְדַּפְּקִים וְכוּ', וְהוּא שָׂבוּר וּמְדַכָּא, מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל,
 וְהַכֵּל הַחַל מַחֲמַת חֶסֶד הַשְּׂמִיחָה, שֶׁלֹּא הִכְנִיס בְּחַיּוֹ
 "אוֹרָה וְשִׂמְחָה"; כִּי אִם אָדָם הֵיךָ מִכְּנִיס בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ
 אֵת הֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂנֵקְרָא אוֹר, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תהלים
 כו): "הַנִּי"ה אוֹרֵי וַיִּשְׁעֵי", רַק הֲקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הָאוֹר

אורה ושמחה

שג

שלי, רק הקדוש-ברוך-הוא הישועה שלי; אזי לא היה נכנס בקטנות המחין, ולא היה נקלע להלואות, ולא היה מסתבף עם בני-אדם לא הגונים, והיה נצל מחובות, עניות ודחקות. לזאת, בני ובנותי היקרים! אם אתם רוצים לזפות לפרנסה בשפע, תתחילו לשמח מיום הפורים הזה, תמשיכו עליכם "אורה ושמחה", תשמחו ותרקדו בכל יום ויום. ואף שאני יודע שזה מאוד קשה, כי מרב צרותיכם נכנסתם ביאוש עמק. אבל אם מיום הפורים הזה תתחילו להיות בשמחה, על שנתגלה עלינו אור אין סוף ברוך הוא, אור של קדם הבריאה, אור שיתגלה לנו בעת הגאולה, אז תהיה לכם פרנסה בשפע. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראוי למסר נפשכם להיות בשמחה, ואף שבהתחלה השמחה באה לכם בקשי רב, כי סוף כל סוף אתם כבר מספכים בחובות, ונפלתם במקום שנפלתם, ונכשלתם במה שנכשלתם, עם כל זאת אומר רבנו ו"ל, שאדם צריך לעשות עצמו כאלו הוא שמח, ואז יבוא באמת לשמחה אמתית. וכן אומר רבנו ו"ל (ספר המדות, אות שמחה, סימן יד): על-ידי זמר תבוא לשמחה והתלהבות; אדם צריך להרגיל עצמו לשיר שירים להקדוש-ברוך-הוא, והשירה תביא אותו לשמחה. וזה מה שכתוב (שופטים ה, ג): "אנכי להני"ה אנכי אשריה", אם אני רוצה להיות דבוק באין סוף ברוך הוא, עלי

לְשִׁיר שִׁירִים וְלִשְׁמַע כְּלֵי זָמֶר. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! אִם רְצוֹנְכֶם לְזִכּוֹת לְ"אוֹרָה וְשִׁמְחָה",
תִּתְחִילוּ לְשִׁיר שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוּת לְבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ,
תִּתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִצְאוּ מִכָּל
מִינֵי עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עֲלֵיכֶם.

.ז

מִי שֶׁמְרָאָה פָּנִים שְׂמֵחוֹת לְזוֹלָת, קוֹנֶה לְעַצְמוֹ חֲבֵרִים
וַיְדִידִים, וְכָל הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה תִּלְוֶנָה רַק בְּשִׁמְחָה

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזָכֹר, שֶׁלֹּא דֵי בְּכָף
שְׁעֲלֵיכֶם לְהִיּוֹת בְּעַצְמְכֶם בְּשִׁמְחָה, אֲלֵא רְאוּ לְשִׁמְחָה
גַּם אֲחֵרִים, שֶׁזֶּה הַשְׁמֵחָה הַכִּי גְדוֹלָה. רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם
שְׂבוּרִים וְרְצוּצִים, בְּפָנִים זוֹעֵפוֹת, אֲשֶׁר נִדְמָה לָהֶם,
שֶׁזֶּהוּ סוּף הָעוֹלָם, וְאִין תִּקְוָה וְתִקְוָה לָהֶם וְכוּ', אֲבָל
אִם תִּרְאוּ לָהֶם פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְשִׁמְחוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
תִּצְלִיּוּ אוֹתָם מִמָּוֶה, וְתִפְיחוּ בָהֶם רוּחַ חַיִּים. וְכִמוֹ
שֶׁאֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּתַבּוֹת קִיא:) עַל הַפְּסוּקָה
(בְּרֵאשִׁית מֵט, יב): "וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֶלֶב", טוֹב הַמְּלַבֵּין שְׁנַיִם
לְחִבְרוֹ יוֹתֵר מִמִּשְׁקָהוּ חֶלֶב; בְּזֶה שְׂאֵדָם מְרָאָה לְזוֹלָתוֹ
פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת וְחַיּוּף, הֵינּוּ שְׁמַלְבִּין שְׁנַיִם לְפָנָיו, זֶה
גְּדוֹל יוֹתֵר מִשְׁנוֹתָן לוֹ חֶלֶב לְשִׁתוֹת; כִּי בְּנֵי-אָדָם
הוֹלְכִים שְׂבוּרִים וְרְצוּצִים, וְנִדְמָה לָהֶם כִּי רַע וְמָר

אורה ושמחה

שנה

גורלם, ואבד מנוס מהם וכו', ואם תזכו להחיותם, להלבין שנים כלפיהם, לחייך ולעודד אותם, אתם גורמים יחודים למעלה בכל העולמות; פי אצלו יתברך מאד יקר, פשיהודי משמח יהודי אחר. ובזה תלויה הגאולה; פי כל הגאולה העתידה תלויה רק בשמחה, כדכתיב (ישעיה נה, יב): "פי בשמחה תצאו ובשלוש תוכלון, ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה, וכל עצי השדה ימחאו כף"; וכן כתיב (שם לה, י): "ופדויי ה' ישובון ובאו לציון ברנה, ושמחת עולם על ראשם, ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה"; אם אנו נתחיל מיום הפורים הזה להיות רק בשמחה, אזי נזכה ל"אורה ושמחה", שהיתה קדם הבריאה, וה"אורה והשמחה" שתהיה בעת התגלות מלך המשיח, שאז תהא השמחה העקרית, שמשמח בבנין בית-מקדשנו, וכישועתן של ישראל, ונזכה לראות רק את השכינה במו עינינו, כמו שפיתוב (שם נב, ח): "פי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון"; לזאת, בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, אם רצונכם כבר עכשו להרגיש טעם הגאולה העתידה לנו, באו ונתחיל לשמח מיום הפורים הזה, ולא רק שאתם תהיו שמחים ועליזים, אלא תשמחו גם את אחרים, שזו המצוה הכי גדולה, וככל שתתרבה השמחה בין נשמות ישראל, כן נזכה שהשכינה תשרה בינינו, ויתגלה לנו האור אין סוף

שְׁהִיָּה קָדָם הַבְּרִיאָה, שְׂזוֹ הַתְּכָלִית שֶׁל כָּל הַתְּכָלִיתוֹת,
שְׂאָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת בְּטָל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף
בְּרוּף הוּא, וְלֹא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגֵּשׁ בַּק אֶת
אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ? תְּבַרֵּךְ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוֹכָה לְהַגִּיעַ לָזֶה,
וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קונטרס

עם מאחד

יגלה ממעלת אחדות עם ישראל, שרק זה
יביא את הגאולה, וצריכים לשמור מאוד
בדברים אלו.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבונו
רבי נחמן מברסלב, זכותו גג עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גג עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אִם עַם יִשְׂרָאֵל
יִהְיוּ מְאֻחָדִים, עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹם אִמָּה
וְלִשׁוֹן לֹא יוּכְלוּ לָהֶם, וְאֶצְלוּ יִתְבַרֵּךְ
מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה אַחֲדוּת בֵּין נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתל)

קוּנְטָרס
עַם מְאָחָד

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה
בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב
מִזֶּה. וְרַבְּנוּ ו'ל אוֹמֵר (שִׁיחֹת-הַבַּיִת, סִימָן לג): אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם
אֲמוּנָה הוּא דְּבַר קָטָן, אֲבָל אֲצֵלִי הֶעָקֵר הוּא אֲמוּנָה.
וְעָקֵר הָאֲמוּנָה בְּתַמִּימוּת וּבַפְּשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת.
וּבְאַמֻּת אָמַר הַחֻכָּם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כח, כ): "אִישׁ
אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", מִי שֶׁחֻזַּק בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ כָּל מֵינֵי בְּרָכוֹת. וְזוֹ מַעֲלַת
מְרֻדְכֵי, שֶׁנִּקְרָא אִישׁ יְהוּדִי, עַל שֵׁם שֶׁכָּפַר בַּעֲבוּדָה זָרָה.
מְרֻדְכֵי הַצְּדִיק הִזָּה הִיְהוּדִי שֶׁגָּלָה וּפְרָסָם אֶת הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּעַת שְׁעֵמֶד נִגְדוֹ הַמֶּן-עֲמָלֵק, שֶׁכָּל הַעֲנָנִים שֶׁל
קְלַפֵּת הַסִּטְרָא אַחְרָא, זֶה לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בֵּין נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן אָמַר הַמֶּן (אֶסְתֵּר א): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר
וּמִפְּרָד בֵּין כָּל הָעַמִּים", שֶׁרָצָה לְקַטְרֵג עַל עִם יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם מִפְּזָרִים וּמִפְּרָדִים בֵּינֵיהֶן. לֹא-כֵן אֶסְתֵּר בְּכַח
מְרֻדְכֵי, אָמְרָה: "לֵךְ כָּנֵס אֶת כָּל הַיְהוּדִים"; אִם עִם

ישׂראל יהיו "עם מאחד", שום עמלק לא יוכל להם. אמות העולם שונאים את עם ישׂראל, כמאמרם ז"ל (שבת פט): מיום שקבלו עם ישׂראל את התורה בהר סיני, ירדה שגאה מאמות העולם לעם עולם; הם חשים עצמם נחותי דרגה כלפי ישׂראל, המתנהגים על-פי התורה והמצוות שצוים הבורא יתברך. כשעם ישׂראל שומרים שבת, מניחים תפלין, מתעטפים בציצית, יש להם מזוזה על פתח ביתם, שומרים טהרת המשפחה, הגויים מקנאים בהם, איזו אמה יפה היא זו! ולא בחנם ששונאים אותנו. פי זהו המן-עמלק, שזה לצנינים בעיניו, כשעם ישׂראל "עם מאחד". ולכן עושה כל מיני פעולות שבעולם לפלג את העם, שזה כלל המפלגות פלג, פלג, כדור ההפלגה, העקר להפריד את נשמות ישׂראל. והנה על חג הפורים אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית ב, יב): כל המועדים יהיו בטלים, וימי הפורים לא יהיו נבטלים לעולם, שנאמר: "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים". נשאלת השאלה, הלא אנו יודעים ששום מצוה לא תשתנה, חס ושלום, ומכל שפן לא תבטל, פי התורה היא נצחית, ושׂיכת כל הדורות, ואיך אומרים חכמינו הקדושים: כל המועדים יהיו בטלים וימי הפורים לאו, הרי חג הפסח, שבועות, סכות, ראש השנה וכו', הם חגים שנתן לנו הקדוש-ברוך-הוא, ואיך יתכן שיהיו בטלים חוץ

מפורים? אלא בפורים נתגלה אור כזה, גלוי אור האין סוף ברוך הוא במדרגה עליונה, שנתגלה יותר מכל החגים, כי כל חג וחג מגלה את הקדוש-ברוך-הוא, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ד') שכל חג מחגי ישראל מגלה את רצון הקדוש-ברוך-הוא, הנה בחג הפסח הוציאנו הבורא יתברך ממצרם, ובחג הספות סבבנו הקדוש-ברוך-הוא בענני הכבוד, ובחג השבועות נתן לנו את התורה, ובראש השנה וביום הפורים שבים בתשובה, ונמחלים לנו עוונות שעשינו, יש בכל החגים גלוי רצונו יתברך. ובמה פורים חשוב יותר מהכל? אלא המן הרשע מורע עמלק, עשה פורדים בין גשמות ישראל, ובכח מרדכי הצדיק, שגלה את הקדוש-ברוך-הוא בתכלית הגלוי, אסף את כל ילדי ישראל, ולמד עמקם תורה, על-ידי-זה בטל את המן לגמרי, שרצה להפריד את העם. ולכן פורים זהו חג של אחדות, שאז נתגלה, אשר עם ישראל "עם מאחד", ולכן זה החג עולה על כל החגים. וכך אומרים חכמינו הקדושים (מגלה 61): חייב איניש לבסומי בפורים, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי; אדם צריך להיות כל-כך שמח בפורים, עד שאינו יודע ההפרש בין ארור המן לברוך מרדכי. מה הפשט בזה? אלא בכל דור דור קמים עלינו עמלקים, ערכי-רב, ורוצים להשביח מצם ישראל את התורה והמצוות, והקדוש-ברוך-הוא מרחם על עם

יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבֹקִים בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, הַמְּגַלִּים לָנוּ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעַל-
 יְדִיָּזָה מְאֻחָדִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּרַגְעַ שְׁנֹתֵגְלָה
 שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּצִדְקָ וּבְרַחֲמִים,
 בְּחֶסֶד וּבְמִשְׁפָּט, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבְּעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֹא
 אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חל"ו ט), וּמְחַדִּירִים בְּאָדָם
 לִידַע, שְׂאֵין מִשְׁגַּל טֹבַע וּמְקַרָּה וּמְזֹל, כִּי בְשִׁמְךָ
 יִקְרָאוּךָ וּבְמִקוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן
 לְחֻבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֻבְרָתָהּ אֶפְלוֹ כְּמֵלֵא
 גִּימָא (יִמָּא לח), בְּרַגְעַ הַזֶּה נִתְאַחָדִים בְּאַחֲדוּת גְּמוּרָה, כִּי
 יוֹדְעִים, אֲשֶׁר מַה שִׁיךְ שְׂאֻחָד ? טַל מְזוּלְתוֹ לֹלֵא רְשׁוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ ? ! וְהַגְּלוּי אֱלֻקוֹת הַזֶּה מְגַלִּים הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר, וְעַל-יָדָם עַם יִשְׂרָאֵל נַעֲשִׂים "עַם מְאֻחָד", כִּי בְּרַגְעַ
 שְׁנֹתֵגְלָה, שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, בְּזֶה מִתְגַּלֶּה "עַם מְאֻחָד", שְׂכַלָם הִיוּ
 בְּהַר סִינַי וְקָבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְהֵנָּה בְּפוּרִים נִתְגַּלֶּה אוֹר
 כְּזֶה, שְׂאָדָם צְרִיף לְהַגִּיעַ לְשִׁמְחָה אֱלֻקִית, לְהַרְגִישׁ
 רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, עַד שֶׁלֹּא יִדְעוּ הַפֶּרֶשׁ בֵּין אָרוּר הַמֶּן —
 שֶׁהֶמֶן מְקַלֵּל, לְבְרוּךְ מְרַדְכִי — שְׂמְרַדְכִי מְבָרַךְ. כִּי בְּרַגְעַ
 שְׂאָדָם בָּא לְגְלוּי אֱלֻקוֹת כְּזֶה, כָּבֵר אֵינוֹ מִפְּחַד מֶהֶמֶן
 הַרְשָׁע וְקַלְלָתוֹ, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה לְעַמַּת זֶה מְרַדְכִי מְבָרַךְ.
 וְאִמְתִּי מִפְּחַדִּים מְקַלְלֵת הַמֶּן ? כְּשֶׁלֹּא יוֹדְעִים שִׂישׁ חֲכָמִי
 הַתּוֹרָה, חֲכָמִי יִשְׂרָאֵל, צְדִיקֵי הַדּוֹר, הַמְּבָרְכִים אֶת נַשְׁמוֹת

ישראל, ואז חוששים מארור המן. אבל ברגע שיודעים
בברור, שישנו "ברוך מרדכי", שזה כלל צדיקי הדור,
גדולי התורה, המברכים את עם ישראל, מאחדים אותם,
דואגים שיהיו "עם מאחד", אמות העולם אינם יכולים
לעשותם דבר. ולכן עלינו לכבד ולקרא את חכמי התורה.

ומה אנו רואים? שבכל דור ודור קמים ערב-רב,
כלל המשפילים הארורים, ואיך עולה בידם לפלג את
העם? על-ידי שעושים ליצנות מגדולי הדור וחכמיו.
חכמינו הקדושים אומרים (שפת קיט): לא חרבה ירושלים,
אלא בשביל שבאו בה תלמידי חכמים. ולדאבוננו הרב,
גם בדור הזה, איך הצליחו הערב-רב להעביר כל-כך
הרבה נשמות קדושות וטהורות, שהיו משך כל השנים
דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא? רק על-ידי הליצנות,
שהתלוצצו מתלמידי חכמים, גדולי התורה, ואת זאת
עלינו לעקר! ולכן לא בחנם שאומרים חכמינו
הקדושים: כל המועדים יהיו בטלים, ימי הפורים לא
נתבטלים לעולם. כי בימי הפורים נתגלה מרדכי הצדיק,
שהוא בחינת כלל חכמי התורה. ולכן פתוב: "קימו
וקבלו", קימו מה שקבלו כבר. כי פורים זה קבלת תורה
שבצל-פה, שאז נתגלית מעלת נשמות ישראל. כי דרשי
רשומות אמרו: ישראל"ל — ראשי תבות: יש ש'שים
ר'בוא א'ותיות ל'תורה. ואמר רבנו ז"ל (שיחות הבר"ן, סימן

(צא): סגלה להתמדה — שלא ידבר על שום יהודי. אנו רואים בני־אדם פתאם מאבדים את החשק ללמד תורה, ואין יודעים למה. אך הכל בא מחמת שמדברים לשון־הרע, רכילות וליצנות. וזה מה שמקרה את החשק ללמוד. וכדגמת ספר תורה, אם נמחקה אפלו אות אחת, כל הספר תורה פסול, ואפלו אם תחסר חלק מאות, כבר פסול ספר התורה, מכאן, שכל יהודי חשוב אצלו יתברך, ואם מדברים נגד יהודי אחד, הינו פוגמים באות אחת בתורה, אזי כבר אין לו חשק ללמד, כי ספר התורה פסול, אפלו נגעת באיזו אות בלבד. ולכן צריך להשמר לא לדבר על שום יהודי, כי כל יהודי מאד מאד יקר אצלו יתברך. ואומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין מד.): ישראל, אף־על־פי שחטא — ישראל הוא; אין יכולים לפסל את עם ישראל, רבנו ו"ל גלה (לקוטי מו"ק דף כח, א', סימן רפב), שצריכים לדון את כל יהודי לכף זכות, ולחפש ולמצא בעצמו נקדה טובה, ואפלו הוא רשע גמור, צריכים לחפש ולמצא בו פרט טוב, שזה מה שאומר דוד המלך (תהלים לו, ט): "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו", אם תמצא אצלו עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו באותו מקום, כי נתעלה. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות טז): אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות פרמון; וכתבו המקבלים, ברמון תרי"ג גרעינים, רמז לתרי"ג מצוות.

וכן אומרים חכמינו הקדושים (גדרים כה): כל הכופר בעבודה זרה כאלו קיים את כל התורה בלה; ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), שדבר זה ראינו מן כל הדורות, אפלו אדם שהיה פושע ישראל, בין שרצו להעבירו על הדת, היה מוכן להשרף להקדוש-ברוך-הוא העקר לא להמיר דתו. למדים מכאן, שכל יהודי יש לו נקדה טובה, ובפרט הנקדה של כפירה בעבודה זרה, שהיא שקולה ככל התורה. אדם מספן, רחוק מתורה ומצוות, אבל בדבר אחד הוא חזק, הוא יהודי, אינו מוחק את הלאם שלו, כבר נחשב כאלו קיים את כל התורה בלה. ולכן מרדכי הצדיק נקרא איש יהודי, כי החדיר בעם ישראל, שלא יתבישו מאמות העולם ולא יתערכו ביניהם, כמו שהתורה הקדושה הוזהרתנו: "ובחקתיהם לא תלכו", עם ישראל אף פעם לא יתבוללו בין הגוים. ומה שאומרים: נהיה ככל הגוים בית ישראל — היה לא תהיה, כמאמר ז"ל (מועד קטן טז): מה פושי משנה בעורו, אף ישראל משנים במעשיהם מכל העמים.

ולכן בפורים, אז היא המצוה הגדולה ביותר להתאחד זה עם זה. ועקר המצוה: "ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים", ואז אנו מתאחדים יחד, ומגלים לכל, שאנו "עם מאחד". ועל זה עלינו לעבד

הרבה, ולעקור מאתנו את כל הקנאה והשנאה, הרשעות והגזענות הארוכה שנתפשטה בינינו. ועלינו לשמע רק בקול חכמי ישראל, גדולי הדור, ששולח לנו הקדוש-ברוך-הוא בכל דור ודור, וגם בדור הזה לא אלמן ישראל, יש לנו חכמים אמתיים, צדיקי הדור, אשר רק אליהם אנו מחיבים לשמע, כי עם ישראל "עם מאחד" רק על-ידי התורה, אשר היא מאחדת אותם בצותא. ולכן מצינו שאמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: כלום נתתי לך גדלה, אלא בשביל ישראל, עכשו שישאל חטאו, גדלתך למה לך? ! כל ענין הצדיק — לאחד את ישראל, לגלות להם את הקדוש-ברוך-הוא, לפרסם לכלם את יפיו של כל יהודי; כי באמת אין להקדוש-ברוך-הוא מה להתביש עם עם ישראל, אשר עבר עליהם אלפים שנה בגולה, שמדות, הריגות רציחות, שחנקו, שרפו, שחטו, טבחו, בכל מיני מיתות משנות ואכזריות את ישראל, ומי? אלו אמות העולם הרשעים, ימח שמם, ורצו למחק את זכר ישראל, ולא עלה בידם, כי עם ישראל חי וקיים, ולא נכנעו לעמלקים הארורים, ימח שמם, שחנקו ששה מליון יהודים קדושים וטהורים. והנה רבנו של עולם, ראה גם ראה, עם ישראל שקמו עצמם, ובנו בתי כנסיות ובתי מדרשות, מקואות, ישיבות לבחורי ישראל, כוללים ללמד תורה, מי פעמך ישראל גוי אחד בארץ. ודבר זה עלינו להחדיר בנו היטב בימי הפורים הללו, שעם

ישׂראל הם "עם מאחד", והקדוש־ברוך־הוא אוהב
 כָּשֶׁהם מתאחדים יחד. וְלִכֵּן לֹא בְחַנְּם שְׂאוּמְרִים חֲכַמֵּינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (ספרי ראה צו): לֹא תִתְגַּדְּדוּ — לֹא תַעֲשׂוּ אַגְדוֹת
 אַגְדוֹת, אֲלֵא הָיוּ כָּלְכֶם אַגְדָּה אַחַת; עִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים
 לְהִתְאַחַד יַחַד, וְזֶה מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם. וְלִכֵּן
 אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (ויקרא רבה, פְּרָשָׁה ב'): אָמַר
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל מֵה שְׂאַתָּה יָכוֹל לְשַׁבַּח אֶת
 יִשְׂרָאֵל — שַׁבַּח, לְגַדְּלָם וּלְפַאֲרָם. מֹשֶׁה רִבְּנוּ הִיָּה מְנַהֵיג
 הַדּוֹר, וְאָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂיִשְׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל.
 וְלִכֵּן אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (בראשית רבה, פְּרָשָׁה צח): נַעֲשׂוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַגְדָּה אַחַת, הִתְקִינוּ עֲצָמָם לְגֵאֲלָה; כִּי
 הַגֵּאֲלָה תְלוּיָה רַק אִם עִם יִשְׂרָאֵל יְהִי "עם מאחד", אִז
 יְכוּלִים לְקוֹוֹת וּלְצַפּוֹת לְגֵאֲלָה. וְעַקֵּר הַגְּלוּת, זֶה רַק
 מִחֲמַת שְׁנֵאת חַנּוּם, מִחֲמַת גְּזַענוֹת אֲרוּרָה, וּבְקִאֲמַת
 אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (שמות רבה, פְּרָשָׁה כט): אֱלוֹהֵי אֲנִי
 עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, אֲבָל לֹא יַחְדָּתִי שְׁמִי אֲלֵא עַלְיְכֶם, אֲנִי
 נִקְרָא אֱלֹהֵי עֲבוּדָה וְזֶה, אֲלֵא אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל
 הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁנִקְרָאִים בְּנִים לְמִקּוּם (עין
 אבות ג), וְכֵן כְּתוּב (דברים יד): "בְּנִים אַתֶּם לַהוֹיָה
 אֱלֹקֵיכֶם", וְכִמוֹ בֶּן הַחֲבִיב לְאָבִיו, בֶּן חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל
 לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְכַמֵּאֲמָרָם ו"ל (חלין צא): חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל
 לְפָנָיו הַמִּקּוּם יוֹתֵר מִמֵּלֶאכֵי הַשָּׁרָת. וְלִכֵּן דִּיקָא בְּפוּרִים
 זֶה הַחֵג שְׂצְרִיכִים לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים, עַד שְׂיַגִּיעַ לְמִדְרָגָה

כזו, לבטול אין סוף ברוך הוא, שכבר אינו עושה הפרש בין ארור המן, שגה כלל הצרות והיסורים שעוברים על האדם, לברוך מרדכי — שגה כלל הישועות שהקדוש-ברוך הוא עושה לעם ישראל. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ד'): כשאדם יודע, שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כמו שאמר רבי עקיבא: כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד; אדם כזה שגה לבטול אל האין סוף ברוך הוא, אצלו אין הפרש בין ארור המן — כלל הצרות שסובלים מאמות העולם, לברוך מרדכי — אלו הישועות שפמשיכים עלינו הצדיקים. ואדם שפגיע לבטול כזה, רואה בכל דבר את הטוב, ואומר על הכל "הטוב והמיטיב", וזאת מחדירים בנו הצדיקים, שלא נהיה בטלנים, ובפרט בימי הפורים שאז נפתחים כל השערים. כמאמר ז"ל (ירושלמי מגלה ה.) כל הפושט יד נותנים לו. בפורים פתוחים שערי השמים ויכולים לפעל אצלו יתברך כל אשר צריכים, כי אז מתאחדים עם ישראל, ואחד עוזר לשני, שגהו משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, וכזה מתגלה האור בכל העולמות, שהמלאכים מתפארים לפניו יתברך: ראה את עם ישראל "עם מאחד". ולכן חג הפורים הוא חג מלא שמחה, כי אין עוד שמחה כשמחת האהבה והאחדות בעם ישראל, ולהפך — אין עוד צרה כפורים שיש בין נשמות

ישראל. וכשפאים ליצנים ומתלוצצים מחכמי ישראל, חכמי התורה, הם גורמים פל הצרות לעם ישראל. ולכן עלינו לשמר מאד מאד ממדת הליצנות. ואומרים חכמינו הקדושים (דף זוטא ר'): תחלת עברה — הרהור הלב, שניה לה — ליצנות; אם רואים אחד מדבר נגד חכמי התורה, צריכים לדעת, שהוא פגום בעברות, כי תחלת עברה — הרהור הלב, מספן אדם זה מנח בשקרן, תעוב, זהוים ונאוף, ואחר-כך מגיע לליצנות. וכמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): כשאדם חולק על חכמי ישראל, חכמי התורה, סימן שיש לו צואה וטנוף בראשו, כמאמר ז"ל (ערוכין כא): הלוצג על דברי חכמים, נדון בצואה רותחת. כי אם אדם חצוף, מדבר נגד חכמי התורה, סימן שמחו מלא לכלוף. והנה אנו רואים שבא פרחה עם קרחת, מלא זהוים ונאוף, בור ועם הארץ, אשר בלה חיו ברפש וטיט, אשר בשר חמורים בשרם, והוא איננו מתבייש לדבר נגד חכמי התורה, גדולי הדור, שמסרו נפשם חמשים ששים ושבעים שנה בעבור התורה, התנזרו מכל תאוות העולם הזה, יגעו וטרחו בתורה, ויש לו החצפה לדבר נגדם? על זה אומר דוד המלך (תהלים נה, כא): "שלח ידו בשלומיו, חלל בריתו"; מי שמדבר נגד גדולי ישראל, סימן שהוא פגום בעברות. והנה ימי פורים באים להזכירנו, שעמלק בא לקרר את נשמות ישראל. ועקר

מחיתו דיקא בפורים, ואיך? על ידי אחדות. ולכן, בני
 ובנותי היקרים! באו בפורים הזה לקיים בשלמות מצוות
 הפורים, לאחד את עם ישראל שיהיו "עם מאחד",
 ונתחיל לאהב את כל נשמות ישראל, ונדון כל אחד לרף
 זכות, ונצקר מאתנו את הקנאה והשנאה והגזענות
 שמכניס בנו המן-עמלק, פי הסמ"ך-מ"ם הוא הוא
 היושב על הנחש, ומדבר רע על עם ישראל, וכמאמרם
 ו"ל (סליח קלט): המן מן התורה, מנין? "המן העץ", ואיך
 בא המן אצל הנחש? אלא הנחש רצה להפריד את אדם
 וחוה מהקדוש-ברוך-הוא, וזהו עקר פחו של המן,
 שרצה להפריד את עם ישראל מהקדוש-ברוך-הוא.
 ולכן אנו צריכים לגלות ולפרסם אותו יתברך לכל באי
 עולם. וכמאמרם ו"ל (ברכות נח): "לך הני"ה הפמלכה"
 — זו מלחמת עמלק; איך מוחים את עמלק? על ידי
 שמגלים ומפרסמים את הקדוש-ברוך-הוא. יעזר לנו
 הקדוש-ברוך-הוא, שנוזה עתה לחזר אליו יתברך
 בתשובה שלמה, ונתאחד יחד ונאהב כל יהודי, ובזכות
 זה נקבל פני משיח צדקנו, שבוא יבוא במהרה בימינו,
 אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

כבוד ה' איראיו ובריתו להודיעם זה שמו מאד לו

וכסוף מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמנם בק"י יום

תקון נדא ונפלא מאד מאד
לכל צדקות החסאים
והוא פנים הברית רחמייה יצ"ו

תִּיקוֹן הַנְּפִלָּאִי

יסדו, תקנו, גלו וצנח לפרסמו כלל ישראל
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבינו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

הבא לדפוס על-ידי
הסד"י ברסלב
ע"ה"ק ירושלים תכב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ הקמה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על-ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
 ב אמרת ליהנה אדני אתה טובתי בל עליך:
 ג לקדושים אשר בארץ הקמה ואדירי כל חפצי
 ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף
 נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
 ה יהנה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
 ו חבלים נפלוי לי בנעמים אף נחלת שפחה עלי:
 ז אברך את יהנה אשר ישעני אף לילות יסרוני
 כליותי: ח שויתי יהנה לנגדי תמיד פי מימיני
 בל אמוט: ט לכן א שמה לפי ויגל פבודי אף
 בשרי ישכן לבסח: י כי לא תעזב נפשי לשאול
 לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
 תיים שבע שמהות את פניך נעמות בימינך
 נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרֵי נִשְׁוִי פִשַׁע פָּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרֵי אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי פָלוּ עַצְמִי בַּשָּׂאֲנִיתִי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נִהַפְּךָ
 לְשִׂדֵי בַחֲרֹבְנֵי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אֲמֹרֹתַי אֹדֶה עָלַי פִּשְׁעֵי לַיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאֵת עֵוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵיד | אֱלֹהִי לַעֲת מַעַל רַק לִשְׁטוֹן מִיָּם רַבִּים
 אֱלֹוֵי לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מִצַּר תַּעֲרַנִּי
 רַנִּי פִלַט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁפִּילְךָ | וְאֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלַּךְ אִישְׁעָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ |
 כְּסוֹם כְּפָרֶד אִין הַבַּיִן בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוֹם
 בַּל קָרַב אֱלֹהִי: י רַבִּים מְכֹאֲזֵבִים לְרִשָּׁע וְהַפּוֹטֵחַ
 בַּיהוָה חֹסֵד יְסוּבְּבֵנוּ: יא שִׁמְחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ
 עַד־יָקִים וְהִרְגִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְעֵחַ מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרֵי מִשְׁפִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֶהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאַרְיָן וְאֶל־תִּתְּנֶהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבּוֹן:
 ד יְהוָה | יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַסִּבְתָּ
 בְּחַלְיוֹ: ה אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנּוּנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאתִי לָךְ: ו אֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאֵבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־נָא לְרֹאוֹת | שׂוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבִּיץ אֶזְנוֹן לוֹ יֵצֵא לַחֲוִיץ יִדְבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל-שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחְשְׁבוּ רָעָה לִּי: ו דְּבַר-בְּלִיעַל
 יַעֲזֹב בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יֹסִיף לָקוּם: ז גַּם-אִישׁ
 שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בּוֹ אֹכֵל לְחָמִי הַגְּדִיל עָלַי
 עָקַב: ח וְאַתָּה יְהוָה הִנְנִי וְהִקִּימְנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לְחֵם:
 י בְּזֹאת יִדְעָתִי כִּי-תַפְאֶת בִּי כִּי לֹא-יָרִיעַ אִיבִי
 עָלַי: יא וְאֲנִי בְּתַמִּי תַמְכַּתָּ בִּי וְתַעֲיִבְנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: יב בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
 וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעֵהּ מִשְׁפִּיל לִבְנֵי-קָרֵחַ: א פֶּאֶיִל תַּעֲרֹג
 עַל-אֶפְיָקֵי-מָיִם בֶּן נַפְשֵׁי תַעֲרֹג אֱלֹהִים:
 ג עֲמָאָה נַפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חֵי מְתֵי אַבּוֹא
 וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם
 וְלַיְלָה פֶּאֶמֶר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אִיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
 אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי | נַפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בְּסֶדֶךְ
 אֲדָדָם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹרָה הַמּוֹן
 הוֹנֵג: ו מַה-תִּשְׁתַּחֲוֶה | נַפְשֵׁי וְתַחֲמֵי עָלַי הוֹחֵלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אֲוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פָּנֵינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נַפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל-פָּנֵי אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מִהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם-אֵל-תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל עֲנֹרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְדֶךָ עָלַי עֲבְרוּ:
 ט יוֹמָם | יֵצֵה יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תַפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲזַמְּרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

שִׁכַּחְתִּי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהִים בְּלִחְזִן אוֹיְבִי: * בְּרַצַּח |
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנִי עוֹרְרִי בְּאֶמְרָם אֱלֹהֵי כָל־הַיּוֹם
 אֵימָה אֱלֹהֵיךָ: * מַה־תִּשְׁתַּוַּחְחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה
 עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְעַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: * הַעֲיִלְנִי
 מֵאֵיבֵי | אֱלֹהֵי טַמְתִּקוּמִי תִשְׁנֹבְנִי: * הַעֲיִלְנִי
 מִפְּעָלֵי אֲנִי וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: * כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 הַטָּאתִי יְהוּה: * כִּלְי־עֵז וְיִבּוֹנֵנוּ עוֹרֵה
 לְקַרְאֹתֵי וּרְאָה: * וְאַתָּה יְהוּה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיְצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחַן
 כָּל־בְּגָדֵי אֲנִי סָלָה: * יִשׁוּבֵנוּ לְעָרֵב יַחֲמוּ כַּפְלָב
 וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: * הִנֵּה | יִפְיַעוּן בְּפִיָּהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשַׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: * וְאַתָּה יְהוּה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: * עוֹז אֱלֹהִים אֲשַׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁנֹבֵי: * אֱלֹהֵי חֶסֶדִי יִקְדֵּמֵנִי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: * אֶל־תִּהְרַגִּם | פֶּן־יִשְׁפַּחוּ עָמִי
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מִגִּבּוֹרֵי אֲדָנִי: * תִּפְאֵת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאֲוִם וּמֵאֲלֹהִים
 וּמִכַּפְחֵשׁ יִסְפְּרוּ: * כִּלְהַ בְּחִמָּה כִּלְהַ וַאֲיַנְמוֹ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מִשָּׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יְהוּמוּ כַּפְּלָב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הַמָּה
 זַיְעוֹן לְאֹכַל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִינּוּ: יז וְאֲנִי |
 אֲשִׁיר אֶדָּךְ וְאֶרְגֵּן לְבִקְרַת חֲסֵדְךָ כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁבָּב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם עַרְלִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מְשֻׁבְּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי:

עז * לְמַנְעֵחַ עַל-יְדוּתוֹן לְאִסְרָה מְזֻמּוֹר: ב קוּלִי *
 אֱלֹ-אֱלֹהִים וְאֶעְעָקָה קוּלִי אֱלֹ-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֱלִי: ג בַּיּוֹם עָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יָדַי | לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַמְרָה אֱלֹהִים
 וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעַטְפֵּן רוּחִי סִלְה: ה אֲחִזֶּת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַמְרָה נִגְיַנְתִּי בְּלִילָה
 עַם-לִבְבִי אֲשִׁיחָה וַיִּתְפֹּשׂ רוּחִי: ח הֲלֵעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסְרֵף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לִנְעֵחַ
 חֲסֵדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֵל
 אִם-קִפְצִין בְּאֵף רַחֲמֵי סִלְה: יא וְאֲמַר תְּלוּתִי הֵיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעַלְלֵי-יְהוָה כִּי-אֲזַמְרָה
 מִקְדָּם פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּה וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי-אֵל גְּדוֹל
 כַּאֲלֹהִים: טו אֲתָה הָאֵל עֲשֵׂה פְּלֵא הוֹדַעְתָּ בַעֲמִים
 אֶדָּךְ: טז גְּאֲלַת בְּזֻרְעַ עֲמָךְ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סִלְה:
 יז רָאוּךְ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךְ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יֶרְגְּזוּ

(* באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ח"י יו"ד מ"ם

תְּהַמּוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
 אֶף־חֲצִצְיִת יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעְמָךְ | בַּגְּלָגַל הָאִירוּ
 בְּרָקִים תִּבְל רִגְזָה וּתְרַעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בַּיָּם בְּרַפָּךְ
 וּשְׂבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נָדְעוּ:
^{כא} נְהִיִת כַּעֲזָן עַמָּךְ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

א תִּפְלָח לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מַעֲזָן אֶתְּךָ
 הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וְדֹר: ^ב בְּטָרָם | הָרִים יִלְדוּ
 וּתְהוֹלִל אֶרֶץ וְתִבַּל וּמַעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתְּךָ אֵל:
 ג תֵּשֵׁב אֲנוּשׁ עַד־דָּפָא וּתְאָמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר
 וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: ^ה זְרַמְתָּם שָׁנָה יֵהִיוּ בַּבֶּקֶר
 כְּחֹצֵיר יַחֲלֶף: ^ו בַּבֶּקֶר יַעֲיִץ וְחֲלֶף לְעָרֵב יְמוּלֵל
 וַיִּבֶשׁ: ^ז כִּי־כָלִינוּ בְּאֶפְךָ וּבַחֲמַתְךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שִׁתָּה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנֶיךָ: ^ט כִּי
 כָל־יְמִינוּ פָּנוּ בְּעַבְרַתְךָ כָּלִינוּ שָׁנִינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
 י יְמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֶת |
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה וּרְהֹבָם עָמַל וְאֹן כִּי־נָז חֵישׁ וּנְעַפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֹז אֶפְךָ וּכְיֹרֶאתְךָ עַבְרַתְךָ: ^{יב} לְמִנּוֹת
 יְמִינוּ כִּן הוֹדַע וְנִבְּא לִבֵּב חֲכָמָה: ^{יג} שׁוֹבָה יְהוָה
 עַד־מָתִי וְהִנַּחֵם עַל־עַבְדֶּיךָ: ^{יד} שִׁפְעָנוּ בַּבֶּקֶר
 חֲסִדְךָ וּגְרַמְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמִינוּ: ^{טו} שִׁמְחָנוּ
 כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: ^{טז} יִרְאָה אֵל־
 עַבְדֶּיךָ פְּעֻלְךָ וְחֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: ^{יז} וַיְהִי | נַעַם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ פּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ פּוֹנְנָהוּ:

קה * הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו: ב שירו-לו זמרו-לו שיחו בכל-
נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב |
מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו
תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר-עשה מפתיו
ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
בחייו: ז הוא יהוה אלהינו בכל-הארץ
משפטי: ח זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף
דור: ט אשר פרת את-אברהם ושבעתו לישחק:
י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם:
יא לאמר לך אתן את-ארץ-כנען חבל נחלתכם:
יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה:
יג ויתהלכו מגוי אל-גוי מממלכה אל-עם אחר:
יד לא-הניח אדם לעשקם ויזכה עליהם מלכים:
טו אל-תגעו במשיחי ולגביאי אל-תגעו:
טז ויקרא רעב על-הארץ כל-מטה-להם שבר:
יז שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף: יח ענו
בכבל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד-עת
בא-דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך
ויתירהו משל עמים ויפתההו: כא שמו אדון
לביתו ומשל בכל-קנינו: כב לאסר שריו בנפשו

וְזָקְנָיו יִתְפַּסּוּ: כג וַיִּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת-עַמּוֹ מֵאֵד וַיַּעֲמָהוּ
 מִצְרַיִם: כה הַפֶּה לִפְנֵי לִשְׁנָא עֲמוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
 כו שְׁלַח מִשָּׁה עַבְדּוֹ אַחֲרָיו אֲשֶׁר בְּחֶרֶב-בּוֹ: כז שָׁמוּ
 בְּסֵם דְּבָרֵי אֱתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח
 הַשֶּׁף וַיִּהְיֶה וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הַפֶּה אֶת-
 מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת-דֹּגְתָם: ל שְׂרָץ אֲרָצָם
 אֶפְרָדָעִים בְּחֻדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיִּבֹא עֲרֵב
 כְּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם כְּרוֹד אֵשׁ
 לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גַּפְנֵם וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
 גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיִּבֹא אֲרָבָה וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסְפָּר:
 לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
 לו וַיֵּךְ כָּל-כְּבוֹד בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
 לז וַיּוֹצִיָאם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשַׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שָׁמַח מִצְרַיִם בַּעֲצָתָם כִּי-נִפְלַח פִּי-הָדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
 וַיִּבֹא שָׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁפִיעֵם: מא פָּתַח עוֹר
 וַיִּזְבּוּ מַיִם הִלְכוּ בַעֲצוֹת נֹהֵר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
 דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
 בְּשֵׁשׁוֹן כְּרָנָה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
 גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִרְשׁוּ: מה בַּעֲבוּר אֵל יִשְׁמְרוּ
 חֲקָיו וְתוֹרֹתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּנָהּ:

קלז * על־נְהַרֹת | בְּבַל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם־כְּכִינוּ
 בְּזַכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב על־עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ
 כְּנֹרֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר־יִשִׁיר
 וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמַחָה שִׁירוּ לָנוּ מִיִּשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךָ נָשִׁיר
 אֶת־יִשִׁיר־יְהוָה עַל אֲדַמַּת נֹכַר: ה אִם־אֲשַׁכַּח
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַק לְשׁוֹנִי | לְחִפִּי
 אִם־לֹא אֲזַכְּרֵכִי אִם־לֹא אֶעֱלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
 רֹאשׁ שְׁמַחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם אֶת יוֹם
 יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוּד פֹּה:
 ח בַּת־בְּבַל הַשְּׁדוּדָה אֲשֶׁר־יִשְׁלַח־לָךְ אֶת־
 גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלֹת לָנוּ: ט אֲשֶׁר־י | שִׁיאֲחִז וְנִפְץ אֶת־
 עַלְלִיךָ אֶל־הַסַּלַּע:

קנ * הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ
 עִזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ:
 ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר:
 ד הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנַב:
 ה הַלְלוּהוּ בְּעֲלֻצֵי־שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּעֲלֻצֵי תְרוּעָה:
 ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלַל יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון לשועת ישראל בשׁוֹב יְהוָה שְׁבוּת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:
 וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה מְעוֹזָם בַּעַת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיִּפְּלְטֵם וַיִּפְּלְטֵם
 מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בּוֹ: